

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI PENAL 2 – 2019

Decizia penală nr. 87

Dosar nr. 3190/1/2019

Ședința publică din 5 decembrie 2022

PREȘEDINTE Oana Burnel

Simona Elena Cîrnaru

Dan Andrei Enescu

Francisca Maria Vasile

Ioana Alina Ilie

- judecător

- judecător

- judecător

- judecător

- judecător

Magistrat asistent – **Costin Cristian Pușcă**

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
- Direcția Națională Anticorupție - a fost reprezentat de procuror **Gabriela Popa**.

S-au luat în examinare apelurile formulate de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, inculpații Dumitrean Crinuța Nicoleta, Nuțiu Emil, Alexandru Lăcrămioara, Diacomatu Sergiu Ionuț, Gheorghe Stelian, Cocos Dorin și partea civilă STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE împotriva sentinței penale nr. 399 din data de 29 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr. 4397/1/2014, privind și pe intimații-inculpați Teodorescu Cătălin Florin, Vasilescu Oana, Bica Alina Mihaela, Mihăilescu Ionuț-Florentin, Baci Remus Virgil, Bogdan Dragoș George și Cocos Alin.

Dezbaterile și susținerile părților au avut loc în ședința publică din data de 09 noiembrie 2022, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 12 decembrie 2022, termen ce a fost preschimbat la data de 23 noiembrie 2022 și, ulterior amânată pronunțarea la data de 5 decembrie 2022.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI

A. JUDECATA ÎN PRIMĂ INSTANȚĂ

I. Prin sentința penală nr. 399 din data de 29 iunie 2018, pronunțată în dosarul nr. 4397/1/2014, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală a dispus următoarele:

1) Conform art.396 alin.5 C.proc.pen. rap. la art.16 alin.1 lit.b teza I și teza a II-a C.proc.pen., a achitat pe inculpatul Teodorescu Cătălin Florin, pentru comiterea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prev. de art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic.art.297 alin.1 C.pen. și art.309 C.pen.

2) Conform art.396 alin.5 C.proc.pen. rap. la art.16 alin.1 lit.b teza I și teza a II-a C.proc.pen., a achitat pe inculpatul **Baciu Remus Virgil** pentru comiterea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, *prev. de art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 C.pen. și art.309 C.pen.*

3) Conform art.396 alin.5 C.proc.pen. rap. la art.16 alin.1 lit.b teza I și teza a II-a C.proc.pen., a achitat pe inculpata **Vasilescu Oana** pentru comiterea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, *prev. de art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 C.pen. și art.309 C.pen.*

A constatat că inculpata a fost reținută 24 de ore, de la 24.11.2014 la 25.11.2014.

4) Conform art.396 alin.5 C.proc.pen. rap. la art.16 alin.1 lit.b teza I și teza a II-a C.proc.pen., a achitat pe inculpatul **Bogdan Dragoș George** pentru comiterea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, *prev. de art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 C.pen. și art.309 C.pen.*

A constatat că inculpatul a fost reținut, arestat preventiv și la domiciliu de la 20.11.2014 la 13.06.2015.

5) Conform art.396 alin.5 C.proc.pen. rap. la art.16 alin.1 lit.b teza I și teza a II-a C.proc.pen., a achitat pe inculpata **Alexandru Lăcrămioara** pentru comiterea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, *prev. de art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 C.pen. și art.309 C.pen.*

A constatat că inculpata a fost reținută, arestată preventiv și la domiciliu de la 20.11.2014 la 13.06.2015.

6) Conform art.396 alin.5 C.proc.pen. rap. la art.16 alin.1 lit.b teza a II-a C.proc.pen., a achitat pe inculpatul **Nuțiu Emil** pentru complicitate la abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, *prev. de art.48 C.pen. rap. la art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 C.pen. și art.309 C.pen.*

A constatat că inculpatul a fost reținut, arestat preventiv și la domiciliu de la 20.11.2014 la 13.06.2015.

7) Conform art.396 alin.5 C.proc.pen. rap. la art.16 alin.1 lit.b teza I și teza a II-a C.proc.pen., a achitat pe inculpata **Bica Alina Mihaela** pentru comiterea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, *prev. de art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 C.pen. și art.309 C.pen.* (rechizitoriul nr.393/P/2013).

Conform art.386 alin.1 C.proc.pen., a schimbat încadrarea juridică a faptei reținută în sarcina inculpatei Bica Alina Mihaela, din infracțiunea de luare de mită prev. de art.289 alin.1 C. pen. rap. la art.6 din Legea nr.78/2000, în infracțiunea de primire de foloase necuvenite prev. de art.256 alin.1 C. pen. din 1969 rap. la art.6 din Legea nr.78/2000(rechizitoriul nr.659/P/2014).

Conform art.396 alin.5 rap. la art.16 alin.1 lit.b teza I și teza a II-a C.proc.pen., a achitat pe inculpata Bica Alina Mihaela pentru săvârșirea infracțiunii de primire de

foloase necuvenite prev. de art.256 C. pen. din 1969 rap. la art.6 din Legea nr.78/2000.

A constatat că inculpata a fost reținută, arestată preventiv și la domiciliu de la 20.11.2014 la 12.06.2015.

8) Conform art.386 alin.1 C.proc.pen., a schimbat încadrarea juridică a faptei reținută în sarcina inculpatului **Mihăilescu Ionuț Florentin** din complicitate la infracțiunea de luare de mită prev. de art.289 alin.1 C. pen. rap. la art.6 din Legea nr.78/2000, în complicitate la infracțiunea de primire de foloase necuvenite prev. de art.26 rap. la art.256 alin.1 C. pen. din 1969 rap. la art.6 din Legea nr.78/2000.

În baza art.396 alin.5 rap. la art.16 alin.1 lit.b teza I și teza a II-a C.proc.pen., a achitat pe inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin pentru complicitate la infracțiunea de primire de foloase necuvenite prev. de art.26 rap. la art.256 alin.1 C. pen. din 1969 rap. la art.6 din Legea nr.78/2000.

A constatat că inculpatul a fost reținut și arestat preventiv de la 29.01.2015 la 21.04.2015.

9) Conform art.396 alin.5 rap. la art.16 alin.1 lit.b teza I C.proc.pen., a achitat pe inculpatul **Cocoș Alin** pentru complicitate la săvârșirea infracțiunii de dare de mită prev. de art.48 C.pen. rap. la art.290 alin.1 teza I și teza a II-a C.pen. rap. la art.6 din Legea nr.78/2000.

A constatat că inculpatul a fost reținut, arestat preventiv și arestat la domiciliu de la 29.01.2015 la 29.06.2015.

10) Conform art.396 alin.5 rap. la art.16 alin.1 lit.b teza I C.proc.pen., a achitat pe inculpatul **Cocoș Dorin** pentru săvârșirea infracțiunii de dare de mită prev. de art.290 alin.1 teza I și teza a II-a C.pen. rap. la art.6 din Legea nr.78/2000.

În baza art.291 teza I și teza a II-a C.pen. rap. la art.6 din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.396 alin.10 C.proc.pen., art.19 din O.U.G. nr.43/2002 și art.5 C.pen., a condamnat pe inculpatul **Cocoș Dorin**

la o pedeapsă de **2 ani și 4 luni închisoare** pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de influență.

A interzis inculpatului **Cocoș Dorin**, ca pedeapsă complementară, exercitarea drepturilor prevăzute de art. 66 lit. a, b și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege, pe o perioadă de 2 ani după executarea pedepsei închisorii.

Conform art.65 C.pen., a interzis ca pedeapsă accesorie, exercițiul drepturilor prevăzute de art.66 lit. a, b și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege.

A constatat că infracțiunea din prezenta cauză este concurentă cu cea pentru care inculpatul **Cocoș Dorin** a fost condamnat prin sentința penală nr.258/24.03.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală în dosarul nr.1191/1/2015, definitivă prin decizia penală nr.162/03.10.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători în dosarul nr.1865/1/2016, și, pe cale de consecință:

În baza art.40 alin.1 C.pen. rap. la art.39 alin.1 lit. b C.pen., a contopit pedeapsa de 2 ani și 4 luni închisoare stabilită inculpatului Cocoș Dorin în prezenta cauză, cu pedeapsa de 2 ani și 4 luni închisoare stabilită prin sentința penală nr.258/24.03.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală definitivă prin decizia penală nr.162/03.10.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători, și a aplicat inculpatului pedeapsa cea mai grea, de 2 ani și 4 luni, la care a adăugat un spor de o treime din pedeapsa de 2 ani și 4 luni închisoare, respectiv un spor de 9 luni și 10 zile închisoare, astfel încât, în final, inculpatul execută pedeapsa rezultantă de **3 ani, 1 lună și 10 zile închisoare**.

În baza art. 45 alin. 2 C.pen., a aplicat inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prev. de art.66 lit. a, b și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege, pe o perioadă de 2 ani după executarea pedepsei închisorii.

În baza art.45 alin.4 C.proc.pen., a dedus din pedeapsa complementară aplicată, durata deja executată în baza sentinței penale nr.258/24.03.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală definitivă prin decizia penală nr.162/03.10.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători, a interzicerii exercițiului drepturilor prev. de art.66 lit. a și b C.pen., de la 1.03.2018 la zi.

În baza art. 45 alin. 5 C.pen., a interzis aceluiași inculpat, ca pedeapsă accesorie, exercițiul drepturilor prevăzute de art.66 lit.a, b și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege.

În baza art.291 alin.2 C.pen. rap. la art.112 lit.e C.pen., a dispus confiscarea specială, de la inculpatul Cocoș Dorin, a sumei de 10.000.000 euro sau echivalentul în lei a acestei sume la cursul de schimb al BNR la data executării măsurii.

În baza art.45 alin. 6 C.pen., a cumulat măsura de siguranță mai sus menționată, dispusă în prezenta cauză, cu măsura de siguranță a confiscării speciale a sumei de 9.000.000 euro aplicată prin sentința penală nr.258/24.03.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală în dosarul nr.1191/1/2015, definitivă prin decizia penală nr.162/03.10.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători, astfel încât, în final, confiscă de la inculpatul Cocoș Dorin suma de 19.000.000 euro sau echivalentul în lei a acestei sume la cursul de schimb al BNR la data executării măsurii.

A dedus din pedeapsa aplicată inculpatului Cocoș Dorin durata reținerii din data de 29.01.2015, arestul preventiv și arestul la domiciliu de la 30.01.2015 la 21.06.2015, precum și perioada executată în baza sentinței penale nr.258/24.03.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală în dosarul nr.1191/1/2015, definitivă prin decizia penală nr.162/03.10.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători în dosarul nr.1865/1/2016, după cum urmează: reținerea din data de 27.10.2014, arestul preventiv și arestul la domiciliu de la 28.10.2014 la 18.06.2015, durata executată de la 03.10.2016 la 03.10.2017 și 72 de zile considerate executate suplimentar, ca măsură compensatorie stabilită conform Legii nr.169/2017.

11) În baza art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 C.pen., art.309 C.pen. și art.5 C.pen., a condamnat pe inculpata **Dumitrean Crinuța-Nicoleta**

, la pedeapsa de **7 ani și 6 luni închisoare** pentru comiterea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit.

A interzis inculpatei, ca pedeapsă complementară, conform art.297 alin.1 C.pen., dreptul de a ocupa o funcție publică, precum și exercitarea drepturilor prev. de art.66 alin.1 lit. a, b și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege, pe o perioadă de 5 ani după executarea pedepsei închisorii.

Conform art.65 C.pen., a interzis inculpatei ca pedeapsă accesorie exercitarea drepturilor prev. de art.66 alin.1 C.pen. lit.a, b și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege.

A dedus din pedeapsa aplicată durata reținerii, a arestării preventive și a arestului la domiciliu de la 24.11.2014 la 12.06.2015.

12) În baza art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 C.pen., art.309 C.pen. și art.5 C.pen., a condamnat pe inculpatul **Diacomatu Sergiu Ionuț**

, la pedeapsa de **7 ani și 6 luni închisoare** pentru comiterea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit.

A interzis inculpatului, ca pedeapsă complementară, conform art.297 alin.1 C.pen., dreptul de a ocupa o funcție publică, precum și exercitarea drepturilor prev. de art.66 alin.1 lit. a, b și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege, pe o perioadă de 5 ani după executarea pedepsei închisorii.

Conform art.65 C.pen., a interzis inculpatului ca pedeapsă accesorie exercitarea drepturilor prev. de art.66 alin.1 C.pen. lit.a, b și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege.

13) În baza art.48 C.pen. rap. la art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 C.pen., art.309 C.pen. și art.5 C.pen., a condamnat pe inculpatul **Gheorghe Stelian**

la pedeapsa de **6 ani închisoare**, pentru complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit.

A interzis inculpatului, ca pedeapsă complementară, exercitarea drepturilor prev. de art. 66 alin.1 lit. a, b și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege, pe o perioadă de 4 ani după executarea pedepsei închisorii.

Conform art.65 C.pen., a interzis inculpatului ca pedeapsă accesorie, exercitarea drepturilor prev. de art.66 alin.1 C.pen. lit.a, b și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege.

A respins, ca nefondată, acțiunea civilă exercitată de Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice împotriva inculpaților **Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara, Nuțiu Emil și Bica Alina Mihaela.**

A ridicat măsurile asigurătorii dispuse prin ordonanțelenr.393/P/2013 din 26.11.2014, 27.11.2014 și 28.11.2014 emise de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție - Secția de combatere a corupției, cu privire la bunurile aparținând inculpaților **Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara, Nuțiu Emil și Bica Alina Mihaela** (rechizitoriul nr.393/P/2013).

A admis în parte acțiunea civilă exercitată de Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice și a obligat în solidar pe inculpații **Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian**, la plata sumei de **218.353.075 lei, cu titlu de despăgubiri civile, actualizată în funcție de indicele de inflație**, de la data emiterii titlurilor de conversie nr.1051/20.05.2011, nr.1052/20.05.2011, nr.1372/24.05.2011, nr.1379/24.05.2011 și până la achitarea integrală a sumei, precum și *la plata dobânzii legale penalizatoare aferentă sumei stabilită cu titlu de despăgubiri*, calculată de la data rămânerii definitive a hotărârii și până la achitarea integrală a acestei sume.

A menținut măsurile asigurătorii dispuse prin ordonanțele nr.393/P/2013 din 26.11.2014 și 27.11.2014 emise de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție - Secția de combatere a corupției, asupra bunurilor aparținând fiecăruia dintre inculpații **Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian**, până la concurența sumei stabilite cu titlu de despăgubiri (rechizitoriul nr.393/P/2013).

A ridicat sechestrul asigurator instituit prin ordonanța din data de 16.02.2015 emisă în dosarul penal nr.659/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție - Secția de combatere a corupției, asupra terenului în suprafață de 4425 mp situat în Snagov, jud. Ilfov, proprietatea numitei Popa Ana Maria (rechizitoriul nr.659/P/2014).

În baza art.275 alin.3 C.proc.pen., cheltuielile judiciare ocazionate de soluționarea cauzei în ceea ce îi privește pe inculpații **Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara, Nuțiu Emil, Bica Alina Mihaela, Cocos Alin și Mihăilescu Ionuț Florentin**, au rămas în sarcina statului.

În baza art.274 alin.1 C.proc.pen., a obligat pe inculpatul **Cocoș Dorin** la plata sumei de 5.000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

În baza art.274 alin.1 C.proc.pen., a obligat pe inculpata **Dumitrean Crinuța-Nicoleta**, la 7.000 lei, cheltuieli judiciare către stat.

În baza art.274 alin.1 și 2 C.proc.pen., a obligat pe inculpații **Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian** la câte 17.314 lei, cheltuieli judiciare către stat.

Onorariul parțial convenit doamnei avocat Mihai Mariana, apărător desemnat din oficiu pentru inculpații Vasilescu Oana și Baci Remus Virgil, în sumă de câte 400 lei (majorat conform art.82 alin.3 din Legea nr.51/1995), s-a plătit din fondurile speciale ale Ministerului Justiției.

Onorariul parțial convenit apărătorilor desemnați din oficiu pentru inculpații Bica Alina Mihaela, Dumitrean Crinuța Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț, Teodorescu Cătălin Florin, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara, Nuțiu Emil, Gheorghe Stelian, Vasilescu Oana, Cocoș Dorin și Cocoș Alin, până la prezentarea apărătorilor aleși, în sumă de câte 130 lei, a rămas în sarcina statului și se suportă din fondurile Ministerului Justiției.

Onorariul parțial convenit apărătorilor desemnați din oficiu pentru inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, până la prezentarea apărătorului ales (doi apărători desemnați din oficiu), în sumă de 130 lei, a rămas în sarcina statului și a fost suportat din fondurile Ministerului Justiției.

Onorariul convenit apărătorului desemnat din oficiu pentru inculpatul Nuțiu Emil, pentru termenul din data de 04 august 2015, în sumă de 130 lei, a rămas în sarcina statului și a fost suportat din fondurile Ministerului Justiției.

II. Pentru a pronunța această hotărâre, prima instanță a reținut:

1. Prin rechizitoriul nr.393/P/2013 din 12 decembrie 2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a corupției au fost trimiși în judecată inculpații **Bica Alina Mihaela, Dumitrean Nicoleta Crinuța, Diacomatu Sergiu Ionuț, Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George și Alexandru Lăcrămioara** sub aspectul săvârșirii infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 297 alin. 1 Cod penal și art. 309 C.pen., respectiv inculpații **Nuțiu Emil și Gheorghe Stelian** pentru complicitate la abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prev. de art. 48 Cod penal rap. la art.13² din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 297 alin. 1 Cod penal și art. 309 C.pen.

Prin rechizitoriu, sub aspectul situației de fapt, în esență, s-a reținut că, la data de 15 martie 2011, în exercitarea atribuțiilor de membri ai Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, cu încălcarea dispozițiilor art.16 alin.7 din Legea nr.247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției și cu referire la dispozițiile art.7 din Regulamentul nr.30 din 2005, inculpații Dumitrean Nicoleta Crinuța (președinte), Diacomatu Sergiu Ionuț, Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Bica Alina Mihaela, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George și Alexandru Lăcrămioara (în calitate de membri) cu ocazia soluționării dosarului de

despăgubire nr.22714/FFCC, au aprobat în unanimitate raportul întocmit de societatea de evaluare desemnată, S.C. Business Evaluator S.R.L., reprezentată prin evaluator Nuțiu Emil.

Prin raportul de evaluare, inculpatul Nuțiu Emil a supraevaluat, cu suma de 263.327.559 lei, echivalentul a 61.714.021,6 euro terenul agricol în suprafață de 13,0535 ha, situat în București, str. Plumbuita, sector 2 ce a format obiectul dosarului de despăgubire nr.22714/FFCC.

Participația expertului evaluator în forma complicității s-a realizat prin aceea că inculpatul Nuțiu Emil a stabilit valoarea despăgubirilor prin compararea terenului agricol evaluat din dosarul de despăgubiri nr.22714/FFCC cu terenuri dar nu agricole, ci cu terenuri din zone rezidențiale și prin metoda greșită a parcelării, sens în care s-au invocat în detaliu standardele recomandate și metodologia ANEVAR.

Furnizarea de către beneficiarul despăgubirii, inculpatul Gheorghe Stelian în realizarea scopului ilicit urmărit a unor comparabile cu valori cât mai mari, a evidențiat participația penală a acestuia, fiind considerată elocventă și depunerea unui memoriu tehnic de evaluare, întocmit în ianuarie 2010 la cererea beneficiarului, de un expert autorizat și care viza chiar terenul din dosarul de despăgubire. Ceea ce a atras atenția, în viziunea acuzării, este atât faptul că s-au depus pentru comparație tranzacții cu terenuri din intravilan și nu terenuri agricole – așa cum era cel comparat - și mai ales că beneficiarul a depus memoriul tehnic datat ianuarie 2010, în condițiile în care drepturile succesoriale pentru suprafața de teren, obiect al dosarului de despăgubire în discuție, le-a obținut prin cumpărare de la cedentți trei luni mai târziu, respectiv la 22 aprilie 2010.

S-a arătat că, anterior realizării cesiunii, beneficiarul s-a interesat, a obținut date și informații în legătură cu terenul revendicat de cedent, de care apoi s-a folosit în procedura de evaluare.

Într-o evidentă conduită părtinitoare, inculpatul Nuțiu Emil a folosit exclusiv datele și informațiile furnizate de beneficiar, fără a se raporta la niciun element de evaluare neutru astfel cum s-ar fi impus conform dispozițiilor art.16 din Legea nr.247/2005 Titlul VII, în condițiile în care scopul acestui demers infracțional l-a constituit majorarea valorii terenului în interesul material al inculpatului Gheorghe Stelian, dar și în propriul interes material.

Referitor la membrii Comisiei Centrale de Stabilire a Despăgubirilor, inculpații Dumitrean Nicoleta Crinuța, Diacomatu Sergiu Ionuț, Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Bica Alina Mihaela, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George și Alexandru Lăcrămioara, prin actul de sesizare s-a arătat că, cu prilejul soluționării dosarului de despăgubire nr.22714/FFCC, au așezat în centrul activității profesionale demersuri infracționale, constând în preocuparea majoră, manifestată prin acțiuni active și pasive, alături de complici, pentru obținerea folosului necuvenit.

S-a susținut că analiza documentelor ce au stat la baza dosarului de despăgubire, a declarațiilor martorilor audiați în cauză, relevă elemente probatorii insurmontabile privitoare la implicarea membrilor Comisiei Centrale de Stabilire a despăgubirilor în săvârșirea abuzului în serviciu cu consecințe deosebit de grave și a dezvăluie tabloul unei conivențe tacite între susnumiții, în sensul unor acțiuni concertate de alterare a actului de despăgubire reparator.

În acest sens, s-a arătat că, din derularea ordinii de zi în cadrul celor două ședințe ale Comisiei Centrale de Stabilire a Despăgubirilor din data de 24.02.2011 și 15.03.2011 ce au precedat decizia abuzivă, din dialogurile purtate între membrii comisiei și evaluator, din simularea examinării documentației depuse de către beneficiar, rezultă o evidență obișnuită a acestora de exercitare a atribuțiilor în materia despăgubirilor de o manieră părtinitoare în raport cu dosare care aveau „beneficiari protejați”.

Astfel, poziția profesională a membrilor Comisiei Centrale de Stabilire a Despăgubirilor din cadrul ședinței din data de 24.02.2014 a fost caracterizată prin dubiul evident cu privire la valoarea terenului. În acest context, la data de 24.02.2014 când au analizat raportul de evaluare depus de evaluatorul Nuțiu Emil în dosarul de despăgubire, la unison au considerat-o foarte mare. Acesta a fost motivul pentru care, în considerarea dispozițiilor Legii nr.247/2005 Titlul VII au decis și au dispus chemarea evaluatorului pentru a-i fi adresate întrebări, astfel încât, acesta prin răspunsuri punctuale, tehnice să lămurească valoarea exagerată pe care a stabilit-o în raport.

În realitate însă, la data audierii acestuia, 15.03.2011, au realizat un simulacru, cu scopul de a crea aparența respectării dispozițiilor legale. Astfel, deși au fost puși în fața unor explicații formale oferite de expert cu privire la modalitățile și criteriile pe care le-a folosit pentru a evalua un teren agricol de 13,000 ha la valoarea de peste 377.282.300 lei, inculpații au aprobat în unanimitate raportul de evaluare și au acordat exorbitanta sumă.

Sub acest aspect a fost considerată relevantă poziția reprezentantului Ministerului Justiției, inculpata Bica Alina Mihaela, în cadrul ședinței din data de 15.03.2011, când a precizat expres că „...*nu are probleme pe dosarele cu valori mici pe care le-a studiat și își asumă restul...*”, iar referitor la raportul de evaluare întocmit de către S.C. Business Evaluator S.R.L. prin care a stabilit valoarea de piață a terenului de 377.282.300 lei a susținut că „...*pe raportul de evaluare efectuat pe dosarul nr.22714/FFCC există o explicație justificată a acestuia pentru indicele ales – indicele de corecție estimat pe baza informațiilor din piață obținute de evaluator și deci suma este corectă*”, iar pentru a întări, pentru a da greutate poziției sale, în raport de impresionanta evaluare realizată de evaluator a solicitat ca aceleași explicații să fie solicitate de membri și în cazul altor rapoarte de evaluare.

S-a subliniat faptul că, în acest context, evaluatorul a fost întrebat de către inculpata Bica Alina Mihaela cu privire la indicii de corecție. Răspunsul inculpatului Nuțiu Emil a fost că: *”indicii de corecție sunt rezultați din piață”*.

În cauză însă, nu indicii de corecție au reprezentat adevărata problemă căreia evaluatorul nu-i oferise o explicație reală și rezonabilă prin raportul de evaluare. Mai mult, acest aspect fusese consemnat în chiar cuprinsul raportului și reprezenta oricum un truism. Concluzia a rezultat din faptul că nimeni nu contestase că indicii de evaluare s-au raportat la piață, pentru că acesta era criteriul standard.

Ceea ce trebuia să lămurească evaluatorul se referea la cele două metode de evaluare folosite, compararea și parcelarea, întrucât potrivit dispozițiilor Legii nr.247/2005 Titlul VII avea obligația să realizeze evaluarea comparând terenuri de același tip și parcelare prin suprapunere, dar a efectuat un simulacru de evaluare,

comparând terenuri diferite, din zone total diferite și parcelând terenuri aflate în alte zone, doar pentru a crea aparența că a respectat criteriile standard, deoarece în realitate a depus doar la dosar documente oferite de evaluator.

La rândul lor, ceilalți inculpați membrii ai comisiei nu au solicitat nici ei niciun fel de explicație evaluatorului, deși această obligație profesională a lor, pe care trebuiau să și-o îndeplinească în temeiul atribuțiilor profesionale de membri ai C.C.S.D, a rezultat explicit din prevederile art.16 din aceeași lege. De altfel, aceasta era singura atribuție pe care o aveau, și anume: să solicite explicații evaluatorului, iar dacă acestea nu erau pertinente și complete să dispună reevaluarea. Această concluzie s-a impus, deoarece acestei obligații profesionale a membrilor comisiei, îi corespundea obligația corelativă a evaluatorului pe care avea obligația profesională să o dea, așa cum în mod explicit prevăd dispozițiile art. 16 din Legea nr. 247/2005, acesta fiind singurul temei și cadru legal de realizare a raportului.

Finalitatea acțiunilor abuzive ale inculpaților a fost aceea că, prin încălcarea flagrantă a dispozițiilor art.16 alin.7 și art.7 din Regulamentul nr.30/2005, membrii Comisiei Centrale de Evaluare au procedat la emiterea deciziei, deși rezulta cu forță evidentă supraevaluarea efectuată de inculpatul Nuțiu Emil, împrejurare în care se impunea retrimiteră pentru reevaluare.

Validarea raportului supraevaluat de către membrii Comisiei Centrale a determinat emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubiri și astfel beneficiarul a primit acțiuni la Fondul Proprietății și a realizat un profit exorbitant, în timp ce ANRP s-a găsit în situația de a lăsa nesoluționate alte mii de dosare de reconstituire, iar în acest sens datele publice ale raportului Curții de Conturi sunt elocvente pentru anii 2009- 2011, respectiv un număr de 9711 dosare rămase nesoluționate.

S-a concluzionat că dispoziția inculpaților membrii ai Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor care a prejudiciat cu 263.327.559 lei (echivalent a 61.714.021,6 euro) bugetul Statului Român a fost posibilă prin activitatea ilicită a tuturor inculpaților, membrii Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, evaluatorul (inculpatul Nuțiu Emil) și beneficiarul (inculpatul Gheorghe Stelian), care prin aportul individual infracțional al fiecăruia, corelat în realizarea scopurilor pe care fiecare le-a urmărit, a produs rezultatul periculos pentru valoarea socială ocrotită – bugetul de stat.

S-a arătat că, **în drept**, fapta inculpaților Dumitrean Nicoleta Crinuța, Diacomatu Sergiu Ionuț, Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Bica Alina Mihaela, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George și Alexandru Lăcrămioara, membri ai Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților care, prin exercitarea abuzivă a atribuțiilor de serviciu, cu încălcarea art. 16 alin. 7 din Legea nr. 247/2005, au aprobat, în unanimitate, raportul de evaluare întocmit de expertul evaluator Nuțiu Emil, din cadrul S.C. Business Evaluator S.R.L., prin care a fost stabilită o valoare a terenului în suprafață de 13,0535 hectare de 377.282.300 lei, prin supraevaluarea acestuia cu suma de 263.327.559 lei, prejudiciind cu această sumă bugetul de stat, cu consecințele prevăzute de art. 309 C.pen. și facilitând obținerea unor avantaje patrimoniale de către Gheorghe Stelian, Valentin Vișoiu, Andrici Adrian și Gabriel Gheorghe în cuantum de 197.507.284,1 lei (46.288.238,3 euro), 30.021.107,1 lei

(7.035.812,2 euro), 17.907.327,1 lei (4.196.800,2 euro), 17.907.327,1 lei (4.196.800,2 euro) întrunește elemente constitutive ale infracțiunii abuz în serviciu dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplic. art. 297 alin. 1 C.pen. și art. 309 C.pen.

Fapta inculpatului Nuțiu Emil, expert evaluator în cadrul S.C. Business Evaluator S.R.L., care a supraevaluat terenul în suprafață de 13,0535 hectare cu suma de 263.327.559 lei, și a prezentat raportul de evaluare în dosarul nr. 22714/FFCC pe care membrii Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților l-au aprobat, în unanimitate, acceptând plata de despăgubiri în sumă de 377.282.300 lei, având drept consecință prejudicierea bugetului de stat cu suma de 263.327.559 lei și obținerea unor avantaje patrimoniale în cuantum de 197.507.284,1 lei (46.288.238,3 euro), 30.021.107,1 lei (7.035.812,2 euro), 17.907.327,1 lei (4.196.800,2 euro), 17.907.327,1 lei (4.196.800,2 euro) de către Gheorghe Stelian, Valentin Vișoiu, Andrici Adrian și Gabriel Gheorghe, întrunește elementele constitutive ale complicității la infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prev. de art. 48 C.pen. rap. la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplic. art. 297 alin. 1 C.pen. și art. 309 C.pen.;

Fapta inculpatului Gheorghe Stelian, care a primit despăgubiri în sumă de 282.961.725 lei, punând la dispoziția expertului evaluator Nuțiu Emil contractul de vânzare-cumpărare încheiat între acesta și Orzata Antonia Raluca și S.C Centrul Medical „Policlinico Dimonza” S.R.L. al cărui preț a fost de 800 euro/metru pătrat, în scopul supraevaluării terenului și obținerii de despăgubiri nejustificat de mari, sprijinind astfel Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor să-i acorde astfel despăgubirile stabilite prin raportul de evaluare, cu consecința prejudicierii bugetului de stat cu suma de 263.327.559 lei și obținerea unor foloase necuvenite în cuantum de 197.507.284,1 lei (46.288.238,3 euro), întrunește elementele constitutive ale complicității la infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prev. de art. 48 C.pen. rap. la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplic. art. 297 alin. 1 C.pen. și art. 309 C.pen.

2. Prin rechizitoriul nr.659/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de Combatere a Corupției (cauza fiind disjunsă din dosarul nr. 393/P/2013), a fost trimisă în judecată, printre alții, și inculpata Bica Alina Mihaela, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de luare de mită prev. de art. 289 teza II C.pen. rap. la art. 6 din Legea 78/2000 cu aplic. art. 7 lit. b din Legea 78/2000, în esență, în sarcina acesteia reținându-se că, la data de 14.06.2014, a primit, în mod indirect, prin intermediul inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin și în cote părți egale cu acesta, terenul în suprafață de 4425 metri pătrați situat în Snagov, în legătură cu validarea dosarului de despăgubire nr.22714/FFCC dispusă la data de 15 martie 2011 de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Agenției Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție sub nr. 828/1/2015.

Apărarea inculpatei Bica Alina Mihaela a solicitat conexarea acestui dosar la dosarul nr. 4397/1/2014, cerere discutată la termenul din 19 iunie 2015.

Constatând incidența cazului prevăzut de art.43 alin.2 lit.c C.proc.pen., s-a dispus reunirea dosarului nr.828/1/2015 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală, la dosarul nr.4397/1/2014.

La același termen, după reunirea cauzelor, în baza art.46 C.proc.pen., Înalta Curte a dispus cauza cu privire la faptele descrise în rechizitoriul nr.659/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de Combatere a Corupției, la punctele B și C, cu privire la inculpații Bica Alina Mihaela și Videanu Adrian, pe care a trimis-o completului inițial sesizat.

În consecință obiectul judecății în cauza de față vizează și acuzațiile de la pct. A. din Rechizitoriul nr. 659/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de Combatere a Corupției, privind pe inculpații Bica Alina Mihaela, Cocos Dorin, Cocos Alin și Mihăilescu Ionuț Florentin, astfel cum acestea au fost precizate de către parchet în procedura de cameră preliminară.

Sub acest aspect, Înalta Curte a reținut că prin „*Precizare la rechizitoriul nr. 659/P/2014*” (filele 138-143 vol. 2), Ministerul Public arătat că trimiterea în judecată a inculpatei Bica Alina Mihaela s-a făcut pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită, prevăzută de art. 289 teza II C.pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 7 lit. b din Legea nr. 78/2000 (o faptă), constând în aceea că, la data de 14.06.2013, a primit, în mod indirect, prin intermediul inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin și în cote părți egale cu acesta, terenul în suprafață de 4.425 metri pătrați situat în Snagov, primire ce a fost mascată prin acte succesive derulate în timp și a fost circumscrisă folosului, aflat în strânsă legătură cu validarea pe care a dispus-o, în mod abuziv, în perioada noiembrie 2010 – 15 martie 2011, în calitate de secretar de stat și de reprezentantă a Ministerului Justiției în Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Agenției Naționale pentru Restituirea Proprietăților și care a corespuns interesului inculpaților Cocos Dorin și Cocos Alin, în legătură cu dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC având ca obiect suma de 377.000.000 lei.

În ceea ce-l privește pe inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, procurorul a menținut trimiterea în judecată a acestuia pentru infracțiunea de complicitate la luare de mită, prevăzută de art. 48 raportat la art. 289 C.pen. și art. 6 din Legea nr. 78/2000 (o faptă), constând în aceea că a intermediat relația inculpaților Cocos Alin și Cocos Dorin cu inculpata Bica Alina Mihaela, pentru a primi, la data de 14.06.2013, cotă egală cu aceasta din terenul în suprafață de 4425 mp din Snagov, jud. Ilfov, primire ce a fost mascată prin acte succesive derulate în timp și a fost circumscrisă unui folos aflat în strânsă legătură cu validarea pe care inculpata Bica Alina Mihaela a dispus-o, în mod abuziv, în perioada noiembrie 2010 – 15 martie 2011, în calitate de secretar de stat și de reprezentantă a Ministerului Justiției în Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Agenției Naționale pentru Restituirea Proprietăților și care a corespuns interesului inculpaților Cocos Dorin și Cocos Alin, în legătură cu dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC având ca obiect suma de 377.000.000 lei. În scopul ascunderii provenienței acestei cote din teren și mascării mitei, inculpatul Mihăilescu

Ionuț Florentin împreună cu inculpatul Cocoș Alin au generat și intermediat tranzacții nereale imobiliare succesive, folosindu-se de relații cu prieteni și membri de familie.

În ședința publică din 18 septembrie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție a pus în vedere Ministerului Public să precizeze faptele pentru care a fost trimis în judecată inculpatul Cocoș Alin (aspect ce nu a fost lămurit în procedura de cameră preliminară, întrucât inculpatul nu a formulat cereri și excepții, considerându-se că nu pot fi invocate, din oficiu, chestiunile legate de regularitatea actului de sesizare), având în vedere neconcordanțele existente între situația de fapt prezentată în partea expozitivă și succint la încadrarea juridică și care se circumscrie complicității la infracțiunea de dare de mită, și, pe de altă parte, dispozitivul rechizitoriului, unde, dispoziția de trimitere în judecată vizează și infracțiunea de complicitate la trafic de influență.

Prin procesul verbal din 30 septembrie 2015, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție Direcția Națională Anticorupție a dispus îndreptarea erorilor materiale evidente din dispozitivul rechizitoriului nr. 659/P/2014, cu privire la inculpații Cocoș Dorin și Cocoș Alin după cum urmează:

- pag. 104 paragraful ultim: în loc de „2. COCOȘ DORIN,

pentru comiterea infracțiunilor de trafic de influență prev. de art. 291 C pen. teza I, II rap. la art. 6 din Legea 78/2000 (**două fapte**) și dare de mită prev. de art. 290 C pen. teza I, II rap. la art. 6 din Legea 78/2000 cu aplicarea prev. art. 38 alin.2 C.pen și art.5 C.pen.”; se va menționa „2. COCOȘ DORIN,

*pentru comiterea infracțiunilor de **trafic de influență** prev. de art. 291 C pen. teza I, II rap. la art. 6 din Legea 78/2000 în raport cu inc. Gheorghe Stelian și **dare de mită** prev. de art. 290 C pen. teza I, II rap. la art. 6 din Legea 78/2000 cu aplicarea prev. art. 38 alin.2 C.pen și art.5 C.pen. în raport cu inc. Bica Alina Mihaela”;*

- pag. 105, par. prim: în loc de „3.COCOȘ ALIN,

pentru comiterea infracțiunilor de complicitate la trafic de influență, prev. de art. 48 C.pen. rap. la art. 291 alin. 1 C.pen. și complicitate la dare de mită, prev. de art. 48 C.pen. rap. la art. 290 C.pen. rap. la art. 6 din Legea 78/2000; cu aplicarea prev. art. 38 alin.2 C.pen și art.5 C.pen.” se va menționa „3.COCOȘ ALIN,

*pentru comiterea infracțiunii de **complicitate la dare de mită**, prev. de art. 48 C.pen. rap. la art. 290 C.pen. rap. la art. 6 din Legea 78/2000, cu aplicarea art.5 C.pen.”*

S-a arătat că, pentru respectivele fapte (o infracțiune de trafic de influență – pentru inc. Cocoș Dorin și, respectiv complicitate la trafic de influență – pentru inc. Cocoș Alin), prin același rechizitoriu, s-a dispus disjungerea cauzei și din eroare au fost reluate în dispozitiv, la secțiunea rezervată dispoziției de trimitere în judecată.

Ca atare, Înalta Curte a reținut că în ceea ce-i privește pe **inculpații Cocos Dorin și Cocos Alin**, obiectul judecății îl reprezintă următoarele fapte:

„Fapta inculpatului Cocos Dorin de a pretinde și primi, în perioada de după 17 ianuarie 2011, în tranșe de la numitul Gheorghe Stelian, suma de 10 milioane euro în schimbul influenței exercitate asupra a doi membrii ai Comisiei Centrale a ANRP, inculpații Bica Alina Mihaela și Diacomatu Sergiu, căruia i-a promis sprijin politic pentru a fi menținut în funcția de vicepreședinte, cu condiția să-i asigure rezolvarea dosarului său de despăgubire nr.22714/FFCC și care, în drept, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de trafic de influență prev. de art. 291 C.pen. teza I, II rap. la art. 6 din Legea 78/2000.

Scopul pentru care au fost oferiti și primiți cei 10 milioane de euro l-a reprezentat intermedierea susținerii interesului numitului Gheorghe Stelian la Comisia ANRP, traficarea putând fi realizată la nivelul numitului Diacomatu Sergiu Ionuț prin prisma relației pe care inculpatului o avea cu decidenți din mediul politic, ce puteau decide în schimb menținerea în funcția de vicepreședinte.

Fapta inculpatului Cocos Dorin de a da terenul, în suprafață de 4425 mp din Snagov jud. Ilfov, inculpatei Bica Alina Mihaela în cotă egală cu inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, ca folos în legătură cu soluționarea dosarului de despăgubire nr.22714/FFCC, conform interesului numitului Gheorghe Stelian pe care inculpatul Cocos Dorin s-a oferit să-l asigure acestuia contra cost, și care, în drept, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de dare de mită prev. de art.290 C pen. teza I, II rap. la art. 6 din Legea 78/2000.

Fapta inculpatului Cocos Alin de a-l sprijini pe inculpatul Cocos Dorin în remiterea mitei către inculpata Bica Alina Mihaela, asigurând relaționarea cu aceasta prin intermediul inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, având un rol determinant pentru mascarea mitei datorită tranzacțiilor succesive, faptă ce întrunește elementele constitutive ale complicității la infracțiunea de dare de mită, prev. de art. 48 C.pen. rap. la art. 290 C.pen. rap. la art. 6 din Legea 78/2000”.

În esență, prin rechizitoriu, după ce a fost prezentată situația de fapt care a condus la formularea acuzațiilor din dosarul nr. 393/P/2013 în care au fost trimiși în judecată inculpații Bica Alina Mihaela Dumitrean Nicoleta Crinuța, Diacomatu Sergiu Ionuț, Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara și Nuțiu Emil, cu privire la faptele ce fac obiectul judecății s-au reținut următoarele:

După achiziționarea drepturilor litigioase privind dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC, numitului Gheorghe Stelian i-a fost asigurată de către inculpații Cocos Dorin și Cocos Alin influența la nivelul a doi dintre membrii comisiei: inculpata Bica Alina Mihaela și Diacomatu Sergiu Ionuț.

Cronologic, la data de 26.11.2010 a fost înregistrat la A.N.R.P. dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC al lui Gheorghe Stelian.

După data de 26.11.2010, Cocos Dorin, urmare a întâlnirilor avute cu numitul Gheorghe Stelian, i-a promis posibilitatea de a realiza intervenția la nivelul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, în scopul soluționării favorabile a dosarului său de despăgubire nr. 22714/FFCC. Gheorghe Stelian, în baza promisiunilor făcute

de inculpatul Cocos Dorin, în sensul că poate să-l sprijine la Comisie, a aşteptat nominalizarea evaluatorului.

În continuare, la data de 17.01.2011 a fost înregistrat raportul de evaluare întocmit de Nuțiu Emil, care a stabilit valoarea în dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC la suma de 377.282.300 lei.

Ulterior datei de 17.01.2011 și anterior datei de 15.03.2011, deci în intervalul cuprins între 17.01.2011 – 15.03.2011, după aflarea valorii stabilite de evaluator, valoare pe care i-a comunicat-o chiar Gheorghe Stelian inculpatului Cocos Dorin, așa cum rezultă din precizările acestora cu prilejul declarațiilor, a avut loc efectiv pretinderea banilor de către inculpatul Cocos Dorin.

Pretinderea sumei de 16 milioane euro de către inculpatul Cocos Dorin de la Gheorghe Stelian a avut ca scop susținerea aprobării dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC la nivelul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, singura care avea în atribuții și care numai prin votul membrilor – deci nu numai prin decizia unuia sau câtorva dintre membri – putea valida acordarea sumei de 377.282.300 lei beneficiarului.

În cuprinsul rechizitoriului s-a reținut că, din cauza faptului că raportul de evaluare, în sine, nu rezolva problema despăgubirii, din cauza faptului că acest aspect era foarte bine cunoscut de către Gheorghe Stelian (*“un constant și cunoscut samsar de drepturi litigioase în perioada 2010 – 2012”*), acesta, conștient că fără „sprijinul” inculpaților Cocos Dorin și Cocos Alin nu putea obține validarea despăgubirilor de către comisie și nici o sumă atât de mare (377.282.300 lei), într-un timp record - în aproximativ 100 zile (noiembrie 2010 – data înregistrării la A.N.R.P., 15.03.2011 – data aprobării), în condițiile în care erau mii de dosare nesoluționate de ani de zile (inclusiv dosare nesoluționate care au fost înregistrate în aceeași zi cu dosarul său) sau pentru care nu au mai existat surse financiare pentru despăgubire la buget, fiind cheltuite sumele pentru “favoriți”, a acceptat să-i ofere lui Cocos Dorin suma de 10 milioane euro pretinsă.

Prin urmare, motivat de împrejurările descrise și de valoarea uriașă a sumei pe care urma să o primească (și rămâneau oricum foarte mulți bani necuveniți), Gheorghe Stelian a acceptat și a remis inculpatului Cocos Dorin, după 17.01.2011, în mai multe tranșe, suma de totală 10.000.000 euro.

S-a reținut că dovada faptului că suma de 16 milioane euro a fost remisă de Gheorghe Stelian, în tranșe, în acest interval a rezultat din copiile extraselor de cont bancar depuse de către Gheorghe Stelian la dosarul cauzei și din declarațiile sale, care se coroborează cu declarațiile inculpatului Cocos Dorin, care, la rândul său, a arătat că recunoaște primirea sumei de 10 milioane euro, dar a precizat că o sumă mai mică i-a revenit lui, respectiv 1,2 milioane euro.

Sub acest aspect, s-a reținut că doar după finalizarea cercetărilor în raport cu aspectele rezultate din declarațiile inculpaților Cocos Dorin și Cocos Alin (filele 48-49; 52-53 vol 2 u.p.), în legătură cu care s-a dispus disjungerea prin prezentul rechizitoriu, se va stabili cu exactitate suma însușită de inculpatul Cocos Dorin.

Procurorul a arătat că, având în vedere că Gheorghe Stelian a declarat că i-a remis 16 milioane euro inculpatului Cocos Dorin pentru realizarea intervenției, împrejurare de altfel recunoscută de cel din urmă, dar susținută diferit doar sub

aspectul cuantumului pe care l-a păstrat și având în vedere că cel dintâi a declarat expres că nu are cunoștință dacă întreaga sumă a rămas la traficanțul de influență sau a oferit și unora din membrii Comisiei, s-a reținut că rezultă că este cert că i-a revenit lui Cocoș Dorin suma de 1.200.000 euro, sumă ce urmează a fi supusă în această cauză confiscării speciale.

În ceea ce privește infracțiunile de luare și dare de mită, respectiv participatie sub forma complicității la aceste infracțiuni, prin rechizitoriu nu sunt stabilite circumstanțele în care s-a realizat înțelegerea dintre inculpați, situația de fapt fiind prezentată astfel:

Terenul care figurează în acte notariale ca fiind vândut de mama inculpatului Cocoș Alin a fost trecut succesiv, prin interpuși, până a ajuns pe numele surorii inculpatului Mihăilescu Ionuț, o persoană în care acesta avea totală încredere.

Întrucât inculpata Bica Alina Mihaela era, la rândul său, foarte apropiată de inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, așa cum rezultă inclusiv din convorbirile telefonice care relevă că vorbeau de cel puțin câteva ori pe zi, iar din probele administrate a rezultat că soțul inculpatei Bica Alina Mihaela a fost prezent la notar, prezența acestuia fiind remarcată inclusiv în legătură cu preluarea acțiunilor UPRUC, în rechizitoriu s-a reținut că se poate concluziona că inculpata Bica Alina Mihaela a avut la rândul său încredere în păstrarea bunului mită pe numele său și tocmai de aceea i-au încredințat mita în păstrare.

S-a reținut că o succesiune de tranzacții și implicarea unor persoane atât de diverse generează dificultăți în stabilirea apartenenței reale și a împrejurărilor intrării în posesie. Interesul inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin și al inculpatei Bica Alina Mihaela ca terenul primit cu titlu de mită, în contextul rezolvării dosarului de despăgubire, să nu figureze pe numele lor, să fie primit într-un cadru în care să ascundă cât mai bine faptul că a fost circumscris unui folos, a rezultat din mai multe considerente.

Astfel, pe de o parte, potrivit funcției publice deținute în acea perioadă de fiecare (2009-2012 Mihăilescu Ionuț Florentin a fost vicepreședintele Autorității Naționale pentru Cetățenie), prin prisma tuturor funcțiilor ocupate, inculpații aveau obligația să completeze în declarația de avere toate bunurile, proveniența, sursa licită de câștig, pe baza căreia și-au permis în mod legitim acea achiziție.

De aceea, întreaga derulare a faptelor dovedite prin probe administrate în cauză a relevat că terenul a aparținut martorei Chiriac Olguța, mama inculpatului Cocoș Alin și fosta soție a inculpatului Cocoș Dorin. Transmiterea a fost realizată chiar cu sprijinul nemijlocit al inculpaților Cocoș Alin și Mihăilescu Ionuț Florentin, prin tranzacții succesive și persoane apropiate acestora, interpușe în documentele notariale, pentru a da aparența că le-ar aparține și pe parcursul unor operațiuni succesive derulate într-o perioadă care s-a prelungit până în anul 2014, demersul fiind necesar pentru a se pierde adevărata natură și adevăratul context al primirii.

Istoricul acestui teren este relevat în cele ce urmează, deoarece a rezultat că a aparținut, conform documentelor notariale, martorei Chiriac Olguța, mama inculpatului Cocoș Alin și fosta soție a inculpatului Cocoș Dorin, care tot potrivit documentelor notariale l-a achiziționat în anul 2012 (filele 62 -65 vol. 3 u.p.).

Disimularea primirii mitei de către inculpații Bica Alina Mihaela și Mihăilescu Ionuț Florentin a fost realizată în intervalul 2013 – 2014 prin încheierea a două contracte de vânzare-cumpărare succesive în care au fost interpus persoane apropiate acestora: contractul de vânzare-cumpărare autentificat sub nr. 647 din 14.06.2013, unde în calitate de vânzător figurează Chiriac Olguța, iar în calitate de cumpărători, fiecare cu o cotă de 1/2, figurează Niculae Mihail Gabriel, persoană interpusă de către Stoica Constantin Marius și Popa Ana Maria, persoană interpusă de către Bica Alina Mihaela prin intermediul numitului Mihăilescu Ionuț Florin (filele 50-56 vol. 3 u.p.); contractul de vânzare-cumpărare autentificat sub nr. 370 din 30.05.2014, unde în calitate de vânzător figurează Niculae Mihail Gabriel, care vinde cota sa de 1/2 cumpărătoarei Popa Ana Maria, sora inculpatului Mihăilescu Ionuț Florin, precedat de o promisiune bilaterală de vânzare-cumpărare încheiată cu 18 zile înainte (filele 43-45; 46-48 vol. 3 u.p.).

S-a reținut în rechizitoriu că, inclusiv contextul în care terenul în suprafață totală de 4425 mp din Snagov, format inițial din două parcele, a intrat în proprietatea martorei Chiriac Olguța, mama inculpatului Cocoș Alin și fosta soție a inculpatului Cocoș Dorin, în anul 2012, prin cumpărare de la soții Dumbravă și chiar achiziționarea acestuia în anul 2005 de către soții Dumbravă, care în anul 2012 l-au vândut martorei Chiriac Olguța, precum și înstrăinarea în anul 2013 pe numele unor persoane apropiate inculpaților Cocoș Alin și Mihăilescu Ionuț Florentin și, ulterior, înstrăinarea în anul 2014 surorii inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, au o notă comună și anume tranzacții la notar, membri de familie sau prieteni, care figurează în actele notariale privitoare la acest teren ca și cumpărători/vânzători, dar care atunci când au fost audiați, în cursul urmăririi penale, au declarat că nu au plătit banii, că în realitate nu sunt cumpărătorii/vânzătorii aceluși teren, împrumuturi de bani care ar fi fost făcute pentru cumpărarea aceluși teren într-un anume moment, iar toate aceste susțineri, afirmații sunt profund contradictorii.

S-a arătat că rolul demersurilor menționate mai sus a fost acela de a crea aparența unor tranzacții imobiliare, însă din analiza tuturor probelor, în urma coroborării lor, rezultă lipsa de rezonabilitate și credibilitate a afirmațiilor conform cărora succesiunea tranzacțiilor a fost exclusiv rodul contractelor civile care, chiar dacă nu au fost încheiate cu adevărații deținători de fapt, sunt la adăpost de orice suspiciune.

Nu au fost acceptate aceste susțineri întrucât s-a apreciat că sfidează evidența și, mai mult, sunt întemeiate pe o cauză ilicită. Se pune următoarea întrebare: Cum ar fi acceptat Bica Alina Mihaela și Mihăilescu Ionuț Florentin, persoane dedicate profesiei juridice (cum, de altfel a subliniat inculpata Bica, la fiecare audiere, că are 17 ani de magistratură) să încheie astfel de contracte, să-și implice o serie de intermediari, să caute artificii infracționale, să se expună riscului de descoperire a tranzacției de către Oficiul de Spălare a Banilor (așa cum a și precizat inculpatul Mihăilescu) în absența unor motive mult mai puternice decât acelea pe care le-au tot menționat.

S-a considerat că, în mod cert, terenul a fost marcat de tranzacții succesive cu conținut notarial, dar voința părților implicate în actele notariale de a tranzacționa a

lipsit cu desăvârșire – fapt confirmat prin declarațiile acestora – singura voință fiind aceea de a ascunde cât mai bine mita.

S-a făcut trimitere la un principiu elementar al Codului civil român, care consacră expres caracterul negociabil al contractelor, în sensul că, fără excepție, acestea sunt rodul exclusiv al voinței comune a părților contractante, contractul fiind principalul izvor al obligațiilor civile. În acest context, s-a reținut că rezultă cu forța evidenței că, în cazul înstrăinărilor succesive, voința celor care sunt menționați în actele notariale a fost lipsită de puterea de a da naștere la drepturi și obligații pentru că nu a fost întemeiată pe lege. Respectiv contractele nu au fost de vânzare cumpărare, voința părților nu a fost în serviciul dreptului de a primi și transmite, de a contracta, căci părțile ce figurează în acele contracte nu și-au exprimat libertatea de a contracta, nefiind o conformitate între voință și dispozițiile legale.

S-a reținut că rolul acestor contracte succesive a fost acela ca inculpații să aibă posibilitatea să-și aproprie terenul fără riscul descoperirii provenienței acestuia. În sprijinul aceluiași argument este și faptul că inculpații nu se grăbeau să intre în posesia folosului infracțiunii – căci aceasta ar fi atras atenția, iar inculpații Bica Alina Mihaela și Mihăilescu Ionuț Florentin păstrau astfel aparenta distanțare de acest teren, având în vedere că în documentul notarial figura ca făcând obiectul contractului de vânzare/cumpărare.

S-a menționat că și anterior intrării terenului în posesia martorei Chiriac Olguța, contextul achiziționării acestuia este incert, iar probele administrate în cursul urmăririi penale, inclusiv sub acest aspect, au circumscris terenul ca aparținând unui circuit de persoane, obligații și cauze ascunse prevederilor legale. Analiza acestora a relevat că aceste tranzacții, acte notariale, care nu reflectă realitatea, nu reprezintă împrumuturi ci, în realitate, maschează adevărata proveniență și destinație a sutelor de milioane de euro, persoanele apropiate interpușe având un singur scop, acela de a ascunde tranzacția.

Sub aspectul legăturii directe cu prezenta cauză și anume de la momentul anului 2012 s-a menționat că sunt relevante: declarațiile martorelor Chiriac Olguța (mama numitului Cocoș Alin și fosta soție a numitului Cocoș Dorin) și declarația martorei Popa Ana Maria (filele 121-124 vol. 2), sora numitului Mihăilescu Ionuț, precum și declarația martorei Cristu Greta Geanina (filele 82 -84 vol. 2), sora soției inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, deoarece primele două precizează că au acceptat să fie încheiate actele la notar pe numele lor, dar nu știu nimic despre teren și bani, deoarece s-a ocupat fiul, respectiv fratele (vol. 3, filele 77-81; 83-86), iar cea de-a treia a arătat expres că a împrumutat 15.000 euro inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin pentru ca acesta să-i dea banii surorii lui pentru rezolvarea unor probleme. S-a reținut că această precizare contrazice flagrant alegațiile inculpatului conform cărora *a avut bani ... a dorit să cumpere și să dezvolte afaceri imobiliare*.

Contrar celor afirmate în mod contradictoriu de către inculpați, sunt declarațiile martorilor, apropiați ai celor doi, care au avut doar rolul decorativ de a figura cu numele pe acte notariale.

În acest mod, folosul traficantilor de influență, al celor mituiți implicați și aparența că s-au realizat tranzacții, când în realitate s-au acoperit activități

infracționale de corupție, au fost asigurate, toate acestea făcând parte din scopul acestor demersuri.

În rechizitoriu s-a reținut că, din analiza declarațiilor persoanelor audiate, a rezultat că fiecare din cei implicați în acest traseu al banilor și „aranjamentelor infracționale” acționau fără să pună întrebări (unii acționau fără vinovăție deoarece o făceau din considerente de ajutor familial – cazul mamei numitului Cocoș Alin, al sorei numitului Mihăilescu Ionuț Florentin, al sorei soției sale, mințiți la rândul lor) sau pentru că erau parte a unor avantaje anterioare sau ulterioare din alte tranzacții, întrucât, chiar dacă unii acționau fără vinovăție, erau într-un fel beneficiari (cazul soțului inculpatei Bica Alina Mihaela, prezent la încheierea actului notarial pe motiv că a adus bani cu împrumut inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin și al tatălui inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, care a arătat că l-a împrumutat cu bani).

Sub aspectul fictivității contractelor de vânzare-cumpărare succesive și al dovezii că rolul acestora era unul decorativ, actele notariale fiind necesare doar pentru a ascunde mita, s-a reținut că sunt relevante probele din care a rezultat că cei implicați încheiau acte notariale în mod rutinar, fără să fie interesați de ceea ce cumpără, comportamentul lor excluzând orice minimă diligență a unui cumpărător sau vânzător, fiind cu totul în afara cauzei licite, deoarece în realitate nu se dădeau și nu se primeau banii menționați în act, ci se rezolva doar „problema unui apropiat” sau se „dădea practic un ajutor” din punctul lor de vedere, în timp ce, din punctul de vedere al inculpaților, se reglau atent beneficiile cuvenite de pe urma abuzului și traficului de influență.

În continuare, rechizitoriul prezintă conținutul declarațiilor martorilor Niculae Mihael Gabriel, Chiriac Olguța, Iliescu Dan, Bica Mircea Octavian, Cristu Greta Alina, Mihăilescu Daniel precum și ale martorului cu identitate protejată Ulmeanu Florin, după care se concluzionează asupra faptelor reținute și încadrării juridice a acestora, care însă trebuie circumscrise precizărilor din camera preliminară și procesului verbal de îndreptare a erorii materiale, anterior expuse.

III. Prin încheierea nr. 118 din data de 19 februarie 2015 pronunțată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală în dosarul nr. 4397/1/2014, au fost respinse, ca nefondate, cererile și excepțiile invocate de inculpați și s-a constatat legalitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu rechizitoriul nr. 393/P/2013 din 12 decembrie 2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, privind pe inculpații Bica Alina Mihaela, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara, Nuțiu Emil, Dumitrean Nicoleta Crinuța, Baci Remus Virgil, Diacomatu Sergiu Ionuț, Teodorescu Cătălin Florin, Vasilescu Oana și Gheorghe Stelian, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală, dispunându-se începerea judecății.

Această hotărâre a rămas definitivă prin încheierea nr. 78 din data de 06 aprilie 2015 pronunțată Completul de 2 judecători de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală în dosarul nr. 901/1/2015, prin care s-a luat act de retragerea contestației formulate de inculpatul Diacomatu Sergiu Ionuț și au fost respinse, ca nefondate, contestațiile formulate de inculpații Dumitrean Nicoleta Crinuța, Bica Alina Mihaela și Nuțiu Emil împotriva aceleiași încheieri.

Prin încheierea din data de 03 aprilie 2015 pronunțată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală în dosarul nr. 828/1/2015, au fost admise, în parte, excepțiile formulate de inculpata Bica Alina Mihaela.

S-a constatat neregularitatea actului de sesizare, respectiv a rechizitoriului nr. 659/P/2014 din 25 februarie 2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Secția de combatere a corupției, cu privire la infracțiunea de luare de mită, prevăzută de art. 289 C.pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 7 lit. b din Legea nr. 78/2000, indicată la Secțiunea C - „Acuzațiile formulate cu privire la dosarul penal nr. 28726/3/2006 aflat pe rolul Tribunalului București care îl viza pe Tender Ovidiu”, urmând ca procurorul să precizeze:

- dacă a disjuns cauza pentru această infracțiune, atât în forma autoratului cât și a complicității, în raport cu mențiunile de la Secțiunea I - „Alte date referitoare la urmărirea penală” - pct. 3 (filele 99 - 100), precum și cu cele din dispozitivul actului de sesizare de la pct. I.1 referitoare la trimiterea în judecată a inculpatei și de la pct. III referitoare la dispoziția de disjungere cu privire la aspectele relatate la Cap. I - pct. 1, 2, 3, 4, 5 și 6 din rechizitoriu;

- dacă a disjuns cauza doar pentru folosul necuvenit constând în cedarea acțiunilor pe care Tender Ovidiu Lucian le deținea la S.C. Upruc S.A. Făgăraș, județul Brașov;

- descrierea faptei, sens în care trebuie realizat un corespondent între situația de fapt și norma de incriminare, cu menționarea variantei alternative a laturii obiective ce se reține în sarcina inculpatei, a folosului necuvenit la care se referă acțiunea ce constituie elementul material, a datei de comitere a presupusei infracțiuni, precum și a probelor pe care se întemeiază acuzația (doar în situația în care nu s-a disjuns cauza cu privire la infracțiunea de luare de mită).

Au fost respinse, ca neîntemeiate, cererile și excepțiile formulate de inculpatul Videanu Adrian.

S-a constatat legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală în dosarul nr. 659/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Secția de combatere a corupției.

A fost transmisă încheierea motivată Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Secția de combatere a corupției pentru ca, în conformitate cu dispozițiile art. 345 alin. 3 din Codul de procedură penală, în termen de 5 zile de la comunicare, procurorul să remedieze neregularitățile actului de sesizare și să comunice dacă menține trimiterea în judecată a inculpatei Bica Alina Mihaela pentru două infracțiuni de luare de mită, prevăzute de art. 289 C.pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 7 lit. b din Legea nr. 78/2000, urmând să coreleze aceste dispoziții cu cele privind infracțiunile de complicitate la luare de mită, prevăzute de art. 48 C.pen. raportat la art. 289 C.pen. și art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 38 alin.2 C.pen., cu care a fost sesizată instanța în privința inculpatului Mihăilescu Ionuț.

Prin încheierea nr. 275 din data de 14 aprilie 2015 pronunțată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală în

dosarul nr. 828/1/2015, s-a dispus începerea judecății în cauza penală privind pe inculpații Bica Alina Mihaela, Cocoș Dorin, Cocoș Alin, Mihăilescu Ionuț Florentin și Videanu Adrian, ca urmare a sesizării instanței prin rechizitoriul nr. 659/P/2014 din 25 februarie 2015 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Secția de combatere a corupției, a cărei neregularitate a fost remediată prin „Precizarea” formulată de aceeași unitate de parchet la data de 8 aprilie 2015.

Această ultimă hotărâre a rămas definitivă prin *încheierea nr. 138/C din data de 20 mai 2015 pronunțată Completul de 2 judecători de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală în dosarul nr. 1634/1/2015*, prin care a fost respinsă, ca nefondată, contestația declarată de inculpata Bica Alina Mihaela și, ca inadmisibilă, contestația declarată de inculpatul Videanu Adrian împotriva încheierii nr. 275 din 14 aprilie 2015 pronunțate în dosarul nr. 828/1/2015 de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală.

IV. În cursul cercetării judecătorești în fața instanței de fond au fost audiați **inculpații**: *Gheorghe Stelian* (declarația din 20 mai 2015 - filele 22-26 volumul 3, declarația din 17 decembrie 2015 - fila 21 volumul 7), *Nuțiu Emil* (declarația din 09 iunie 2015 - filele 135-139 volumul 3, declarația din 19 iunie 2015 - filele 30-33 volumul 4, declarația din 17 decembrie 2015 - fila 20 volumul 7), *Cocoș Dorin* (declarația din 15 septembrie 2015 - filele 42-44 volumul 5, declarația din 09 octombrie 2015 - fila 13 volumul 6, declarația din 23 octombrie 2015 - filele 82-84 volumul 6, declarația din 17 decembrie 2015 fila 18 volumul 7, declarația din 19 mai 2017 - filele 31-32 volumul 17), *Mihăilescu Ionuț Florentin* (declarația din 18 septembrie 2015 - filele 85-90 volumul 5, declarația din 09 octombrie 2015 - filele 14-19 volumul 6, declarația din 02 martie 2018 - filele 209-212 volumul 23), *Cocoș Alin* (declarația din 09 octombrie 2015 - filele 11-12 volumul 6, declarația din 23 octombrie 2015 - fila 85 volumul 6, declarația din 17 decembrie 2015 - fila 19 volumul 7, declarația din 19 mai 2017 - filele 33-34 volumul 17), *Teodorescu Cătălin Florin* (declarația din 17 decembrie 2015 - filele 10-17 volumul 7), *Diacomatu Sergiu Ionuț* (declarația din 17 decembrie 2015 - filele 22-25 volumul 7, declarația din 12 ianuarie 2016 - filele 251-257 volumul 7), *Bogdan Dragoș George* (declarația din 12 ianuarie 2016 - filele 258-262 volumul 7), *Alexandru Lăcrămioara* (declarația din 28 ianuarie 2016 - filele 304-309 volumul 7, declarația din 05 februarie 2016 - filele 102-104 volumul 8), *Baciu Remus Virgil* (declarația din 04 mai 2015 - filele 11-12 volumul 2, declarația din 05 februarie 2016 - filele 105-113 volumul 8, declarația din 14 martie 2016 - filele 157-158 volumul 9, declarația din 12 aprilie 2018 - filele 236-238 volumul 24), *Vasilescu Oana* (declarația din 22 februarie 2016 - filele 57-64 volumul 9), *Bica Alina Mihaela* (declarația din 22 februarie 2016 - filele 65-69 volumul 9, declarația din 03 martie 2016 - 114-120 volumul 9, declarația din 14 martie 2016 - 150-156 volumul 9), *Dumitrean Nicoleta Crinuța* (declarația din 01 februarie 2017 - filele 5-11 volumul 15).

Totodată, în cursul cercetării judecătorești a fost administrată proba testimonială, fiind audiați următorii **martori**: *Păun Octav Lucian* (declarația din 15 aprilie 2016 - filele 50-60 volumul 10), *Danielescu Dorina* (declarația din 15 aprilie 2016 - filele

61-65 volumul 10), *Ionescu Mihaela* (declarația din 06 mai 2016 - filele 109-111 volumul 10), *Olteanu Ionescu Grațiel Dragoș* (declarația din 06 mai 2016 - filele 112-115 volumul 10), *Bică Mihai* (declarația din 06 mai 2016 - filele 106-108 volumul 10), *Farcaș Alexandru* (declarația din 01 iunie 2016 - filele 6-9 volumul 11), *Papari Alexandru* (declarația din 01 iunie 2016 - filele 10-11 volumul 11), *Anghelina Ancuța Cecilia* (declarația din 01 iunie 2016 - filele 12-18 volumul 11), *Barac Toderășcu Raluca* (declarația din 01 iunie 2016 - filele 19-21 volumul 11), *Selavârdeanu Claudița* (declarația din 21 iunie 2016 - filele 58-60 volumul 1), *Savu Florentina* (declarația din 21 iunie 2016 - filele 61-64 volumul 11), *Andrici Adrian* (declarația din 19 septembrie 2016 - filele 15-17 volumul 12), *Vișoiu Valentin* (declarația din 19 septembrie 2016 - filele 18-20 volumul 12), *Gheorghe Gabriel* (declarația din 19 septembrie 2016 - filele 21-23 volumul 12), *Priboi Mihai Septimiu* (declarația din 19 septembrie 2016 - filele 24-26 volumul 12), *Klambro Andreea Cristiana* (declarația din 19 septembrie 2016 - fila 27 volumul 12), *Alexa Elena* (declarația din 19 septembrie 2016 - filele 28-29 volumul 12), *Dima Ionuț* (declarația din 19 septembrie 2016 - filele 30-31 volumul 12), *Tudosan Ionel* (declarația din 30 septembrie 2016 - filele 109-111 volumul 12), *Nicolae Mihael Gabriel* (declarația din 30 septembrie 2016 - filele 112-116 volumul 12), *Ion Laurențiu* (declarația din 07 octombrie 2016 - fila 25 volumul 13), *Cristu Greta Alina* (declarația din 07 octombrie 2016 - fila 22 volumul 13), *Popa Florian Claudiu* (declarația din 07 octombrie 2016 - filele 23-24 volumul 13), *Cilibiu Marinel Claudiu* (declarația din 07 octombrie 2016 - fila 26 volumul 13), *Trandafir Codruța* (declarația din 07 octombrie 2016 - filele 15-16 volumul 13), *Stoica Marius Constantin* (declarația din 07 octombrie 2016 - filele 17-21 volumul 13), martorul cu identitate protejată *Ulmeanu Florian* (declarația din 11 noiembrie 2016 - filele 145-146 volumul 13), *Călinescu Remus* (declarația din 28 noiembrie 2016 - fila 14 volumul 14), *Iliescu Dan* (declarația din 28 noiembrie 2016 - filele 15-17 volumul 14), *Dumbravă Sorin* (declarația din 28 noiembrie 2016 - fila 18 volumul 14), *Dumbravă Daniela Lorelai* (declarația din 28 noiembrie 2016 - fila 19 volumul 14), *Udrea Elena* (declarația din 28 noiembrie 2016 - filele 20-22 volumul 14), *Surdu Georgian Gabriel* (declarația din 12 decembrie 2016 - filele 79-80 volumul 14, declarația din 07 iunie 2017 - fila 93 volumul 17), *Bica Mircea Octavian* (declarația din 17 ianuarie 2017 - filele 144-146 volumul 14), *Ciobanu Alin* (declarația din 07 aprilie 2017 - filele 91-93 volumul 16), *Ilincuță Marcel* (declarația din 19 mai 2017 - filele 28-30 volumul 17).

În cadrul probei **înscrișuri** au fost încuviințate și, ulterior, administrate următoarele acte: raportul de evaluare întocmit de S.C. Business Evaluator S.R.L. în dosarul nr. 22714/FFCC/2010, care poartă mențiunea vizat, data și semnătura consilierului (vol. 2 fila 204); copia deciziei nr. 15611/FF/15.03.2011 emisă ca urmare a aprobării de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor a dosarului 22714/FFCC/2010 (vol. 2 filele 205-207); Ordinul nr. 10 din 11.01.2011 al vicepreședintelui Direcției pentru coordonarea și controlul aplicării legislației din domeniul restituirii proprietăților funciare din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților (vol. 2 fila 208); Regulamentul privind procedura de lucru în cadrul Serviciului Despăgubiri din cadrul Direcției pentru coordonarea și controlul aplicării legislației din domeniul restituirii proprietăților funciare (vol. 2 filele 209-

220); copia deciziei nr. 4109 din 15.09.2011 pronunțată de Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție în dosarul nr. 9276/2/2009 (vol. 2 filele 223-229); extras din Ghidul cu valorile orientative ale proprietăților imobiliare pentru Municipiul București, efectuat de S.C. Euro Expert S.R.L.&S.C. Expert Valuation S.R.L., în vigoare în anul 2011 (vol. 2 filele 274-276); informații comunicate de A.N.E.V.A.R. referitor la următoarele aspecte: dacă la evaluarea proprietăților imobiliare, ca și metode de evaluare a terenului, metoda comparației vânzărilor și metoda parcelării sunt prevăzute și acceptate de Standardele Internaționale de Evaluare recomandate de A.N.E.V.A.R., precum și de metodologia de lucru a acesteia, pentru stabilirea valorii de piață a terenurilor; dacă metoda bonității este prevăzută și acceptată de Standardele Internaționale de Evaluare recomandate de ANEVAR pentru stabilirea valorii de piață a terenurilor de sub luciul de apă; dacă, potrivit standardelor ANEVAR, există o ordine de preferință a metodelor de evaluare și dacă există, să se indice această ordine de preferință (vol. 2 filele 278-284); relații comunicate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Specialiști referitor la următoarele aspecte: modalitatea în care s-a procedat la accesarea ofertelor datând din anul 2010 privind vânzarea unor terenuri din zona Plumbuita sector 2 București, dat fiind că, din informațiilor existente pe site-ul Argus Reo (menționat ca sursă în raportul de constatare tehnico științifică), rezultă că „Argus reo ...oferă o bază de date începând cu anul 2011”; indicarea sursei primare a anunțurilor publicitare (cu excepția celui indicat pentru prima comparabilă utilizată, respectiv www.anunturi.biz/596133/vand-teren-lacul-plumbuita), având în vedere informațiile publice de pe același site Argus reo (www.reo.ro) în sensul că agenția monitorizează anunțurile publicate de persoane particulare în presa scrisă, mass media și site-uri de internet (vol. 2 filele 288-298); extrase de cont depuse de inculpata Bica Alina Mihaela (vol. 3 filele 5-21); relații comunicate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Specialiști referitor la explicarea Anexei 4 la nota din 19 mai 2015 (vol. 4 filele 28-29); înscrisuri în circumstanțiere pentru inculpatul Cocoș Alin (vol. 4 filele 307-351); înscris privind calitatea de fost membru al P.D.L. a inculpatului Diacomatu Sergiu Ionuț (vol. 7 fila 299); relații comunicate de Camera Notarilor Publici București referitor la modalitatea prin care s-a ajuns la stabilirea valorii orientative pentru ipoteza terenului liber, menționată în anexa 21 – zona 36 (vol. 9 filele 91-93); adresa nr. 84/CCTI/28.01.2016 emisă de A.N.R.P., (fila 149); contractul cadru de prestări servicii nr. 1/2008 încheiat de A.N.R.P. ca și Business Evaluator S.R.L. (vol. 12 filele 340-344); adresa nr. 3632/II-1/2016 din 13.10.2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – D.I.I.C.O.T. – Structura Centrală referitor la sesizarea Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor nr. C/X/1053/20.05.2013 (vol. 13 fila 60); adresa nr. 717/P/2014 din 17.11.2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – D.N.A. – Secția de Combatere a Corupției referitor la sesizarea Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor nr. C/X/1053/20.05.2013 (vol. 13 fila 201); adresa nr. 717/P/2014 din 17.11.2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – D.N.A. – Secția de Combatere a Corupției prin care a fost comunicată o copie a informării Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor nr.

C/X/1053/20.05.2013 (vol. 13 fila 223); foile de parcurs aferente deplasărilor autoturismului alocat Bica Alina Mihaela, în calitate de secretar de stat, pentru următoarele zile: 28 octombrie 2010, 08 decembrie 2010, 19 ianuarie 2011, 24 februarie 2011 și 15 martie 2011 (vol. 17 filele 175-179); extrase de cont aparținând inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, martorelor Popa Ana Maria și Cristu Greta (vol. 18 filele 7-64); extras de cont Chiriac Olguța (vol. 18 fila 203); raportul de evaluare întocmit în dosarul de despăgubiri nr. 20867/FFCC și raportul de evaluare refăcut (vol. 21 filele 41-209); înscrisuri depuse de inculpatul Gheorghe Stelian cu privire la suprafața de teren rămasă de restituit în urma validării anexei 23 (filele 14-109 vol. 24); planuri urbanistice de detaliu, certificate de urbanism, hotărâri ale PMB privind avizarea planului urbanistic (filele 145-176 vol. 24) extrase portal privind litigiile în care inculpata Vasilescu Oana avea calitatea de pârâtă, cereri de revocare din funcția de membru al Comisiei centrale, sumele primite cu titlu de indemnizație de inculpata Vasilescu Oana (filele 192-228 vol. 24); acte în circumstanțiere a inculpatei Alexandru Lăcrămioara respectiv caracterizări de le locul de muncă, Ministerul Finanțelor Publice semnate de 43 de persoane, cereri de revocare din funcția de membru al Comisiei centrale, sumele primite cu titlu de indemnizație (filele 244-285) acte în circumstanțierea inculpatului Nutiu Emil (vol. 25 filele 1-25); adresa A.N.R.P. nr. 2944/03 mai 2018 privind cuantumul indemnizației de ședință C.C.S.D. încasat lunar de inculpata Dumitrescu Crinuta, în perioada octombrie 2009-octombrie 2011 (vol. 25 fila 118); înscrisuri în circumstanțierea inculpaților Cocos Alin și de inculpatul Cocos Dorin (vol. 25 filele 115-117); copia deciziei nr. 162 din 03 octombrie 2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători în dosarul nr. 1865/1/2016, depusă de inculpatul Cocos Dorin (vol. 25 filele 119-153); adresa nr. 393/P/2013, 659/P/2014 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de Combatere a Corupției referitor la sprijinul de specialitate acordat de Serviciului Român de Informații, la care se face trimitere în comunicatele de presă nr. 1656/VIII/3 din 20 noiembrie 2014 și nr. 1662/VIII/3 din 21 noiembrie 2014 (vol. 25 filele 63-71).

În cadrul cercetării judecătorești a fost încuviințată efectuarea unei **expertize în specialitatea topografie** (vol. 5 filele 18-36). În urma obiecțiunilor formulate, s-a dispus efectuarea unui supliment la raportul de expertiză (vol. 6 fila 72). De asemenea, s-a încuviințat efectuarea unei **expertize în specialitatea evaluări proprietăți imobiliare** (vol. 1 și 2 Anexă la dosarul nr. 4397/1/2014, filele 1-864, Anexa 1 la dosarul nr. 4397/1/2014 filele 1-250, Anexa 2 la dosarul nr. 4397/1/2014 filele 1-423) și, în urma obiecțiunilor formulate, s-a dispus efectuarea unui supliment la acest raport de expertiză (vol. 22 filele 164-221, opinie separată vol. 22 filele 134-156).

Înregistrări ale convorbirilor și comunicărilor: urmare a admiterii cererii inculpatului Mihăilescu Ionuț Cătălin la dosar au fost depuși de către Direcția Națională Anticorupție 6 suporti optici ce conțin copii ale convorbirilor ambientale și traficului interceptat și înregistrat în ceea ce îi privește pe Mihăilescu Ionuț Florentin și Stoica Marius Constantin, în perioada 09.07.2013-01.11.2013, 21.02.2014-21.04.2014, precum și înregistrări ale convorbirilor și comunicărilor efectuate de aceleași persoane în perioada 22.04.2014-08.06.2014 (vol. 18, filele 223-224) și Stoica Marius Constantin, în perioada 09.07.2013-01.11.2013, 21.02.2014-

21.04.2014, precum și înregistrări ale convorbirilor și comunicărilor efectuate de aceleași persoane în perioada 22.04.2014-08.06.2014 (vol. 18, filele 223-224); la termenul din data de 02 martie 2018 s-a procedat la ascultarea convorbirilor telefonice precizate de inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin în cererea din data de 19 februarie 2018.

În cauză, s-a dispus **sesizarea Curții Constituționale** după cum urmează:

Prin încheierea de ședință din 1 februarie 2016 a fost sesizată Curtea Constituțională cu excepția excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor a dispozițiilor art. 297 alin. 1 Cod penal și art. 13² din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

Prin încheierea de ședință din 8 septembrie 2017 s-a dispus sesizarea Curții Constituționale pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/2017 privind abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, ordonanță aprobată prin Legea nr. 9/2017.

Prin încheierea de ședință din data de 29 iunie 2018 a fost sesizată Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a disp. art.16 alin.7 din Titlul VII al Legii nr.247/2005.

V. Prima instanță, în urma analizării probatoriului administrat în cauză, a reținut următoarele:

Prealabil verificării temeiniciei acuzațiilor aduse inculpaților, Înalta Curte a analizat cererea formulată cu ocazia dezbaterilor de apărători inculpaților Baci Remus Virgil și Bica Alina Mihaela, la care a achiesat și apărarea inculpatei Dumitrea Crinuța Nicoleta, de încetare a procesului penal, în temeiul dispozițiilor art.396 alin.6 Cod procedură penală raportat la art.16 alin.1 lit. e teza a III-a Cod de procedură penală, cu motivarea că ar lipsi sesizarea organului de urmărire penală.

În susținerea cererii, s-a arătat, în esență, că, la momentul la care a fost întocmit procesul-verbal de sesizare din oficiu din 12 noiembrie 2014, nu exista în dosarul nr.393/P/2013, aflat pe rolul Direcției Naționale Anticorupție, vreun înscris, declarație ori denunț, nu fusese administrată vreo probă care ar fi putut să facă posibilă sesizarea cu privire la faptele reținute în procesul-verbal. S-a susținut că modalitatea în care sunt descrise faptele (prin trimiterea exactă la înscrisuri, la conținutul acestora, la împrejurări și persoane, la numere de dosar, la date, chiar încadrarea în drept a unor fapte), demonstrează că toate aceste împrejurări au făcut obiectul unei activități de urmărire penală, de strângere și administrare de probe, în vederea constatării săvârșirii unei fapte de natură penală. În lipsa oricărei dovezi că această activitate de urmărire penală ar fi fost efectuată de către Direcția Națională Anticorupție sau de către orice alt organ abilitat potrivit legii să desfășoare o astfel de activitate, s-a arătat că este rezonabil a bănuși că, în realitate, acest proces-verbal de sesizare din oficiu corespunde unei informări făcute de către Serviciul Român de Informații, dar care are la bază o activitate investigativă, de strângere de probe, pentru care nu era competent, astfel cum rezultă din paragraful 81 din considerentele deciziei Curții Constituționale nr.91/2018 .

Înalta Curte a constatat că cererea este neîntemeiată.

În primul rând, s-a constatat că ceea ce se invocă este nulitatea procesului verbal de sesizare din oficiu, act ce este supus cenzurii în procedura de cameră preliminară, iar apărarea nu a adus argumente pertinente pentru punerea în discuție a acestei nulități în cursul judecății. S-a invocat decizia Curții Constituționale nr.554/2017 care vizează neconstituționalitatea art. 282 alin. 2 C.proc.pen. care nu permitea invocarea din oficiu a nulității relative, însă, în cauză, nu se ridică probleme din această perspectivă, apărarea fiind cea care trebuia să invoce nulitatea și nu judecătorul de cameră preliminară. De asemenea, paragraful 81 din considerentele deciziei Curții Constituționale nr.91 din 28 februarie 2018 nu are legătură cu nulitatea invocată, Curtea dând exemple de categorii de infracțiuni care nu s-ar putea circumscrie dispozițiilor art. 3 lit. f din Legea nr. 51/1991 privind securitatea națională a României.

Înalta Curte a constatat că toate datele invocate cu ocazia dezbaterilor, la finalul cercetării judecătorești, existau la dosarul de urmărire penală, fiind cunoscute încă din procedura de cameră preliminară și că nu există temel legal sau izvorât din jurisprudența Curții Constituționale pentru repunerea lor în discuție.

Pe de altă parte, soluția de încetare a procesului penal în temeiul dispozițiilor art. 16 alin.1 lit. e teza a III-a C.proc.pen., este incidentă atunci când lipsește *sesizarea organului competent* și vizează doar acele situații în care, pentru punerea în mișcare a acțiunii penale este nevoie de o sesizare specială, spre exemplu, în cazul infracțiunilor prev. de art. 413-417 C.pen., când pentru punerea în mișcare a acțiunii penale este necesară, conform art. 431 C.pen., sesizarea comandantului. Or, în mod evident, în cauză nu era necesară vreo sesizare specială.

Nu în ultimul rând este de menționat faptul că, în cursul cercetării judecătorești, în raport de informațiile din comunicatele de presă ale Direcției Naționale Anticorupție în legătură dosarele nr. 393/P/2013 și nr. 659/P/2014, Înalta Curte a încuviințat cererea inculpaților și a solicitat parchetului să comunice în ce a constatat sprijinul de specialitate acordat de Serviciul Român de Informații la care se face trimitere în comunicatele de presă nr. 1656/VIII/3 din 20 noiembrie 2014 și nr. 1662/VIII/3 din 21 noiembrie 2014, și, în ipoteza în care sprijinul Serviciului Român de Informații a vizat efectuarea unor acte de urmărire penală, să se precizeze care au fost actele efectuate împreună sau de lucrătorii Serviciului Român de Informații.

Răspunzând acestei solicitări, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de Combatere a Corupției a arătat că în dosarele nr. 393/P/2013 și nr. 659/P/2014 ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de Combatere a Corupției, lucrătorii S.R.I. nu au efectuat și nu au participat la efectuarea actelor de urmărire penală, acestea fiind dispuse și întocmite exclusiv de procurori sau ofițerii de poliție judiciară delegați de procurori, aspect care rezultă din actele existente în dosarul de urmărire penală. În ceea ce privește comunicatul de presă nr. 1656/VIII/3 din 20 noiembrie 2014, s-a menționat că referirea la „sprijinul de specialitate din partea S.R.I.” privește ajutorul strict tehnic oferit de acesta pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, măsuri care nu au fost valorificate în dosarul nr. 393/P/2013 (filele 63-71, vol. 25 dosar instanță).

Înalta Curte a apreciat că nu este necesară pronunțarea unei soluții distincte asupra acestei cereri, ea având natura unei apărări, fiind analizată în contextul tuturor apărărilor formulate în cauză.

Cu privire la acuzațiile formulate prin rechizitoriul nr. 393/P/20144 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a corupției

1. Acuzațiile aduse inculpaților membri ai Comisiei Centrale

În sarcina inculpaților Dumitrescu Nicoleta Crinuța, Diacomatu Sergiu Ionuț, Teodorescu Cătălin Florin, Baciuc Remus Virgil, Bica Alina Mihaela, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George și Alexandru Lăcrămioara –membri ai Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților s-a reținut că, prin exercitarea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu, cu încălcarea art. 16 alin. 7 din Legea nr. 247/2005 și art. 7 din Regulamentul nr. 30 din 2005, au aprobat, în unanimitate, raportul de evaluare întocmit de expertul evaluator Nuțiu Emil, din cadrul S.C. Business Evaluator S.R.L., prin care a fost stabilită o valoare a terenului în suprafață de 13,0535 hectare de 377.282.300 lei, prin supraevaluarea acestuia cu suma de 263.327.559 lei, prejudiciind cu această sumă bugetul de stat, cu consecințele prevăzute de art. 309 C.pen. și facilitând obținerea unor avantaje patrimoniale de către Gheorghe Stelian, Valentin Vișoiu, Andrici Adrian și Gabriel Gheorghe în cuantum de 197.507.284,1 lei (46.288.238,3 euro), 30.021.107,1 lei (7.035.812,2 euro), 17.907.327,1 lei (4.196.800,2 euro), 17.907.327,1 lei (4.196.800,2 euro) faptă ce în drept întrunește elemente constitutive ale infracțiunii de **abuz în serviciu dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit**, prev. de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplic. art. 297 alin. 1 C.pen. și art. 309 C.pen.

În esență, prin actul de sesizare s-a reținut că atribuțiile membrilor Comisiei Centrale de Evaluare presupun verificarea în mod riguros a raportului evaluatorului, analiza pertinentei, verosimilității și concludenței metodelor folosite pentru evaluare și că aceștia nu ar fi dispus trimiterea dosarului spre reevaluare, deși raportul nu respecta Standardele Internaționale de Evaluare „*furând din bugetul statului român prin decizia abuzivă luată cu încălcarea flagrantă a dispozițiilor art. 16 alin.7 și art. 7 din Regulamentul nr. 30 din 2005, care prevăd expres că: „În baza raportului de evaluare Comisia centrală va proceda fie la emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire, fie la trimiterea dosarului spre reevaluare - când raportul nu respectă standardul legal și criteriile evaluare*”].

S-a susținut că inculpata Bica Alina Mihaela, cu ocazia prezentării evaluatorului Nuțiu Emil, în ședința din 15 martie 2011 „*nu a solicitat explicații conform dispozițiilor din Legea nr. 247/2005 Titlul VII care prevăd expres că „...evaluatorul trebuie să răspundă cu privire la metodele standard de evaluare” și mai ales nu i-a solicitat explicații cu privire la ceea ce era esențial - și anume de ce a folosit metoda comparației contrar standardelor ANEVAR și metoda parcelării contrar normelor*”. S-a arătat că nici ceilalți inculpați „*nu au solicitat nici ei nici un fel de explicație evaluatorului, deși această obligație profesională a lor, pe care trebuiau să și-o îndeplinească în temeiul atribuțiilor profesionale de membri ai C.C.S.D, rezultă explicit din prevederile art.16 din aceeași lege. De altfel, aceasta era singura atribuție*

pe care o aveau, și anume: să solicite explicații evaluatorului, iar dacă acestea nu erau pertinente și complete să dispună reevaluarea. S-a concluzionat că „deși au fost puși în fața unor explicații formale oferite de cel menționat cu privire la modalitățile și criteriile pe care le-a folosit pentru a evalua un TEREN AGRICOL de 13.000 ha la valoarea de peste 377.282.300 lei, au aprobat în unanimitate raportul de evaluare și au acordat exorbitanta sumă”.

2. Perspectiva din care trebuie analizate aceste acuzații. Decizia Curții Constituționale nr.405 din 15 iunie 2016

În cursul cercetării judecătorești, prin încheierea de ședință din 1 februarie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis cererea formulată de inculpata Bica Alina Mihaela și a sesizat Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. 1 Cod penal și art. 13² din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

Prin Decizia nr.405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial nr.517 din 08.07.2016, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art.246 din Codul penal din 1969 și ale art.297 alin.(1) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”.

În esență, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile criticate folosesc o exprimare generală, fără a arăta în mod limitativ acțiunile sau omisiunile prin care se săvârșește infracțiunea (par. 60), că acestea încalcă prevederile constituționale ale art.1 alin.(5), întrucât sintagma „îndeplinește în mod defectuos” nu prevede în mod expres elementul în legătură cu care defectuoșitatea este analizată (par. 57) și a statuat că neîndeplinirea ori îndeplinirea defectuoasă a unui act trebuie analizată numai prin raportare la atribuții de serviciu reglementate expres prin legislația primară - legi și ordonanțe ale Guvernului (par. 60).

În cuprinsul aceleiași hotărâri, în paragraful nr. 88, Curtea Constituțională a făcut referire expresă la faptul că „dispozițiile art.246 din Codul penal din 1969 și ale art.297 alin.(1) din Codul penal... au fost reconfigurate prin prezenta decizie”. Reconfigurarea, la care se referă Curtea în paragraful anterior menționat, are ca efect restrângerea sferei de incidență a infracțiunii în limitele constituționale, respectiv: atribuția de serviciu în exercitarea căreia se află făptuitorul și pe care acesta o încalcă sau nu o îndeplinește, trebuie să fie prevăzută expres de lege, noțiune înțeleasă ca act adoptat de Parlamentul României, sau ordonanță (simplă sau de urgență) emisă de Guvernul României și, totodată, actul îndeplinit în exercitarea atribuțiilor de serviciu să încalce o dispoziție cuprinsă în legislația primară (care cuprinde legi adoptate de Parlamentul României sau ordonanțe, simple sau de urgență, emise de Guvernul României).

Așadar, dacă anterior Deciziei nr.405 din 15 iunie 2016, formularea largă a textului permitea includerea în elementul material al laturii obiective a infracțiunii a oricărei încălcări ale atribuțiilor de serviciu, indiferent dacă acestea erau prevăzute în legi, ordonanțe, hotărâri ale guvernului, fișă a postului, dispoziții, etc., ulterior acestei hotărâri, o acțiune sau inacțiune dobândește semnificație penală doar făptuitorul se află în exercitarea unei atribuții de serviciu prevăzute de lege și prin acțiunea sau inacțiunea sa se încalcă dispoziții exprese dintr-o lege sau ordonanță a Guvernului.

Orice încălcări ale atribuțiilor de serviciu care nu își au izvorul într-o dispoziție din legislația primară, se situează în afara ilicitului penal.

Ca atare, Înalta Curte a analizat dacă există prevăzută de lege o atribuție de serviciu de verificare a rapoartelor de evaluare în sensul susținut de către parchet și dacă modul în care au acționat inculpații se poate circumscrie unei încălcări a legii.

3. Atribuțiile de serviciu ale membrilor Comisiei Centrale pentru stabilirea despăgubirilor

3.1. Așa cum s-a arătat, acuzarea pleacă de premisa existenței unei atribuții de serviciu de verificare a rapoartelor de evaluare din perspectiva tehnică, respectiv a corectitudinii metodelor de evaluare folosite, a comparabilelor utilizate, astfel că ar exista o încălcare a dispozițiilor art. 16 alin. 7 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005, prin aceea că inculpații nu au trimis dosarul spre reevaluare de către un alt evaluator, ci au dispus emiterea titlului de despăgubire în condițiile în care raportul întocmit de SC Business Evaluator S.R.L. nu respecta Standardele Internaționale de Evaluare.

Apărarea tuturor inculpaților care au avut calitatea de membri ai Comisiei Centrale a contestat existența unei asemenea atribuții de serviciu, pornind atât de la lipsa unei prevederi exprese în acest sens, continuând cu lipsa unei reglementări a situațiilor în care trebuiau să dispună trimiterea dosarului pentru reevaluare. S-a susținut că din dispozițiile art.16 alin.7 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005, rezultă că membrii comisiei erau obligați fie să emită decizia de despăgubire în baza raportului de evaluare, fie să trimită dosarul la reevaluare, neexistând o altă variantă la nivel legal. De asemenea, s-a arătat că niciunul dintre membrii Comisiei Centrale nu avea competențe profesionale pentru a analiza fondul rapoartelor de expertiză, neavând calitatea de expert evaluator, iar această verificare se făcea de către consilierul angajat din cadrul A.N.R.P. Rapoartele de evaluare erau supuse verificării de către consilierul însărcinat cu verificarea conformității Standardelor Internaționale de Evaluare și numai cele care corespundeau acestor standarde erau supuse atenției Comisiei Centrale pentru emiterea titlului de despăgubire, în cazul contrar, acestea erau restituite direct de către consilier evaluatorului independent, iar dacă acesta nu se conforma, se formula propunere către Comisia Centrală de trimitere a dosarului spre reevaluare către un alt evaluator.

3.2. Înalta Curte a constatat că, într-adevăr, dispoziția legală care se reține prin rechizitoriu că ar fi fost încălcată, respectiv art. 16 alin. 7 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005, nu detaliază situațiile în care Comisia Centrală trebuia să dispună trimiterea dosarului spre reevaluare. Cu privire la acest text, s-a invocat excepția de neconstituționalitate, în esență susținându-se lipsa sa de previzibilitate, Înalta Curte sesizând Curtea Constituțională, prin încheierea de ședință din 29 iunie 2018.

Instanța a reținut, însă, că atât atribuțiile de serviciu în exercitarea cărora membrii Comisiei Centrale dispuneau una dintre cele două soluții prevăzute de art. 16 alin. 7 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005, cât și cazurile în care acestea erau incidente rezultă din analiza ansamblului reglementărilor care statuează cu privire la atribuțiile Comisiei Centrale, la modalitatea în care era constituită și își desfășura activitatea și, pe de altă parte, la atribuțiile concrete ale personalului care își desfășura activitatea în cadrul A.N.R.P.

În primul rând, Înalta Curte a reținut că atribuția de serviciu în exercitarea căreia membrii Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor decideau, potrivit art. 16 alin. 7 al Titlului VII al Legii nr. 247/2005, fie emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire, fie trimiterea dosarului spre reevaluare, este cea rezultată din art. 13 din lege, respectiv „*analizarea și stabilirea cuantumului final al despăgubirilor*”.

Deși aparent art. 13 nu enumeră această atribuție în alin. 1 lit. a și b, ea rezultă cu evidență din conținutul reglementării, *analizarea și stabilirea cuantumului final al despăgubirilor* constituind scopul înființării Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor.

Procurorul a susținut că această atribuție impunea verificarea metodelor de evaluare utilizate, reproșându-le inculpaților că „*nu au solicitat explicații conform dispozițiilor din Legea nr. 247/2005 Titlul VII care prevăd expres că „...evaluatorul trebuie să răspundă cu privire la metodele standard de evaluare*”

. Deși folosirea ghilimelelor sugerează faptul că s-ar cita dintr-o prevedere legală, Înalta Curte nu a identificat în cuprinsul legii un asemenea text. O atare dispoziție invocată de către parchet nu există nici în Legea nr. 247/2005 Titlul VII, nici în Hotărârea Guvernului nr. 1095/2005 din 15/09/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a titlului VII și nici în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor.

În acest context, Înalta Curte a făcut trimitere la considerentele deciziei Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, par. 50-51:

„*Îndeplinirea unei atribuții de serviciu implică manifestarea de voință din partea persoanei în cauză, care se concretizează în acțiunile efective ale acesteia și care are ca scop ducerea la bun sfârșit/realizarea obligației prescrise. Realizarea acestui demers se raportează atât la un standard subiectiv/intern al persoanei care exercită atribuția de serviciu, cât și la un standard obiectiv. Standardul subiectiv ține de forul intern al persoanei respective, iar măsura în care acesta este atins ține de autoevaluarea acțiunilor întreprinse. Standardul obiectiv are ca element de referință principal normativul actului care reglementează atribuția de serviciu respectivă.*

51. Curtea reține că, deși cele două standarde coexistă, standardul subiectiv nu poate exceda standardului obiectiv, în analiza modalității de executare a unei atribuții de serviciu acesta din urmă fiind prioritar.

Totodată, Curtea reține că, întrucât standardul obiectiv este determinat și circumscris prescripției normative, reglementarea atribuțiilor de serviciu și a modalității de exercitare a acestora determină sfera de cuprindere a acestui standard. Acesta nu poate, fără a încălca principiul previzibilității, să aibă o sferă de cuprindere mai largă decât prescripția normativă în domeniu. Pe cale de consecință, unei persoane nu i se poate imputa încălcarea standardului obiectiv prin constatarea neîndeplinirii de către aceasta a unor prescripții implicite, nedeterminabile la nivel normativ. Mai mult, Curtea reține că, chiar dacă anumite acțiuni, ce însoțesc exercitarea unei atribuții de serviciu, se pot baza pe o anumită uzanță/cutumă, aceasta nu se poate circumscrie, fără încălcarea principiului legalității incriminării, standardului obiectiv ce trebuie avut în vedere în determinarea faptei penale”.

Așadar, neexistând norma menționată în rechizitoriu, este necesar a se stabili, prin raportare la ansamblul prevederilor legii, în ce consta **activitatea de analiză**, dacă ea presupunea sau nu o verificare din perspectivă tehnică a rapoartelor de evaluare, pentru că în acest fel pot fi determinate și situațiile în care se impunea adoptarea uneia dintre cele două soluții prevăzute de lege.

Din dispozițiile art. 13 al Titlului VII al Legii nr. 247/2005, se constată că legiuitorul nu a impus vreo condiție specială, de studii de specialitate, pentru persoanele care erau numite în cadrul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor (reprezentantul Secretariatului General al Guvernului; câte doi reprezentanți ai Ministerului Economiei și Finanțelor și ai Ministerului Justiției), după cum nu a stabilit această condiție nici pentru cele care conduceau Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și care făceau parte de drept din comisie. De altfel, nici pentru numirea în funcțiile de conducere din cadrul A.N.R.P. nu era necesară vreo condiție de studii, numirile fiind făcute pe criterii politice (spre exemplu, inculpatul Teodorescu Cătălin Florin, ce ocupa funcția de vicepreședinte, era de profesie medic veterinar).

Ca atare, Înalta Curte a reținut că, în viziunea legiuitorului, membrii comisiei participau la lucrările ședinței Comisiei Centrale în calitate de reprezentanți ai instituțiilor statului și nu de specialiști în domeniul evaluărilor.

Aceeași lege a definit evaluatorul, astfel că nu orice persoană care dobândise calitatea de expert evaluare proprietăți imobiliare putea efectua un asemenea raport, ci doar cel care îndeplinea condițiile de a *cunoaște, înțelege și poate pune în aplicare în mod corect acele metode și tehnici recunoscute care sunt necesare pentru efectuarea unei evaluări credibile în conformitate cu Standardele Internaționale de Evaluare, și care este membru al unei asociații naționale profesionale de evaluare*, respectiv era membru ANEVAR, calitate ce se dobândea în urma unei proceduri complexe, astfel cum rezultă din prevederile art.9. alin. 1 și art. 10 lit. b din Statutul Asociației, anterior menționate.

De asemenea, în cadrul cercetării judecătorești a rezultat că pentru a putea verifica un raport de evaluare este necesară și o specializare suplimentară, respectiv VE (Verificări de rapoarte de evaluare) sau supraspecializările VE-VE-EI, VE-EPI, VE-EBM, VE-EIF (expertul desemnat inițial pentru efectuarea expertizei, deși acreditat ANEVAR, nu putea răspunde la toate obiectivele stabilite de instanță, tocmai din lipsa acestei specializări).

În acest context legislativ, prin reglementări cu caracter secundar s-a instituit o procedură filtru de verificare a activității desfășurată de către evaluatorul independent. Astfel, în instituție exista un departament de specialitate în cadrul căruia rapoartele de evaluare erau verificate și avizate de un consilier însărcinat cu verificarea conformității Standardelor Internaționale de Evaluare. Numai rapoartele de evaluare care erau considerate conforme Standardelor Internaționale de Evaluare erau propuse Comisiei Centrale pentru emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire, pentru rapoartele de evaluare neconforme cu aceste Standarde propunerea fiind aceea de redistribuire către alt evaluator, în vederea reevaluării (în cazul în care neregulile nu erau remediate de evaluator în termenul de 10 zile stabilit de art. 11 din regulament).

Înalta Curte a constatat, aşadar, că „*analizarea şi stabilirea cuantumului final al despăgubirilor*” la care membrii comisiei erau obligaţi conform art.13 din lege nu putea presupune un examen ştiinţific, de specialitate a raportului de evaluare, întrucât, **dacă legiuitorul ar fi avut în vedere o asemenea analiză ar fi prevăzut-o expres şi, în mod evident, ar fi impus pentru numire exigenţe similare celor pe care le-a stabilit pentru persoana evaluatorului.** Aceasta întrucât numai în condiţiile existenţei unei calificări în domeniu se putea pretinde membrilor comisiei o asemenea verificare de specialitate. Totodată, s-ar fi impus şi condiţia ca aceste persoane calificate să fie angajaţii instituţiei (sau măcar detaşaţi în cadrul acesteia), întrucât, în mod obiectiv nu putea fi concepută o asemenea activitate de verificare a rapoartelor de evaluare doar în cadrul şedinţelor Comisie Centrale (care se desfăşurau de regulă, lunar).

Viziunea legiuitorului asupra rolului şi competenţelor acestei comisii interministeriale se reflectă în mod direct şi în privinţa sumelor stabilite în lege cu titlu de indemnizaţie pentru această activitate, de 1% din salariul de încadrare. În acest sens, se reţine că, potrivit art. 15 lit. d al Titlului VII al Legii nr. 247/2005, membrii Comisiei Centrale beneficiau de indemnizaţie de şedinţă reprezentând 1% din salariul de încadrare sau, după caz, din indemnizaţia lunară, iar într-o lună se putea acorda o singură indemnizaţie, indiferent de numărul şedinţelor de lucru (în fapt, sumele primite de inculpaţi se ridicau spre exemplu, în cazul inculpatei Vasilescu Oana la 50 lei în lunile ianuarie, februarie, martie 2011 şi 42 lei în luna mai- fila 228 vol.24 dosar instanţă; sau, în cazul inculpatei Alexandru Lăcrămioara, sume de 42 lei, 30 lei, 37 lei, 74 lei, 28 lei, 56 lei etc.- fila 270, vol. 24; 50 lei, 58 lei, 67 lei/ inculpata Dumitrean Crinuţa - fila 118, vol. 25; toţi ceilalţi inculpaţi au făcut referire, în declaraţii, la valori situate în jurul sumei de 30 de lei).

Rechizitoriul, în susţinerea învinuirii, face referire la venituri substanţiale obţinute de membrii Comisiei, arătând că „*sumele pentru fiecare şedinţă se situau la 50% din salariul brut*” şi că la începutul fiecărei şedinţe îşi începeau activitatea cu „*votarea indemnizaţiei pentru fiecare dintre ei*”.

Înalta Curte a constatat că această afirmaţie este şi în afara dispoziţiilor legale şi în afara conţinutului real al probelor pe care parchetul le invocă (procesele verbale de şedinţă), fiind de neacceptat o asemenea atitudine a acuzării de denaturare vădită a realităţii. Potrivit art. 15 lit. e) din Titlul VII al Legii nr. 247/2005, salariaţii care desfăşurau lucrările de secretariat erau cei care beneficiau de spor de dificultate care putea fi de până la 50% din salariul de încadrare, iar stabilirea acestui spor se făcea de Comisia Centrală la propunerea preşedintelui. Din procesele verbale de şedinţă rezultă cu puterea evidenţei faptul că se supunea aprobării Comisiei Centrale acordarea sporului de dificultate pentru membrii Secretariatului Comisiei Centrale – consilierii, iar suma supusă aprobării era de la 1% la 10% („*se supune spre aprobare propunerea preşedintelui pentru stabilirea sporului de dificultate de 1% pentru membrii Secretariatului Comisiei Centrale*” fila 80 vol. 6 dosar u.p. 393/D/P/2013, filele 72, 99 vol. 6 acelaşi dosar).

Ca atare, Înalta Curte a constatat că membrii Comisiei Centrale **nu aveau competenţe de evaluatori şi nici atribuţii de verificare a rapoartelor de evaluare din perspectiva metodelor utilizate, a conformităţii acestora cu Standardele**

Internaționale de Evaluare, a modalității de alegere a comparabilelor, a corecțiilor făcute, etc. Cazurile în care, potrivit art. 16 alin. 7 din lege, puteau trimite dosarul pentru efectuarea unui noi raport de evaluare sunt circumscrise situațiilor în care personalul de specialitate cu atribuții în verificarea conformității cu Standardele Internaționale de Evaluare învedera neconformitatea acestora (caz în care, în opinia instanței, nu aveau absolut nicio marjă de apreciere, tocmai lipsa acestei calificări obligându-i să adopte hotărârea propusă de specialiști), sau, în funcție de particularitățile fiecărui dosar, atunci când apreciau întemeiate obiecțiunile formulate de către persoana îndreptățită, când lămuririle date de expert nu erau apreciate suficiente, când constatau contradicții între considerente și concluzii, considerau incomplet raportul, etc.

Practic, membrii comisiei se aflau într-o situație asemănătoare organelor judiciare, care, atunci când au nevoie de cunoștințele unui specialist, dispun efectuarea unei expertize. Organul judiciar nu face și nici nu poate să facă o analiză științifică a expertizei (pentru simplul motiv că nu are cunoștințele necesare, de aceea și apelează la un specialist), ci verifică doar dacă expertul a răspuns în mod complet, dacă există sau nu contradicții între conținut și concluzii sau dacă acestea din urmă sunt clare. De altfel, se observă că procedura stabilită în art. 16.13 din Hotărârea Guvernului nr. 1095/2005 din 15/09/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a titlului VII "Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv" (posibilitatea contestării concluziilor, chemarea evaluatorului pentru lămuriri, posibilitatea dispunerii unei noi expertize), este relativ asemănătoare celei desfășurate în fața instanței de judecată.

În concluzie, Înalta Curte a apreciat că textul în discuție nu poate fi interpretat în sensul stabilit de către Ministerul Public prin rechizitoriu, respectiv că presupunea verificarea în mod riguros a raportului de evaluare prin analiza pertinentei, verosimilității și concludenței metodelor folosite pentru evaluare, nexistând nicio reglementare nici expresă și nici măcar implicită în acest sens (variantă care oricum este exclusă de Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016).

De altfel, este greu de imaginat în vreun sistem de drept existența unei reglementări prin care legiuitorul să acorde unei persoane neinițiate într-un domeniu prerogativa de verificare a unei lucrări întocmite de un specialist, iar ulterior să fie angajată răspunderea sa de orice fel, inclusiv cea penală, pentru modul în care și-a îndeplinit această atribuție.

În logica rechizitoriului, ar însemna ca, ori de câte ori, în cursul judecății, în baza unei noi expertize, sunt înlăturate concluziile raportului de constatare tehnico-științifică sau al celui de expertiză efectuat în cursul urmăririi penale, reținându-se grave deficiențe ale acestuia, cu consecința pronunțării unei soluții de achitare, să fie angajată răspunderea penală a procurorului, care nu a observat carențele actului pe care și-a întemeiat soluția de trimitere în judecată și, astfel, a provocat o vătămare importantă a intereselor legale ale unei persoane, care a fost nevoită să suporte rigorile unui proces penal și toate consecințele ce decurg din acesta. Identic se poate ridica problema și în privința instanțelor de judecată, care au achiesat la concluziile unei expertize, iar ulterior s-a stabilit că acestea nu sunt corecte, ceea ce în mod evident nu poate fi acceptat.

În fine, relevantă în contextul analizat este și Decizia nr. 4109 din 15 septembrie 2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal. Răspunzând criticilor recurente, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, prin care se susținea aplicarea greșită a dispozițiilor ce reglementează procedura de evaluare și stabilire a cuantumului măsurilor reparatorii prevăzute de Titlul VII din Legea nr. 247/2005 și existența unei confuzii între atribuțiile Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților și cele ale Comisiei Centrale, care ar fi fost singura entitate cu atribuții în privința stabilirii cuantumului măsurilor reparatorii, Înalta Curte a statuat următoarele: „Contractul-cadru de prestări servicii al evaluatorului autorizat, persoană fizică sau juridică, se încheie, potrivit art. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 527/2006 a Guvernului României, între evaluator și Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, prestatorul având obligația, printre altele, să asigure serviciile de evaluare a proprietăților imobiliare în conformitate cu Standardele Internaționale de Evaluare (art. 6 punctul 3 din contractul-cadru) iar beneficiarul de a face plata serviciului prestat în termen de cel mult 30 de zile de la data prezentării facturii confirmată cu "bun de plată" de responsabilul de contract (art. 4 din același contract-cadru). Cum a reținut și prima instanță, echipa de control a Curții de Conturi a României a constatat, în mod întemeiat, că au fost emise titluri de despăgubire pe baza unor rapoarte de evaluare care nu au respectat cerințele Standardelor Internaționale de Evaluare cu privire la estimarea valorii de piață a terenurilor, cu toate că în fișa postului consilierului cu atribuții în activitatea de verificare a respectării Standardelor Internaționale de Evaluare este prevăzută atribuția specifică conform căreia acesta "primește rapoartele de evaluare, le verifică sub aspectul respectării Standardelor Internaționale de Evaluare, formulând observații atunci când este cazul și le transmite în vederea atașării la dosarele în curs de soluționare și ține evidența acestora". Or, în situația în care rapoartele de evaluare nu cuprindeau toate criteriile prevăzute de către standardele internaționale de evaluare persoanele cu atribuții în fișa postului în acest sens, din cadrul reclamantei recurente, erau obligate să solicite celelalte părți din contractul de prestări servicii refacerea rapoartelor prin luarea în considerare a cerințelor și metodelor cuprinse în menționatele standarde internaționale de evaluare, cum ar fi, cu titlu exemplificativ, referirea la tranzacții recente sau la cererea de pe piață.

(...)În procedura de stabilire și acordare a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv, reglementată de Titlul VII al Legii nr. 247/2005, atribuțiile Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, sunt diferite de atribuțiile Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, comisie interministerială fără personalitate juridică....

Concluzionând, Înalta Curte a procedat la analiza modalității în care membrii Comisiei Centrale și-au îndeplinit obligațiile prevăzute de lege din perspectiva celor anterior reținute, respectiv a inexistenței unei obligații prevăzută de lege de verificare a rapoartelor de evaluare sub aspectul chestiunilor ce țin de temeinicia acestuia.

4. Aspecte prealabile analizei fondului acuzațiilor

Încă de la început, Înalta Curte a apreciat că se impune semnalarea grabei total nejustificate a parchetului de soluționare rapidă a dosarului, în mai puțin de o lună de zile, prin trimiterea în judecată a tuturor membrilor Comisiei Centrale, **fără stabilirea circumstanțelor în care s-au petrecut faptele**, deși, cu ocazia audierii, inculpații Gheorghe Stelian și Diacomatu Sergiu au adus la cunoștința organului judiciar fapte de corupție, de cumpărare și trafic de influență, de dare și luare de mită. Cu privire la aceste aspecte, încă din cursul urmăririi penale, prin Ordonanța din 08.12.2014 s-a dispus disjungerea cauzei, ulterior fiind trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 659/P/2014 inculpata Bica Alina Mihaela și Cocoș Dorin, prin același rechizitoriu dispunându-se o nouă disjungere a cauzei atât cu privire la faptele pentru care s-a dispus anterior disjungerea, cât și în privința faptelor pentru care inculpatul Cocoș Dorin a formulat denunț la data de 19.02.2015.

Referitor la acest denunț, Înalta Curte a constatat că în cursul urmăririi penale în dosarul nr. 659/P/2014, în timp ce era arestat preventiv pentru comiterea infracțiunii de trafic de influență, inculpatul Cocoș Dorin a formulat un memoriu în apărare, în cadrul căruia a recunoscut învinuirile ce i se aduceau, învederând că dorește judecarea cauzei în procedura simplificată și, totodată, a arătat că, din suma primită de la inculpatul Gheorghe Stelian de 8 milioane de euro după rezolvarea favorabilă a dosarului 22714/FFCC a făcut următoarele plăți: „1.000.000 euro d-nei Crinuța Dumitrean (...), 5.000.000 euro i-am dat d-lui Diacomatu Sergiu, în mai multe tranșe, funcție de cum le primeam de la Gheorghe Stelian. Am procedat în același mod ca la primul dosar, adică D-l Diacomatu Sergiu venea și prelua tranșele de bani de la mine la Euro Hotels; 800.000 euro d-lui Dragoș Bogdan. Acesta a venit la mine la Euro Hotels și i-am remis suma convenită. Referitor la terenul din Snagov în suprafață de 4200 mp, arăta că am vândut acest teren la jumătate de preț față de prețul de piață d-lui Mihăilescu, datorită faptului că Dragoș Bogdan nu mi-a confirmat că parte din cei 800.000 euro pe care îi dădusem au ajuns și la Alina Bica” (filele 47,48 vol. II d.u.p. nr. nr. 659/P/2014).

Deși Înalta Curte nu a fost sesizată și cu săvârșirea infracțiunilor de luare de mită, stabilirea exactă a circumstanțelor de fapt în care inculpații și-au exercitat votul în cadrul Comisiei Centrale pentru aprobarea dosarului de despăgubire 22714/FFCC/2010 a fost apreciată deosebit de relevantă, astfel că, în cursul cercetării judecătorești inculpatul Cocoș Dorin a fost ascultat și cu privire la aceste aspecte și, totodată, au fost administrate și probe noi. De asemenea, au rezultat date suplimentare privind soluționarea anterioară a unui alt dosar de despăgubire prin intervenția directă a inculpatului Cocoș Dorin, împrejurări relevate și în cursul urmăririi penale de către Gheorghe Stelian și martorul Olteanu Ionescu Grațiel Dragoș.

Neavând însă la îndemână mijloacele parchetului, cercetarea judecătorească nu a putut suplini în totalitate o urmărire penală desfășurată deficitar, cu o grabă nejustificată, astfel că Înalta Curte nu poate să nu constate că **disjungerile repetate** (nesoluționate nici până la data pronunțării instanței în prezenta cauză) **într-un dosar care deschidea în mod evident multiple direcții de anchetă ce ar fi condus la deoalarea întregul mecanism infracțional nu au permis stabilirea tuturor circumstanțelor de fapt**, cu posibile consecințe și asupra soluției pronunțate în cauză.

Pe de altă parte, modul rapid pe care procurorii și l-au impus pentru desfășurarea anchetei a condus și la lipsa unui studiu aprofundat în privința legislației incidente, la efectuarea unui raport de constatare tehnico-științifică de evaluare a terenului în termen de o zi (cu privire la care s-au constatat ulterior grave curențe), la refuzul de efectuare a unei expertize de evaluare, deși dispozițiile legale obligau la administrarea probei, cu consecința trimiterii în judecată a unor persoane în absența oricărei probe care să infirme buna-credință a acestora și faptul că nu au făcut altceva decât să-și exercite atribuțiile rezultate din numirea lor în cadrul Comisiei Centrale.

5. Circumstanțe anterioare soluționării dosarului nr. 22714/P/2010. Implicarea directă a inculpaților Diacomatu Sergiu și Dumitrean Crinuța în soluționarea favorabilă a cauzelor în care exista un interes al inculpatului Cocos Dorin

Înalta Curte a reținut că dosarul nr. 22714/FFCC/2010 nu a fost singura cauză pe care inculpatul Gheorghe Stelian, în calitate de cesionar de drepturi litigioase, a avut-o pe rolul A.N.R.P. Astfel cum rezultă din probatoriul administrat, în contul unei sume de 1 milion de euro pe care Gheorghe Stelian i-o împrumutase anterior numitului Nae Nicolae, inculpatul a dobândit, în cursul anului 2010, prin cesiune, 30% din drepturile litigioase dintr-un dosar de despăgubire care „se afla la A.N.R.P. cu 6-7 ani în urmă” (declarația din 20 mai 2015, fila 26, vol. 3 dosar instanță).

Deși acest dosar nu face obiectul judecății, circumstanțele de fapt în care a fost soluționat sunt deosebit de relevante pentru conturarea unei imagini asupra modului în care se soluționau cauzele în care exista un interes, dar și pentru stabilirea conjuncturii în care s-a formulat cererea de acordare de despăgubiri de către inculpatul Gheorghe Stelian în prezenta cauză.

Astfel, Înalta Curte a reținut că prin intermediul fiului său, Cocos Alin, inculpatul Cocos Dorin l-a cunoscut pe Diacomatu Sergiu, care, în cursul anului 2010, deținea funcția de vicepreședinte al A.N.R.P. și președinte al Direcției de fond funciar din cadrul acestei instituții. După cum arată chiar inculpatul Diacomatu Sergiu „pe parcursul relației cu Dorin Cocos, prin prisma influenței politice pe care acesta o deținea la nivelul PDL, partid aflat la guvernământ în perioada respectivă, **mi-a promis că voi fi menținut în funcție, dar în situația în care va avea nevoie de sprijinul meu în legătură cu activitatea de la ANRP, să i-l ofer necondiționat. Am acceptat această propunere, întrucât nu eram membru de partid, iar relațiile cu Președintele Nicoleta Crinuța Dumitrean au fost tensionate de la început**” (filele 4-7, vol. 4 d.u.p. nr. 393/P/2013). Inculpatul susține că i-a solicitat lui Cocos Dorin sprijinul politic „în ceea ce privește menținerea în funcție în cadrul A.N.R.P., motivat de faptul că nu eram membru al PDL. Dumitrean Crinuța era foarte bine susținută de un important membru al PDL, respectiv de Ioan Oltean, acesta având o organizație politică județeană foarte puternică, respectiv Bistrița Năsăud. Pentru mine era important să fiu menținut în funcție întrucât doream să-mi continui cariera în domeniul public. Inculpatul Cocos Dorin mi-a transmis să-mi văd de treabă și în caz că va avea nevoie vreodată de sprijinul meu, să i-l acord. Din acest răspuns eu am înțeles că îmi acordă sprijin politic. Era de notorietate că Dorin Cocos este prieten cu importanți lideri ai PDL și din acest motiv i-am cerut sprijinul politic. Numirile în cadrul instituției au o componentă politică având în vedere că acestea se făceau de

către primul-ministru. Prin solicitarea lui Dorin Cocoș de a-i acorda sprijinul, am înțeles că acesta ar dori să aibă acces la anumite informații care puteau să nu fie publice, însă nimic nu era nelegal. Exemplific cu informația privind stadiul unui dosar, respectiv dacă este sau nu complet”.

Această împrejurare a promisiunii de sprijin politic pentru ca Diacomatu Sergiu să fie menținut în funcția de vicepreședinte este confirmată și de către inculpatul Cocoș Dorin.

Importanța funcției deținută de către inculpatul Diacomatu Sergiu este subliniată de către inculpatul Baci Remus Virgil, acesta arătând că „funcția de președinte A.N.R.P. și vicepreședinte pe fond funciar erau cele mai importante funcții din A.N.R.P., întrucât cele două persoane erau cele care promovau pe mapa de ședință dosarele de despăgubire. Aceste persoane conduceau cele două direcții și aveau decizia introducerii pe lista de ședință a dosarelor de despăgubire” (declarația inculpatului din 05 februarie 2016, fila 108 verso, vol. 8 dosar instanță).

În aceste circumstanțe de fapt, inculpatul Cocoș Dorin i-a solicitat lui Diacomatu Sergiu ajutorul în vederea soluționării dosarului de despăgubire în care Gheorghe Stelian dobândise prin cesiune 30% din drepturile litigioase și care trenea pe rolul ANRP de 6-7 ani, și, totodată, prin intermediul martorului Surdu Georgian a intervenit la inculpata Dumitrean Crinuța. Cu privire la aceste împrejurări, inculpatul Cocoș Dorin a arătat că „știind că Gheorghe Stelian avea un dosar la A.N.R.P., l-am rugat pe Diacomatu Sergiu să ne ajute cu rezolvarea acestui dosar de despăgubire. (...), i-am promis suma de 2,5 milioane de euro, pe care i-am dat-o în mai multe tranșe, după rezolvarea dosarului. Este adevărat că i-am promis și sprijin politic pentru ca acesta să fie menținut în funcția de vicepreședinte. Diacomatu Sergiu mi-a transmis că nu poate rezolva dosarul singur și că mai are nevoie de susținere. Prin intermediul lui Georgian Surdu, care era o cunoștință a inculpatei Dumitrean Crinuța, am intrat în legătură cu aceasta și i-am promis și ei suma de 800.000 euro pentru rezolvarea dosarului, bani pe care i-am trimis prin domnul Georgian Surdu, după ce s-a rezolvat primul dosar de despăgubire. Tot ceea ce am arătat anterior se referă la primul dosar al lui Gheorghe Stelian în care acesta avea un procent de 30% din despăgubire, așa cum îmi amintesc, și îi privea pe Nae Nicolae și Ionel Anton” (declarația din 15 septembrie 2015, filele 42-44 vol. 5 dosar instanță). **„Diacomatu Sergiu mi-a promis că, dat fiind funcția sa de vicepreședinte, va introduce dosarul pe ordinea de zi după efectuarea actelor necesare și îl va susține astfel încât să fie admis”.**

Cu excepția chestiunilor referitoare promisiunea și remiterea sumei de 2,5 milioane de euro, Înalta Curte a reținut toate celelalte împrejurări relatate de inculpatul Cocoș Dorin, constatând că sunt confirmate de probele administrate în cauză.

Astfel, inculpatul Diacomatu Sergiu recunoaște că a mai fost solicitat de Cocoș Dorin și cu privire la un alt dosar, menționând însă că nu își amintește numele și numărul aceluia dosar (declarație inculpat din 12.01.2016, declarație martor vol. II d.u.p nr. 659/1/P/2014 filele 87,88).

Probatoriul este completat prin declarația martorului Olteanu Ionescu Grațiel Dragoș care este extrem de relevantă sub aspectul modului în care s-a implicat inculpatul în soluționarea primului dosar și vine să infirme apărările acestuia în sensul că se limita doar la a-i da informații despre stadiul soluționării cererii de acordare de

despăgubiri. Martorul descrie presiunea pe care o exercita inculpatul Diacomatu Sergiu asupra funcționarilor din subordine ca anumite dosare să fie lucrate de urgență pentru a fi introduse pe ordinea de zi a ședinței Comisiei Centrale, precum și împrejurarea că, urmare a refuzului de a curs solicitării acestuia de a înscrie pe ordinea de zi dosarul în care cesionar era Gheorghe Stelian, și-a dat demisia din funcția de șef-serviciu la Compartimentul fond funciar. În acest sens, martorul arată următoarele: *”În luna mai 2010 s-a aprobat transmiterea dosarului la evaluator, fiind vorba de un dosar transmis de către comisia județeană Ilfov. Ulterior, în iunie 2010, a fost predat la A.N.R.P. raportul de evaluare constituit în acest dosar. Din câte îmi amintesc raportul de evaluare a fost predat la A.N.R.P. cu 2-3 zile înaintea un ședințe a comisiei centrale pentru stabilirea despăgubirilor. Raportul a fost predat consilierilor desemnați să asigure relația cu evaluatorii, iar după ce aceștia au făcut verificarea formală a dosarului și l-au predat doamnei Savu Florentina care se ocupa cu verificarea conformității cu standardele internaționale de evaluare, făcând mențiunea că s-a evaluat un teren situat în municipiul București. Atât consilierii, cât și doamna Savu Florentina au semnalat faptul că a fost evaluat un teren situat în municipiul București, iar în realitate terenul pentru care se solicitau despăgubiri se afla în Otopeni. I-am spus doamnei Savu Florentina să urmeze procedura, în sensul de a sesiza evaluatorul și de a-i cere explicații. Aceasta mi-a comunicat, după ce am vorbit, că mă așteaptă domnul Diacomatu Sergiu în biroul dumnealui. Am mers la acest în birou și m-a întrebat ce este în neregulă cu dosarul și ce-i trebuie pentru a fi considerat bun în vederea supunerii atenției comisiei centrale. Nu știu de unde aflase Diacomatu Sergiu despre problemele din dosar. I-am spus domnului Diacomatu că am câteva sute de dosare venite înainte de raportul de evaluare întocmit în respectivul dosar și că trebuie să mă ocup de acestea. În consecință, i-am spus că nu-i pot preciza ce anume îi lipsește acestui dosar și că dacă dorește poate lua legătura cu consilierii. Diacomatu Sergiu a fost nemulțumit de răspunsul meu. Mi-a reproșat că sunt șef-serviciu și că ar trebui să mă ocup personal de toate dosarele și să-i supervisez pe consilierii din subordinea mea. În urma acestei discuții i-am explicat că doresc să-mi depun demisia întrucât nu doream să fac propuneri la momentul respectiv, în sensul că acest dosar să fie inclus pe lista care se supunea atenției comisiei centrale, listă care trebuia avizată inclusiv de către mine. Mențiunea lui Diacomatu Sergiu a fost că acest dosar trebuie introdus pe ordinea de zi a următoarei ședințe ca și toate celelalte dosare, având în vedere că raportul de evaluare a fost primit cu câteva zile înaintea ședinței. I-am spus că am fost înștiințat de Savu Florentina că sunt probleme în ceea ce privește raportul de evaluare, în sensul că nu corespunde amplasamentul asupra căruia evaluatorului i s-a cerut să facă evaluare, fiind situat în localitatea Otopeni, cu amplasamentul evaluat în raportul de evaluare. Diacomatu Sergiu m-a întrebat ce-i de făcut în această situație, care sunt pașii de urmat. I-am spus că trebuie să se ia legătura cu evaluatorul, fiind nevoie și de alte relații de la autoritățile locale. În urma acestei discuții a reieșit că nu voi pregăti acest dosar în vederea ședinței care urma să aibă loc peste o zi sau dau și, ca atare, că înțeleg să-mi depun demisia. Mi-am depus demisia întrucât se crease o stare de nervozitate la nivelul direcției în legătură cu acest dosar, pe de o parte consilierii care asigurau relația cu evaluatorii susțineau că nu este în regulă ca acest dosar să fie supus atenției comisiei atât de*

repede înainte să fie făcute demersurile necesare pentru clarificarea situației, iar pe de altă parte doamna Savu Florentina a susținut că din punctul dumneaei de vedere nu ar fi respectate standardele de evaluare atât timp cât amplasamentul evaluat nu corespunde cu solicitarea beneficiarului care era comisia centrală. Atât de la Savu Florentina cât și de la consilieri am aflat că au avut loc discuții cu domnul Diacomatu Sergiu și că li s-a cerut să pregătească acest raport de evaluare pentru ședința care urma să aibă loc. L-am înștiințat pe Diacomatu Sergiu că doresc să-mi depun demisia la prima discuție pe care am avut-o cu acesta. Ulterior, după ce au avut loc discuțiile cu Savu Florentina și consilierii am fost chemat din nou chiar în după amiaza zilei premergătoare ședinței, iar Diacomatu Sergiu mi-a spus să pregătesc lucrările ședinței și că dosarul despre care discutasem nu va fi introdus pe ordinea de zi și că urma să discutăm după ședință pentru a nu perturba lucrările comisiei. După ședința care a avut loc în luna iunie am prezentat demisia scrisă lui Diacomatu Sergiu în urma căreia am fost reintegrat în funcția de consilier, funcție dobândită prin concurs în 2006. Am aflat de la colegii mei că la sfârșitul lunii august sau în septembrie, raportul de evaluare a fost aprobat de către comisie. Colegii mi-au spus că dosarul a fost completat cu niște acte pe care le-a mijlocit Diacomatu Sergiu. O parte din colegi susținea că le-a adus Diacomatu Sergiu, iar o altă parte susținea că au fost aduse înregistratură de o persoană cunoscută de Diacomatu Sergiu. Nu cunosc dacă s-a făcut reevaluarea terenului” (declarație martor, filele 112-115 vol. 10 dosar instanță)

De asemenea, martorul Olteanu Ionescu Grațiel Dragoș a mai arătat că au existat anterior și alte situații în care procedura de lucru nu a fost respectată, în sensul că Diacomatu Sergiu îi cerea lui și consilierilor să introducă pe ordinea de zi rapoarte de evaluare sosite chiar înaintea ședinței Comisiei Centrale, iar aceste cereri vizau doar unele rapoarte ce se distingeau prin valoarea mare a despăgubirilor și prin faptul că terenurile se situau în perimetrul orașelor sau în apropierea acestora. Solicitățile pe care le făcea Diacomatu Sergiu „erau punctuale pentru anumite dosare”, care „nu erau încă lucrate de către Savu Florentina și consilieri, iar acesta cerea să fie lucrate de urgență pentru a fi introduse pe ordinea de zi a ședinței comisiei centrale”.(declarație martor, filele 112-115 volumul 10 dosar instanță).

Aspecte similare rezultă și din declarația martorului Farcaș Alexandru, fost consilier în cadrul A.N.R.P., care a arătat că avea cunoștință de faptul că în acea perioadă Gheorghe Stelian a avut înregistrate două dosare de despăgubiri, iar din discuțiile pe care le-a purtat cu colegii săi a înțeles că Sergiu Diacomatu l-a sprijinit pe Gheorghe Stelian la promovarea dosarelor,,în sensul că a intervenit pe lângă persoanele din subordine, care aveau în lucru dosarele respective, pentru soluționarea cât mai rapidă a acestora” (declarație martor filele 174-179 vol. I , d.u.p. nr. 393/P/2013).

În ceea ce o privește pe inculpata Dumitrean Crinuța, Înalta Curte a reținut că declarațiile inculpatului Cocos Dorin, în care a precizat că pentru primul dosar de despăgubire a lui Gheorghe Stelian i-a transmis acesteia o suma de bani (800.000 euro) prin numitul Georgian Surdu, sunt confirmate de către acesta din urmă. Audiata din oficiu în cursul cercetării judecătorești, martorul Georgian Surdu a descris circumstanțele în care, la rugămintea lui Cocos Dorin, a discutat cu inculpata Dumitrean Crinuța despre dosarul de despăgubire ce face obiectul prezentei cauze, al

căruia număr îl avea scris pe un bilet de către Dorin Cocoș (dos. 22714/FFCC), menționând și faptul că „am mai intervenit și pentru un alt dosar tot la Crinuța Dumitrean, însă nu-mi aduc aminte dacă această intervenție a fost ulterioară sau anterioară celei din prezenta cauză” (declarația din 12 decembrie 2016, filele 79-80 vol. 14 dosar instanță).

După încasarea despăgubirilor aferente acestui dosar, inculpatul Gheorghe Stelian i-a remis inculpatului Cocoș Dorin suma de 6 milioane de euro. *”pentru primul dosar de despăgubire, i-am dat domnului Cocoș Dorin aproximativ 6 milioane de euro, în mai multe tranșe, nu mai rețin exact câte, la biroul dânsului de la Eurohotel, în scopul soluționării favorabile a dosarului de despăgubire. Nu am cunoștință că o parte din bani ar fi trebuit să ajungă la membrii comisiei de acordare a despăgubirilor, dar bănuiesc că, dacă toți banii rămâneau la Cocoș Dorin, dosarul nu s-ar fi soluționat favorabil”*. Aceleași împrejurări sunt susținute și de inculpatul Cocoș Dorin, care a menționat însă că a primit, din câte își amintește, suma de 5 milioane de euro *”pentru că așa îi cerusem eu, iar din aceasta o parte îmi revenea mie, iar o altă parte trebuia să o dau unor membri ai comisiei din cadrul ANRP de validare a despăgubirilor solicitate de Gheorghe Stelian”* (proces verbal de confruntare între Gheorghe Stelian și Cocoș Dorin, d.u.p. nr. 659/P/2014, vol. II, filele 94- 95).

Acestea sunt circumstanțele anterioare înregistrării dosarului nr. 22714/FFCC/2010, care demonstrează implicarea directă a inculpaților Diacomatu Sergiu și Dumitrean Crinuța în soluționarea favorabilă a spețelor în care inculpatul Cocoș Dorin era interesat, cumpărarea și traficul de influență care stăteau în spatele dosarului, iar analiza prezentei cauze nu poate fi făcută prin ignorarea totală a acestor împrejurări ce au natura unor fapte similare, care demonstrează un *modus operandi* și care vin să creioneze întregul tablou infracțional.

6. Soluționarea dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC/2010

I.6.1. Procedura anterioară sesizării Comisiei Centrale. Influența exercitată asupra inculpaților Diacomatu Sergiu și Dumitrean Crinuța

La data de 20.09.2005, Sinigallia Dino Gianni, în temeiul Legii nr. 247/2005 a solicitat Primăriei Sectorului 2 București reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafața de 14,6162 hectare, situată în București, str. Plumbuita, proprietate cunoscută sub denumirea de „Fabrica de cărămidă și Fabrica de sobe de teracotă Plumbuita Sinigallia”.

După aproximativ 4 ani și jumătate, timp în care procedura nu a avansat foarte mult, la data de 22.04.2010, în baza contractului de cesiune de drepturi autentificat sub nr. 6476 de Consulatul General al României la Milano, Sinigallia Dino Gianni și Roman Maddalena Diana i-au cedat lui Gheorghe Stelian toate drepturile succesoriale pentru terenul imobil în suprafață de 14,6162 hectare, fostă proprietate a numitei Maria Sinigallia, situat în București, str. Plumbuita, sector 2, cunoscut sub denumirea de „Fabrica de cărămidă și Fabrica de sobe de teracotă Sinigallia” din comuna Colentina, sat Plumbuita, devenită ulterior comuna Suburbană Tei-Plumbuita, str. Matei Basarab nr. 56, prețul cesionării fiind de 1,5 milioane euro.

Perspectiva obținerii rapide a despăgubirilor aferente drepturilor litigioase achiziționate de la Sinigallia Dino Gianni și asigurarea primită de la inculpatul Cocoș

Dorin *"de la început Dorin Cocoș m-a asigurat că totul va fi bine"*, influența pe care acesta o avea asupra unor membri ai Comisiei centrale (dovedită în contextul soluționării dosarului anterior), l-au determinat pe inculpatul Gheorghe Stelian ca, la data de 19 octombrie 2010, să dea o declarație notarială prin care a arătat că este de acord să primească despăgubiri pentru suprafața de 13,0535 ha, din totalul de 14 ha solicitate, urmând ca pentru diferența de 0,9465 ha să se identifice un amplasament în vederea atribuirii în natură (fila 9 vol. 8 d.u.p). Deși prețul intervenției inculpatului Cocoș Dorin nu a fost stabilit chiar la acest moment, exista certitudinea că ajutorul dat pentru soluționarea viitorului dosar nu era unul dezinteresat, mai ales că era necesară și stimularea financiară a persoanelor care aveau competența de a decide în cauză.

Dosarul a fost înaintat de către Instituția Prefectului Municipiului București Autorității Naționale pentru restituirea proprietăților și înregistrat la Registratura generală, secretariat fond funciar, la data de 25 noiembrie 2010, primind numărul 22714/FFCC.

Înalta Curte a reținut că, în perioada imediat următoare, conform înțelegerii prealabile, inculpatul Gheorghe Stelian i-a comunicat inculpatului Cocoș Dorin numărul sub care dosarul său a fost înregistrat, iar acesta din urmă a luat legătura cu inculpatul Diacomatu Sergiu. Cu privire la acest aspect, inculpatul Diacomatu a arătat următoarele: *„În legătură cu dosarul nr. 22714, la una din întâlnirile de la sfârșitul anului 2010 am primit de la Cocoș Dorin un bilețel pe care era scris doar numărul dosarului. Nu mi s-a comunicat numele beneficiarului, iar la acel moment nici nu-l cunoșteam pe Gheorghe Stelian. Am fost rugat să văd ce se întâmplă cu acest dosar. Bănuiesc că avea nevoie de această informație pentru ca dosarul să nu stea în nelucrare, luni de zile, în cazul în care lipseau anumite hârtii. Nu pot să răspund la întrebarea legată de motivele pentru care această întrebare banală nu a fost adresată direct de către beneficiar, respectiv Gheorghe Stelian, personalului care se ocupa de dosar. Bănuiesc că dat fiind volumul mare de muncă din instituție, a apelat la mine pentru a nu sta la cozi”* (declarația din 12 ianuarie 2016, filele 251-257, vol. 7 dosar instanță).

În mod evident, în cauză nu se punea problema că dosarul, abia înregistrat, ar fi stat în nelucrare, motivul intervenției fiind, ca și în cazul dosarului anterior, asigurarea obținerii cât mai rapide a despăgubirilor, ceea ce s-a și întâmplat, cu concursul direct al inculpatului Diacomatu Sergiu. Acesta recunoaște faptul că a *„verificat în baza de date dosarul respectiv, am constatat că beneficiar este Gheorghe Stelian, iar dosarul se referă la o speță din București, după care, împreună cu alte dosare, am întrebat dacă sunt venite complete de la comisiile județene de fond funciar. Am întrebat-o pe șefa serviciului despăgubiri, Anghelina Ancuța. Nu-mi amintesc cu exactitate dacă întrebarea referitoare la dosarul nr. 22714 a fost formulată separat de alte dosare, cu privire la care mă interesam în urma audiențelor pe care le primeam. Cred însă că așa s-a întâmplat întrucât nu chemam șeful de serviciu pentru fiecare dosar în parte. Șefa serviciului despăgubiri mi-a confirmat că dosarul este complet, iar din acel moment nu am mai avut vreo discuție cu aceasta...Nu-mi amintesc exact dacă i-am comunicat personal lui Cocoș Dorin că dosarul este în regulă sau am făcut acest lucru prin Alin Cocoș”*.

Înalta Curte a reținut faptul că, potrivit art. 6 alin. 2 și 3 din Regulamentul intern, dosarele trebuiau analizate pentru conformitate cu dispozițiile legale în materie, în vederea repartizării către evaluatorii desemnați. În cazul în care se constata că anumite dosare nu îndeplinesc condițiile de formă și fond pentru a fi repartizate către evaluator de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor (CCSD), consilierul căruia i-au fost repartizate era obligat să facă demersurile necesare pentru completarea acestora, în cazul în care completarea este necesară și posibilă, și să sesizeze șeful de serviciu asupra acestor demersuri.

Așadar, dosarul putea fi înscris pe ordinea de zi a ședinței Comisiei Centrale în vederea desemnării evaluatorului, numai în cazul în care acesta cuprindea toate actele necesare.

În cauză, din analiza actelor dosarului de urmărire penală, rezultă că dosarul nr. 22714/P/2010 a fost înscris pe ordinea de zi a primei ședințe a Comisiei Centrale, din 8 decembrie 2010 (practic, în mai puțin de 6 zile lucrătoare de la înregistrarea sa) deși nu conținea toate datele pentru a fi considerat complet, lipsind acte esențiale.

Astfel, la data de 10.12.2010, după desemnarea evaluatorului, A.N.R.P. solicita, printr-o adresă semnată chiar de către inculpatul Diacomatu Sergiu, Subcomisiei Sectorului 2 a Municipiului București pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, date cu privire la „*modalitatea de preluare de către stat a terenului în suprafață de 13,0535 de la antecesorii domnului Sinigallia Dino Giani și, în cazul în care este vorba de o expropriere, despăgubirile bănești pe care aceștia le-au primit*”, cu motivarea că din dosar rezulta că „*prin Deciziunea nr. 60406/971/SG/15.03.1944 a primăriei Municipiului București s-a declarat de utilitate publică, în interes național și cu caracter de urgență, lucrările necesare creării Parcului Sportiv Național Mareșal Ion Antonescu, exproprierea în acest scop urmând a fi făcută prin justiție cu procedura de urgenței prevăzută de Legea de Expropriere pentru cauză de utilitate publică a proprietății doamnelor Maria, Olga și Benonica Sinigallia*”. Totodată, s-au solicitat „*înscrisuri suplimentare din perioada 1945-1990 referitoare la proprietatea terenurilor sau alte probe doveditoare ale dreptului de proprietate cum ar fi: documentele existente la Arhivele Statului, evidențele Borderoului Agricol al Populației, Registrul Agricol, cartea funciară sau orice alte înscrisuri referitoare la proprietatea terenurilor*” (fila 225 vol. 7 d.u.p. nr. 393/P/2013).

De asemenea, fără a exista vreo solicitare scrisă din partea A.N.R.P. formulată către inculpatul Gheorghe Stelian de completare a actelor, la data de 15.12.2010 se depun la dosar două declarații notariale date de Sinigallia Dino Giani și Roman Maddalena Diana exact în sensul relațiilor solicitate Subcomisiei Sectorului 2 a Municipiului București pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, respectiv neîncasarea de despăgubiri (filele 84, 85 vol.7 d.u.p.). Înalta Curte a constatat, astfel, că inculpatul Diacomatu Sergiu nu putea să îi spună lui Dorin Cocoș că dosarul era complet, astfel cum susține, ci, dimpotrivă, i-a adus la cunoștință că sunt necesare verificări suplimentare, întrucât numai așa se justifică depunerea la dosar a celor două declarații, fără ca acestea să-i fie solicitate oficial inculpatului Gheorghe Stelian.

Răspunsul Primăriei Sectorului 2 București la solicitarea de informații și actele suplimentare ce o însoțesc au fost înregistrate la A.N.P.R. la data de 27 decembrie 2010 (filele 88-92 vol. 7 d.u.p. nr. 393/P/2013), astfel că doar de la acel moment dosarul îndeplinea condițiile de formă și fond pentru a fi propus Comisie Centrale în vederea repartizării către evaluator.

Martora Ionescu (fostă Botizan) Mihaela, consilierul căruia i-a fost repartizat dosarul spre analiză, a susținut că nu i-a sugerat nimeni să-l verifice cu prioritate, însă nu a putut oferi explicații convingătoare cu privire la motivele pentru care l-a propus pentru înscrierea pe ordinea de zi a ședinței din 8 decembrie 2010 în vederea desemnării evaluatorului și, în același timp, a solicitat informații suplimentare Primăriei Sectorului 2 București și nici de ce acesta a fost singurul dosar pe care l-a lucrat din cele care îi fuseseră repartizate în aceeași zi.

Înalta Curte a reținut că, din perspectiva duratei de soluționare a unui dosar în cadrul A.N.R.P., procedura cea mai îndelungată era cea de analiză a actelor dosarului în vederea propunerii de desemnare a unui evaluator. Martorul Farcaș Alexandru a arătat că *„dura însă foarte mult până când dosarele erau trimise pentru evaluare. În această situație durata fiind de luni sau de ani. De regulă, după efectuarea raportului de evaluare, dosarul era soluționat imediat. Numai dacă raportul de evaluare nu era conform, procedura era mai lungă. Existau mai multe cauze care influențau momentul la care erau trimise dosarele spre evaluare: lipsa personalului din A.N.R.P. care trebuiau să analizeze dosarele respective, numărul mare de dosare de pe rolul A.N.R.P. și, probabil, împrejurarea că dosarele erau incomplete.* (filele 6-9, vol.11, dosar instanță).

Intervenția directă a vicepreședintelui Diacomatu Sergiu în această etapă de analiză a dosarului de către consilier este dovedită, fiind recunoscută nuanțat și de inculpat. Aceasta rezultă și din declarația martorei Anghelina Ancuța, care în perioada 2010-2011 ocupa funcția de șef serviciu la direcția de fond funciar serviciul despăgubiri, având-o în subordine pe consiliera de dosar martora Ionescu (fostă Botezan) Mihaela. Martora Anghelina Ancuța, ca de altfel toți cei care au lucrat în mod direct în dosarul nr. 22714/FFCC, a ezitat în a relata modul în care inculpatul Diacomatu Sergiu s-a implicat în soluționarea rapidă a dosarului, poziția sa fiind una oscilantă. Astfel, dacă în prima parte a declarației sale, martora Anghelina Ancuța afirma că nu își amintește ca inculpatul Diacomatu Sergiu să o fi întrebat ceva despre acest dosar și că nu îi punea întrebări punctuale despre anumite dosare, după ce i-au fost aduse la cunoștință susținerile martorului Farcaș Alexandru care a relatat faptul că în calculatorul martorei a fost găsită o listă cuprinzând anumite dosare, iar în dosarul nr. 22714/FFCC se regăsea în această listă, poziția martorei a fost alta. Aceasta a recunoscut faptul că a întocmit *„o listă cu dosarele cu sume mari. Nu m-a pus nimeni să fac o astfel de listă. Am făcut-o pentru a avea o evidență a acestora. (...) Întocmeam această listă pentru că mă întrebau superiorii și trebuia să știu de unde să iau aceste dosare. Mă întrebau domnul Diacomatu Sergiu, doamna Crinuța Dumitrean în ce stadiu sunt dosarele. Aceștia mă întrebau în ce stadiu sunt dosarele și dacă intră în comisie. Mă întrebau punctual pe anumite dosare. Revin și arăt că de fiecare dată când eram întrebată de un dosar, îl treceam pe această listă. Dosarul 22714 bănuiesc că era pe listă. Am fost întrebată despre dosarul 22714 de Diacomatu Sergiu. Eram*

întrebată mereu același lucru, dacă este complet, dacă este în regulă, dacă s-a întors raportul și când intră în comisie. Nu pot să precizez dacă toate dosarele cu valori mari au fost trecute pe această listă. Nu-mi aduc aminte dacă m-a mai întrebat cineva de dosarul 22714, în afară de Diacomatu Sergiu” ..”Ulterior am constatat că în aceste dosare valoarea despăgubirilor era una ridicată. Am șters această listă din calculator în momentul în care am plecat în concediu de creștere a copilului și a trebuit să predau calculatorul unui alt coleg” (declarația din 01 iunie 2016, filele 12-18, vol. 11 dosar instanță). De asemenea, martora a arătat faptul că „Botizan Mihaela m-a rugat să verific împreună cu ea dacă dosarul este complet pentru a putea fi trimis la evaluare. Nu-mi aduc aminte să mă fi rugat și altcineva în afară de Botizan Mihaela să fac acest lucru”. Dosarul nu era însă complet și în aceste condiții a fost propus spre desemnarea evaluatorului, martora avizând, în calitate de șef serviciu, adresa întocmită de Botizan Mihaela, către Primăria sectorului 2 București, adresă semnată de vicepreședintele Diacomatu Sergiu (fila 225 vol. 7 d.u.p. nr. 393/P/2013). De altfel, dosarele înregistrate în cursul aceleiași zile, la același consilier, nu erau soluționate până la data sesizării instanței.

Înalta Curte a reținut că raportul de evaluare a fost întocmit la data de 14 ianuarie 2011 de către S.C. Business Evaluator S.R.L. și a fost înregistrat la A.N.R.P. la data de 17 ianuarie 2011, la aceeași dată un exemplar al acestuia fiind înmănat și inculpatului Gheorghe Stelian.

Imediat după acest moment, inculpatul Gheorghe Stelian i-a comunicat lui Cocos Dorin cuantumul despăgubirilor stabilite de evaluator, stabilind de comun acord ca prețul intervenției acestuia din urmă să fie de 10 milioane de euro.

Ulterior, inculpatul Cocos Dorin i-a solicitat martorului Surdu Georgian să ia legătura cu inculpata Dumitrean Crinuța, pentru a-i acorda sprijinul în „cea de-a doua fază când dosarul trebuia să fie pus pe ordinea de zi și să fie validată evaluarea. (...) Cocos Dorin mi-a dat o mapă pentru a o înmâna Crinuței Dumitrean, care conținea o sumă de bani, despre care acesta a afirmat că se ridică la 1 milion de euro. Eu nu am numărat banii, nici nu am verificat să văd dacă în interior sunt bani, însă am bănuir că în interior sunt bani întrucât, mergând la Crinuța Dumitrean și dându-i această mapă, ulterior s-a rezolvat problema. Arăt că era o mapă groasă, cu o parte laterală mai înaltă, mult mai voluminoasă decât o mapă obișnuită, a cărei grosime o apreciez la 6-7 cm. Totodată, Dorin Cocos mi-a comunicat și un număr de dosar, care era notat pe un bilețel. Cred că eu l-am notat după ce mi l-a comunicat Dorin Cocos.

Am fost la sediul ANRP, la Dumitrean Crinuța. I-am comunicat rugămintea lui Dorin Cocos, respectiv de a se soluționa dosarul al cărui număr i l-am comunicat. Aceasta mi-a transmis că știe de dosar și că îl va rezolva. Mi-a spus că dosarul era deja validat în primă fază, cea a verificării documentelor, și că va rezolva dosarul. I-am dat mapa primită de la Dorin Cocos și i-am spus că sunt din partea lui Dorin, cu rugămintea de a rezolva dosarul mai repede, respectiv la prima ședință. Știu că aceste ședințe erau la două-trei luni.

Nu aveam nici un fel de date despre locul unde era situat terenul și nici despre beneficiarul despăgubirii. Știam însă de la Dorin Cocos că este vorba despre o valoare foarte mare, întrucât deja se întocmise raportul de evaluare. De asemenea,

cunoșteam faptul că terenul era situat în București”(declarația martorului Surdu Georgian din 12 decembrie 2016, filele 79-80, vol. 14 dosar instanță).

Declarația martorului Surdu Georgian se coroborează cu cea a inculpatului Cocos Dorin în privința aspectelor esențiale în prezenta cauză – asigurarea unui parcurs rapid al dosarului în procedura internă care mai trebuia desfășurată (controlul efectuat de către consilierii cu atribuții de verificare a raportului de evaluare) și coruperea votului inculpatei Dumitrescu Crinuța.

Împrejurarea că inculpata era interesată de dosarul nr. 22714/FFCC este susținută și de inculpatul Diacomatu Sergiu, care a arătat că aflase din cadrul instituției că „*Dumitrescu Crinuța se interesase și ea de acest dosar.(...) Informația am avut-o cu certitudine, însă nu pot preciza persoana de la care am aflat*” (declarația din 12 ianuarie 2016, filele 251-257, vol. 7 dosar instanță).

Deși inculpatul Diacomatu Sergiu a arătat că, după ce dosarul s-a întors de la evaluare, a dispus ca acesta să meargă pe procedura normală împreună cu celelalte dosare, spre consilierul care se ocupa cu avizarea pentru standardele internaționale de evaluare, probatoriul administrat în cauză demonstrează contrariul.

Astfel, din analiza datelor la care s-a făcut verificarea acestui raport de către consilierii interni, se remarcă intervalul de timp extrem de scurt în care procedura administrativă s-a desfășurat. Deși toți martorii audiați au prezentat volumul imens de muncă din cadrul instituției, raportul de evaluare a fost verificat într-un interval de 5 zile lucrătoare, atât de consilierul desemnat să asigure relația cu evaluatorul, cât și de către consilierul însărcinat cu verificarea conformității Standardelor Internaționale de Evaluare. Înalta Curte a reținut că raportul de evaluare a fost repartizat consilierului desemnat să asigure relația cu evaluatorul, martorului Papari Alexandru, care a procedat la o primă analiză a acestuia, efectuată în conformitate cu art. 11 din regulament, respectiv a verificat conformitatea acestuia cu itemii prevăzuți în baza de date unică (suprafață, persoane îndreptățite, moștenitori etc.), existența confirmării de primire a raportului de către petent, cursul BNR (declarație martor Papari Alexandru, filele 10-11, vol. 11 dosar instanță).

După această analiză, raportul de evaluare a fost înaintat în vederea verificării și avizării, consilierului însărcinat cu verificarea conformității Standardelor Internaționale de Evaluare sub aspectul conformității cu Standardele Internaționale de Evaluare, martorei Savu Florentina. Astfel cum rezultă din declarația martorei Savu Florentina și din înscrisul de la fila 69 vol. 7 d.u.p. care cuprinde viza martorei, la data de 24 ianuarie 2011, aceasta a solicitat evaluatorului să utilizeze și o altă metodă de evaluare. Raportul, care în forma inițială, evalua terenul în suprafață de 13,0535 ha prin metoda comparației vânzărilor (fila 61, vol. 7 d.u.p. nr. 393/P/2013) a fost completat prin folosirea unei noi metode, metoda parcelării. Raportul completat este depus de către S.C. Bussines Evaluator S.R.L. la data de 27 ianuarie 2011 (o zi de joi), iar luni 31 ianuarie 2011 este verificat și avizat ca fiind conform Standardelor Internaționale de Evaluare de către martora Savu Florentina. Această informație, deși nu era publică și nu se comunica beneficiarului, ajunge și la inculpatul Gheorghe Stelian, în mod evident prin intermediul inculpatului Cocos Dorin (declarație martor Gheorghe Gabriel, fila 23 vol. 12 dosar instanță). De altfel, inculpatul Gheorghe

Stelian recunoaște faptul că a ținut legătura permanent cu Dorin Cocoș, iar acesta îl încunoaștința despre măsurile dispuse (fila 140, vol. II d.u.p. nr. 659/P/2014).

Împrejurarea că a existat un interes în verificarea cu prioritate a acestui raport rezultă atât din timpul scurt parcurs de raport de la înregistrarea sa în cadrul instituției și până la verificarea sa, dar și din analiza comparativă a listelor cuprinzând dosarelor propuse pentru emiterea titlului de despăgubire ce s-au aflat pe ordinea de zi a ședințelor din data de 24 februarie 2011 și 15 martie 2011. În acest sens, Înalta Curte a reținut că, potrivit regulamentului, rapoartele de evaluare erau verificate de consilierii interni în ordinea înregistrării lor, practic în ordinea numerelor de înregistrare pe care le primeau la momentul depunerii de către evaluator (număr distinct de numărul dosarului, în cauză acesta fiind 22397/ R/2011). În cauză, se constată că din cele 344 dosare aflate pe ordinea de zi a ședinței din 24 februarie 2011, doar în 11 dosare, rapoartele de evaluare erau realizate în anul 2011. Comparând cu lista de ședință din data de 15 martie 2011, Înalta Curte a constatat că din cele 148 dosare înscrise pe ordinea de zi, doar 8 rapoarte de evaluare erau realizate în anul 2011 (unele cu număr de înregistrare mai mic decât raportul SC Business Evaluator SRL nr. 22397/ R/2011), celelalte fiind din anii 2010 și chiar 2009. Se mai impune precizarea că, exceptând dosarele în care s-a dispus chemarea evaluatorilor, ședința din 15 martie 2011 nu cuprinde dosarele amânate din 24 februarie 2011 (ex. pozițiile 1-7 din lista de ședință din 24 februarie, în care rapoartele de evaluare sunt întocmite în anul 2010, nu se regăsesc pe lista pe ședință din 15 martie).

Ca atare, rezultă cu evidență faptul că la momentul verificării raportului de evaluare nr. 22397/R/2011, întocmit în dosarul 22714/FF/2010, existau multe alte rapoarte neverificate, înregistrate în ANRP în cursul anului 2010 sau chiar în anul 2009. În condițiile în care în cauză nu s-a demonstrat nici cel mai mic interes al martorei Savu Florentina ca, din oficiu, să analizeze cu prioritate acest dosar, ci, dimpotrivă, s-a dovedit interesul direct al președintei Dumitrean Crinuța și al vicepreședintelui Diacomatu Sergiu (financiar și de menținere în funcție) rezultă neîndoielnic faptul că martorei i s-a solicitat direct sau indirect, analiza cu prioritate a acestui raport, așa cum, de altfel, se întâmplase și anterior. Concluzia este întărită și de depozițiile martorului Olteanu Ionescu Grațiel Dragoș care, așa cum s-a arătat anterior, a relatat despre comunicarea directă a inculpatului cu martora Savu Florentina, despre presiunile pe care le făcea asupra personalului ca anumite dosare să fie introduse pe ordinea de zi a ședințelor Comisei Central; ale martorului Farcaș Alexandru care a susținut că are cunoștință despre faptul că inculpatul Diacomatu Sergiu a intervenit pe lângă persoanele din subordine, care aveau în lucru dosarele respective, pentru soluționarea cât mai rapidă a acestora, martorul descoperind în calculatorul șefei Direcției de fond funciar o listă cuprinzând dosare „cu sume mari”, listă ce a fost întocmită, după cum recunoaște martora Anghelina Ancuța, pentru a răspunde prompt întrebărilor formulate de Dumitrean Crinuța și Diacomatu Sergiu în legătură cu aceste spețe.

După verificare, constatând că raportul de evaluare corespunde cu Standardele Internaționale de Evaluare, acesta a fost înaintat consilierului care gestiona dosarul de despăgubiri nr. 22714/FFCC, respectiv martorei Ionescu (fostă Botizan) Mihaela. Conform art. 12 din regulament, dosarul nr. 22714/FFCC a fost înscris pe ordinea de

zi a ședinței CCSD imediat următoare datei la care s-a primit raportul, respectiv ședința din data de 24 februarie 2011, în Anexa II, cuprinzând „*Lista cu rapoartele de evaluare conforme I.S.V. supuse atenției CCSD pentru aprobarea titlului de despăgubire*”.

După efectuarea raportului de evaluare și avizarea sa favorabilă de către martora Savu Florentina, având siguranța obținerii despăgubirilor, la data de 7 februarie 2011, inculpatul Gheorghe Stelian a cesionat un procent de 25% din drepturile litigioase către martorii Valentin Vișoiu, Andrici Adrian și Gabriel Gheorghe (o cotă de 11,40% în favoarea lui Valentin Vișoiu, o cotă de 6,80% în favoarea lui Andrici Adrian și o cotă de 6,80% în favoarea lui Gabriel Gheorghe), aducându-le la cunoștință cumpărătorilor, încă de la prima întâlnire „*faptul că evaluarea este acceptată de către A.N.R.P., în sensul că a fost acceptată de către evaluatorul intern din A.N.R.P. și că urma să intre în comisie în vederea aprobării*” (declarație martor Gheorghe Gabriel, fila 23 vol. 12 dosar instanță).

6.2. Ședința Comisiei Centrale din data de 24 februarie 2011

Înalta Curte a reținut că în perioada vizată de acuzațiile formulate în prezenta cauză, Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul A.N.R.P. avea următoarea componență: **inculpata Dumitrescu Crinuta**, membru de drept - președinta A.N.R.P., numită prin decizia Primului ministru din luna octombrie 2009; **inculpatul Diacomatu Sergiu**, membru de drept - vicepreședinte A.N.R.P. numit prin decizia primului ministru din luna noiembrie 2009, cu atribuții de coordonare al Direcției de Aplicare și Control a Aplicării Legislației Fondului Funciar; **inculpatul Teodorescu Cătălin**, membru de drept – vicepreședinte al A.N.R.P. numit prin decizia primului ministru din luna octombrie 2009, cu atribuții de coordonator al Direcției Despăgubirilor în Numerar; **inculpatul Baci Remus Virgil**, membru de drept - vicepreședinte cu atribuții de coordonator al Direcției vizând Legea nr. 9/1998 și, ulterior, pentru Legea nr. 290/2003 privind despăgubirile pentru Basarabia, Bucovina și Ținutul Herța; **inculpata Alexandru Lăcrămioara** în calitate de reprezentant al Ministerului Finanțelor, numită prin decizia Primului Ministru nr. 382/30.03.2009; **inculpatul Bogdan Dragoș George** reprezentant al Ministerului Finanțelor Publice, numit prin decizia Primului Ministru la finalul lunii octombrie 2010; **inculpata Bica Alina Mihaela**, reprezentant al Ministerului Justiției numită prin decizia Primului Ministru în luna august 2010; **inculpata Vasilescu Oana**, reprezentant al Ministerului Justiției numită prin decizia primului ministru din 08.12.2010; **inculpatul Marko Attila-Gabor**, reprezentantul Secretariatului General al Guvernului, desemnat prin decizia Primului Ministru nr.382 din 30.03.2009.

Cu excepția inculpatei Vasilescu Oana, toți ceilalți reprezentanți ai ministerelor au susținut că fost numiți în funcția de membru al Comisiei Centrale de către primul ministru, fără să li se ceară acordul. Referitor la inculpata Vasilescu Oana, care avea la acel moment funcția de șef birou în cadrul biroului organizare al instanțelor din cadrul Direcției resurse umane din Ministerul Justiției, cu o vechime în muncă de aproximativ 1 an și 2 luni, Înalta Curte a reținut că propunerea i-a fost făcută în condițiile în care celelalte direcții din minister o declinaseră (împrejurare necunoscută însă de aceasta), inculpata, de totală bună credință, percepând această numire ca pe o provocare profesională.

Înalta Curte a reținut, totodată, că potrivit art. 15 lit. c din Titlul VII înlocuirea membrilor Comisiei Centrale se făcea tot prin decizia Primului Ministru, însă, deși se formulau cereri repetate de revocare din funcție, acestea rămâneau fără răspuns. Este cazul inculpatei Alexandru Lăcrămioara care invoca activitatea încărcată din cadrul ministerului Finanțelor publice, formulând mai multe cereri în acest sens, la scurt timp după numire, respectiv din 25.03.2010, ultima datând din 28.02.2012 (filele 273 și următoarele vol. 24 dosar instanță).

În aceeași situație se afla și inculpata Vasilescu Oana, care își gestiona singură dosarele în care era chemată în judecată, ca pârâtă, de persoane nemulțumite de activitatea A.N.P.R. (filele 192-218 vol. 24 dosar instanță) și care a solicitat, prin cereri repetate, înlocuirea sa din funcție (filele 219-224 vol. 24 dosar instanță).

La ședința Comisiei Centrale din 24 februarie 2011 (ca de altfel și la cea din 15 martie 2011) a lipsit inculpatului Marko Attila-Gabor, toți ceilalți membrii fiind prezenți. Chiar dacă s-a dispus disjungerea cauzei în ceea ce-l privește, Înalta Curte a făcut referire la poziția parchetului cu privire la acest inculpat care, potrivit rechizitoriului, a ajutat „*cu tăcerea, cu absența de la ședința comisiei*”.

Modul în care s-au desfășurat lucrările Comisiei Centrale din data de 24 februarie 2011, rezultă din procesul verbal de ședință (vol. 6 d.u.p. nr. 393/P/2013, filele 77-89). Înalta Curte a reținut, însă, că ședințele nu se înregistrau, mențiunile din procesul verbal făcându-se chiar în timpul ședinței de către martora Barac Toderașcu Raluca, aceasta arătând că, de regulă, consemna ceea ce se discuta, surprinzând ideile principale și aspectele importante. „*Mi s-a prezentat caietul cu procese-verbale de ședință aflat în volumul 6 de urmărire penală și arăt că, consemnările îmi aparțin și le făceam chiar în timpul ședinței comisiei. Nu consemnam absolut toate discuțiile din cadrul ședinței, întrucât erau și o serie de discuții informale care nu era necesar să se regăsească în procesul-verbal. Atunci când era o problemă importantă, membrii comisiei se uitau spre mine, iar eu înțelegeam din aceasta că trebuie să consemnez. În cazul în care unul dintre membrii comisiei dorea să se consemneze exact ceea ce a spus, îmi dicta. De regulă eu consemnam ceea ce se discuta, surprinzând ideile principale și aspectele importante din discuție*” (filele 19-21 vol. 11 dosar instanță) .

Din examinarea proceselor verbale, se constată că nu întotdeauna se consemnau toate problemele discutate, spre exemplu: în procesul verbal de ședință din 19.01.2011 se menționează critica inculpatei Bica Alina Mihaela referitoare la faptul că în ședința anterioară au fost amânate mai multe dosare pentru a fi studiate de membrii comisiei, însă acestea nu le-au fost puse la dispoziție, în condițiile în care din procesul verbal al ședinței din 10 decembrie 2010 nu rezultă această împrejurare, ci numai faptul că s-au amânat o serie de dosare; de asemenea, în mod constant, se consemnează că se discută aspectele semnalate într-un dosar fără a se reda, nici măcar sintetic, conținutul acestor discuții (ex. ședințele din 26.08.2010, 8.12.2010, 19.01.2011, etc.), sau că se propune amânarea unor dosare fără a fi indicată, întotdeauna, persoana care formula această solicitare.

Ca atare, procesele verbale de ședință vor fi avute în vedere de către instanță însă cu mențiunea că ele nu reflectă integralitatea discuțiilor ce au avut loc în cadrul ședințelor Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor. În parte, Înalta Curte a reținut și declarațiile inculpaților și ale martorilor, în măsura în care acestea se

coroborează cu mențiunile din procesele verbale, întrucât, așa cum se va arăta, există situații în care aceștia confundă obiectul discuțiilor de la o ședință la alta sau motivele amânărilor dispuse, împrejurare ce nu le poate fi imputabilă, față de faptul că au fost ascultați la un interval de câțiva ani de la desfășurarea acestor ședințe.

În primul rând, față de susținerile Ministerului Public făcute cu ocazia dezbaterilor prin care s-a învederat că dosarul nr. 22714/FFCC ar fi fost amânat pentru a se completa raportul de evaluare conform solicitărilor comisiei, iar completările aduse au constat în reluarea unor paragrafe din raportul inițial, Înalta Curte a apreciat necesar a prezenta ordinea măsurilor dispuse de Comisia Centrală în ședința din data de 24 februarie 2011, așa cum acestea rezultă din procesul verbal de ședință (filele 77-89 vol. 7 d.u.p. nr. 393/P/2013).

Astfel, la propunerea inculpatei Bica Alina Mihaela au fost amânate dosarele de la poziția 12 și 26 pentru „*discuții cu evaluatorul care a întocmit raportul*”. Înalta Curte a remarcat faptul că în cele două dosare sumele stabilite de evaluator erau de 19.558.641 lei (poziția 12, dosar nr. 22.513) și de 24.069.013 lei (dosar nr. 22.414 poziția 26). De asemenea, dosarele se aflaseră și pe ordinea de zi a ședinței din 19 ianuarie 2011, cel mai probabil motivele amânării vizau completarea rapoartelor de evaluare sau studiul acestora de către membrii comisiei, astfel cum rezultă din discuțiile ulterioare consemnate în procesul verbal.

Ulterior, a fost analizat dosarul 20867/FFCC, poziția 38 din lista de ședință, dosar ce fusese de asemenea amânat din ședința din 19 ianuarie 2010, la solicitarea inculpatei Bica Alina Mihaela, pentru a fi chemat evaluatorul care a întocmit raportul.

Înalta Curte a reținut că din partea S.C. Inco Consulting S.R.L. s-a prezentat „*d.nul Bojină*” care a răspuns întrebărilor formulate de inculpata Bica Alina Mihaela și care au vizat motivele pentru care a fost utilizată o singură metodă de evaluare, prezentarea elementelor de comparație, motivarea aplicării corecției, întrucât acestea nu erau explicate în cuprinsul raportului. În urma discuției cu evaluatorul, la propunerea inculpatei Bica Alina Mihaela, dosarul a fost trimis spre reevaluare.

Inculpata a arătat în declarațiile sale că, în legătură cu modalitatea de întocmire a rapoartelor de evaluare, a sesizat încă de la începutul activității sale în cadrul Comisiei Centrale (ședința din 19 ianuarie, din care s-a amânat dosarul, era a treia ședință la care participa) faptul că experții foloseau doar o singură metodă de evaluare, iar indicii de corecție nu erau în niciun fel explicați în cuprinsul raportului, aceștia prezentându-se doar sub forma unor procente în anexele la raport, nerezultând de ce au fost aleși.

Și procesul verbal de ședință consemnează această poziție a inculpatei care „*sesizează că este necesară o explicare a corecțiilor făcute de către evaluatori în cuprinsul rapoartelor*” iar „*doamna Președinte Dumitrean solicită o notă din partea ANRP cu privire la explicarea tuturor cifrelor, corecțiilor folosite în cuprinsul rapoartelor de evaluare*” (fila 81 vol. 7 d.u.p.).

În continuare, a fost discutat dosarul nr. 22714/FFCC (ce face obiectul prezentei cauze), aflat la poziția 82 din lista de ședință, inculpata Bica propunând „*chemarea evaluatorului pentru explicații*”. Consecvent promisiunii făcute, inculpatul Diacomatu Sergiu a votat împotriva „*considerând că există posibilitatea ca petentul să creadă că se dorește ceva în situația în care dosarul se amână*”. În urma votului,

cauza a fost amânată (4 voturi pentru amânare, 3 abțineri și 1 vot pentru aprobare), dispunându-se atât chemarea evaluatorului, cât și efectuarea unui referat de către consilierii A.N.R.P. care să cuprindă un istoric al dosarului.

Ca atare, Înalta Curte a constatat că acestea au fost motivele amânării dosarului nr. 22714/FFCC, și nicidecum completarea raportului de evaluare, așa cum s-a susținut de către parchet cu ocazia dezbaterilor.

Ulterior deciziei de amânare a dosarului nr. 22714/FFCC, inculpata Bica Alina Mihaela a solicitat amânarea dosarelor de la pozițiile 124, 232, 246 și 308 în vederea detalierii anexelor de către evaluatorii care au întocmit rapoartele.

La intervenția inculpatului Diacomatu Sergiu care a susținut că „*având în vedere că obiecțiunile sunt de ordin tehnic, solicită amânarea tuturor rapoartelor de evaluare, considerând că nu are relevanță valoarea rapoartelor*”, s-au amânat toate dosarele aflate pe agenda de lucru a ședinței, atât cele constituite în baza Legii nr. 18/1991, cât și cele constituite în baza Legii nr. 10/2001. Comisia a dispus ca fiecare raport de evaluare să cuprindă explicarea anexelor ce conduc la stabilirea valorii imobilului.

La dosarul de urmărire penală nu se regăsesse înscrisuri privind modalitatea concretă în care s-a solicitat, în fiecare dosar aflat pe ordinea de zi a ședinței din 24 februarie 2011, completarea rapoartelor de evaluare prin explicarea anexelor. În dosarul nr. 22714/FFCC nu există nicio solicitare formulată în acest sens către expert (posibil nu a fost apreciată necesară întrucât raportul explica modul de efectuare a corecțiilor), ci doar o adresă prin care evaluatorul era invitat în ședința din 15.03.2011, pentru a da lămuriri în privința raportului întocmit.

Cu ocazia ascultării sale în faza cercetării judecătorești, inculpatul Nuțiu Emil a prezentat și, în urma încuviințării, a depus la dosar Circulara nr. 1211/CND din 03.03.2011, semnată de președintele A.N.R.P., inculpata Dumitrean Crinuța Nicoleta (vol. 3 dosar instanță, filele 143-147), despre care a susținut că a primit-o la aceeași dată. Prin circulară, care reprezenta în fapt, „*instrucțiuni suplimentare ale evaluării solicitate de beneficiar*” (astfel cum se menționează în finalul acesteia), se solicită tuturor evaluatorilor înscrși pe lista aflată la dispoziția Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor ca raportul de evaluare rezultat în urma contractului de prestări servicii să respecte anumite cerințe de formă și de conținut menționate în Standardele Internaționale de Evaluare, printre care sunt menționate și cele discutate în ședința din 24 februarie 2011, respectiv necesitatea explicării modalității în care au fost aplicate corecțiile și recomandarea de a utiliza minim 2 metode de evaluare, atunci când acest lucru este posibil. Inculpatul a mai arătat că urmare a acestei circulare s-a întocmit o adresă de către S.C. Business Evaluator S.R.L. (volumul 7, filele 1-2), din conținutul său, Înalta Curte reținând faptul că nu s-au adus explicații suplimentare, ci au fost doar reluate unele aspecte deja menționate în raportul de evaluare.

Ceea ce este însă relevant în cauză sub aspectul acuzațiilor formulate este faptul că nu a existat o decizie a membrilor Comisiei Centrale de amânare a cauzei în vederea completării raportului de evaluare, ci doar de chemare a evaluatorului pentru explicații.

În ceea ce privește motivele pentru care au fost solicitate aceste explicații de către inculpata Bica Alina Mihaela, ele nu rezultă din conținutul procesului verbal de

ședință. Cu ocazia audierii sale în fața instanței, inculpata a susținut faptul că ar fi sesizat o problemă legată de natura juridică a terenului, întrucât în cuprinsul raportului, era consemnat, inițial, agricol, pe urmă era consemnat că, de fapt, este teren curți/construcții-intravilan.

Înalta Curte a reținut, din declarațiile martorilor, că, în realitate, se instituise o cutumă în cadrul ședințelor Comisiei Centrale referitor la toate dosarele unde sumele stabilite prin rapoartele de evaluare erau ridicate, în sensul de a se cere informații suplimentare și efectuarea unor referate, uneori de a solicita prezența evaluatorului în ședință pentru a da explicații asupra raportului de evaluare. Declarațiile inculpaților Bogdan Dragoș, Vasilescu Oana, Baciuc Remus și Teodorescu Cătălin sunt în același sens, chemarea evaluatorului pentru explicații fiind considerată o măsură suplimentară, de siguranță în cazul acestor categorii de dosare, chiar dacă exista viza consilierului intern de conformitate cu standardele de evaluare.

Astfel, martora Anghelina Ancuța Cecilia, care în perioada 2010-2011 a ocupat funcția de șef serviciu la Direcția de fond funciar, arată că membrii comisiei „ne întrebau despre dosarele cu numere mari de ce au fost introduse pe ordinea de zi, despre dosarele cu sume mari, pe care, uneori, le amânau și ne cereau referate. Pentru dosarele cu sume mari sau cu suprafețe mari, aproape de fiecare dată eram întrebați dacă este în regulă dosarul, dacă s-a verificat raportul de evaluare, dacă persoanele îndreptățite sunt în regulă, întrucât uneori existau mai multe cesiuni. Pentru aceste dosare întocmeam un referat înainte de ședință care cuprindea pe scurt ce conține dosarul, un fel de opis. În prezent, acest referat se face pentru fiecare dosar. La momentul 2010-2011 îl întocmeam noi fără a ne fi solicitat de membrii comisiei înaintea ședinței, și numai cu privire la dosarele cu valori mari... A existat o perioadă în care toate dosarele cu sume mari le puneam în cutii de carton și le duceam în sala de consiliu în care avea loc ședința, cu o jumătate de oră înainte de a avea loc aceasta. Erau pentru situațiile în care membrii comisiei cereau să se uite pe dosare” (filele 12-18 vol.11 dosar instanță); declarația martorului Olteanu Ionescu Grațiel Dragoș „am participat în calitate de șef-serviciu la ședințele comisiei centrale și am constatat că au existat câteva cazuri în care evaluatorii au fost chemați în cadrul ședinței pentru a oferi explicații legate de modul în care s-a întocmit raportul de evaluare. Când erau chemați evaluatorii era chemată și Savu Florentina. ... Îmi aduc aminte că au fost discuții care se purtau, în general, pe marginea sumelor mari raportate la suprafața evaluată” (filele 112-115, vol. 10 dosar instanță); declarația martorei Barac Toderășcu Raluca „când se puneau în discuție o anumită anexă, membrii comisiei arătau pozițiile de pe lista de ședință în care erau menționate dosarele în care aveau nelămuriri. Uneori erau cerute toate aceste dosare, le consultau, în sensul că se uitau prin ele, după care fie luau o decizie de aprobare, fie le amânau pentru diverse motive, completare, explicații suplimentare ale rapoartelor, pe care le menționam în procesul-verbal. În dosarul 22714/2010 îmi amintesc că a fost amânat pentru o discuție cu evaluatorul. Nu era o regulă să fie chemat evaluatorul. Nu au fost foarte dese situațiile în care acesta să fie chemat.” (filele 19-21, vol. 11 dosar instanță)

De altfel, chiar din intervenția inculpatului Diacomatu Sergiu, astfel cum aceasta este consemnată în procesul verbal de ședință din 24 februarie 2011, rezultă că

măsurile de amânare a dosarelor în vederea chemării evaluatorilor sau completării anexelor rapoartelor de evaluare vizau doar dosarele în care era stabilită o anumită valoare a despăgubirilor, *„având în vedere că obiecțiunile sunt de ordin tehnic, solicită amânarea tuturor rapoartelor de evaluare, considerând că nu are relevanță valoarea rapoartelor”* (filele 77-89 vol. 7 d.u.p. nr. 393/P/2013).

De asemenea, din examinarea comparativă a anexelor ce cuprind lista rapoartelor de evaluare conforme I.V.S. supuse atenției C.C.S.D. propuse pentru aprobarea emiterii titlului de despăgubire (Anexa 2 - filele 42 și următoarele vol. 8 dosar instanță, filele 256-281 vol. 7 d.u.p. nr. 393/P/2013) și a proceselor verbale de ședință (vol. 6 d.u.p. nr. 393/P/2013) rezultă că dosarele în care se solicita amânarea pentru chemarea evaluatorului sau pentru completarea raportului de evaluare erau cele în care suma stabilită prin raportul de evaluare avea o valoare ridicată (ex. ședința din 19 ianuarie - se amână raportul de la poziția 218 pentru chemarea evaluatorului, suma stabilită fiind de 35.207.288 lei; ședința din 24 februarie – s-a solicitat amânarea pentru completarea anexelor rapoartelor de evaluare pentru pozițiile nr. 124 (suma de 9.288.700 lei), nr. 232 (suma de 8.690.379 lei), nr. 246 (4.820.500) și nr. 308 (37.243.500 lei) și pentru chemarea evaluatorului poziția 12 (19.558.641 lei) și poziția nr. 26 (24.069.013 lei).

Împrejurarea că membrii comisiei acordau atenție acestor rapoarte de evaluare și solicitau înscrisuri suplimentare, explicarea rapoartelor sau chiar chemarea evaluatorului pentru explicații chiar în condițiile în care exista viza de conformitate cu Standardele Internaționale de Evaluare, nu poate fi privită decât în sens favorabil, nicidecum ca o dovadă a interesului special cu privire la anumite dosare, astfel cum s-a susținut. Dimpotrivă, cei față de care probatoriul a demonstrat existența unui anumit interes, fie s-au opus categoric, fie nu au avut absolut nicio poziție.

6.3. Ședința Comisiei Centrale din data de 15.03.2011

În ceea ce privește lucrările acestei ședințe, cu referire la agenda de lucru a Direcției pentru aplicarea legislației funciare, procesul verbal consemnează poziția inculpatei Bica Alina Mihaela, care a solicitat o completare a rapoartelor de evaluare și nu o completare de formă a anexei tehnice, solicitând ca anexa tehnică să fie detaliată. Pozițiile 78, 104 și 133 din lista de ședință au fost amânate pentru a se completa rapoartele de evaluare, în sensul indicării în cuprinsul acestora a modului în care expertul a ajuns să stabilească indicii de corecție aferenți celor două metode folosite, cea a comparației directe și cea a extracției, după care a fost invitat reprezentantul S.C. Business Evaluator S.R.L., inculpatul Nuțiu Emil.

Înalta Curte a reținut că pe masa comisiei s-a aflat raportul de evaluare întocmit de către S.C. Business Evaluator S.R.L., care a fost pus la dispoziția tuturor membrilor. *„M-am uitat însă pe acest raport în ședința din 15.03.2011. Îmi aduc aminte, la modul general, că atunci când erau aduse dosarele în ședință, după ce doamna Bica era lămurită în urma discuțiilor, dosarul trecea pe la fiecare dintre ceilalți membri, eu, personal, mă uitam pe raportul de evaluare atât cât puteam eu prin prisma cunoștințelor pe care le aveam, în sensul că observam că există raportul, că este structurat pe capitole, că se folosesc niște metode care duc la o anumită valoare, că era semnat, avizat de evaluatorul ANEVAR, iar pe prima pagină se vedeau și verificările și vizele efectuate în cadrul structurilor de specialitate din cadrul*

ANRP. ...Arat că în toată activitatea mea anterioară nu văzusem niciodată rapoarte de evaluare, nu am studii de specialitate și nici măcar în plan personal nu am tranzacționat vreodată vreun imobil, nici măcar un bun mobil cu valoare ridicată”(declarația inculpatei Vasilescu Oana filele 57-64, vol. 9 dosar instanță), „la ședința din data de 15.03.2011, a fost adus dosarul 22714 pe care l-am avut în față, a fost invitat în fața comisiei domnul Nuțiu, evaluatorul din acest dosar, dialogul a avut loc doar între doamna Bica și Nuțiu, nu cred că a mai intervenit și altcineva” (declarație inculpat Teodorescu Cătălin Florin filele 10-17, vol. 7 dosar instanță).

Discuțiile cu evaluatorul s-au purtat numai de către inculpata Bica Alina Mihaela, care, pe baza raportului de evaluare, a adresat întrebări acestuia în ceea ce privește aplicarea indicilor de corecției, prețul de piață și metodele de comparație utilizate. Inculpatul Nuțiu Emil a arătat că indicii de corecție sunt estimați pe baza informațiilor din piață pe care le deține, că pentru stabilirea prețului a avut la dispoziție un contract de vânzare cumpărare în valoare de 800 de euro, însă pe site-urile imobiliare prețurile variază între 700 și 1100 euro mp și că și-a format opinia cu privire la preț prin utilizarea a două metode de evaluare cea a comparației de piață și cea a parcelării, deoarece comparabilele utilizate aveau o suprafață mică. Nici un alt membru al Comisiei Centrale sau personalul tehnic prezent la ședință nu a adresat întrebări suplimentare evaluatorului și nici nu au făcut comentarii în raport cu afirmațiile acestuia.

Pe parcursul audierii evaluatorului, inculpata Bica Alina Mihaela a susținut că în raportul de evaluare din dosar există explicații justificative pentru indicii aleși și a solicitat aceleași explicații și pentru restul rapoartelor de evaluare. Această afirmație a inculpatei, alături de aprecierea procurorului că întrebările ce i-au fost adresate expertului nu au fost adecvate întrucât nu indicii de corecție reprezentau adevărata problemă a raportului de evaluare, ci cele două metode de evaluare folosite care nu erau conforme standardelor, au condus la concluzia că s-a realizat un simulacru de ascultare a evaluatorului, cu scopul de a crea aparența respectării dispozițiilor legale.

În rechizitoriu s-a susținut că inculpata Bica Alina Mihaela „nu a solicitat explicații conform dispozițiilor din Legea nr. 247/2005 Titlul VII care prevăd expres că ”...evaluatorul trebuie să răspundă cu privire la metodele standard de evaluare” și mai ales nu i-a solicitat explicații cu privire la ceea ce era esențial - și anume de ce a folosit metoda comparației contrar standardelor ANEVAR și metoda parcelării contrar normelor”. S-a arătat că nici ceilalți inculpați „nu au solicitat nici ei nici un fel de explicație evaluatorului, deși această obligație profesională a lor, pe care trebuia să și-o îndeplinească în temeiul atribuțiilor profesionale de membri ai C.C.S.D, rezultă explicit din prevederile art.16 din aceeași lege de altfel, aceasta era singura atribuție pe care o aveau, și anume: să solicite explicații evaluatorului, iar dacă acestea nu erau pertinente și complete să dispună reevaluarea”. S-a concluzionat că „deși au fost puși în fața unor explicații formale oferite de cel menționat cu privire la modalitățile și criteriile pe care le-a folosit pentru a evalua un TEREN AGRICOL de 13.000 ha la valoarea de peste 377.282.300 lei, au aprobat în unanimitate raportul de evaluare și au acordat exorbitanta sumă”.

Practic, ceea ce li se reproșează inculpaților care au avut calitatea de membri ai Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor este că nu au observat carențele raportului de evaluare și nu au adresat acele întrebări care erau de natură a le evidenția.

În primul rând, astfel cum s-a arătat anterior, inculpații nu aveau atribuții de verificare a rapoartelor de evaluare. Deși procurorul face trimitere la *dispozițiile din Legea nr. 247/2005 Titlul VII*, citând că „...*evaluatorul trebuie să răspundă cu privire la metodele standard de evaluare*”, astfel cum s-a arătat și anterior, **Înalta Curte a constatat că o asemenea dispoziție invocată de către parchet nu există. Nu există nici în Legea nr. 247/2005, Titlul VII, dar nici în regulament sau în normele metodologice.**

De asemenea, **Înalta Curte a constatat că dispozițiile legale nici nu prevedeau posibilitatea chemării evaluatorului pentru a da explicații în fața membrilor Comisiei Centrale.** Doar în Hotărârea Guvernului nr. 1095/2005 din 15/09/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a titlului VII "Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv" din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente se stipulează, în art. 16.13. faptul că „*evaluatorii desemnați sunt datori să se înfățișeze înaintea Comisiei Centrale spre a da lămuriri ori de câte ori li se va cere*”.

În al doilea rând, astfel cum rezultă din procesele verbale de la ședințele anterioare ale Comisiei Centrale, problemele identificate în legătură cu rapoartele de evaluare pentru care exista avizul favorabil al evaluatorului din cadrul ANRP erau legate de faptul că în conținutul raportului nu se prezenta modalitatea de aplicare a corecțiilor făcute comparabilelor, acestea fiind doar menționate sub forma unor procente, într-un tabel anexă, și, pe de altă parte, necesitatea de a se folosi două metode de evaluare.

Afirmația inculpatei Bica Alina Mihaela că în raportul întocmit de S.C. Business Evaluator S.R.L. există o explicație a indicilor de corecție este reală, într-adevăr, în cuprinsul raportului de evaluare existând o detaliere a corecțiilor pozitive și negative ce au fost aduse elementelor de comparație, atât în ceea ce privește metoda comparației vânzărilor, cât și în privința metodei parcelării. Astfel, în ceea ce privește metoda comparației directe, se arată că, „*având în vedere că, comparabilele B și C (din Anexa 1), respectiv A, B și C (din Anexa 2) sunt oferte de terenuri pe o piață imobiliară aflată în declin, o piață a "cumpărătorului", s-a aplicat pentru fiecare în parte o corecție negativă de -20%, ceea ce reprezintă o transformare a valorii de ofertare în preț de vânzare, având ca bază atitudinea participanților pe piață, vânzători și cumpărători. În ceea ce privește data ofertării comparabilelor, s-au aplicat corecții negative de -10% pentru comparabila A, în grila de piață anexa 1, respectiv -5% pentru comparabilele B și C în grila de piață - Anexa 2, având în vedere faptul că acestea datează din lunile ianuarie-august 2010, de la această dată până la data evaluării, piața imobiliară înregistrând scăderi. S-au mai aplicat corecții pentru următoarele elemente de comparație: suprafață (s-au aplicat corecții pornindu-se de la principiul conform căruia, interesul pe piața imobiliară este mai mare pentru terenurile suprafețe mici comparativ cu terenurile suprafețe mari. Astfel, de regulă prețul de vânzare/ofertă raportat la metru pătrat este invers proporțional cu suprafața*

terenului vândut/ofertat); regimul terenului (în anexa 1 s-a aplicat o corecție pozitivă de +5%, având în vedere faptul că pe terenul ce face obiectul comparabilei C este edificată o construcție demolabilă, a cărei demolare implică costuri suplimentare după achiziționare); accesul la utilități (nu au fost necesare corecții pentru niciuna dintre cele două parcele studiate, intravilan – respectiv teren sub apă – având în vedere că acestea dispun de acces la rețele de unități similar cu cel al proprietăților comparabile)- filele 19,20 vol. 7 d.u.p. „explicații referitoare la corecțiile efectuate în metoda comparației directe pentru parcela de 500 mp: „având în vedere că, comparabilele B și C (din Anexa 3) sunt oferte de terenuri pe o piață imobiliară aflată în declin, o piață a ”cumpărătorului”, s-a aplicat pentru fiecare în parte o corecție negativă de -20%, ceea ce reprezintă o transformare a valorii de ofertare în preț de vânzare, având ca bază atitudinea participanților pe piață, vânzători și cumpărători. În ceea ce privește data ofertării comparabilelor, s-a aplicat o corecție negativă de -10% pentru comparabila A, în grila de piață anexa 3, având în vedere faptul că acestea datează din luna ianuarie 2010, de la această dată până la data evaluării, piața imobiliară înregistrând scăderi. Pentru amplasare s-a aplicat o corecție pozitivă de +15% în cazul ofertei A, aceasta fiind amplasată într-o zonă pentru care se manifestă un grad de atractivitate inferior comparativ cu zona de amplasare a proprietății evaluate. Pentru regimul terenului în anexa 3 s-a aplicat o corecție pozitivă de +5%, având în vedere faptul că pe terenul ce face obiectul comparabilei C este edificată o construcție demolabilă, a cărei demolare implică costuri suplimentare după achiziționare” (fila 22 vol. 7 d.u.p.).

De asemenea, susținerea inculpatei Bica Alina Mihaela în sensul că se impune ca în toate rapoartele de evaluare să existe explicații similare, nu poate fi scoasă din contextul discuțiilor existente în ședințele anterioare și care vizau obligativitatea prezentării în cuprinsul raportului de evaluare a modalității în care au fost aplicate corecțiile comparabilelor utilizate.

Înalta Curte a constatat că membrii comisiei se aflau în fața unui raport de evaluare care fusese verificat sub aspectul respectării Standardelor Internaționale de Evaluare de către evaluatorul intern, martora Savu Florentina, rezultatul verificării concretizându-se fizic în bifele existente în tabelele de la anexele 1 și 2 ale raportului de evaluare, care cuprind comparabilele și corecțiile făcute acestora (filele 24-26, vol. 7 d.u.p. nr. 393/P/2013) și în mențiunea de pe prima fila a raportului „Vizat, 31 ianuarie 2011” (fila 3 vol. 7 d.u.p. nr. 393/P/2013). Rolul acestui consilier era unul esențial în sesizarea neconformității rapoartelor de evaluare cu Standardele Internaționale de Evaluare, martora având specializarea de expert evaluator proprietăți imobiliare și atribuții de serviciu în acest sens (filele 100-117, vol. 10 d.u.p. nr. 393/P/2013), iar activitatea desfășurată de acesta nu era una formală, împrejurarea rezultată atât din probatoriul testimonial, cât și din examinarea Anexelor cuprinzând lista dosarelor care erau propuse Comisiei Centrale pentru a fi redistribuite către un alt evaluator. Spre exemplu, în aceeași ședință din 15.03.2011, în Anexa 3 redistribuiri se propunea reevaluarea către alți evaluatori a dosarului nr.8977/FFCC, evaluator desemnat inițial P.F.A. Albulescu Dumitru, cu motivarea că „raportul nu este întocmit conform IVS: terenul supus evaluării este ocupat de lacul de acumulare; teren extravilan însă comparabilele B și C utilizate în analiza de piață sunt terenuri

intravilane; afirmația de la pag.4 din raportul de evaluare întocmit în dosarul nr. 8977/FFCC "teren bun pentru scopuri industriale" precum și afirmația de la pag. 5 "cerere constant ridicată pentru asemenea terenuri, pentru construcția de case de vacanțe la munte" nu reflectă realitatea, acest teren, așa cum am precizat mai sus este ocupat de lacul de acumulare"; a dosarului nr. 5456/FFCC evaluator desemnat inițial S.C. Eval Expert S.R.L.: „raportul nu este întocmit conform IVS: eroare la pagina 8 din raportul de evaluare - suprafața trecută de 3,5 ha; nu au fost aplicate corecții privind condițiile de vânzare, respectiv marja de apreciere, nu s-a ținut cont de comisionul agenților imobiliare, nu au fost aplicate corecții privind suprafața” (vol. 7 filele 282-283, d.u.p. nr.393/P/2013); Anexa 3 redistribuiri din ședința din 24 februarie - dosar nr. 22321/FFCC evaluator desemnat Țuțurugă Maria: „analiza de piață este insuficient documentată; evaluatorul nu face precizarea dacă au fost verificate comparabilele utilizate și prin aceasta să-și asume responsabilitatea în cadrul analizei pentru estimarea valorii de piață; nu sunt argumentate corecțiile aplicate”(fila 265 vol. 13 d.u.p. nr.393/P/2013).

Rezultă cu evidență faptul că evaluatorul intern verifică conformitatea metodelor cu standardele, comparabilele utilizate, corecțiile aplicate, iar analiza pe care acesta o făcea era una profundă, de detaliu, și, în cazul în care constata nereguli, sesiza motivat Comisia Centrală în vederea desemnării unui alt evaluator.

Astfel cum s-a arătat anterior, legea nu prevedea pentru membrii Comisiei Centrale atribuții de verificare a rapoartelor de evaluare din punct de vedere științific, al verificării metodelor folosite și concordanței acestora cu standardele Internaționale de Evaluare, aceștia neavând nici un fel de competențe în acest sens. Cazurile în care, potrivit art. 16 alin. 7 din lege, puteau trimite dosarul pentru efectuarea unui noi raport de evaluare sunt circumscrise situațiilor în care personalul de specialitate cu atribuții în verificarea conformității cu Standardele Internaționale de Evaluare învedera neconformitatea acestora, sau, în funcție de particularitățile fiecărui dosar, atunci când constatau contradicții între considerente și concluzii, considerau incomplet raportul sau când lămuririle date de expert nu erau apreciate suficiente.

Înalta Curte a constatat că, exceptându-i pe Diacomatu Sergiu și Dumitrean Crinuța (care cunoșteau parcursul nelegal al dosarului) pentru ceilalți membri ai Comisiei nu existau motive de suspiciune cu privire la respectarea procedurii, la competența și buna credință a evaluatorului intern sau a personalului tehnic, respectiv toți ceilalți consilieri care verificaseră dosarul și în final, conform regulamentului, l-au înscris în Anexa II, cuprinzând „Lista cu rapoartele de evaluare conforme I.S.V. supuse atenției CCSD pentru aprobarea titlului de despăgubire”, anexă ce se încheia cu o notă în care se consemna faptul că rapoartele de evaluare prezentate sunt conforme Standardelor Internaționale de Evaluare, iar dosarele de despăgubiri în care s-au întocmit aceste rapoarte corespund condițiilor de formă și de fond cerute de lege pentru acordarea despăgubirilor.

De asemenea, s-a constatat că evaluarea era făcută prin folosirea a două metode prevăzute de standardele internaționale de evaluare, iar indicii de corecție aplicați comparabilelor erau explicați în conținutul raportului, astfel că acest caz nu ridică probleme similare celor ce făceau obiectul discuțiilor din cadrul ședințelor Comisiei Centrale, că exista o concordanță a considerentelor raportului cu concluziile acestuia,

iar evaluatorul se prezentase și susținuse raportul în fața Comisiei. Referitor la suma stabilită ca și quantum al despăgubirilor, aceasta era într-adevăr extrem de mare și a și atras atenția membrilor comisiei, însă valoarea era determinată de suprafața extrem de mare care constituia obiectul evaluării, respectiv de peste 13 ha de teren. În sine, valoarea stabilită de către evaluator pentru un metru pătrat de teren de 745 de euro nu reprezenta o suma exorbitantă, exagerată, nemaîntâlnită pentru un teren situat în Municipiul București, cu atât mai mult cu cât acesta se afla în interiorul unui parc și avea deschidere la un lac. Împrejurarea a fost evidențiată de inculpați în declarațiile lor, arătând că, deși suma era mare, valoarea rezulta din suprafața foarte mare de teren și nu din quantumul sumei stabilite de către expert pentru un metru pătrat, acesta din urmă nefiind de natură să le ridice suspiciuni. „Pe de altă parte, din punct de vedere subiectiv, al informațiilor pe care reușisem să le adun până în acel moment, pot să spun că valoarea de 750 euro/mp nu mi s-a părut mare, în condițiile în care în prima ședință din 19.01.2011, am observat un teren a cărui valoare era de 857 euro/mp și care era în București, iar altul de 900 euro, tot în București. Nefiind din București nu cunoșteam prea multe despre zonele acestui oraș, dar vreau să subliniez faptul că acestea erau niște aprecieri subiective, eu nebazându-mă niciodată în deciziile mele decât pe elemente obiective. Acelea au fost cele care m-au determinat să nu am nici un fel de dubiu cu privire la corectitudinea raportului de evaluare”(declarația inculpatei Vasilescu Oana filele 57-64 vol. 9 dosar instanță); „atâta timp cât existau toate aprobările anterioare ale tuturor specialiștilor, atâta timp cât evaluatorul a venit și și-a susținut întregul raport de evaluare și a dat explicațiile solicitate, nu am avut de ce să mă opun sau să solicit trimiterea la reevaluare. Nu am avut niciun fel de suspiciune legat de calculul acestei despăgubiri. Îmi amintesc că am făcut la acel moment un calcul pe metru pătrat și suma nu mi s-a părut exagerată. Cu un an și jumătate înainte metru pătrat de teren în București ajunsese la mii de euro, iar terenul în discuție se afla amplasat într-o zonă semicentrală cu potențial de dezvoltare, fiind pe malul Lacului Plumbuita. De altfel, chiar peste lac, pe celălalt mal, există dezvoltare imobiliară, respectiv sunt construite ansambluri imobiliare moderne”(declarație inculpat Teodorescu Cătălin Florin filele 10-17 vol. 7 dosar instanță).

În acest context al analizei, dincolo de concluziile expertizelor efectuate în cauză, Înalta Curte a reținut că Ministerul Public, Direcția Națională Anticorupție a depus la dosar, în cursul judecății, **o listă cuprinzând oferte de vânzare din aceeași zonă din perioada iulie august 2010**, din care rezultă că existau oferte pentru terenuri în Plumbuita, pe malul lacului de 925 euro mp, Tei Petricani cu deschidere la lac de 999 euro mp sau Tei Petricani cu deschidere la lac de 1.300 euro mp, Colentina Cremenita 1000 euro mp (vol. 2, fila 298 dosar instanță). De asemenea, tot în cursul cercetării judecătorești, inculpații au invocat și depus la dosar, hotărâri judecătorești prin care s-au validat rapoarte de evaluare privind terenuri situate în parcuri, în municipiul București, pentru care s-a stabilit o valoare de aproximativ 5.000 euro mp. Aceste date, deși nu sunt de natură a stabili valoarea terenului, ele prezintă relevanță sub aspectul laturii subiective, respectiv pentru a demonstra faptul că valoarea în sine stabilită de către expert pentru un metru pătrat de teren nu era una care să ridice

suspiciuni. Ofertele de vânzare depuse la dosar de către Ministerul Public sunt mai mult decât suficiente pentru a susține această concluzie.

Din oficiu, în cursul cercetării judecătorești, Înalta Curte a solicitat A.N.R.P. să comunice copia raportului de evaluare cu privire la care, în ședința din 19 ianuarie 2011, s-a dispus chemarea evaluatorului, iar apoi, în 24 februarie 2011, după ce acesta a dat explicații, în unanimitate, membrii comisiei au dispus refacerea raportului de evaluare. Prin încuviințarea acestei probe, Înalta Curte a urmărit să verifice comparativ prezenta cauză cu dosarul în care aceeași comisie a dispus trimiterea spre reevaluare (singurul caz identificat din procesele verbale de ședință, excluzând, bineînțeles, rapoartele de evaluare în care evaluatorul intern învedera nerespectarea Standardelor Internaționale de Evaluare).

Analizând acest raport întocmit de S.C. Inco Consulting S.R.L. în dosarul 20867/FFCC, evaluator Bojincă Mihail (filele 41-209, vol. 21 dosar instanță), se observă că obiectul evaluării l-a constituit un teren în suprafață de 5,78 ha, situată în Zalău, jud. Sălaj, valoarea acestuia fiind estimată printr-o singură metodă, cea a parcelării și dezvoltării. Explicațiile evaluatorului din cuprinsul raportului se rezumă la un singur paragraf, în care se arată că suprafața totală de teren a fost împărțită în 7 loturi și că s-a estimat că suprafața ocupată de căile de acces, conform estimărilor evaluatorului de maxim 10%. Nu sunt prezentate comparabilele utilizate (acestea regăsindu-se doar în anexe), nu rezultă dacă acestea sunt similare sau nu terenului evaluat, nu este argumentată modalitatea în care evaluatorul a efectuat corecțiile, astfel că, chiar dacă pentru un specialist raportul era facil de analizat, pentru membrii comisiei explicațiile nu puteau fi considerate complete. Se constată, astfel, că situația acestui raport de evaluare **diferă substanțial** de modul în care era efectuat raportul de evaluare în dosarul nr. 22714/FFCC/2010, soluția de trimitere spre reevaluare fiind justificată din perspectiva nerespectării condițiilor de formă, dar și de fond (folosirea a două metode de evaluare) discutate și stabilite de Comisia Centrală.

Ca atare, Înalta Curte a constatat că nu se poate reține că membrii comisiei au apreciat diferit aceleași circumstanțe factice de la un dosar la altul (în funcție de anumite interese susținute de către Ministerul Public, dar nedovedite, exceptându-i pe inculpații Diacomatu și Dumitrean), ci, dimpotrivă, soluțiile diferite au fost determinate de modul în care se prezentau cele două rapoarte de evaluare realizate în dosarele 20867/FFCC și 22714/FFCC.

Cu ocazia dezbaterilor, Ministerul Public a invocat și faptul că membrii comisiei nu au observat că una dintre comparabilele utilizate consta într-un contract de vânzare cumpărare încheiat chiar de beneficiarul despăgubirilor, inculpatul Gheorghe Stelian. Înalta Curte a constatat însă că această posibilitate este permisă de lege (art. 16.13. alin. 2 din Normele metodologice de aplicare a Titlului VII din Legea nr. 247/2005), chiar rechizitoriul recunoscând că „beneficiarul are acest drept, rezultat din normele metodologice de aplicare ...care prevăd coparticiparea activă a beneficiarului la evaluare, acesta având dreptul de a depune probe în susținerea unui preț superior”. În plus, comparabila a fost verificată de evaluator, care a concluzionat că este similară terenului evaluat, dar și de evaluatorul intern, martora Savu Florentina care nu a formulat niciun fel de obiecțiuni.

Concluzionând față de cele anterior arătate, Înalta Curte a reținut că în privința dosarului nr. 22714/FFCC/2010 a avut loc o analiză a raportului de evaluare, analiză ce s-a concretizat și în chemarea evaluatorului și chestionarea acestuia asupra aspectelor ce au stat la baza formulării concluziilor.

Potrivit art. 16 alin. 7 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005 Comisia Centrală putea să dispună, în baza raportului de evaluare, fie emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire, fie la trimiterea dosarului spre reevaluare. Adoptarea uneia sau alteia dintre soluțiile prevăzute în lege avea o puternică componentă subiectivă.

În raport de cele anterior expuse, Înalta Curte a constatat că în cauză, pentru inculpații Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Bica Alina Mihaela, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George și Alexandru Lăcrămioara nu existau elemente de nelegalitate sau netemeinicie care să determine o altă decizie decât cea de emitere a titlului de despăgubire.

Dacă pentru acești membri ai Comisiei Centrale, procesul de analiză avea o aparență de legalitate, **pentru inculpații Diacomatu Sergiu și Dumitrean Crinuța prezenta certitudinea ilicitului, dat fiind modul în care fusese obținut votul celor doi.** Elementele de cointeresare, de fraudă, nu pot fi ignorate în examinarea bunei credințe în adoptarea uneia dintre cele două soluții. Votul inculpaților Diacomatu Sergiu și Dumitrean Crinuța era unul corupt prin promisiunea unor importante sume de bani și menținerea în funcții de decizie. Cei doi inculpați cunoșteau întreaga procedură viciată prin care dosarul a ajuns pe rolul Comisiei Centrale, cunoșteau mecanismul infracțional ce stă în spatele acestuia, fiind implicați în mod direct și interesați personal în soluționarea sa rapidă și favorabilă. Astfel cum s-a detaliat în cele ce preced, în cauză s-a demonstrat faptul că în lipsa demersurilor lor, dosarul nu parcurgea procedura internă, nici nu putea fi propus pentru desemnarea evaluatorului, întrucât nu existau la acel moment toate datele necesare, iar după întocmirea raportului de evaluare nu putea fi analizat de consilierul evaluator din cadrul Direcției de fond funciar, în condițiile în care existau sute de rapoarte de evaluare realizate în anul 2010 ce trebuiau supuse aceleiași verificări.

În lipsa intervenției lor directe, dosarul 22714/FFCC/2010 s-ar fi aflat cel mai probabil, în același stadiu cu cel al dosarelor de despăgubire înregistrate pe rolul A.N.R.P. în cursul aceleiași zile de 25 noiembrie 2010 (nesoluționate până la data sesizării instanței) sau, cel mult ar fi fost soluționat, însă, potrivit noilor dispoziții ale Legii nr. 165 din 16 mai 2013, care a modificat modalitatea de calcul a valorii imobilului prin raportare la valoarea din grila notarială, dar și suma pe care o putea obține un cesionar de drepturi litigioase, care, potrivit art. 24 din același act normativ era egală cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului stabilită prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Sub acest aspect, Înalta Curte a reținut că, după ședința din 15 martie 2011, a mai avut loc o singură ședință a Comisiei Centrale în care au fost emise decizii reprezentând titluri de despăgubire, în 26 mai 2011, iar ulterior, activitatea a fost suspendată prin O.U.G. nr. 4 din 13 martie 2012, fiind reluată după apariția noii legi.

Este, practic, același mod de operare care a funcționat și în cazul anterior expus în care, de asemenea, a existat un interes al inculpatului Cocoș Dorin. Rolul lui Diacomatu Sergiu era acela de susținere în cadrul instituției, în orice condiții, a intereselor acestei persoane, datorită puternicelor legături politice pe care aceasta le avea la momentul anilor 2010-2011, susținere pe care nu a ezitat să și-o exprime chiar în ședința din data de 24 februarie 2011, când s-a opus amânării dosarului întrucât *„există posibilitatea ca petentul să creadă că se dorește ceva în situația în care dosarul se amână”*. Sprijinul acordat de inculpat era unul total, inculpatul Diacomatu Sergiu punând pe primul plan interesul său personal de a-i satisface solicitările inculpatului Cocoș Dorin. În acest fel s-a ajuns ca șeful serviciului să își dea demisia, refuzând să răspundă cererii inculpatului Diacomatu Sergiu de a înscrie pe ordinea de zi celalalt dosar al inculpatului Gheorghe Stelian în care se sesizase faptul că raportul de evaluare nu corespunde standardelor. Diacomatu Sergiu acționa conform promisiunii făcute de a oferi sprijin necondiționat, pentru a fi menținut în funcția de vicepreședinte al A.N.P.R.

Intervenția la inculpata Dumitrean Crinuța a avut loc într-un moment în care se cunoștea valoarea terenului stabilită de către evaluator, scopul cumpărării votului acesteia fiind obținerea acelei sume de bani, iar poziția sa favorabilă validării raportului a fost expusă chiar în cadrul discuției avută cu martorul Surdu Georgian Gabriel, acesta afirmând că *„îl va rezolva”*, deși raportul nici nu fusese verificat de evaluatorul intern.

Ca atare, conform unei conduite anterioare, constituită într-un *modus operandi* demonstrat în cauză, cei doi inculpați **știau că au o obligație de rezultat pentru care urmau să fie recompensați** și au acționat în acest sens, și-au asumat emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire fiindu-le indiferente condițiile de întocmire a raportului de evaluare, acceptând inclusiv posibilitatea unor erori în activitatea evaluatorului intern, asupra cărora au exercitat presiuni pentru verificarea rapidă a raportului, înaintea altor sute de lucrări înregistrate anterior. Era un *modus operandi* ce conduce la concluzia că, încă de la început, cei doi au acceptat producerea rezultatului păgubitor față de bugetul statului, adoptând o atitudine total indiferentă față de acest aspect, acționând pentru satisfacerea interesului personal și financiar, care erau primordiale, în detrimentul respectării obligațiilor ce decurgeau din calitatea de membri ai Comisiei centrale.

Cunoașterea de către ceilalți membri ai Comisiei a tuturor acestor împrejurări ce se aflau în spatele dosarului și a influenței exercitate asupra votului inculpaților Dumitrean Crinuța și Diacomatu Sergiu, ar fi ridicat suspiciuni în ceea ce privește acest raport de evaluare și ar fi putut determina adoptarea altei soluții.

6.4. Lipsa probelor privind eventuala influență exercitată de către inculpatul Cocoș Dorin asupra inculpatului Bogdan Dragoș

În primul rând, este de menționat faptul că, în ceea ce-l privește pe inculpatul Cocoș Dorin acesta a avut o poziție de recunoaștere a propriilor fapte și de aparentă disponibilitate de a contribui la aflarea adevărului, în dorința de a beneficia de toate dispozițiile legale care au consecințe asupra reducerii limitelor de pedeapsă, dar și de clemența organului judiciar. Aceasta mai ales în contextul în care inculpatul avea o hotărâre definitivă de condamnare pentru fapte concurente. Modul în care acesta s-a

prezentat în cursul cercetării judecătorești ridică însă serioase semene de întrebare asupra sincerității tuturor afirmațiilor sale, în unele situații inculpatul încercând practic să ofere acele răspunsuri despre care credea că sunt urmărite de organul judiciar, contrazicându-se de la o afirmație la alta, fiind dispus să recunoască orice variantă a situației de fapt în condițiile în care aceasta îi aducea un beneficiu legal. Poziția procesuală a inculpatului Cocos Alin a fost una similară, de a încerca să confirme susținerile tatălui său, mai ales când aspectele de fapt relatate îi creau un beneficiu legal acestuia.

Așa cum s-a arătat anterior, la data de 19.02.2015, în timp ce era arestat preventiv în dosarul ce face obiectul acuzației în cauza conexată (dosarul de urmărire penală nr. 659/P/2014) pentru comiterea infracțiunii de trafic de influență, inculpatul Cocos Dorin a formulat un memoriu în apărare care cuprindea și un denunț în ceea ce-l privește și pe inculpatul Dragoș Bogdan. Acesta a arătat că, din suma primită de la inculpatul Gheorghe Stelian de 8 milioane de euro după rezolvarea favorabilă a dosarului 22714/FFCC i-a dat „800.000 euro d-lui Dragoș Bogdan. Acesta a venit la mine la Euro Hotels și i-am remis suma convenită. Referitor la terenul din Snagov în suprafață de 4200 mp, arăta că am vândut acest teren la jumătate de preț față de prețul de piață d-lui Mihăilescu, datorită faptului că Dragoș Bogdan nu mi-a confirmat că parte din cei 800.000 euro pe care îi dădusem au ajuns și la Alina Bica” (filele 47,48 vol. II d.u.p. nr. 659/P/2014). Referitor la această faptă, prin rechizitoriu s-a dispus disjungerea cauzei și continuarea cercetărilor în dosarul nr. 115/P/2015, până la momentul pronunțării hotărârii urmărire penală nefiind finalizată.

În privința aspectelor învederate în „memoriu în apărare” cu privire la relația cu inculpatul Dragoș Bogdan, în declarația din data de 15.09.2015, inculpatul Cocos Dorin a învederat că îl cunoștea pe inculpatul Dragoș Bogdan, a discutat cu acesta înainte de soluționarea dosarului de despăgubire, i-a comunicat numărul de dosar, iar după soluționarea favorabilă i-ar fi dat suma de 800.000 de euro. Inculpatul a mai arătat că „Dragoș Bogdan avea o relație de amiciție, de prietenie cu Bica Alina. Arăt că era de notorietate în acest segment, al oamenilor care lucrau cu A.N.R.P., relația de amiciție dintre Bica Alina și Dragoș Bogdan. În mod direct Dragoș Bogdan nu mi-a spus că are o relație cu Bica Alina, dar am dedus și i-am spus și lui că știu acest lucru. Știam că membrii comisiei lucrau împreună la unison. Era nevoie de unanimitate pentru aprobarea unui dosar de despăgubire”.

Aceleași împrejurări rezultă și din declarația inculpatului din 23.09.2015, inculpatul arătând că „am luat legătura cu domnul Dragoș Bogdan, pe care-l cunoșteam din anul 2010, aproximativ cu 1 an și jumătate de data la care a fost soluționat dosarul nr. 27714. Era de notorietate în mediul public faptul că Dragoș Bogdan era reprezentantul Ministerului de Finanțe în cadrul comisiei, iar doamna Bica Alina era reprezentanta Ministerului Justiției. Revin și arăt că m-am interesat cine sunt membrii comisiei, uitându-mă pe site-ul comisiei unde aceștia erau menționați. M-am întâlnit cu Dragoș Bogdan și l-am rugat să mă ajute în această problemă, spunându-i că o să fie bine, în sensul că o să primească și el ceva. Nu-mi aduc aminte dacă atunci am discutat cuantumul sumei. Cunoșteam faptul că Dragoș Bogdan avea o legătură cu Bica Alina, în sensul că se cunoșteau, fiind colegi de Guvern. De asemenea, cunoșteam faptul că ei se consultau cu privire la aceste dosare

de despăgubire. Așa auzisem eu la acel moment, nu pot să precizez acum de unde știam acest lucru. Nu-mi amintesc foarte exact, dar cred că am luat legătura cu Dragoș Bogdan de două ori pe parcursul soluționării acestui dosar. Aflasem faptul că Bica Alina se opusese în prima ședință. Nu-mi aduc aminte dacă acest lucru mi l-a comunicat Diacomatu Sergiu sau am aflat de la Gheorghe Stelian.

După rezolvarea dosarului de despăgubire, în două tranșe egale i-am oferit suma de 800.000 de euro. Banii au fost primiți de către inculpat, eu crezând, la acea vreme, că îi va împărți cu inculpata Bica Alina. Am bănuir acest lucru întrucât, ulterior, inculpata Bica Alina nu s-a mai opus și a votat dosarul de despăgubire. Nici ulterior soluționării dosarului nu am avut nicio discuție cu Dragoș Bogdan, lucrurile fiind foarte clare, în sensul că se rezolvase dosarul. Dragoș Bogdan nu mi-a transmis că ar fi vorbit cu inculpata Bica Alina, însă eu am dedus că acest lucru s-a întâmplat întrucât Bica Alina a votat pentru aprobarea dosarului de despăgubire”.

În declarația din 19.05.2017, deci după aproximativ un an și jumătate de la depozitiile anterioare, audiat la solicitarea Ministerului Public (după ce a fost ascultat în cursul urmăririi penale în calitate de martor cu privire la denunțul formulat) inculpatul Cocos Dorin introduce și elemente suplimentare în declarația sa, respectiv prezența temporară la aceste întâlniri a fiului său. Astfel, inculpatul arată că discuțiile cu Dragoș Bogdan le purta în biroul său, că acesta îl vizita des, de două ori pe lună (anterior susținând că s-au întâlnit de două ori pe parcursul soluționării dosarului), că la discuțiile cu acesta nu au participat și alte persoane, dar „este posibil, însă, de vreo 2-3 ori să fi intrat și fiul meu, Alin Cocos, pentru câteva minute, fără însă a asista la discuțiile referitoare la dosar” (filele 31-32 vol. 17 dosar instanță).

Înalta Curte a dispus audierea separată a inculpaților Cocos Dorin și Cocos Alin, astfel că, nefiind prezent la momentul ascultării tatălui său, inculpatul Cocos Alin a expus o variată contrară celei prezentate de inculpatul Cocos Dorin: „îl cunosc pe Bogdan Dragoș. Nu am cu acesta o relație mai mult de a-l saluta. L-am cunoscut în biroul tatălui meu, cu ocazia vizitelor pe care i le făcea acesta. Era unul dintre multe alte persoane care veneau la tatăl meu în acea perioadă. Am asistat la anumite discuții între tatăl meu și Bogdan Dragoș. În biroul tatălui meu erau practic două mese și de cele mai multe ori eu stăteam la cealaltă masă. Am stat și împreună cu cei doi la masă. O singură dată am asistat la o discuție legată de A.N.R.P., dar nu cunosc dacă viza dosarul ce face obiectul prezentei cauze sau vreun alt dosar” (filele 33-34 vol. 17 dosar instanță).

Diferența dintre depozitiile celor doi inculpați, faptul că anterior inculpatul Cocos Alin a arătat că în acea perioadă avea vârsta de 22-23 de ani și nu participa la discuțiile tatălui său că „ieșeam din birou”, conduc la concluzia că declarațiile acestuia nu reprezintă adevărul fiind date în mod evident în susținerea denunțului formulat de Cocos Dorin. De asemenea, ceea ce atrage atenția în privința inculpatului Cocos Alin este faptul că în cadrul cercetării judecătorești a refuzat să mai dea declarații, invocând dreptul la tăcere (după audierea sa în soluționarea cererii de judecare a cauzei în procedura simplificată), însă, după ascultarea sa în calitate de martor în dosarul penal nr. 115/P/2015 (în care Cocos Dorin are calitatea de denunțator, dosar invocat de parchet pentru reținerea incidentei dispozițiilor art. 19 din O.U.G. nr.43/2002), la solicitarea Ministerului Public, poziția procesuală a acestuia s-a schimbat.

Înalta Curte a reținut că susținerile inculpatului Cocoș Dorin au fost infirmate de către coinalpatul Dragoș Bogdan, care, deși a recunoscut că îl cunoaște pe acesta, că s-au întâlnit de câteva ori, inclusiv la sediul Eurohotel, a arătat că niciodată nu au discutat despre dosarul de despăgubire ce face obiectul prezentei cauze și nici despre A.N.R.P. „Anterior ședinței nu am fost contactat de nicio persoană nici din cadrul A.N.R.P. și nici din afara acesteia pentru a-mi sugera o anumită poziție referitor la dosarul nr. 22714. Nu am avut nicio întâlnire cu inculpatul Cocoș Dorin referitoare la acest dosar și nici cu privire la A.N.R.P. (...) vreau să precizez că niciodată acesta nu mi-a solicitat ceva nelegal și nici nu am discutat despre A.N.R.P, nici măcar nu mi-a dat de înțeles că ar fi interesat sau că altcineva ar avea un interes în legătură cu A.N.R.P. Am fost în sală când a fost audiat și nu este adevărată afirmația acestuia în sensul că eu i-aș fi comunicat componența comisiei, aceasta fiind publicată pe site-ul instituției. Nu este adevărată nici afirmația inculpatului Cocoș Dorin în sensul că m-ar fi contactat și mi-ar fi cerut sprijinul în legătură cu dosarul ce face obiectul prezentei cauze. Nu am discutat niciodată cu acesta despre faptul că o cunosc pe inculpat Bica Alina. Nu aveam o relație apropiată cu inculpata Bica Alina, o cunoșteam doar din activitatea profesională anterioară.” ... „am cunoscut-o cu mai mulți ani în urmă, am colaborat profesional și instituțional în 2 dosare, eu fiind inspector fiscal și reprezentând ANAF în acele dosare, iar dumneaei era procuror anchetator”.

Ceilalți martori audiați sub aspectul relației dintre cei doi inculpați, respectiv Surdu Georgian (declarația din 7 iunie 2017, fila 93 vol. 17 dosar instanță) și Ilincuță Marcel (declarația din 19 mai 2017, filele 28-30 vol. 17 dosar instanță) acesta din urmă fiind șoferul inculpatului Bogdan Dragoș George în perioada în care a ocupat funcția de vicepreședinte al ANAF, au confirmat împrejurarea deja recunoscută de inculpatul Bogdan Dragoș vizând faptul că s-a întâlnit la sediul EuroHotel cu inculpatul Cocoș Dorin (declarația inculpatului din 12.01.2016, filele 258-262 vol. 7 dosar instanță). Niciunul dintre ei nu a oferit informații despre conținutul discuțiilor ce au avut loc între cei doi inculpați. Martorul Surdu Georgian, cel căruia inculpatul Cocoș Dorin i-a solicitat ajutorul pentru soluționarea favorabilă a dosarului asigurându-i legătura președinta Dumitrea Crinuța, a arătat că Dorin Cocoș nu i-a spus niciodată că ar fi remis foloase materiale inculpaților Bogdan Dragoș George și Diacomatu Sergiu în legătură cu activitatea A.N.R.P.

Înalta Curte a constatat, așadar, că ceea ce s-a demonstrat în cauză prin probatoriul administrat este doar faptul că cei doi inculpați se cunoșteau, că s-au întâlnit (fără a se stabili o suprapunere exactă a acestor întâlniri peste perioada în care s-a soluționat dosarul lui Gheorghe Stelian) împrejurare ce ar putea avea eventual valoarea unui indiciu că inculpatul Cocoș Dorin i-a solicitat și inculpatului Bogdan Dragoș George susținerea dosarului, fiind însă total insuficient pentru a conclud că faptele s-au petrecut așa cum le relatează inculpatul Cocoș Dorin în denunțul său. Pe de altă parte, semne de întrebare se ridică și în ceea ce privește interesul inculpatului Cocoș Dorin de a interveni și la Bogdan Dragoș în condițiile în care avea certitudinea „succesului” prin legăturile cu cele mai importante persoane din instituției, respectiv președintele și vicepreședintele cu atribuții de coordonare al Direcției de Aplicare și Control a Aplicării Legislației Fondului Funciar (demonstrată

de soluționarea dosarului anterior). Inculpatul Cocoș a încercat să-și justifice aceste acțiuni prin cuantumul mare al despăgubirilor, însă potrivit declarației sale discuția cu Bogdan Dragoș George a avut loc înainte de efectuarea raportului de evaluare, cu aproximativ o lună și jumătate anterior primei ședințe. Aceasta într-o variantă a declarației sale, pentru că, într-o altă variantă, inculpatul susține că a luat legătura cu acesta după ce dosarul a fost amânat. De asemenea, nici notorietatea membrilor și a relațiilor dintre aceștia nu pare a fi credibilă, în condițiile în care Bogdan Dragoș George fusese desemnat ca membru în Comisia Centrală la finalul lunii octombrie 2010, aflându-se practic la începutul activității.

6.5. Nu există probe referitoare la o eventuală promisiune anterioară făcută de către inculpatul Dorin Cocoș, direct sau indirect, inculpatei Bica Alina Mihaela, de obținere a unor foloase necuvenite în schimbul adoptării unei soluții favorabile în dosarul de despăgubire nr. 22714/2010.

În ceea ce o privește pe inculpata Bica Alina Mihaela, Înalta Curte a reținut că prin rechizitoriu s-a susținut că a solicitat în mod formal chemarea evaluatorului în ședință din 19.02.2011 și, pentru a crea aparența exercitării atribuțiilor de serviciu, a mai solicitat amânarea și a altor dosare care erau însă lipsite de relevanță. Ulterior, în ședința din 15 martie 2011 a realizat un simulacru de audiere a evaluatorului Nuțiu Emil, adresându-i acestuia întrebări asupra indicilor de corecție, deși aceștia nu reprezentau adevărata problemă căreia evaluatorul nu-i oferise o explicație reală și rezonabilă prin raportul de evaluare și, *„nu a solicitat explicații conform dispozițiilor din Legea nr. 247/2005 Titlul VII care prevăd expres că ”...evaluatorul trebuie să răspundă cu privire la metodele standard de evaluare” și mai ales nu i-a solicitat explicații cu privire la ceea ce era esențial - și anume de ce a folosit metoda comparației contrar standardelor ANEVAR și metoda parcelării contrar normelor”*.

În cauza reunită, prin rechizitoriul nr.659/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de Combatere a Corupției s-a reținut, în esență, că la data de 14.06.2013 inculpata Bica Alina Mihaela a primit, în mod indirect, prin intermediul inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin și în cote părți egale cu acesta, terenul în suprafață de 4425 metri pătrați situat în Snagov, primirea bunului fiind în strânsă legătură cu validarea pe care a dispus-o la data de 15 martie 2011, în calitate de secretar de stat și de reprezentantă a Ministerului Justiției în cadrul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Agenției Naționale pentru Restituirea Proprietăților și care a corespuns interesului inculpaților Cocoș Dorin și Cocoș Alin, în legătură cu dosarul de despăgubire nr.22714/FFCC având ca obiect suma de 377.000.000 lei.

Ca atare, parchetul nu a reținut că între cei doi inculpați Bica Alina Mihaela și Cocoș Dorin ar fi existat vreo înțelegere prealabilă soluționării dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC/2010, însă, cu ocazia dezbaterilor a fost invocată existența acesteia care s-ar fi realizat prin intermediul inculpatului Bogdan Dragoș.

Trecând peste eventualele discuții ce s-ar putea ridica în legătură cu schimbarea acuzației penale, Înalta Curte a constatat că în cauză nu s-au administrat probe care să susțină această variantă a situației de fapt.

Sub acest aspect, Înalta Curte a reținut, din declarațiile constante ale inculpatului Cocoș Dorin, că acesta a cunoscut-o pe inculpata Bica Alina Mihaela spre finalul

anului 2013, în perioada în care aceasta era procuror șef DIICOT, după ce a avut loc vânzarea terenului deținut de fosta sa soție, martora Chiriac Olguța.

Astfel cum s-a arătat anterior, inculpatul a arătat că a intervenit pentru soluționarea dosarului de despăgubire, solicitându-i sprijinul inculpatului Dragoș Bogdan căruia i-a promis „că o să fie bine” și, într-o variantă, că, fiind de notorietate relația de amiciție dintre acesta și inculpata Bica Alina Mihaela, i-a spus acestuia că cunoaște aceste împrejurări solicitându-i indirect și sprijinul inculpatei Bica (declarația din 15 septembrie 2015, filele 42-44, vol. 5 dosar instanță, declarația din 23 octombrie 2015, filele 82-84, vol. 6 dosar instanță), și, într-o altă variantă, că informația ar fi primit-o de la inculpatul Diacomatu Sergiu și i-a cerut direct inculpatului Bogdan Dragoș „să o convingă să voteze” (declarația din 19 mai 2017, filele 31-32, vol. 17 dosar instanță). Ulterior aprobării dosarului, inculpatul susține că i-a oferit inculpatului Dragoș Bogdan suma de 800.000 de euro, crezând că o să o împartă cu inculpata Bica Alina Mihaela; întrucât Bogdan Dragoș nu i-a comunicat niciodată că ar fi vorbit cu Bica Alina Mihaela sau că i-ar fi dat acesteia vreo sumă de bani *“Dragoș Bogdan nu mi-a transmis că ar fi vorbit cu inculpata Bica Alina, însă eu am dedus că acest lucru s-a întâmplat întrucât Bica Alina a votat pentru aprobarea dosarului de despăgubire”*. *“Eu știam că Alina Bica a votat pentru soluționarea dosarului. Știam că a votat pentru întrucât despăgubirea nu se putea acorda decât în caz de unanimitate”* „percepția mea a fost că Dragoș Bogdan nu i-a dat bani lui Bica Alina” (declarația din 23 octombrie 2015, filele 82-84 vol. 6 dosar instanță) și, ca atare, „cunoscând faptul că aceasta a fost și în comisia care a acordat despăgubirea pentru dosarul lui Gheorghe Stelian, dar și având în vedere funcția pe care o deținea în acel moment, de procuror șef DIICOT”, a decis, în anul 2013, să îl sfătuiască pe fiul său care oferea spre vânzare un teren în localitatea Snagov „să accepte orice variantă doresc cumpărătorii”, respectiv o reducere a prețului și plata acestuia în rate. Inculpatul a mai arătat că niciodată nu a avut nicio discuție cu inculpata Bica Alina, nici direct și nici indirect prin intermediul altei persoane, cu privire la dosarul de despăgubire. „Nu am discutat cu Bica Alina niciodată despre teren sau despre dosarul de despăgubire. Nu am discutat nici cu inculpatul Mihăilescu Ionuț despre dosarul lui Gheorghe Stelian și nu cred că îl cunoșteam pe Mihăilescu Ionuț în 2010 și oricum nu aș fi discutat o asemenea problemă cu acesta. (...)Nu am avut nicio discuție cu inculpata Bica Alina, direct sau indirect prin intermediul altei persoane, cu privire la dosarul de despăgubire” (declarația din 15 septembrie 2015, filele 42-44 vol. 5 dosar instanță) și nici măcar nu cunoștea faptul că aceasta votase favorabil, ci, doar își imagina că lucrurile se petrecuseră astfel, întrucât credea că „despăgubirea nu se putea acorda decât în caz de unanimitate”.

Dacă în ceea ce privește înțelegerea între inculpatul Cocoș Dorin și inculpatul Bogdan Dragoș George, Înalta Curte a reținut existența unui simplu indiciu, **se constată că probatoriul lipsește cu desăvârșire** referitor la o eventuală implicare a inculpatei Bica Alina Mihaela în această presupusă relație Cocoș Dorin - Bogdan Dragoș George. Chiar denunțatorul evocă incertitudinea sa totală cu privire la modul în care ar fi acționat inculpatul Dragoș Bogdan, relatând ceea ce presupune (variantă în discuție doar în ipoteza în care s-ar fi demonstrat, dincolo de orice îndoială,

realitatea afirmațiilor inculpatului Cocoș Dorin cu privire la inculpatul Bogdan Dragoș).

Parchetul a încercat să demonstreze, în cursul cercetării judecătorești, că inculpații Bica Alina Mihaela și Bogdan Dragoș George se cunoșteau, însă nu acesta este obiectul probațiunii prin raportare la acuzațiile formulate (de altfel, inculpații nu neagă faptul că se cunoșteau din activitatea profesională anterioară, Dragoș Bogdan arătând că în urmă cu mai mulți ani „*am colaborat profesional și instituțional în 2 dosare, eu fiind inspector fiscal și reprezentând ANAF în acele dosare, iar dumneaei era procuror anchetator*”). Declarația martorului Ilincuță Marcel, fostul șofer al inculpatului Bogdan Dragoș, în sensul că o mai ducea pe inculpata acasă, atunci când plecau de la A.N.R.P. și șoferul acesteia avea probleme este lipsită de relevanță, de altfel martorul susținând că nici nu i s-a părut că relația dintre cei doi este o relație de prietenie, „*nu i-am auzit adresându-se folosindu-și prenumele, dimpotrivă, modalitatea de adresare era „d-na secretar de stat”, „domnule vicepreședinte”. Mi s-a părut că era o relație profesională între instituții*” (declarația din 19 mai 2017, filele 28-30 vol. 17).

Modalitatea în care s-au desfășurat cele două ședințe ale Comisiei Centrale din 24 februarie și 15 martie 2011 nu demonstrează nici ea un interes special al inculpatei Bica Alina Mihaela pentru acest dosar, deosebit de celelalte dosare care se aflau pe ordinea de zi sau că a acționat de conivență cu Dragoș Bogdan.

Inculpata Bica Alina Mihaela se afla la începutul activității sale în cadrul Comisiei Centrale. Deși aceasta a fost desemnată în cursul lunii august 2010, la ședința din 26 august nu a participat la discutarea agendei de lucru pentru aplicarea legislației fondului funciar (cea mai importantă, în cadrul căreia ulterior s-au ridicat problemele analizate în precedent) - proces verbal de ședință fila 42 vol. 6 d.u.p.; la ședința din 7 septembrie 2010 inculpata a lipsit, astfel că, prima ședință la care a fost prezentă a fost cea din 28.10.2010. Înalta Curte a constatat că începând cu cea de-a doua ședință la care participa inculpata, cea din 8 decembrie 2010, procesele verbale consemnează pentru prima dată existența unor cereri de amânare a unor dosare (pozițiile nr. 38, 50, 90, 343, 493, 432, 453), iar ulterior, din 19 ianuarie 2011, solicitări de chemare a evaluatorilor și de completare a rapoartelor de evaluare, în toate dosarele în care s-au dispus astfel de măsuri suma stabilită de evaluatori era una ridicată (ședințele din 24 februarie 2011, 15 martie 2011 și 26 mai 2011).

În acest sens, se reține că dosarele care au fost propuse spre amânare în ședința din 24 februarie, alături de dosarul 22717/FFCC/2010, nu erau dosare fără relevanță astfel cum susține rechizitoriul preluând fără nicio analiză declarația inculpatului Diacomatu Sergiu. Astfel cum rezultă din examinarea coroborată a proceselor verbale de ședință și a Anexelor cuprinzând lista dosarelor și cuantumul despăgubirilor pentru care se propunea emiterea deciziei, în toate acestea sumele stabilite de evaluatori aveau o valoare ridicată (ședința din 24 februarie – s-a solicitat amânarea pentru completarea anexelor rapoartelor de evaluare pentru pozițiile nr. 124 (suma de 9.288.700 lei), nr. 232 (suma de 8.690.379 lei), nr. 246 (4.820.500) și nr. 308 (37.243.500 lei) și pentru chemarea evaluatorului în dosarele de la pozițiile 12 (19.558.641 lei) și 26 (24.069.013 lei). Într-un mod similar s-a procedat în ședința anterioară din 19 ianuarie - se amână raportul de la poziția 218 pentru chemarea

evaluatorului, suma stabilită fiind de 35.207.288 lei; se amână raportul de la poziția 53- dosar nr. 22531/FFCC - suma stabilită fiind de 19.558.641 lei; se amână raportul de la poziția 203 dosar nr. 22414 - suma stabilită fiind de 24.069.013 lei. Înalta Curte a detaliat pe larg toate aceste împrejurări (**pct. 6.3**), cu trimitere inclusiv la declarațiile martorilor, angajați ai instituției, cu privire la modalitatea în care se proceda în cazul acestor dosare.

Dosarul nr. 22714/FFCC/2010 nu a fost singurul dosar în care, în ședința din 15 martie 2011, s-a dispus emiterea titlului de despăgubire, astfel cum susține martora Anghelina Ancuța Cecilia (făcând în mod evident o confuzie cu ședința din 24 februarie 2011) și a cărei declarație este invocată de către acuzare și nici singurul dosar în care s-au acordat despăgubiri în baza raportului întocmit de S.C. Business Evaluator S.R.L. Împrejurarea rezultă cu evidență dintr-o simplă analiză a ordinii de zi a ședinței din 15 martie 2011 și a cauzelor amânate, dosarele în care s-au acordat despăgubiri în baza raportului întocmit de către S.C. Business Evaluator S.R.L. fiind la pozițiile: 3, 12, 107, 129, 130, 131, 132, 146, 147. Ceea ce se remarcă însă și în această ședință din 15 martie 2011 este practica anterior menționată, aceea de amânare a tuturor dosarelor în care cuantumul despăgubirilor era unul ridicat (pozițiile nr. 78- valoarea 3.862.260 lei, nr. 104 valoare 1.338.600 și nr. 133 – valoare de 9.288.700 lei), situație ce a continuat și în ședința din data de 26 mai 2011: ex. poziția 421 - dosar nr. 22716, suma stabilită fiind de 303.342.900 lei; poziția 379, dosar nr. 23.233 suma stabilită fiind de 209.374.530 lei (ulterior ședințele fiind suspendate).

Discuția cu evaluatorul nu s-a rezumat la ideile consemnate în procesul verbal, atât inculpații, cât și martorii, personalul A.N.P.R. afirmând că acesta a nu a avut un caracter formal, iar inculpata nu era obligată de lege, astfel cum „citează” parchetul dintr-o dispoziție inexistentă, să-i adreseze întrebări evaluatorului asupra metodelor de evaluare.

În fine, astfel cum s-a arătat și anterior, inculpata nu a adus nici elogii evaluatorului, ci a susținut că indicii de corecție sunt explicați în cuprinsul raportului de evaluate, exigență impusă de Comisia Centrală urmare a discuțiilor din ședințele anterioare când s-a solicitat tuturor evaluatorilor pe lângă utilizarea a două metode de evaluare și o explicare a anexelor tehnice, respectiv o detaliere a indicilor de corecție. Întrebările pe care parchetul a apreciat că trebuia să le adreseze, respectiv „*de ce a folosit metoda comparației contrar standardelor ANEVAR și metoda parcelării contrar normelor*”, pe lângă faptul că nu erau în competența de verificare a membrilor comisiei, nici măcar nu reprezentau probleme ale raportului de evaluare, întrucât comparația nu trebuia făcută prin raportare la terenuri agricole iar parcelarea constituia cea mai bună utilizare a terenului (aspecte care vor fi analizate ulterior, **pct. 9.**).

Temperamentul inculpatei, faptul că aceasta avea o atitudine autoritară în cadrul ședințelor comisiei, specifică unui procuror anchetator, manifestând suspiciuni, fiind într-un conflict permanent cu Diacomatu Sergiu (astfel cum au perceput-o o parte din inculpați) nu reprezintă argumente care să susțină concluzia că inculpata ar fi acționat de rea credință.

Pentru a susține existența anumitor interese urmărite de inculpata Bica Alina, acuzarea invocă atitudinea acesteia ulterioară faptelor pentru care a fost trimisă în

judecată. Astfel, rechizitoriul face ample referiri la declarația martorului Păun Octav Lucian, fost director de cabinet a martorei Danielescu Dorina, care, în luna octombrie 2011, a fost numită la conducerea A.N.P.R. în locul inculpatei Dumitrean Crinuța. Atât în cursul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești, martorul a arătat că, în perioada noiembrie - decembrie 2011, în cadrul unor întâlniri la care participat inculpata Bica Alina Mihaela și martora Danielescu Dorina, inculpata făcea presiuni puternice asupra Dorinei Danielescu pentru trimiterea documentație de numire de către primul ministru a președintelui Comisiei Centrale, singurul care putea convoca ședințele Comisiei Centrale. Potrivit martorului, discuții tensionate în acest sens au avut loc în biroul martorei Danielescu Dorina, la aceasta acasă, unde inculpata Bica Alina Mihaela s-ar fi deplasat într-o dimineață, în jurul orei 7,30 (martorul Păun venind și el la solicitarea Dorinei Danielescu), precum și la spitalul Elias, în contextul în care tatăl martorei era internat acolo. De asemenea, tot potrivit martorului, o altă întâlnire ar fi avut loc în noiembrie 2011, la restaurantul Chocolat, la care ar fi participat și inculpatul Mihăilescu, în cadrul discuției făcându-se referiri la numele Alin și Dorin (declarația din 15 aprilie 2016, filele 50 - 60 volumul 10 dosar instanță). Martorul a mai arătat și faptul că Mihăilescu Ionuț Cătălin l-a contactat personal și avut cu acesta discuții pe aceeași temă, a necesității convocării ședinței Comisiei Centrale, susținând totodată că aflase despre existența unor „dosare sensibile” care trebuiau să intre pe ordinea de zi.

Audiată cu privire la faptele relatate de martorul Păun Octav Lucian (care i-au fost aduse la cunoștință), martora Danielescu Dorina a avut o poziție constantă, fermă, de infirmare a tuturor împrejurărilor susținute de acesta, arătând că nu a existat nicio discuție conform celor relatate de martor, că niciodată inculpata nu i-a solicitat să grăbească procedura de numire a sa în funcția de președinte a comisiei centrale din cadrul A.N.R.P., că nu a existat nicio vizită a inculpatei Bica la domiciliul său, vizită care să necesite prezența martorului Păun, iar vizita la spital a fost pentru a-i aduce diverse lucruri necesare și nu s-a discutat nimic despre A.N.R.P. și că nu a participat la nicio discuție despre Alin și Dorin. Martora a susținut că între Păun Octav Lucian și inculpata Bica Alina Mihaela există o relație tensionată, generată de o sesizare a lui Păun Octav Lucian legată de hărțuirea acestuia de către o persoană din cadrul Ministerului Justiției (declarație filele 61-65 vol.10, dosar instanță).

Și inculpatul Mihăilescu Ionuț Cătălin a negat afirmațiile martorului Păun (dându-și acordul și solicitând să fie testat la poligraf), recunoscând însă că a însoțit-o pe inculpata Bica Alina Mihaela la spitalul Elias și confirmând că a existat o discuție a acesteia cu martora Danielescu Dorina pe tema Comisiei Centrale, la care nu a asistat întrucât s-a retras împreună cu martorul Păun Octav Lucian, însă a auzit afirmația inculpatei Bica legată de faptul că trebuia convocată comisia.

În acest context probator, Înalta Curte a constatat că singura împrejurare care poate fi reținută din declarația martorului Păun Octav Lucian este cea confirmată și de inculpatul Mihăilescu Ionuț Cătălin, respectiv discuția ce a avut loc la Spitalul Elias între inculpata Bica și martora Danielescu legată de necesitatea convocării ședinței Comisiei Centrale. Fapta demonstrează un eventual interes al inculpatei Bica Alina Mihaela cu privire la acest aspect, însă Ministerul Public nu a administrat nicio probă prin care să lămurească motivele (licite sau ilicite) ce stau în spatele acestei solicitări

și care să lege în vreun fel acest incident, ce a avut loc în perioada noiembrie-decembrie 2011, de acuzația formulată în prezenta cauză ce vizează fapte petrecute cu aproximativ 6 luni anterior. Înalta Curte a constatat că o asemenea legătură nu poate fi stabilită mai ales în condițiile poziției ferme a inculpaților Cocoș Dorin și Cocoș Alin că nu o cunoșteau pe inculpata Bica Alina Mihaela la acel moment și în lipsa oricărei alte probe care să demonstreze contrariul. Ca atare, circumstanța de fapt dovedită este fără relevanță din perspectiva acuzației din prezenta cauză.

Concluzionând, Înalta Curte a constatat că nu există elemente de fapt care să conducă la concluzia susținută de către Ministerul Public prin rechizitoriu.

7. Existența pagubei, element de tipicitate al infracțiunii de abuz în serviciu

Rechizitoriul se fundamentează, în ceea ce privește existența unui prejudiciu, pe concluziile raportului de constatare realizat de specialiștii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție întocmit la data de 19.11.2014 (filele 87-și următoarele vol. 9 d.u.p. 393/P/2013), aceștia stabilind că valoarea de piață a terenului în suprafață de 118.605 mp este de 113.910.200 lei, contravaloarea sumei de 26.969.250 euro, respectiv 225 euro/mp. Pentru suprafața de 11.930 mp teren ocupat de albia lacului Colentina s-a stabilit o valoare de 44.540,81 lei, contravaloarea sumei de 10.430 euro, respectiv 0,87 euro mp.

S-a concluzionat că valoarea totală de piață a terenului în suprafața de 13,0535 hectare (118.605 metri pătrați teren intravilan construibil situat în municipiul București, strada Plumbuita, sector 2 și suprafața de 11.930 metri pătrați teren ocupat de albia lacului Colentina) este de 113.954.741 lei, echivalentul a 26.979.689 euro.

Ca atare, prejudiciul cauzat statului român, reprezentat prin Ministerul Finanțelor a fost stabilit la suma de 263.327.559 lei (echivalentul a 61.714.021, 6 euro), sumă de reprezintă și un folos necuvenit pentru inculpatul Gheorghe Stelian și cumpărătorii de drepturi litigioase Valentin Vișoiu, Andrici Adrian și Gabriel Gheorghe.

Inculpații au contestat încă din cursul urmăririi penale concluziile acestui raport de constatare tehnico-științifică, solicitând efectuarea unei expertize, cerere care le-a fost respinsă. În procedura de cameră preliminară, Înalta Curte a constatat că ordonanța de respingere a cererii de efectuare a unei expertize este nelegală, întrucât încalcă dispozițiile art. 172 alin. 12 teza a II a C.proc.pen., care obligau la efectuarea unei expertize atunci când concluziile raportului de constatare erau contestate. În esență, s-a arătat că, din formularea neechivocă a textului necesitatea efectuării unei expertize nu mai este lăsată la aprecierea organului judiciar, ci acesta era obligat să o dispună.

S-a constatat însă, pe de o parte că încălcarea dispozițiilor art. 172 alin. 12 teza a II a C.proc.pen. nu are niciun fel de efecte în ceea ce privește legalitatea constatării tehnico-științifice, și, pe cale de consecință nu poate atrage excluderea acestei probe și pe de altă parte orice vătămarea drepturilor poate fi înlăturată prin administrarea probei de către instanța de judecată, în faza cercetării judecătorești, cu respectarea tuturor garanțiilor procesuale pe care le presupune efectuarea unei expertize.

Ca atare, în cursul cercetării judecătorești, Înalta Curte a încuviințat efectuarea unei expertize de evaluare a terenului ce a făcut obiectul dosarului de despăgubire 22714/FFCC/2010, având următoarele obiective:

a) stabilirea valorii de piață a terenului ce a făcut obiectul dosarului de restituire nr. 22714/FFCC, la momentul întocmirii raportului de evaluare din cadrul dosarului de restituire nr.22714/FFCC, având în vedere regulile ANEVAR în vigoare la același moment, respectiv cel al întocmirii raportului de evaluare din cadrul dosarului de restituire nr. 22714/FFCC;

b) stabilirea valorii de piață a terenului prin cele două abordări folosite în raportul de evaluare întocmit în cadrul dosarului de restituire nr.22714/FFCC;

c) dacă situația particulară a imobilului permitea evaluarea sa prin utilizarea metodei parcelării;

d) dacă urmare a evaluării terenului potrivit obiectivului stabilit la punctul a) se constată diferențe față de concluziile raportului de evaluare întocmit de inculpatul Nuțiu Emil și de concluziile raportului de constatare întocmit de specialiștii Direcției Naționale Anticorupție, să se explice motivele care conduc la acestea.

În cauză a fost desemnată inițial expert Molac Aurora, iar ulterior, față de precizările acesteia în sensul că nu poate formula concluzii la ultimul obiectiv (pct. d) întrucât nu deținea specializarea „verificări de rapoarte de evaluare”, față și de complexitatea expertizei, generată de situația particulară a terenului, precum și multitudinea de date necesare efectuării acesteia ce trebuiau obținute de la diverse instituții, Înalta Curte a desemnat și alți doi experți judiciari, acreditați ANEVAR, care dețin specializarea VE (Verificări de rapoarte de evaluare) și supraspecializările VE (VE-EI, VE-EPI, VE-EBM, VE-EIF) *Dunăreanu Raluca Ioana și Catargiu Adela Cezarina*.

Referitor cele două probe administrate sub aspectul stabilirii valorii terenului, s-au constatat următoarele:

*În ceea ce privește raportul de constatare întocmit de către specialiști din cadrul Direcției Naționale Anticorupție (pe care experții l-au analizat în cadrul obiectivului de la pct. d), Înalta Curte a reținut gravele carențe ale acestuia, explicate în raportul de expertiză, **constatări asupra cărora Ministerul Public, Direcția Națională Anticorupție, asistată de un expert parte, nu a formulat obiecțiuni, deși s-a acordat un termen de judecată în acest sens.***

Astfel, formulând un răspuns la obiectivul de la pct. d), experții au arătat următoarele:

„Valoarea de piață estimată în raportul de constatare întocmit de specialiștii DNA, a fost obținută prin utilizarea metodei comparației vânzărilor - analiza pe perechi de date și metoda comparațiilor relative pentru terenul construibil, respectiv prin utilizarea metodei bonității pentru terenul ocupat de albia lacului.

În primul rând, referitor la metoda prin care a fost estimată valoarea terenului ocupat de albia lacului - metoda bonității, menționăm ca aceasta nu reprezintă o metoda de evaluare a terenului în sensul Standardelor de evaluare valabile la data evaluării și drept urmare nu poate reprezenta o estimare a valorii de piață, în sensul IVS.(...)

Cu referire la comparabilele utilizate, facem următoarele observații - precizări, punctual:

- **proprietatea “comparabila 1”:** teren în suprafața de 5.000 mp situat pe malul lacului Plumbuita și în vecinătatea mănăstirii Plumbuita, pe Str. Prelungirea

Ricinului. Listat pentru vânzare la un preț de 250 EUR/mp. Menționăm că în urma analizei de piață efectuate am identificat aceasta oferta de vânzare listată în piață și la 450 EUR/mp, respectiv la 300 EUR/mp. În urma verificărilor telefonice efectuate de către comisia de experți nu am reușit să aflăm care era prețul ferm de ofertare pentru acest teren, la data evaluării. Datorita acestor considerente nu putem face observații - precizări asupra acestei proprietăți comparabile.

- **proprietatea “comparabila 2”:** teren în suprafață de 250 mp situat în zona Petricani - Ștrand Tei. Listat pentru vânzare la un preț de 400 EUR/mp.

Analizând cu atenție elementele proprietății comparabile 2, prezentate mai sus, se constată că aceasta prezintă caracteristici diferite în comparație cu cele ale terenului evaluat, după cum urmează:

- Din punct de vedere fizic: suprafață mult mai mică
- Din punct de vedere al localizării: situare într-o zonă mai defavorabilă, de locuințe modeste, cu acces pe străzi neamenajate, în vecinătatea Str. Petricani, artera cu trafic intens, mai slab cotată pe piața imobiliară specifică.

Datorita acestor caracteristici diferite, considerăm ca aplicarea unor ajustări cantitative asupra elementului de comparație “suprafața teren” este dificil de cuantificat și de justificat (în sensul metodei de evaluare), pe de o parte, iar pe de alta parte, considerăm că ajustarea pentru localizare, având în vedere argumentele prezentate mai sus, ar fi trebuit să fie una pozitivă.

- **proprietatea “comparabila 3”:** teren în suprafață de 288 mp situat în Str. Petricani, zona ștrand Tei. Listat pentru vânzare la un preț de 200 EUR/mp. În urma verificărilor telefonice efectuate de către comisia de experți a rezultat că proprietatea comparabilă în cauză se afla pe Str. Steaua Roșie, la intersecția cu Str. Folclorului, în zona Tei Toboc.

Analizând cu atenție elementele proprietății comparabile 3, prezentate mai sus, se constată că aceasta prezintă caracteristici diferite în comparație cu cele ale terenului evaluat, după cum urmează:

- Din punct de vedere fizic: suprafață mult mai mică
- Din punct de vedere al localizării: situare într-o zonă mai defavorabilă, de locuințe modeste, cu acces pe străzi neamenajate, fără canalizare - mai slab cotată pe piața imobiliară specifică

Datorită acestor caracteristici diferite, considerăm ca aplicarea unor ajustări cantitative asupra elementului de comparație “suprafața teren” este dificil de cuantificat și de justificat (în sensul metodei de evaluare), pe de o parte, iar pe de alta parte, considerăm ca ajustarea pentru localizare, având în vedere argumentele prezentate mai sus, ar fi trebuit să fie una pozitivă.

- **proprietatea “comparabila 4”:** teren în suprafață de 800 mp situat în zona Coletina - Doamna Ghica, cu deschidere de 35 ml. Listat la un preț de vânzare de 550 EUR/mp. Menționăm că nu am reușit să identificăm și să verificăm această ofertă (nici prin analiza de piață efectuată, nici prin utilizarea datelor din raportul de constatare - întrucât nu sunt prezentate date de contact ale

proprietarului/agentului), astfel încât nu putem face observații, precizări asupra acestei proprietăți comparabile.

Analizând atent grilele de calcul aferente tehnicilor cantitative (analiza pe perechi de date) și calitative aplicate (metoda comparațiilor relative) în cadrul raportului de constatare întocmit de specialiștii DNA, prin utilizarea aceluiași proprietăți comparabile – analizate mai sus, se constată următoarele:

- exista neconcordanțe între ajustările cantitative și ajustările calitative aplicate pentru aceleași elemente de comparație, după cum urmează: element de comparație “localizare” - corecții cantitative negative comparabilelor 2-4, respectiv corecții calitative negative comparabilelor 2-3 și pozitive comparabilei 4; elemente de comparație “suprafața” - fără corecții cantitative, respectiv corecții calitative pozitive tuturor comparabilelor; element de comparație “utilizare (zonarea) - CMBU” - corecții cantitative negative comparabilelor 1, 2 și 4, respectiv corecții calitative negative tuturor comparabilelor;
- exista neconcordanțe în aplicarea ajustărilor calitative în cadrul metodei comparațiilor relative, în sensul că nu se înțelege clar modalitatea și raționamentul în baza cărora au fost aplicate corecțiile. De exemplu: dacă analizăm corecția pentru elementul de comparație “localizare” aplicată proprietății comparabile 4 (proprietate situată în Dna Ghica, care este listată cu cel mai mare preț de vânzare), respectiv corecție “pozitivă”, putem trage concluzia că această corecție se referă la o comparabilitate superioară față de proprietatea de evaluat. În continuare, dacă analizăm corecțiile aplicate pentru elementul de comparație “utilități” observăm că, deși proprietățile comparabile beneficiază de toate utilitățile, comparativ cu proprietatea de evaluat care nu beneficiază de toate utilitățile, corecțiile aplicate sunt negative, ceea ce înseamnă că proprietățile comparabile sunt inferioare proprietății de evaluat. Aceeași neconcordanță se regăsește și la elementul de comparație “utilizare (zonare) – cea mai bună utilizare”, astfel: proprietatea de evaluat este descrisă ca având utilizare “parc agrement” (deși în descriere este prezentat ca “teren intravilan constructibil”), iar proprietățile comparabile sunt descrise ca având utilizare “rezidențială” – 1, 3 și 4, respectiv “rezidențială + agrement” – 2 (menționăm că nu se înțelege ce reprezintă utilizarea agrement cu referire la această proprietate comparabilă), iar corecțiile aplicate sunt negative pentru proprietățile comparabile 1-3 și pozitive pentru comparabila 4.
- rezultatul obținut prin aplicarea metodei comparațiilor relative nu este unul concludent, întrucât reiese, pe de o parte, că proprietatea de evaluat se situează sub proprietatea comparabilă 4 – preț de vânzare 550 EUR/mp și peste proprietatea comparabilă 2 – preț de vânzare 400 EUR/mp și pe de altă parte, că proprietatea de evaluat este similară proprietății comparabile 1 – preț de vânzare 250 EUR/mp, preț care este inferior și nu se regăsește în intervalul menționat anterior.
- în cadrul analizei pe perechi de date sunt utilizate unele elemente de comparație nespecifice evaluării unui teren, precum: “raport arie zona

expunere/arie zona depozitare” si “arie utila”. Asupra acestor elemente de comparație sunt aplicate corecții cantitative, fără a fi prezentat raționamentul în baza cărora au fost aplicate”.

În afara acestor constatări din cuprinsul raportului de expertiză, Înalta Curte a reținut și faptul că, în cadrul cercetării judecătorești, față de împrejurările relevate de inculpatul Nuțiu Emil cu privire la baza de date din care specialiștii Direcției Naționale Anticorupție afirmău că și-au extras elementele de comparație, aceștia, la solicitarea instanței, au depus o Notă prin care au fost îndreptate mai multe erori materiale ce vizau fiecare comparabilă în parte.

În plus, fără să li se solicite, specialiștii Direcției Naționale Anticorupție au înaintat și Anexa 4 cuprinzând lista cu terenurile din zona în care se afla imobilul suspus evaluării pentru care existau oferte de vânzare în perioada iulie august 2010, aflată în baza de date Argus, din care și-au extras comparabilele (vol. 2, fila 298 dosar instanță). Examinând această listă, prin prisma și a constatărilor experților referitoare la alegerea unor comparabile din zone defavorabilă, de locuințe modeste, cu acces pe străzi neamenajate, Înalta Curte a constatat că într-adevăr, la efectuarea raportului de constatare au fost avute în vedere comparabile cu prețuri de vânzare scăzute, deși pentru aceeași zonă existau și alte oferte de vânzare (ex. se folosesc comparabile din zona Tei-Petricani cu prețuri de 200 euro și respectiv 400 euro mp - pozițiile 3246469 și 3237349, în condițiile în care la poziția 3196465 exista ofertă de vânzare a unui teren din aceeași zonă Tei-Petricani pentru suma de 999 euro mp; iar la poziția 3103161 la valoarea de 1.300 euro mp); de asemenea, comparabila avută la dispoziție de pe str. Plumbuita, cu o valoare de 925,6 euro/mp nu este folosită. Deși s-a arătat că lista cuprinzând aceste oferte este cea rezultată din consultarea actuală a bazei de date Argus, inducându-se implicit ideea că aceste oferte de vânzare ar fi putu să apară în intervalul cuprins între data efectuării raportului de constatare și a răspunsului dat instanței, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a putut accepta această explicație pentru simplul fapt că ea nu este credibilă. Raportul de constatare a fost efectuat în cursul lunii noiembrie 2014, iar datele au fost solicitate de instanță în cursul lunii mai 2015, rezultând astfel că exact în acest interval de timp de 6 luni Argus și-a actualizat baza de date introducând exact aceste oferte de vânzare care au o vechime de aproximativ 5 ani și care nu mai erau disponibile pe piață.

Ca atare, modalitatea de alegere a comparabilelor, folosirea unei metode de evaluare neacceptată de Standardele Internaționale de Evaluare, utilizarea unor comparabile care provin din anunțuri de vânzare ce nu cuprind datele de identificare ale vânzătorului (agentului imobiliar) și ale proprietății (contrar Standardelor Internaționale de Evaluare), neconcordanțele privind aplicarea corecțiilor și de ajungerea la concluzii imposibil de acceptat (pe de o parte proprietatea de evaluat se află sub prețul de 550 euro și peste prețul de 400 euro, și, pe de altă parte este similară celei de 250 euro), a determinat Înalta Curte să înlăture concluziile raportului de constatare întocmit de către specialiștii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție.

În ceea ce privește raportul de expertiză efectuat în cursul cercetării judecătorești, referitor la primul obiectiv, problema ce s-a ridicat a fost aceea că în imediata vecinătate a imobilului supus evaluării se afla Ansamblul Mănăstirii Plumbuita, monument istoric. Potrivit art. 9 din Legea nr. 422/2001, simultan cu

clasarea sa ca monument istoric trebuia delimitată o zonă de protecție, însă aceasta nu a fost instituită deoarece terenul se afla deja în zona protejată 92 (Parc zona Plumbuita). Potrivit art. 59 din aceeași lege, până la instituirea zonei de protecție fiecărui monument istoric se consideră o zonă de protecție de 100 m în localitățile urbane.

Conform relațiilor solicitate de către experți de la Ministerul Culturii, în ipoteza în care terenul nu ar fi fost inclus în zona de protecție 92 (Parc zona Plumbuita), zona de protecție din jurul Mănăstirii Plumbuita s-ar stabili printr-un studiu de urbanism, care ulterior ar trebui prezentat spre avizare Secțiunii de Urbanism și Zona protejate a Comisiei naționale a Monumentelor Istorice (fila 435 vol. II expertiză). A rezultat că în interiorul zonei de protecție se poate construi cu restricții, în baza unor aprobări date de comisiile de urbanism.

Înalta Curte a apreciat că nu se impune continuarea demersurilor în sensul comunicat de către Ministerul Culturii, prin obligarea Primăriei Municipiului București – Direcția de Dezvoltare Urbană – Serviciul de Urbanism să elaboreze un plan urbanistic ipotetic pentru situația în care terenul ce s-ar fi impus a fi restituit nu făcea parte din domeniul public al statului (deci nu era afectat de prevederile Regulamentului de Urbanism al Zonei Protejate 92), și, ulterior să precizeze, tot ipotetic, care este distanța minimă de limita exterioară de jur împrejurul monumentului istoric la care era posibilă edificarea clădirilor, demers ce ar fi condus la tergiversarea efectuării expertizei, procedura fiind una elaborată.

Conform dispoziției instanței, experții au calculat valoarea terenului pornind, într-o primă ipoteză, de la existența unor restricții de construire prevăzute de dispozițiile legale, respectiv 100 de m retragere față de mănăstire, și hotărârii privind aprobarea planului general de Urbanism al Municipiului București a cărei valabilitate a fost prelungită prin HCGMB nr. 324/17.11.2010, care prevede o retragere de 50 m față de malul lacului, și, într-o a doua ipoteza, varianta în care acesta nu este afectat de restricții.

Aceasta din urmă este ipoteza la care instanța se va raporta, având în vedere, pe de o parte, faptul că, în zona mănăstirii exista deja o zonă de protecție constituită prin exproprierea suprafeței de 24.809 mp aflat tot în proprietatea familiei Sinigallia, astfel cum rezultă din copia Monitorului Oficial nr. 135 din 15 iunie 1939 (fila 88 vol.8 d.u.p.). Așadar, în prezent, zidurile Mănăstirii Plumbuita sunt înconjurate de o suprafață de teren, expropriată de la aceeași familie, tocmai cu scopul realizării zonei de protecție (planșe foto raport de constatare, raport de evaluare). S-a constatat, de asemenea, că în interiorul acestui spațiu, delimitat de restul zonei printr-un gard, există ridicate imobile. Pe de altă parte, din aceleași planșe foto aflate la dosarul de urmărire penală (vol. 9 fila 137), Înalta Curte a constatat că, chiar aproape lipit de gardul mănăstirii Plumbuita, pe partea stângă a străzii există construite case, astfel că, în mod rezonabil este de presupus că, în ipoteza în care terenul de pe partea dreaptă a aceleiași străzii nu s-ar fi aflat în domeniul public al statului și ar fi putut fi restituit în natură (nefiind parc), acesta ar fi beneficiat de aceleași condiții de construire (existând posibilitatea legală ca prevederile documentației de urbanism să poată fi modificate la cererea oricărei persoane interesate).

Referitor la retragerile față de lac (care nu exista la momentul preluării abuzive a terenului de către stat, terenul fiind străbătut de râul Colentina), Înalta Curte a reținut, de asemenea, că dispozițiile Legii nr. 350/2000 prevedeau faptul că persoanele interesate pot solicita modificări de la prevederile documentațiilor de urbanism aprobate pentru zona respectivă și pot depune documentații în vederea obținerii sau modificării parametrilor de urbanism într-o anumită zonă. În ipoteza în care terenul analizat nu ar fi afectat de prevederile regulamentului Zonei Protejate 92, exista posibilitatea modificării distanței de la care se putea construi față de lac. De asemenea, este de menționat faptul că, astfel cum se va arăta ulterior, Înalta Curte a avut în vedere varianta în care loturile aflate în vecinătatea lacului nu au o valoare mai mare decât cele din interiorul suprafeței.

În ceea ce privește stabilirea valorii de circulație a întregii suprafețe de teren de 13,0535 ha respectiv 118.605 mp teren și 11.930 mp teren aflat permanent sub apă [compus din mai multe loturi de teren amplasate în București, Str. Plumbuita nr. 56 - 58, Sos. Colentina nr. 63 – 65, identificate cu numerele cadastrale 219296, 219297, 219288 (comasate ulterior în 209425), 218184, 233208, 233472 (fost 209540), 231718 (parțial), sector 2; terenurile cu numere cadastrale 219296, 219297, 219288 (comasate ulterior în 209425), 218184, 233208, 233472 au în prezent au destinația de parc public și reprezintă o parte a parcului Plumbuita; terenul cu nr. cadastral 231718 este acoperit de apa lacului Plumbuita], Înalta Curte a constatat că cei trei experți nu au ajuns la o concluzie unitară. Aceasta deși, în mod unanim, au stabilit că cea mai bună utilizare a terenului este cea a parcelării și au parcurs aceleași etape: stabilirea dimensiunilor loturilor în care urmează să fie dezmembrat terenul; estimarea costurilor de urbanizare; estimarea preturilor de vânzare a loturilor echipate cu utilități; repartizarea în timp a costurilor și veniturilor, actualizarea veniturilor și costurilor, pentru a obține valoarea terenului. De asemenea, *s-a pornit de la aceeași ipoteză de lucru, planurile fiind comune (drumuri de acces cu lățimea de 8 metri) rezultând o suprafață de 19.095 mp, pentru care nu s-a acordat valoare, constituind pierderi rezultate în urma parcelării.*

În opinie majoritară (a experților Dunăreanu Raluca Ioana și Catargiu Adela Cezarina), terenul a fost parcat în 282 de loturi, dimensiunea medie a unui lot fiind de 350 mp, cu o valoare medie pe lot exclusiv de 163.450 euro, ceea ce corespunde unei sume de 467 de euro pe mp, fără a se considera că există loturi „mai bune sau mai puțin bune”, respectiv nu s-au ajustat pozitiv loturile amplasate în apropierea lacului și nici negativ cele care se aflau amplasate la stradă. S-au ales ca și comparabile terenuri cu suprafață similară loturilor. Valoarea totală stabilită a fost de 158.562.698 lei, echivalentul a 37.161.100 euro. Pentru terenul aflat sub apă s-a stabilit o valoare de 7 euro mp, valoarea totală a acestui teren fiind de 336.527 lei, echivalentul în lei a sumei de 85.900 euro. Valoarea întregii proprietăți compusă din 118.605 mp teren și 11.930 teren ocupat de lacul Plumbuita a fost stabilită pentru suma de 158.929.225 lei, echivalentul sumei de 37.247.000 euro.

În opinie separată, expertul Molac Aurora a considerat că în urma parcelării rezultă un număr de 332 loturi, cu o suprafață medie a unui lot de 300,00 mp la o valoare de 179 euro/mp, suma totală fiind 79.834.370 lei, aproximativ 18.756.314

euro. Terenul ocupat de lac a fost apreciat ca având valoare zero, astfel că valoarea totală a terenului evaluat a fost stabilită la suma anterior menționată.

Așa cum rezultă din raportul de expertiză, suplimentul acestuia, din opinia separată și explicațiile ulterioare ale acesteia, motivul divergenței experților a constat în alegerea comparabilelor.

În opinie majoritară, „pentru analiză s-au selectat comparabile amplasate în zone rezidențiale caracterizate de clădiri cu regim mic de înălțime, consacrate și bine definite, cât mai apropiate de terenul analizat” și, plecând de la premisa că „scopul parcelării terenului nu este construirea unei replici a cartierelor Plumbuita sau Tei Toboc (“Plumbuita faza a II-a” sau “Plumbuita 2”) sau o zonă cu locuințe modeste”, experții nu au luat în considerare tranzacții sau oferte de terenuri amplasate în aceste zone, ci au avut în vedere tranzacții și oferte pentru terenuri amplasate în zonele Colentina – D-na Ghica și Lacul Tei. Pentru comparare s-au reținut nouă terenuri similare listate pentru vânzare sau tranzacționate: **proprietatea comparabilă A** este un teren amplasat în șoselei Fundeni, strada Lacul Amara, la o distanță de aprox. 1 km de cel evaluat, suprafața de 300 mp cu front public de aprox. 12 m și valoarea de 383 Euro/mp; **proprietatea comparabilă B** este un teren amplasat în zona Lacul Tei – str. Șcheiul de Sus, adiacent. Suprafața de 336 mp cu front public de aprox. 11 m, listată pentru vânzare la un preț de 205.000 Euro (610 Euro/mp); **proprietatea comparabilă C** este un teren amplasat în zona de case adiacentă străzii Lacul Tei, la o distanță de aprox. 15 min. de cel evaluat. Suprafața de 280 mp cu front public de aprox. 11 m. La data ofertei era ocupat de o clădire demolabilă. Proprietatea dispunea de toate rețelele de utilități. Oferta a fost de 170.000 Euro (607 Euro/mp); **proprietatea comparabilă D** este un teren amplasat în zona Lacul Tei, pe strada Fibrei, la o distanță de aprox. 15 minute de cel evaluat. Suprafața de 206 mp cu front public de aprox. 15 m. La data ofertei era ocupat de o clădire demolabilă. Proprietatea dispunea de toate rețelele de utilități. la data evaluării, oferta a fost de 206.000 Euro (1.000 Euro/mp); **proprietatea comparabilă E** este un teren amplasat în zona Lacul Tei, pe strada Zambilelor, la o distanță de aprox. 15 minute de cel evaluat. Are suprafața de 262 mp cu front public de aprox. 14 m. La data ofertei era liber. Proprietatea dispunea de toate rețelele de utilități. la data evaluării, oferta a fost de 288.200 Euro (1.100 Euro/mp); **proprietatea comparabilă F** este un teren amplasat în zona de case din spatele blocurilor construite în lungul șoselei Colentina, în spatele complexului rezidențial Rose Garden. Are suprafața de 300 mp cu front public de aprox. 12 m. La data tranzacției era ocupat de o clădire demolabilă în suprafață de 40,68 mp. Proprietatea dispunea de toate rețelele de utilități. A fost tranzacționat la data de 11 februarie 2010. Prețul tranzacției a fost de 120.000 Euro (400 Euro/mp); **proprietatea comparabilă G** este un teren amplasat pe strada Petricani, stația de autobuz “Ștrandul Tei”. Are suprafața de 250 mp cu front public de 15 m. Conform informațiilor primite de la persoana care a publicat oferta s-ar fi vândut cu un preț de **102.000 Euro (408 Euro/mp)**; **proprietatea comparabilă H** este un teren amplasat pe șos. Colentina, la o distanță de aprox. 300 m de intersecția cu strada Plumbuita, în sensul de mers spre intersecția cu str. Doamna Ghica. Are suprafața de 1.017,28 mp cu front public de aprox. 40 m. La data tranzacției era deja parțial ocupat de clădirea restaurantului fast – food McDonald’s. De asemenea proprietatea dispunea de toate

rețelele de utilități. A fost tranzacționat în august 2010. Prețul tranzacției a fost de **732.520 Euro (720 Euro/mp)**; **proprietatea comparabilă G** este un teren amplasat pe în zona cartierului Lacul Tei, la o distanță de aprox. 10 minute de cel care se evaluează. Are suprafața de 607 mp cu front public pe două laturi, dintre care unul cu lungimea de 21 m. La data ofertei era ocupat de două depozite metalice (construcții ușoare) și dispunea de toate rețelele de utilități. Deținea un certificat de urbanism pentru un imobil cu regimul de înălțime D + P + 2E. Oferta pentru acest teren era de **400.000 Euro (659 Euro/mp)**. Pentru comparabilele din apropierea zonei Lacul Tei, s-a aplicat o ajustare negativă de -15%, pentru amplasarea mai favorabilă, strict pe considerentul situării lor în cartierul Tei.

În opinie separată, o parte din comparabilele utilizate de experții *Dunăreanu Raluca Ioana și Catargiu Adela Cezarina* au fost considerate neadecvate, iar pentru evaluare expertul a selectat oferte privind terenuri situate în imediata apropiere (4 comparabile din str. Ricinului - 357 euro mp; str. Steaua roșie nr. 11 - 279 euro mp; str. Corabia 36 – 400 euro mp, str. Petricani, Strand Tei – 400 euro mp).

Înalta Curte a achiesat la punctul de vedere exprimat în opinia majoritară care stabilește o valoare a terenului de 467 de euro pe mp. În primul rând, instanța a acceptat explicația oferită de către experții Dunăreanu Raluca Ioana și Catargiu Adela Cezarina privind motivele pentru care comparabilele nu au fost alese dintr-o zonă aflată în imediata apropiere, având în vedere că, într-adevăr, nu se urmărea construirea unei zone de locuințe modeste, similară zonei Tei Toboc, zonă care, de altfel, este situată în cea de-a doua peninsulă, nu în cea în care se află parcul Plumbuita. Este de notorietate faptul că orice nou ansamblu rezidențial conduce la majorarea prețului zonei, aceasta cu atât mai mult cu cât aceasta era amplasat în interiorul unui parc. Astfel cum rezultă din analiza efectuată de către experți, proprietățile imobiliare amplasate în apropierea parcurilor sunt mai apreciate de cumpărători, parcurile și zonele deschise având un impact pozitiv asupra valorii proprietății imobiliare rezidențiale. Pe de altă parte, strada Plumbuita nu este similară celei din zona Ricinului și Steaua Roșie, împrejurări recunoscute și de către expertul Molac Aurora, care a arătat că elementele comparabile pe care le-a selectat sunt din zona veche, deja construită, neatractivă, cu populație eterogenă, motiv pentru care le-a aplicat corecții pentru amplasament defavorabil. Zonele Ricinului (partea opusă a peninsulei pe care află parcul) și Steaua Roșie (cartierul Tei Toboc, cea de-a doua peninsulă) au fost analizate și de către experții Dunăreanu Raluca Ioana și Catargiu Adela Cezarina, cu ocazia explicării diferențelor față de raportul de constatare, arătând că acestea sunt „mai defavorabile, de locuințe modeste, cu acces pe străzi neamenajate”.

Totodată, *Înalta Curte a constatat că valoarea determinată de către experți în opinie majoritară, de 467 de euro pe mp, este apropiată de cea stabilită în Ghidul cu valorile orientative ale proprietăților imobiliare pentru Municipiul București în anul 2011, terenul din str. Plumbuita fiind situat în zona 36, cu o valoare de 480 euro mp, teren liber*. Prin încheierea de ședință din data de 22 februarie 2016, s-a solicitat Camerei Notarilor Publici București să comunice modalitatea în care s-a ajuns la stabilirea valorii orientative pentru ipoteza terenului liber, menționată în anexa 21 – zona 36. Din datele rezultate din Ghidului Lucrării privind valorile orientative ale

proprietăților imobiliare în Municipiul București în anul 2011, Înalta Curte a reținut că a fost realizat similar evaluărilor efectuate în prezenta cauză, fiind întocmit de către două societăți de evaluare, S.C. Euro Expert S.R.L. și S.C. Expert Valuation S.R.L., iar la estimarea valorii proprietăților imobiliare au avut în vedere Prevederile Standardelor Internaționale de practică în Evaluare GNI- Evaluare proprietăți imobiliare și GN8 (în prezent valoarea despăgubirilor acordate potrivit Legii nr. 247/2005 se stabilește prin raportare la valoarea statuată în acest ghid).

În ceea ce privește opinia separată, dincolo de modalitatea de alegere a comparabilelor, Înalta Curte a constatat că valoarea stabilită de expert de 179 euro/mp, pentru ipoteza în care nu există restricții de construire (în suplimentul la raportul de expertiză), este mai mică decât valoarea stabilită de același expert în raportul de expertiză, atunci când a calculat valoarea terenului cu reținerea unor restricții de construire, caz în care a arătat că valoarea unitară este de 372 euro/mp pentru suprafața construibilă și de 7,2 euro/mp pentru suprafața de teren cu restricții de construire, valoarea totală a terenului evaluat a fost stabilită la suma de 47.884.750 lei, echivalentul a 11.213.000 euro.

Înalta Curte a constatat total inexplicabile aceste concluzii, nerezultând de ce în cazul în care se mărește suprafața construibilă, valoarea pe mp a terenului este mai mică. Pe de altă parte, niciuna dintre comparabilele utilizate de expert, astfel cum au fost anterior prezentate, nu se încadrează în această valoare.

De asemenea, Înalta Curte a constatat că expertul Molac Aurora a stabilit o valoare zero pentru terenul acoperit de apa lacului Plumbuita, opinia acesteia fiind singulară, total izolată față de cele exprimate de către experții și specialiștii care și-au expus un punct de vedere în cauză (cei doi specialiști DNA, cei doi experți desemnați, experții parte ai fiecărui inculpat și ai Direcției Naționale Anticorupție, toți aceștia stabilind o valoare pentru acest teren).

Pe de altă parte, stabilirea unei valori zero pentru o suprafață de teren pe care statul a amenajat un lac, nu corespunde sub nicio formă principiilor care stau la baza Legii nr. 247/2005, prevăzute în art. 4, respectiv acordarea unor despăgubiri juste și echitabile în raport cu practica jurisdicțională internă și internațională având ca obiect cauze prin care s-au stabilit despăgubiri pentru imobile preluate în mod abuziv de statul român. Varianta expusă de expert conduce la concluzia că dacă tot terenul ar fi fost ocupat de lac, moștenitorii nu ar fi trebuit să primească nicio despăgubire, ceea ce nu poate fi considerat admisibil.

Totodată, astfel cum rezultă din informarea întocmită de Subcomisia Sectorului 2 de aplicare a legilor fondului funciar nr. 71147/2010 (filele 18-20 vol. 8 d.u.p.), pentru restul suprafeței rămasă de restituit din suprafața totală de 14 ha (despăgubiri acordându-se doar pentru suprafața de 13,0535 ha), respectiv pentru diferența de 0,9465 ha (care se afla tot sub apă) urma să fie formulată o nouă propunere. Subcomisia Sectorului 2 a încadrat suprafața de 6052 mp în anexa 46 și a fost emis titlul de proprietate nr. 100488/17.12.1012 ce cuprinde loturi de teren situate în str. Dimitrie Pompeiu nr. 6 B, iar pentru diferența de 3413 mp teren ce a rămas de restituit, s-a stabilit să se facă o propunere ulterioară. Ca atare, chiar dacă restul suprafeței de teren revendicată era ocupată de un lac, titularului cererii i s-a acordat o suprafață de teren în compensare.

Concluzionând, Înalta Curte a reținut că valoarea terenului ce a făcut obiectul dosarului de despăgubire este cea stabilită de experții Dunăreanu Raluca Ioana și Catarciu Adela Cezarina (în cuantum de 158.929.225 lei), opinia acestora fiind amplu motivată, fundamentată pe mai multe comparabile din zone similare, fiind eliminate comparabilele pentru care s-a apreciat că prețul „ieșea din piață”, fiind supradimensionat de vânzători (proprietățile comparabile D și E cu prețurile de 1.000 euro mp, respectiv 1.100 euro mp), este realistă și apropiată de valoarea stabilită de alți experți independenți.

În aceste condiții, Înalta Cute a reținut existența unui prejudiciu, a unei pagube de 218.353.075 lei produsă statului român, constând în diferența dintre suma stabilită cu titlu de despăgubiri prin raportul de evaluare întocmit de către S.C. Business Evaluator S.R.L. și valoarea terenului astfel cum aceasta a rezultat din raportul de expertiză efectuat în cauză.

Suma reprezintă totodată un folos necuvenit obținut de către beneficiar, titularul despăgubirilor, respectiv de inculpatul Gheorghe Stelian și martorii cărora le-a cesionat un procent de 25% din drepturile litigioase.

8. Concluzii cu privire la acuzațiile aduse inculpaților membri ai Comisiei Centrale

8.1. Înalta Curte a reținut că cele două soluții prevăzute în art. 16 alin. 7 din Legea nr. 247/2005 pe care le puteau adopta membrii Comisiei Centrale (fie emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire, fie trimiterea dosarului spre reevaluare) se excludeau reciproc, iar decizia avea la bază o puternică componentă subiectivă, fundamentată, bineînțeles, pe elemente obiective.

Astfel cum rezultă din cele anterior analizate (pct. 6.3.), în ceea ce-i privește pe inculpații Dumitrea Crinuța și Diacomatu Sergiu, Înalta Curte a constatat că aceștia au acționat conform unei obligații de rezultat asumată înainte de verificarea raportului de către evaluatorul intern și de desfășurarea ședinței, votul lor fiind unul corupt, cumpărat prin promisiuni de importante sume de bani și menținerea în funcții de decizie. Cei doi inculpați cunoșteau întreaga procedură viciată prin care dosarul a ajuns pe rolul Comisiei Centrale, și-au asumat emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire fiindu-le indiferente condițiile de întocmire a raportului de evaluare, acceptând inclusiv posibilitatea unor erori în activitatea evaluatorului intern, asupra cărora au exercitat presiuni pentru verificarea rapidă a raportului, înaintea altor sute de lucrări înregistrate anterior și producerea în acest fel a unei pagube față de bugetul statului.

Înalta Curte a reținut că sunt îndeplinite toate condițiile de tipicitate obiectivă și subiectivă pentru reținerea săvârșirii de către cei doi inculpați a infracțiunii de abuz în serviciu. Astfel, sub aspectul laturii obiective există o încălcare a dispozițiilor art. 16 alin. 7 din Legea nr. 247/2005, prin emiterea titlului de despăgubire în condițiile arătate anterior, în cauză s-a constatat atât existența unui prejudiciu cât și obținerea de către beneficiarii despăgubirilor a unui folos necuvenit, iar din perspectiva laturii subiective, forma de vinovăție cu care s-a acționat este cea a intenției indirecte, cei doi inculpați prevăzând rezultatul faptelor lor, și, deși nu au urmărit prejudicierea bugetului statului, au acceptat posibilitatea producerii lui.

Întrucât faptele au fost comise sub imperiul Codului penal anterior, în cauză se ridică problema determinării legii penale mai favorabile inculpaților, potrivit art.5 C.pen. Realizând acest examen, din perspectiva existenței continuității incriminării, a condițiilor de tragere la răspundere penală și a regimului sancționator, Înalta Curte a reținut următoarele:

Sub aspectul condițiilor de incriminare, se constată că infracțiunea de abuz în serviciu, în modalitatea concretă în care a fost comisă de inculpați se încadra în dispozițiile art. 13² din Legea 78/2000 rap. la art. 248 din Codul penal anterior rap. la art. 248¹ din Codul penal anterior, iar aceasta continuă să fie incriminată în noul Cod penal și în Legea nr. 78/2000, având corespondent în noile reglementări.

Astfel, potrivit art.248 C.pen. anterior, în forma rezultată din Decizia Curții Constituționale nr. 392 din 6 iunie 2017, fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu prevăzute de lege, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește prin încălcarea legii și prin aceasta cauzează o tulburare însemnată bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat ori al unei alte unități din cele la care se referă art. 145 sau o pagubă patrimoniului acesteia se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

În conformitate cu art.248¹ C.pen. anterior, dacă faptele prevăzute în art. 246, 247 și 248 au avut consecințe deosebit de grave, se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.

Art.146 C.pen. anterior definește sintagma „consecințe deosebit de grave” ca fiind o pagubă materială mai mare de 200.000 lei sau o perturbare deosebit de gravă a activității, cauzată unei autorități publice sau oricăreia dintre unitățile la care se referă art. 145, ori altei persoane juridice sau fizice.

În prezent, în forma rezultată ca urmare a reconfigurării elementelor constitutive ale infracțiunii potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, art.297 alin.1 din Codul penal prevede că fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu prevăzute de lege nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește prin încălcarea legii și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

Neprevăderea în noua reglementare a sintagmei „cu știință” este lipsită de relevanță, întrucât din perspectiva laturii subiective, potrivit ambelor reglementări, fapta poate fi comisă atât cu intenție directă cât și cu intenție indirectă.

În ceea ce privește forma agravată prev. de art. 309 C.pen., consecințele deosebit de grave au în vedere consecințele patrimoniale mai mari de 2.000.000 lei, potrivit art. 183 din Codul penal, condiție care este îndeplinită în cauză atât potrivit legii vechi cât și a celei noi.

În reglementarea de la data comiterii faptei, potrivit art.13² din Legea nr.78/2000, infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor și infracțiunea de abuz în serviciu prin îngrădirea unor drepturi, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un avantaj patrimonial sau nepatrimonial, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 15 ani; în prezent, textul prevede că în cazul infracțiunilor de abuz în serviciu sau de

uzurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime. Modificările vizează, aşadar, doar tratamentul sancționator, întrucât sintagmele de „avantaj patrimonial” și „folos necuvenit” sunt echivalente sub aspectul semnificației penale.

Sub aspectul cuantumului sancțiunii, Înalta Curte a reținut că potrivit legii în vigoare la data săvârșirii faptelor, limitele de pedeapsă erau cuprinse între 5 și 15 ani.

De asemenea, conform dispozițiilor art. 15 lit. f) din Titlul VII al Legii nr. 245/2005 *limitele minime și maxime ale pedepselor aplicabile infracțiunilor săvârșite în legătură cu activitățile prevăzute de prezenta lege, se majorează cu jumătate.*

Rezultă, aşadar, că limitele de pedeapsă prevăzute de legea în vigoare la data săvârșirii infracțiunii se situează între 7 ani și 6 luni și 22 de ani și 6 luni închisoare.

Potrivit legii noi, limitele de pedeapsă pentru infracțiunea de abuz în serviciu prev. de art. 297 C.pen., sunt cuprinse între 2 și 7 ani închisoare, iar acestea se majorează cu jumătate conform art. 309 C.pen. și cu o treime potrivit art. 13² din Legea nr. 78/2000.

Dispozițiilor art. 15 lit. f) din Titlul VII al Legii nr. 245/2005 au fost abrogate expres prin art. 165 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a legii nr. 286/2009 privind Codul penal.

În concluzie, conform legii noi, limitele de pedeapsă sunt cuprinse între 4 ani și 14 ani închisoare.

Ca atare, Înalta Curte constată că, din perspectiva tratamentului sancționator, legea penală mai favorabilă inculpaților este legea nouă, care astfel va retroactiva, iar faptele inculpaților se circumscriu infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit prev. de art.13² din Legea nr.78/2000 rap. la art. 297 alin.1 C.pen. cu aplic. art.309 C.pen.(încadrare juridică stabilită și prin rechizitoriu).

Apărarea inculpatei Dumitrea Crinuța a invocat faptul că în prezent dispozițiile art.16 alin.7 din Legea nr. 247/2005 sunt abrogate, și, în aceste condiții, având în vedere că textul prevedea norma incriminatoare a conduitei care este sancționată de norma generală din Codul penal, s-ar impune achitarea inculpatei în temeiul art. 16 alin. 1 lit. b teza I C.proc.pen., fapta nemaifiind prevăzută de legea penală.

Cererea este în mod vădit nefondată. Norma de incriminare este cea prevăzută în art. 297 C.pen., în forma rezultată urmare a deciziei CCR nr. 405/2016, respectiv încălcarea, în exercitarea unor atribuții de serviciu prevăzute de lege, a unor dispoziții legale (legislație primară), care cauzează o pagubă ori o vătămare intereselor legitime ale unei persoane fizice sau juridice. Dispozițiile art.16 alin.7 din Legea nr. 247/2005 nu constituie o normă cu caracter penal, și, ca atare, împrejurarea că, urmare a modificării procedurii de stabilire a despăgubirilor, acestea au fost abrogate este lipsită de relevanță din perspectiva reținerii infracțiunii. Fapta este analizată prin prisma conduitei prevăzute de legea civilă la momentul săvârșirii ei, întrucât modificările ulterioare ale dispoziției legale ce cuprindea atribuțiile de serviciu nu retroactivează și nu produc efecte în ceea ce privește caracterul penal al acesteia.

În ceea ce privește individualizarea pedepsei ce va fi aplicată fiecăruia din cei doi inculpați, Înalta Curte a avut în vedere criteriile generale prev. de art.74 C.pen. respectiv împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele

folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infracțorului; conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

Înalta Curte a reținut că, pentru crearea circumstanțelor favorabile luării unei decizii de emitere a titlului de despăgubire, inculpații Dumitrean Crinuța și Diacomatu Sergiu s-au folosit de funcțiile de conducere pe care le dețineau, funcții pe care și le-au exercitat în interes propriu, de a obține foloase materiale sau de menținere într-o importantă poziție în cadrul A.N.R.P. Fapta lor a produs consecințe deosebit de grave, cuantumul prejudiciului fiind unul extrem de ridicat, și, deși nu au urmărit prejudicierea bugetului de stat, inculpații au avut o atitudine indiferentă, scopul primordial fiind cel anterior arătat. Probatoriul administrat în cauză a relevat faptul că anterior cei doi inculpați procedaseră într-un mod similar, la intervenția inculpatului Cocoș Dorin. Înalta Curte a avut în vedere însă și faptul că inculpații nu sunt cunoscuți cu antecedente penale, s-au prezentat la termenele de judecată (pentru inculpata Dumitrean Crinuța instanța a permis ca aceasta să lipsească în perioada în care a fost însărcinată, în raport de actele medicale depuse care evidențiau riscurile pentru sarcină), au un nivel ridicat de instrucție. Analizând în ansamblu toate aceste circumstanțe de fapt favorabile și defavorabile inculpaților, Înalta Curte a apreciat că o pedeapsă de 7 ani și 6 luni închisoare este de natură să corespundă tuturor criteriilor prevăzute de lege și reprezintă un mijloc adecvat de constrângere și reeducare a acestora pentru activitatea infracțională desfășurată.

În ceea ce privește pedeapsa complementară, a cărei aplicare este obligatorie potrivit art. 297 C.pen., Înalta Curte a constatat, referitor la ambii inculpați, că faptele comise îi fac nedemni de a ocupa funcții publice sau care implică exercițiul autorității de stat dar și dreptul de a alege, în condițiile în care funcția în exercitarea căreia au săvârșit infracțiunea are o puternică componentă politică. Ca atare, Înalta Curte a interzis inculpaților Dumitrean Crinuța și Diacomatu Sergiu în baza art. 297 alin. 1 C.pen. dreptul de a ocupa o funcție publică, respectiv exercitarea drepturilor prev. de art.66 alin.1 lit.a, b dar și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege, pe o perioadă de 5 ani după executarea pedepsei închisorii.

Conform art.65 C.pen., a interzis inculpaților Dumitrean Crinuța și Diacomatu Sergiu ca pedeapsă accesorie exercitarea drepturilor prev. de art.66 alin.1 C.pen. lit.a, b și d C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege.

În ceea ce privește măsurile preventive, Înalta Curte a constatat că în cauză doar inculpata Dumitrean Crinuța a fost supusă măsurilor preventive privative de libertate, pentru inculpatul Diacomatu Sergiu Ministerul Public apreciind că se impune doar măsura controlului judiciar, măsură dispusă de procuror în cursul urmăririi penale.

Ca atare, în baza art. 72 alin. 1 C.pen., a dedus din pedeapsa aplicată inculpatei Dumitrean Crinuța durata reținerii, a arestării preventive și a arestului la domiciliu de la 24.11.2014 la 12.06.2015.

8.2. În ceea ce-i privește pe ceilalți membri ai Comisiei Centrale, respectiv inculpații Teodorescu Cătălin Florin, Baciuc Remus Virgil, Bica Alina Mihaela, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George și Alexandru Lăcrămioara, astfel cum s-a argumentat anterior (pct. 6.3.) nu existau elemente de nelegalitate sau netemeinicie care să determine adoptarea unei alte decizii decât cea de emitere a titlului de despăgubire. Elementele obiective pe care le aveau de analizat din perspectiva unei persoane care nu are studii de specialitate, nu îi puteau conduce la o altă decizie. Dincolo de lipsa unei atribuții de serviciu de verificare a rapoartelor de evaluare, astfel cum se va arăta în cele ce succed (**pct. 9**) aspectele pe care parchetul susține că trebuiau să le constate, fie nu reprezentau vicii ale raportului, fie sunt chestiuni asupra cărora experții desemnați și specialiștii DNA nu au un punct de vedere comun, în sensul că acuzarea procedează în evaluarea terenului într-un mod similar celui reproșat inculpatului Nuțiu Emil. De asemenea, niciunul dintre aceștia nu a cunoscut mecanismul infracțional ce se afla în spatele dosarului de despăgubire.

În aceste condiții, s-a constatat că nici din perspectiva laturii obiective și nici a laturii subiective nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, astfel încât, în baza art. 16 alin. 1 lit. b teza I și a II a C.proc.pen. a dispus achitarea acestora.

Înalta Curte a luat act că inculpații au fost reținuți, arestați preventiv și la domiciliu, după cum urmează: Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara de la 20.11.2014 la 13.06.2015, iar inculpata Bica Alina Mihaela de la 20.11.2014 la 12.06.2015

Prin concluziile scrise depuse la dosar de către procurorul ierarhic superior celui care a participat la întreaga cercetare judecătorească și la dezbateri, s-au invocat argumente suplimentare vizând motivele reținute de judecători cu ocazia luării și menținerii măsurilor preventive dispuse în cauză, și, în plus, s-a făcut trimitere și la un reportaj de la adresa <http://Stirileprotv.ro/stiri/actualitate/a-murit-nevinovat-executat-rudele-barbatului-impuscat-in-lacul-plumbuita-ii-acuza-pe-poliitisti/> din data de 1 iunie 2012 în care se relatează despre două persoane suspectate că au sustras materiale de construcții, care au fost urmărite de poliție, unul dintre aceștia a sărit în Lacul Plumbuita și a fost împușcat mortal. S-a concluzionat că „nicio persoană decentă” nu ar achiziționa teren în acea zonă și că ea nu ar fi propice unei dezvoltări rezidențiale.

Trecând peste chestiunea posibilității procurorului ierarhic superior de a formula, în temeiul art. 390 alin. 2 C.proc.pen., concluzii în cauză, în ceea ce privește reportajul de la Stirile ProTV, Înalta Curte s-a limitat să constate că evenimentul evocat este ulterior datei de comitere a faptelor și că standardul de probațiune înțeles de Ministerul Public este unul cu totul și cu totul deosebit de cel prevăzut de lege.

Referitor la măsurile preventive, în primul rând este de arătat faptul că existența acestora nu exclude pronunțarea unei soluții de achitare. Pe de altă parte, Înalta Curte a constatat că urmărirea penală nu s-a desfășurat cu rigoarea care ar trebui să caracterizeze orice proces penal, astfel că s-a ajuns la o soluție de trimitere în judecată

înainte de administrarea tuturor probelor care ar fi condus la stabilirea corectă a situației de fapt. Astfel cum s-a arătat în camera preliminară, în mod nelegal procurorul a respins cererea de efectuare a unei expertize de evaluare a terenului, bazându-se exclusiv pe concluziile propriilor specialiști, concluzii care au fost practic desființate de către experți, fără ca Ministerul Public, prin expertul parte sau prin procuror să formuleze vreo obiecțiune în ceea ce privește constatările acestora. De asemenea, s-a demonstrat, prin informațiile oferite chiar de către parchet în cursul cercetării judecătorești, că acesta, prin specialiștii săi, era în posesia unor date privind oferte de vânzare ale unor terenuri exact din aceeași zonă la prețuri superioare celui stabilit de către inculpatul Nuțiu Emil, împrejurarea care ar fi trebuit să ridice semne de întrebare cel puțin sub aspectul laturii subiective. Efectuarea unei expertize în cursul urmăririi penale, pe lângă stabilirea valorii terenului, ar fi dus la concluzia că terenul nu trebuia evaluat ca teren agricol (niciunul dintre experți nu a avut o asemenea ipoteză) și că metoda parcelării este cea mai adecvată pentru evaluarea terenului. Totodată, s-ar fi constatat că indicii de corecție asupra cărora s-a discutat în ședința comisiei centrale din 15.03.2011 reprezintă într-adevăr chestiuni deosebit de importante într-un raport de expertiză prin care se asigură similaritatea comparabilelor cu imobilul evaluat. Toate aceste date, rezultate pe parcursul cercetării judecătorești, analizate și din perspectiva a ceea ce s-a discutat în toate ședințele Comisiei Centrale, dar și a deciziei Curții Constituționale nr. 405/2016, au condus la stabilirea unei alte situații de fapt decât cea avută în vedere la momentul dispunerii asupra măsurilor preventive.

9. Complicitatea expertului evaluator

Acuzația adusă inculpatului **Nuțiu Emil** constă în aceea că, în calitate de expert evaluator în cadrul S.C. Business Evaluator S.R.L., a supraevaluat terenul în suprafață de 13,0535 hectare cu suma de 263.327.559 lei, și a prezentat raportul de evaluare în dosarul nr. 22714/FFCC pe care membrii Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților l-au aprobat, în unanimitate, acceptând plata de despăgubiri în sumă de 377.282.300 lei, având drept consecință prejudicierea bugetului de stat cu suma de 263.327.559 lei și obținerea unor avantaje patrimoniale în cuantum de 197.507.284,1 lei (46.288.238,3 euro), 30.021.107,1 lei (7.035.812,2 euro), 17.907.327,1 lei (4.196.800,2 euro), 17.907.327,1 lei (4.196.800,2 euro) de către Gheorghe Stelian, Valentin Vișoiu, Andrici Adrian și Gabriel Gheorghe, faptă ce a întrunit elementele constitutive ale *complicității la infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prev. de art. 48 C.pen. rap. la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplic. art. 297 alin. 1 C.pen. și art. 309 C.pen.*;

Potrivit rechizitoriului, complicitatea s-a realizat în următorul mod: expertul evaluator al S.C. Business Evaluator S.R.L., inculpatul Nuțiu Emil, a stabilit valoarea despăgubirilor prin compararea terenului agricol evaluat din dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC cu terenuri, dar nu agricole, ci cu terenuri din zone rezidențiale și prin metoda greșită a parcelării”. De asemenea, s-a arătat că pentru stabilirea valorii terenului, expertul evaluator a folosit 3 comparabile (terenuri): comparabilele folosite nu sunt adecvate, conducând la vicierea valorii unității euro/metru pătrat (745

euro/metru pătrat), acestea fiind situate în altă zonă a municipiului București (zona Stadionul Național, zona Lacul Tei – vile, zona Lacul Tei - circ) la distanță de terenul evaluat de 3.500 metri, 2.500 metri și 1.500 metri.

- teren intravilan, în suprafață de 3750 metri pătrați, situat în sectorul 2 al municipiului București, zona Stadion Național, Pierre de Coubertin nr. 88, teren tranzacționat la data de 29.01.2010 la prețul de 800 euro/metru pătrat, conform contractului de vânzare – cumpărare încheiat între Gheorghe Stelian, Orzata Antonia Raluca și S.C. Centrul Medical „Policlinico Dimonza” S.R.L.;

- teren intravilan în suprafață de 262 metri pătrați, cu deschidere 14 liniari situat în sectorul 2 al municipiului București, zona Lacul Tei, teren oferat spre vânzare la prețul de 1100 euro/metru pătrat, în luna ianuarie 2011 (sursa www.imobiliare.ro - teren Lacul Tei – zona de vile);

- teren intravilan în suprafață de 206 metri pătrați, cu deschidere 15 metri liniari, demolabilă, teren oferat spre vânzare la prețul de 1000 euro/metru pătrat, în luna ianuarie 2011 (teren Lacul Tei – CIRC – sursa www.imobiliare.ro).

Inculpatul Nuțiu Emil a susținut, cu ocazia ascultării în fața instanței de fond, că raportul de evaluare întocmit de către S.C. Business Evaluator SRL a fost realizat în realitate de către un angajat al societății de evaluare, fiindu-i distribuit evaluatorului Bogdan Adrian. Inculpatul a menționat că personal avea în cadrul societății doar un rol de coordonare a echipei compusă din trei evaluatori pe care și-o formase, neparticipând efectiv la întocmirea niciunui raport de evaluare, deoarece principala activitate pe care o desfășura era aceea de la Universitate, unde era profesor. Acesta a arătat, însă, că la final semna rapoartele de evaluare după o discuție de 10-15 minute cu evaluatorul și își asuma integral munca realizată de acesta, procedând astfel întrucât el era cel ce încheiase contractul cu ANRP-ul. În cauză nu s-au efectuat demersuri în vederea audierii în calitate de martor a numitului Bogdan Adrian, pe de o parte pentru că inculpatul Nuțiu Emil a arătat că acesta nu mai lucrează la S.C. Business Evaluator S.R.L. și în prezent se află în Anglia, și, pe de altă parte, pentru că inculpatul a recunoscut că a colaborat la efectuarea raportului, el fiind cel care a vizionat terenul și a efectuat planșele foto, a citit acest raport, a avut discuții de principiu cu evaluatorul privind aplicarea metodelor conform standardelor, prin semnare și-a asumat integral concluziile și l-a susținut în fața ședinței Comisiei Centrale din 15 martie 2011. În aceste condiții, Înalta Curte a analizat raportul de evaluare ca fiind realizat de către inculpat.

În primul rând, a fost de arătat că împrejurarea că în cursul cercetării judecătorești s-a efectuat o nouă expertiză care a stabilit o valoare a terenului mai mică decât cea determinată prin raportul de evaluare nu a condus automat la stabilirea vinovăției expertului evaluator Nuțiu Emil. Situații în care experții să aibă puncte de vedere diferite și să formuleze concluzii uneori chiar total contradictorii sunt des întâlnite în practica judiciară și aceasta nu înseamnă că unii dintre ei comit o infracțiune.

Expertiza din cadrul cercetării judecătorești a fost efectuată în urma unui studiu de peste un an de zile, experții selectând oferte și contracte de vânzare cumpărare printr-o amplă documentare de piață, prin sprijinul nemijlocit al instanței, prin împuternicirea acestora să obțină o serie de date suplimentare de la diverse instituții, prin valorificarea și a unor oferte care nu mai erau pe piață la momentul întocmirii

raportului de evaluare, astfel, condițiile în care experții desemnați și-au desfășurat activitatea au fost diferite de cele avute la dispoziție de evaluator, căruia i se impunea efectuarea evaluării în 45 de zile.

Apoi, în cauză, inculpatul Nuțiu Emil nu a fost trimis în judecată pentru comiterea unei infracțiuni în calitatea sa de expert, ci pentru participare sub forma complicității la abuzul în serviciu săvârșit de către membrii Comisiei Centrale (reținut numai în privința inculpaților Dumitrean Crinuța și Diacomatu Sergiu), ceea ce a presupus că acuzarea trebuia să demonstreze, în primul rând, legătura subiectivă avută cu autorii infracțiunii, conivența infracțională, dar și intenția frauduloasă de supraevaluare a imobilului, întrucât simpla concluzie că valoarea bunului este diferită decât cea stabilită prin raportul de evaluare întocmit în dosarul de despăgubire nu a fost suficientă pentru caracterizarea complicității.

Rechizitoriul susține, cu trimitere la declarațiile inculpatului Gheorghe Stelian, faptul că a existat o cointeresare financiară a expertului evaluator Nuțiu Emil, acesta primind o sumă de bani de la inculpatul Gheorghe Stelian în scopul supraevaluării terenului.

E adevărat că, atât în cursul urmăririi penale, cât și în fața instanței de fond, inculpatul Gheorghe Stelian a arătat că, înainte de finalizarea raportului de evaluare, aflând de la Cocos Dorin că urma să aibă loc o ședință a Comisiei Centrale, a luat legătură cu persoana cu care se întâlnise anterior la sediul A.N.R.P. (*„care nu este însă inculpatul Nuțiu Emil. Era o persoană în vârstă de 25-27 de ani”*), căreia i-a solicitat o întâlnire ce a avut loc după aproximativ o săptămână, în zona Harghita sau Târgu-Mureș, într-o benzinărie, rugându-l să urgenteze efectuarea raportului de evaluare, cu motivarea că într-un termen extrem de scurt urmează să aibă loc o ședință a comisiei din cadrul A.N.R.P. Inculpatul Gheorghe Stelian a mai arătat că i-a oferit acestei persoane un plic conținând o sumă cuprinsă între 30.000 și 100.000 lei (declarație d.u.p. din 20.11.2014) sau 30.000 euro (declarație instanță).

Ministerul Public a prezentat denaturat conținutul declarației inculpatului Gheorghe Stelian, acesta neafirmând niciun moment faptul că s-ar fi întâlnit cu inculpatul Nuțiu Emil, ci dimpotrivă, și nici nu a susținut că ar fi dat suma de bani în scopul efectuării unui raport care să stabilească în dosar o valoare cât mai mare, ci pentru urgentarea efectuării lui.

Audiat cu privire la aceste împrejurări, inculpatul Nuțiu Emil a învederat că la întâlnirea din fața sediului A.N.R.P. a participat fiul său *„care era student în București și pe care cei din firmă îl rugau să facă anumite comisioane legat de A.N.R.P., în sensul de a duce lucrări, de a aduce lucrări, el nefiind evaluator. Din discuțiile avute cu fiul meu, mi-a spus că au avut loc două întâlniri cu Gheorghe Stelian, amândouă în fața A.N.R.P., una pentru a lua documentația, adică contractele de vânzare-cumpărare și una pentru semnarea raportului de evaluare, în sensul că petentul este de acord cu suma evaluată. Fiul meu nu are nicio cunoștință legat de o întâlnire despre care se spune că ar fi avut-o Gheorghe Stelian în Târgu-Mureș sau în Harghita”*.

Înalta Curte a constatat că în cauză Ministerul Public nu a administrat nicio altă probă care să susțină declarația inculpatului Gheorghe Stelian, depozitia acestuia fiind total insuficientă pentru a reține măcar că a existat o atare întâlnire. Nu a fost cert că

această întrevvedere a existat și nici cine era persoana la care făcea referire inculpatul Gheorghe Stelian. Pe de altă parte, chiar dacă s-ar fi demonstrat că întâlnirea a avut loc, aceasta nu a condus la certitudinea faptului că inculpatul Nuțiu Emil a cunoscut sau măcar a aflat ulterior despre aceste împrejurări, putând fi construite diverse ipoteze ale situației de fapt care să conducă la concluzii total diferite. În tot acest context, s-a constatat că existența unor elemente de influență externă asupra inculpatului Nuțiu Emil nu putea fi reținută, nefiind dovedită în niciun fel.

În aceste circumstanțe, Înalta Curte a analizat punctual aspectele invocate în rechizitoriu ca reprezentând vicii ale raportului de evaluare, despre care se susține că trebuiau sesizate și de către membrii Comisiei Centrale, pentru a verifica dacă, din însăși modul de realizare a evaluării, se putea deduce concluzia existenței unei intenții frauduloase de supraevaluare a terenului.

Deși anterior s-a arătat faptul că nu au putut fi reținute concluziile raportului de constatare întocmit de către specialiștii DNA, prezentându-se în detaliu concluziile necontestate ale raportului de expertiză realizat, în stabilirea unei eventuale intenții frauduloase de supraevaluare, Înalta Curte a apreciat că este relevant modul în care alte persoane de specialitate, atât specialiștii DNA, cât și experții desemnați s-au raportat la anumite elemente de fapt în evaluarea aceleiași suprafețe de teren. Pentru aceste motive, în analiza activității de evaluare efectuată de inculpatul Nuțiu Emil, Înalta Curte s-a raportat inclusiv la raportul de constatare realizat în faza de urmărire penală.

O primă și poate cea mai importantă critică adusă de către parchet raportului de evaluare întocmit de către S.C. Business Evaluator S.R.L. în dosarul nr.22714/FFCD/2010 este legată de faptul că evalua „*un TEREN AGRICOL prin compararea sa nu cu terenuri agricole, ci cu terenuri din zone rezidențiale și prin metoda greșită a parcelării*”, arătându-se că expertul trebuia să efectueze „*o evaluare obiectivă proprie, concordantă categoriei de folosință a terenului, de evaluat și în nici un caz nu înseamnă că stabilirea valorii terenului trebuie să o facă pe comparabile cu terenuri din altă categorie de folosință*”. Această mențiune a greșitei comparări a unui teren agricol cu terenuri intravilane situate în municipiul București este reluată de peste douăzeci ori în cuprinsul rechizitoriului, ideea fiind evidențiată prin majuscule, bolduire și subliniere.

Audiat cu privire la acest aspect (declarația din 09 iunie 2015, filele 135-139 volumul 3 dosar instanță, declarația din 19 iunie 2015, filele 30-33 volumul 4 dosar instanță), inculpatul a arătat că nu își explică cum s-a ajuns la concluzia că terenul în discuție ar fi un teren agricol, că la baza evaluării a stat memoriul tehnic în care expertul topograf a precizat categoria de folosință curți-construcții, iar în cartea funciară nr. 218184 este menționată zona din jurul Mănăstirii Plumbuita ca având categoria de folosință curți-construcții, teren intravilan, și că nu crede că terenul a fost teren agricol nici măcar la momentul în care a intrat în proprietatea statului, întrucât, din actele dosarului rezulta că era construită o fabrică de cărămidă. Totodată, a învederat că, potrivit planului urbanistic, terenul era un parc, respectiv Parcul Plumbuita, însă, pentru a estima valoarea de piață era necesar să pornească de la premisa că terenul se află în circuitul civil, ipoteză în care se are în vedere categoria de folosință rezultată din cartea funciară (curți-construcții), situație în care pe teren se

poate construi. Inculpatul a arătat că într-un mod identic au procedat și specialiștii DNA și au făcut trimitere în raportul de constatare la acest principiu.

În primul rând, Înalta Curte a remarcat inconsecvența și lipsa oricărei logici a rechizitoriului cu privire la modul în care trebuia evaluat terenul. Astfel, se sustine în actul de sesizare că se impunea compararea sa cu terenuri agricole. Acesta este punctul de vedere al specialistului topo cadastral (ing. Cucoară Ioan Cătălin) care a formulat concluzii în afara competențelor sale și a obiectivelor stabilite prin Ordonanța din 18.11.2014, exprimându-și opinia că terenul trebuia evaluat ca și teren agricol extravilan și nu ca un teren notificat în baza Legii 10/2001 (fila 36, raport de constatare tehnico - științifică de identificare cadastrală, vol. 9 d.u.p.). Raționamentul era simplu, fără trimitere la vreo dispoziție legală: dacă terenul a fost înscris în Anexa 23, care cuprinde persoanele fizice pentru care nu există suprafețe de teren agricol suficient pentru restituirea integrală a proprietății, solicitate prin cerere, cărora li se vor acorda diferența de teren/despăgubiri pentru diferența de teren neretrocedată, „*atunci evaluarea făcută de evaluator în mod obligatoriu trebuia să vizeze un teren agricol*”. Specialistul topo cadastral și-a expus opinia și cu privire la preț, arătând că cele 13 ha de teren situate în str. Plumbuita, sect. 2 București (actualmente Parcul Plumbuita, aflat la o distanță 1,5 km de intersecția Bucur Obor) ar valora max. 195.000 lei, deci aproximativ 40.000 euro.

Pe de altă parte, același rechizitoriu se fundamentează, pentru stabilirea prejudiciului, pe concluziile raportul de constatare tehnico - științifică de evaluare a terenului, specialiștii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție stabilind valoarea acestuia în același mod ca și inculpatul Nuțiu Emil, respectiv nu prin compararea sa cu terenuri agricole extravilane, ci cu terenuri intravilane construibile, care au fost oferite în perioada mai - august 2010.

În același fel au procedat și cei trei experți desemnați în cauză, dar și expertul parte al Direcției Naționale Anticorupție.

Dincolo de opiniile exprimate de experți, Înalta Curte a reținut că **Legea** este cea care stabilește principiile care stau la baza acordării despăgubirilor și modalitatea de stabilire a acestora, prin raportate la valoarea de piață a terenului.

În acest sens s-au reținut dispozițiile art. 1 alin. 1 și 3 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005 privind Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv, care statuează următoarele:

Art. 1. - (1) Prezenta lege reglementează sursele de finanțare, cuantumul și procedura de acordare a despăgubirilor aferente imobilelor care nu pot fi restituite în natură, rezultate din aplicarea Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, cu modificările și completările ulterioare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 501/2002, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/1999 privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, aprobată cu modificări prin Legea nr. 66/2004, cu modificările ulterioare. ..

(3) Despăgubirile acordate în baza Legii fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare, vor urma procedura și se vor supune dispozițiilor privind acordarea despăgubirilor din această lege.

Dispozițiile din lege care reglementează modul de calcul al despăgubirilor sunt prevăzute în art. 10 alin. 7 care statuează că „valoarea terenurilor....care nu se pot restitui în natură, se stabilește potrivit valorii de piață de la data soluționării notificării, stabilită potrivit standardelor internaționale de evaluare”.

Așadar, indiferent de temeiul juridic pe care s-a întemeiat cererea de reconstituire a dreptului de proprietate și, ulterior, de acordare de despăgubiri (Legea nr. 10/2001, Legea nr. 18/1991), regimul stabilirii acestora este identic și se raportează la valoarea de piață a imobilului de la data soluționării notificării, stabilită potrivit standardelor internaționale de evaluare.

În jurisprudența instanței supreme noțiunea de „valoarea de piață” a fost raportată la definiția dată de Comitetul Internațional pentru Standarde de Evaluare și Grupul European al Asociațiilor de Evaluatori, în sensul că reprezintă *suma estimată pentru care o proprietate ar putea fi schimbată, la data evaluării, între un cumpărător hotărât să cumpere și un vânzător hotărât să vândă într-o tranzacție echilibrată, după un marketing adecvat, în care fiecare parte a acționat în cunoștință de cauză, prudent și fără constrângeri* (Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, Decizia nr. 1134/2012 din 2 martie 2012).

Principiile prevăzute în art. 4 din același act normativ stabilesc necesitatea acordării unor despăgubiri juste și echitabile în raport cu practica jurisdicțională internă și internațională având ca obiect cauze prin care s-au stabilit despăgubiri pentru imobile preluate în mod abuziv de statul român și neplafonarea prin lege a acestora.

În același sens este și jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal în această materie, ex. decizia nr. 3234 din 18 iunie 2010, prin care s-a constatat legalitatea soluției de modificare a Deciziei nr. 3036/FF a Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul A.N.R.P. arătându-se că prima instanță a procedat corect atunci când a verificat respectarea prevederilor legale în materia despăgubirilor reglementate de Legea nr. 247/2005, în sensul unei evaluări în raport de valoarea de piață a bunului. În speță, problema care se ridica era aceea că terenul pentru care se solicitau despăgubiri la momentul preluării de către stat era situat în extravilanul localității, iar ulterior a devenit intravilan. În cauză, s-a reținut că evaluarea din raportul care a stabilit valoarea de piață a terenului răspunde exigențelor legii și este de natură a oferi o justă și echitabilă reparație reclamantului pentru pierderea patrimonială suferită urmare a imposibilității obiective de reconstituire în natură a dreptului de proprietate. S-a arătat că, dacă reclamantului i s-ar fi retrocedat terenul pe care l-a avut, ar fi beneficiat de un teren devenit intravilan, propice construcțiilor de locuință, de valoare comparabilă celor care s-au vândut în aceeași zonă.

Ca atare, Înalta Curte a reținut că potrivit dispozițiilor legale (art. 10 alin. 7 din legea nr. 247/2005), valoarea terenului trebuia stabilită așa cum au procedat toți experții și evaluatorii din cauză, prin raportare la valoarea sa de piață de la data soluționării notificării, având deci în vedere situația actuală a terenului și nu la situația sa de la momentul preluării abuzive de către statul român. Cuantumul despăgubirii trebuia să corespundă valorii actuale a bunului imobil care nu mai putea fi restituit fostului proprietar, stabilită conform principiului celei mai bune întrebuințări, astfel încât să reprezinte valoarea de înlocuire a bunului rămas în proprietatea statului. Faptul că de la momentul preluării abuzive și până la momentul soluționării cererii de restituire, în intervalul de peste 70 de ani, valoarea imobilului a crescut ca urmare a dezvoltării urbane, devenind intravilan sau dobândind o poziție centrală, etc., a fost lipsit de orice relevanță. Aceeași ar fi fost situarea bunului și dacă statul nu îl prelua abuziv sau dacă putea fi restituit în natură. Acestea sunt principii fundamentale ce stau la baza soluționării oricărei cereri de restituire a unui imobil intrat în proprietatea statului (nu doar în prezenta cauză) și prin care legiuitorul a urmărit să asigure, pe cât posibil, o restitutio in integrum.

Întrucât imobilul situat pe str. Plumbuita sect. 2 București nu este un teren agricol și nici nu se află în extravilanul municipiului București, astfel cum rezultă cu evidență din cărțile funciare aflate chiar la dosarul de urmărire penală, Înalta Curte a constatat că evaluatorul a procedat corect și legal comparând terenul evaluat cu terenuri intravilane construibile, aprecierile Ministerului Public neavând niciun fundament legal.

În ceea ce privește evaluarea terenului prin metoda greșită a parcelării, în cuprinsul rechizitoriului se arată că această metodă de evaluare nu era adecvată, întrucât *„metoda parcelării presupune respectarea dispozițiilor legale în vigoare (HCGMB nr. 269/21.12.2000, HCGMB nr. 279/21.12.2000, HCL sector 2 nr. 99/14.08.2003, Ordinul MCPN nr. 2361/12.07.2010, OUG nr. 195/22.12.2005, Legea nr. 24/2007, Legea nr. 422/18.07.2001, Legea nr. 5/06.03.2000, Legea nr. 107/25.09.1996, Ordinul MDDD nr. 1487/04.11.2009) din care rezultă că „zona protejată Plumbuita, nr. 92 parc avea la momentul evaluării destinația de parc, zonă protejată, spațiu verde, monument istoric de interes local” și prin urmare nu era posibilă în mod legal schimbarea destinației”.*

În primul rând, Înalta Curte a constatat că premisa de la care pornește parchetul este din nou greșită și contrazisă chiar de către specialiștii Direcției Naționale Anticorupție prin raportul de constatare întocmit în cauză.

În mod evident nu este posibilă schimbarea destinației unei teren *„zonă protejată, spațiu verde, monument istoric de interes local”*, **însă, în asemenea cazuri, care constituie practic și motivul pentru care imobilul nu poate fi restituit în natură, evaluarea se face la modul ipotetic, pornind de la premisa că acesta se află în circuitul civil.** Această împrejurare este explicată inclusiv în raportul de constatare (fila 101, vol. 9 d.u.p.nr. 393/P/2013), arătându-se că *„terenul a fost evaluat (de specialiștii DNA s.n.) în ipoteza în care se află în circuitul civil, în altă ipoteză nu putem vorbi despre o valoare de piață”.*

Martora Savu Forentina, consilierul care verifica rapoartele de evaluare în cadrul A.N.R.P. are aceeași poziție arătând că *„în asemenea situații terenurile erau*

considerate ca și terenuri libere. Nu puteau fi evaluate decât dacă erau considerate ca și terenuri libere” (filele 61-64 volumul 11 dosar instanță). De asemenea, cu ocazia audierii, inculpatul Nuțiu Emil a învederat că, potrivit Standardelor Internaționale de evaluare „și proprietățile statului aflate în domeniul public au valoare. Și atunci se pornește de la ipoteza că terenul respectiv ar fi în circuitul civil. Este aceeași ipoteză pe care o folosesc și specialiștii DNA în elaborarea raportului lor pentru că terenurile aflate în proprietatea statului nu se vând, iar dacă nu pornesc de la această ipoteză, că terenul ar fi în circuitul civil, nu ar putea fi evaluat” (declarația din 09 iunie 2015, fila 137, volumul 3 dosar instanță).

Înalta Curte a reținut că aceasta este ipoteza standard de stabilire a valorii de piață pentru toate cazurile pentru care restituirea în natură nu a mai fost posibilă întrucât imobilul a dobândit o altă destinație (ex. drum public, drum de cale ferată, parc, imobil ocupat construcții de interes public-spitale, școli, etc.), iar varianta avută în vedere este aceea a plecării de la premisa că terenurile nu sunt afectate de alte restricții (drum public, parc, cale ferată) decât cele ale zonei care se află în imediata vecinătate a celei protejate.

În plus, în raport de acuzația concretă adusă inculpatului Nuțiu Emil, expertiza efectuată în cursul cercetării judecătorești a avut ca obiectiv și stabilirea dacă „situația particulară a terenului permitea evaluarea sa prin metoda parcelării”.

Înalta Curte a constatat că, **în unanimitate, experții au apreciat nu numai că metoda parcelării era una adecvată situației terenului, dar și faptul că ea reprezintă cea mai bună utilizare a acestuia**, la rândul lor folosind-o pentru stabilirea valorii de piață a terenului.

Astfel, răspunzând obiectivului de la pct. c, comisia de experți a arătat următoarele: „Conform GNI | Evaluarea proprietății imobiliare:

Tehnica parcelării și dezvoltării presupune proiectarea unei parcelări a unui teren într-o serie de loturi, calcularea veniturilor și cheltuielilor asociate parcelării și construirii pe aceste parcele și actualizarea venitului net rezultat, obținându-se astfel o indicație de valoare.

Aceasta tehnica este una foarte specializată, care este utilă în anumite cazuri de evaluare a terenurilor suficient de mari pentru a fi divizate în parcele mai mici și în acest mod să fie vândute cumpărătorilor sau utilizatorilor finali. Metoda este utilizată pentru evaluarea unui teren liber, având potențial de parcelare și (re)dezvoltare, prin analiza fluxului de numerar actualizat (analiza DCF). De asemenea, tehnica parcelării și dezvoltării este utilizată în evaluări în care tranzacțiile/oferte de loturi mari comparabile sunt rare.

Având în vedere cele prezentate mai sus, comisia de experți apreciază că pentru evaluarea terenului în ipoteza “teren construibil, neafectat de restricții de construire, altele decât cele legate de amplasarea în proximitatea unei mănăstiri, monument istoric Clasa A”, metoda parcelării și dezvoltării era adecvată datorită următoarelor considerente:

- imobilul în cauza reprezintă un teren liber care este suficient de mare pentru a fi divizat, având astfel potențial de parcelare și (re)dezvoltare*
- tranzacțiile/oferte de loturi mari comparabile sunt rare/inexistente, în perioada analizată”*

Expertul desemnat Molac Aurora (Opinie separată la raportul de expertiză dar care vizează strict valoarea terenului, nu și metoda de evaluare), la capitolul Cea mai bună utilizare, arată că “Din răspunsurile primite de la P.M.B. reiese că dacă n-ar fi afectat de restricții de construire conform Zonei protejate 92 – Zona Plumbuita, terenul se află în subzona de locuit, L1c - locuințe individuale și colective mici cu maxim P+2 niveluri situate în noile extinderi sau enclave neconstruite și se supune reglementărilor de construire proprii monumentelor istorice și zonelor de protecție ale acestora. În zona studiată nu au fost identificate oferte sau tranzacții de proprietăți cu suprafețe similare. În zona studiată au fost identificate două tranzacții de proprietăți cu destinație rezidențială, având suprafețe de cca. 300 mp fiecare și câteva alte oferte.

Amplasarea în intravilanul sectorului 2, accesul direct la str. Plumbuita, asfaltată precum și natura vecinătăților conduc spre premisa că cea mai bună utilizare a terenului este rezidențială, parcelarea în loturi de cca. 300 mp, în vederea valorificării prin vânzare, pentru construirea de locuințe individuale. Dimensiunea terenului de evaluat, dar și dezvoltarea rezidențială din vecinătate conduc spre aprecierea că această utilizare este fizic posibilă, permisă legal, fezabilă financiar și maxim productivă, în concordanță cu indicatorii urbanistici precizați în adresa P.M.B.”

De amintit a fost și punctul de vedere al expertului parte al Direcției Naționale Anticorupție, Casapu Georgeta, care arăta că: „ținând seama de caracteristicile zonei de est de Petricani și D-na Ghica care este de loturi cuprinse între 200 și max. 700 mp, iar terenul din Plumbuita are cea mai bună utilizare rezidențială cu regim de înălțime maxim P+2E, rezultă în opinia mea că terenul poate fi folosit ca loturi. Fiind vorba de singura folosință posibilă cf. regulamentului de urbanism ptr. Zona respectivă L1, rezultă că terenul poate fi lotizat”.

Concluzia ce a rezultat în afara oricărei îndoieli a fost faptul că metoda parcelării utilizată era nu numai adecvată, ci reprezenta cea mai bună utilizare a terenului în ipoteza de lucru, respectiv dacă acesta nu s-ar fi aflat în domeniul public al statului și ar fi putut fi restituit moștenitorilor familiei Sinigallia.

În fine, un alt element reținut prin rechizitoriu, se referă la utilizarea unor proprietăți comparabile situate în zone rezidențiale, aflate la distanță de terenul evaluat la distanță, care au influențat astfel valoarea imobilului, respectiv: teren intravilan, în suprafață de 3750 metri pătrați, situat în sectorul 2 al municipiului București, zona Stadion Național, Pierre de Coubertin nr. 88; teren intravilan în suprafață de 262 metri pătrați, cu deschidere 14 liniari situat în sectorul 2 al municipiului București, zona Lacul Tei; teren intravilan în suprafață de 206 metri pătrați, cu deschidere 15 metri liniari, demolabilă.

Expertiza efectuată în cauză a avut ca obiectiv și verificarea raportului de evaluare realizat în dosarul de despăgubire 22714/FFCC/2010, iar, în privința comparabilelor utilizate experții au reținut următoarele (obiectivul de la pct. d):

„Proprietatea comparabila A: teren în suprafață de 3.750 mp amplasat în București, Str. Pierre de Coubertin nr. 8B, Sector 2). Terenul face parte din terenul aferent clădirii Spitalului Monza și are acces din drum îngust. Accesul către el se poate face fie din strada Pierre de Coubertin fie din strada Tony Bulandra (stradă

paralelă cu cea menționată), pe loturi care la data tranzacției aparțineau unor terți. A fost tranzacționat la data de 29 ianuarie 2010, prețul vânzării fiind de 3.000.000 EUR (800 Euro/mp). Plata ultimei tranșe din preț (1.000.000 EUR) a fost condiționată de obținerea autorizației de construire necesare edificării spitalului respectiv (prețul plătit avea în vedere terenul disponibil imediat pentru dezvoltare/construire, având toate avizele și autorizațiile necesare obținute).

Analizând cu atenție elementele proprietății comparabile A, prezentate mai sus, se constată că aceasta prezintă caracteristici diferite în comparație cu cele ale terenului evaluat, după cum urmează:

- Din punct de vedere legal: plata condiționată de obținerea autorizației de construire necesare edificării unei clădiri cu destinația de spital privat, cu POT 50% și regim de înălțime 2S+P+7E.
- Din punct de vedere al localizării: zonă mult diferită de cea în discuție, respectiv zona Vatra Luminoasă, în vecinătatea Complexului Sportiv National Lia Manoliu - cartier reprezentativ al municipiului București, foarte bine cotate pe piața imobiliară, construit în perioada interbelică

Toate aceste caracteristici diferite, care nu sunt compatibile cu cele ale terenului evaluat și care nu reflectă condițiile de pe piața pe care concurează terenul de evaluat, conduc la concluzia că proprietatea utilizată ca și "comparabilă A" nu reprezintă informație comparabilă (în sensul IVS).

Proprietatea "comparabilă B": teren în suprafață de 262 mp, deschidere 14 m, amplasat în zona Tei - Str. Zambilelor. Listat la un preț de vânzare de 1.100 EUR/mp. Analizând cu atenție elementele proprietății comparabile B, prezentate mai sus, se constată că aceasta prezintă caracteristici diferite în comparație cu cele ale terenului evaluat, după cum urmează:

Din punct de vedere fizic: suprafață mult mai mică

Din punct de vedere urbanistic: zona urbanistică (L3a) cu parametrii de construire superiori zonei în care se afla proprietatea analizată - asupra acestei concluzii expertizei au revenit în suplimentul la raportul de expertiză, acceptând că încadrarea inițială făcută este una greșită.

Datorită acestor caracteristici diferite, considerăm ca aplicarea unor ajustări cantitative asupra elementului de comparație "suprafața teren" este dificil de cuantificat și de justificat (în sensul metodei de evaluare), pe de o parte, iar pe de altă parte, considerăm că se impunea luarea în considerare a elementului de comparație "indicatori urbanistici" ca fiind relevant în cazul de față și aplicarea unor ajustări negative pentru reflectarea diferențelor de parametrii urbanistici.

Proprietatea "comparabilă C": teren în suprafață de 206 mp, deschidere 15 m, amplasat în zona Tei - Str. Fibrei. Listat la un preț de vânzare de 1.000 EUR/mp.

Analizând cu atenție elementele proprietății comparabile C, prezentate mai sus, se constată că aceasta prezintă caracteristici diferite în comparație cu cele ale terenului evaluat, după cum urmează:

Din punct de vedere fizic: suprafață mult mai mică

Din punct de vedere urbanistic: zona urbanistică (M3) cu parametrii de construire superiori zonei în care se afla proprietatea analizată - asupra acestei concluzii expertizei au revenit în suplimentul la raportul de expertiză, efectuat în baza

actelor noi depuse la dosar referitoare la încadrarea în parametrii urbanistici a terenurilor din zonă, acceptând că încadrarea inițial făcută este una greșită.

Datorita acestor caracteristici diferite, consideram ca aplicarea unor ajustări cantitative asupra elementului de comparație "suprafața teren" este dificil de cuantificat și de justificat (în sensul metodei de evaluare), pe de o parte, iar pe de alta parte, considerăm că se impunea luarea în considerare a elementului de comparație "indicatori urbanistici" ca fiind relevant în cazul de față și aplicarea unor ajustări negative pentru reflectarea diferențelor de parametrii urbanistici".

Astfel cum s-a arătat, în suplimentul la raportul de expertiză, față de actele noi depuse la dosar privind încadrarea în parametrii urbanistici, experții au arătat că „în ipoteza în care zona L3a se întinde până la axa străzii Zambilelor și nu include proprietățile aflate pe dreapta a străzii, în sensul de mers dinspre bd. Lacul Tei, încadrarea noastră nu este cea adecvată. Similar, str. Fibrei delimitează zona M3 de zona L1a. În aceeași ipoteză ca mai sus, încadrarea noastră este greșită”.

Înalta Curte a constatat într-adevăr, că din actele depuse la dosar (certificate de urbanism, planul urbanistic zonal, acte emise de Direcția Generală de Dezvoltare Urbană, Serviciul Urbanism din cadrul Primăriei Municipiului București - filele 145-174 vol. 24 dosar instanță) conform PUG- MB și Regulamentului Local de Urbanism al Municipiului București, zona străzilor Ramuri Tei, Vidin, Zambilelor se încadrează în zona subfuncțională L1a, locuințe individuale și colective mici cu maxim P+2 niveluri, situate în afara zonelor de protecție; aceeași este și situația din zona str. Aromei, str. K.I.Kepler, str. Fibrei, str. Gheorghe Țiteica.

În ceea ce privește obiectivul suplimentar stabilit prin suplimentul la raportul de expertiză, respectiv dacă raportul de evaluare întocmit în dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC/2010 respectă Standardele Internaționale de Evaluare, experții au arătat următoarele:

„am analizat cu atenție comparabilele utilizate de către evaluatorul Nuțiu Emil și fata de acestea ne-am exprimat opinia (în cadrul răspunsului la obiectivul d) din raportul de expertiza tehnica judiciara) privind inadecvarea utilizării lor în cadrul metodei comparației vânzărilor pentru întreaga suprafață de teren, în principal datorita caracteristicilor fizice diferite (comparabilele beneficiază de suprafețe mult mai mici), care nu sunt comparabile cu cele ale terenului evaluat și care nu reflectă condițiile de pe piața pe care concurează terenul de evaluat (în sensul IVS privind informațiile comparabile) și față de care aplicarea unor ajustări cantitative este dificil de justificat și cuantificat (în sensul metodei de evaluare).

Totuși, comisia de experți a utilizat doua dintre comparabilele folosite de către evaluatorul Nuțiu Emil (comparabilele B și C - renumerotate D și E în raportul de expertiza tehnica judiciară) în cadrul metodei parcelării, în faza estimării valorii de piață a lotului mediu. Comparabila A (folosita de evaluatorul Nutiu Emil) nu a fost utilizata, intrucat a fost considerata inadecvata atât prin prisma localizării, cât și datorita aspectelor legale (a se vedea răspunsul la obiectivul d) din raportul de expertiza tehnica judiciară).

În concluzie la acest prim aspect, apreciem că nu poate utiliza metoda comparației vânzărilor (în sensul tehnicilor de evaluare) prin raportare doar la comparabilele folosite de către evaluatorul Nuțiu Emil, întrucât acestea prezintă

caracteristici mult diferite, asupra cărora nu se pot aplica ajustări rezonabile, credibile și justificate.(...)

În urma analizării critice și imparțiale a raportului de evaluare, am constatat faptul că acesta parcurge principalele elemente de formă și conținut prevăzute de Standardele Internaționale de evaluare în vigoare la data evaluării, desfășurate în cele 5 (cinci) capitole: premisele evaluării, prezentarea datelor, analiza proprietății, evaluarea proprietății și concluziile finale. Unele aspecte cuprinse parțial sau insuficient individualizate pentru proprietatea imobiliară evaluată sunt considerate neconformități minore, fără impact direct asupra valorii, astfel încât nu vom insista asupra lor. Neconformitățile majore identificate sunt aferente capitolului “Evaluarea proprietății” și se referă în principal la comparabilele utilizate și la ajustările aplicate, pentru care am prezentat argumentele în cadrul răspunsului la obiectivul d) din raportul de expertiza tehnică judiciară. În concluzie la acest al doilea aspect, raportul de evaluare respecta din punct de vedere metodologic Standardele Internaționale de Evaluare, dar conține neconformități care au afectat rezultatul evaluării”.

Înalta Curte a constatat, așadar, că prin rechizitoriu s-a considerat că toate comparabilele folosite nu erau adecvate întrucât se situau în alte zone decât terenul evaluat (concluzie rezultată din raportul de constatare a specialiștilor DNA), iar experții desemnați au apreciat că prima proprietate comparabilă avea caracteristici diferite față de terenul evaluat (localizare și condiționarea plății întregului preț), iar celelalte două comparabile nu puteau fi utilizate în cadrul metodei de evaluare a comparației directe, având în vedere suprafața mult mai mică de teren, fiind apreciată imposibilă aplicarea unor corecții asupra elementului de comparație „suprafață de teren” (acestea fiind însă acceptate pentru metoda parcelării). Asupra diferențelor de încadrare punct de vedere urbanistic, pe baza noilor acte depuse la dosar, experții au revenit asupra concluziei, Înalta Curte constatând că, într-adevăr, terenurile se încadrau în aceeași zonă urbanistică ca și cel evaluat, respectiv zona subfuncțională L1a.

Astfel cum se arată anterior, în stabilirea existenței sau inexistenței unei eventuale intenții frauduloase de supraevaluare, Înalta Curte a apreciat relevant modul în care alte persoane de specialitate au procedat în evaluarea aceleiași suprafețe de teren.

Sub acest aspect, s-a constatat că specialiștii DNA au folosit, **în cadrul metodei comparației vânzărilor, terenuri cu suprafață similară cu cele utilizate de inculpatul Nuțiu Emil**, respectiv proprietatea “comparabila 2”: **teren în suprafață de 250 mp** situat în zona Petricani proprietatea “comparabila 3”: **teren în suprafață de 288 mp** situat în Str. Petricani, zona strand Tei; proprietatea “comparabila 4”: **teren în suprafață de 800 mp** situat în zona Coletina - Doamna Ghica. Mai mult decât atât, au apreciat că în această situație nu este necesară aplicarea unor corecții pentru elementul de comparație suprafața de teren, în condițiile în care inculpatul Nuțiu Emil, în raportul de evaluare a explicat necesitatea aplicării unor corecții negative de -20% cu privire la suprafața de teren.

Înalta Curte a reținut că nu există grile standard pentru aplicarea corecțiilor, acestea fiind lăsate strict la aprecierea fiecărui evaluator, atât în privința incidenței lor,

cât și a cuantumului procentului. Ceea ce s-a reținut însă, a fost faptul că inculpatul a apreciat că această situație implică aplicarea unor corecții pentru acest element de comparație.

A rezultat, așadar, că aceste „neconformitățile majore care au afectat rezultatul evaluării” stabilite de către experții desemnați în cauză (respectiv folosirea în cadrul metodei comparației a unor terenuri cu suprafață mult mai mică), sunt, potrivit altor experți evaluatori, elemente corecte, acceptabile, fiind folosite de parchet chiar în susținerea acuzației penale.

Pe de altă parte, Înalta Curte a reținut că experții desemnați Dunăreanu Raluca și Catargiu Adela, ale căror concluzii au fost însușite de către instanță, au selectat și folosit comparabile nu din imediata vecinătate a terenului evaluat, considerând că acestea din urmă nu sunt relevante pentru stabilirea valorii de piață a terenului: „pentru analiză s-au selectat comparabile amplasate în zone rezidențiale caracterizate de clădiri cu regim mic de înălțime, consacrate și bine definite, cât mai apropiate de terenul analizat. În ipoteza că scopul parcelării terenului nu este construirea unei replici a cartierelor Plumbuita sau Tei Toboc (“Plumbuita faza a II-a” sau “Plumbuita 2”) sau o zonă cu locuințe modeste, nu am luat în considerare tranzacții sau oferte de terenuri amplasate în aceste zone, chiar dacă ele sunt printre cele mai apropiate de cel analizat Astfel, am analizat și luat în considerare tranzacții și oferte pentru terenuri amplasate în zonele Colentina – D-na Ghica și Lacul Tei”. De asemenea, Înalta Curte a reținut că printre cele 9 comparabile selectate de către experții desemnați pentru stabilirea valorii terenului prin metoda parcelării se regăsesc și comparabilele de B și C utilizate în raportul de evaluare întocmit de către inculpatul Nuțiu Emil, dar și comparabile din aceeași zonă cu acestea (și, așa cum s-a arătat, concluziile la care au ajuns experții desemnați prin folosirea acestor comparabile sunt extrem de apropiate de acelea la care au ajuns cele două societăți de evaluare ce au întocmit evaluări pentru Camera Notarilor Publici).

În ceea ce privește proprietatea comparabila A (teren în suprafață de 3.750 mp amplasat în București, Str. Pierre de Coubertin nr. 8B, Sector 2), acceptată ca și comparabilă de către inculpat, potrivit apărărilor formulate, întrucât se afla în apropierea unui parc, iar imobilul evaluat era un parc, s-a constatat, pe de o parte, faptul că acea condiție reținută de către experți, privind plata restului de 1.000.000 euro după obținerea autorizației de construire necesare edificării unei clădiri cu destinația de spital privat a fost îndeplinită, în fapt fiind edificat Spitalul Monza, și, pe de altă parte, că și experții desemnați au selectat și proprietăți comparabile situate în apropierea parcurilor (comparabilele B,C,D,E), explicând detaliat impactul pozitiv asupra prețului cât și aprecierea cumpărătorilor pentru asemenea proprietăți (filele 59-60 raport expertiză).

În aceste circumstanțe, în care persoane de specialitate asupra cărora nu planează nicio suspiciune cu privire la o intenție de supraevaluare a terenului, respectiv atât specialiștii DNA, cât și experții independenți desemnați au procedat într-un mod similar inculpatului Nuțiu Emil, folosind în cadrul metodei comparației terenuri în suprafață mult mai mică decât terenul evaluat (specialiștii DNA) sau utilizând ca și comparabile terenuri situate în alte zone, la o distanță de 1 km - 2,5 km de terenul evaluat, arătând motivat că acestea îndeplinesc condiția de similaritate (experții

desemnați), Înalta Curte a constatat că toate aceste elemente intră în marja de apreciere a fiecărui expert și nu pot demonstra, prin ele însele, o intenție frauduloasă de supraevaluare.

S-a mai invocat, în cursul cercetării judecătorești, nerespectarea de către evaluator a dispozițiilor art. 16 alin. 6⁴ din Legea nr. 247/2005, Titlul VII, care statuează că la cererea evaluatorilor sau a reprezentanților societății de evaluare, băncile, notarii publici, agențiile imobiliare, birourile de carte funciară, precum și orice alți deținători de informații privind tranzacțiile cu proprietăți imobiliare sunt obligați să le comunice de îndată, în scris, datele și informațiile necesare efectuării evaluării, chiar dacă prin legi speciale se dispune altfel.

Înalta Curte a constatat că textul în discuție nu instituie o obligație în sarcina evaluatorului, ci un drept al acestuia de a se adresa băncilor, notarilor publici, agențiilor imobiliare, birourile de carte funciară, etc. în vederea obținerii de informații necesare evaluării, dispoziția legală impunând obligația tuturor acestor instituții de a răspunde unei asemenea solicitări.

Ca atare, nu există o interdicție legală de utilizare pentru evaluare a ofertelor de vânzare, Standardele Internaționale de Evaluare permitând folosirea acestora, condiția fiind aceea a existenței datelor care să permită verificarea realității ofertei (indicarea datelor de contact ale vânzătorului, nume, număr de telefon), or, în cauză, ofertele selectate respectau aceste exigențe. De altfel, textul face trimitere inclusiv la agențiile imobiliare, acestea nefiind în posesia unor acte de vânzare cumpărare, ci a unor oferte.

Nu în ultimul rând, este de menționat faptul că atât experții desemnați, cât și specialiștii DNA, au utilizat pentru evaluare oferte de vânzare același mod de lucru rezultând și din concluziile raportului de control al Curții de Conturi pentru perioada 2007-2011, astfel că s-a putut susține că exista o anumită practică în acea perioadă adoptată de toți experții evaluatori și menținută și în prezent.

Concluzionând, în raport de toate considerentele anterioare, Înalta Curte a constatat că în ceea ce-l privește pe inculpatul Nuțiu Emil, nu s-a putut reține că a acționat cu intenția specifică participației penale sub forma complicității, respectiv intenție directă sau indirectă, astfel că a dispus achitarea în temeiul dispozițiilor art. 16 lit. b) teza a II-a C.proc.pen.

A constatat că inculpatul a fost reținut, arestat preventiv și la domiciliu de la 20.11.2014 la 13.06.2015.

10. Complicitatea beneficiarului despăgubirilor

În sarcina inculpatului Gheorghe Stelian s-a reținut că a pus la dispoziția expertului evaluator Nuțiu Emil contractul de vânzare-cumpărare încheiat între acesta și Orzata Antonia Raluca și S.C. Centrul Medical „Policlinico Dimonza” S.R.L., al cărui preț a fost de 800 euro/metru pătrat, în scopul supraevaluării terenului și obținerii de despăgubiri nejustificat de mari, sprijinind astfel membrii Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor să-i acorde despăgubirile stabilite prin raportul de evaluare, cu consecința prejudicierii bugetului de stat cu suma de 263.327.559 lei și obținerea unor foloase necuvenite în cuantum de 197.507.284, 1 lei (46.288.238, 3 euro).

Deși aceasta este descrierea faptei la secțiunea „În drept” a actului de sesizare, în cuprinsul rechizitoriului s-a mai menționat și faptul că beneficiarul Gheorghe Stelian a depus și un memoriu tehnic de evaluare, întocmit în ianuarie 2010 la cererea

sa, de către Ionescu Nicoleta Monica – expert autorizat de ANCPI Certificat de autorizare Seria RO-MB-F, nr. 0099 și care viza chiar terenul din dosarul de despăgubire, în condițiile în care drepturile succesoriale pentru suprafața de teren, obiect al dosarului de despăgubire nr.22714/FFCC, le-a obținut prin cumpărare de la cedentii - moștenitorii Sinigallia Dino Gianni și Roman Maddalena Diana - trei luni mai târziu, respectiv la data de 22.04.2010. S-a susținut că anterior cesiunii s-a interesat, a obținut date și informații în legătură cu terenul revendicat de cedent, de care apoi s-a folosit în procedura de evaluare, ca și cum ar fi știut din ianuarie 2010 că urmează să devină peste 3 luni cesionar al respectivul teren (fila 11 rechizitoriu).

În ceea ce privește memoriul tehnic depus de către inculpatul Gheorghe Stelian, Înalta Curte a reținut următoarele:

Potrivit dispozițiilor legale, persoana care solicita restituirea unui teren trebuia să depună la dosar, în etapa în care acesta se afla în faza administrativă, o expertiză topografică cu privire la amplasamentul imobilului, expertiză ce era analizată în cadrul Direcției Evidență Imobiliară și Cadastru. În acest sens, prin adresa nr. 5370/55026 din 30.05.2006, Subcomisia Sectorului 2 a Municipiului București îi comunica petentului Sinigallia Dino Gianni să anexeze cu prioritate cererii sale o „*expertiză topografică cu determinarea exactă a suprafeței ce poate fi restituită întocmită de un expert autorizat și avizată tehnic de Oficiul cadastru și Publicitate Imobiliară a Municipiului București*”. În cauză a fost întocmită o asemenea expertiză topografică, însă aceasta nu a fost acceptată, prin adresa din 08.12.1999, Direcția Evidență Imobiliară și Cadastru din cadrul Primăriei Municipiului București recomandând petentului Sinigallia Dino Gianni refacerea raportului de expertiză efectuat de către expertul Tăbăcaru Adrian, având în vedere diferențele de suprafețe înscrise în actele de proprietate și planul topografic 1:1000 din anul 1943 (filele 50-53 vol. 8 d.u.p.).

Ulterior, în cauză, a fost efectuată o nouă expertiză topografică de către expertul Ionescu Monica, împrejurare ce rezultă din *Nota de informare privind cererile d-nului Sinigallia Dino Gieanni, întocmită de Subcomisia Sectorului 2 de aplicare a legilor fondului funciar* (filele 18-20 vol. 8 d.u.p. nr. 393/P/2013), care însă nu a fost atașată la dosar.

Astfel cum rezultă din declarația inculpatului Nuțiu Emil, după primirea documentelor necesare efectuării raportului, acesta a fost înștiințat de către personalul din cadrul S.C. Business Evaluator S.R.L. „*că nu putem să realizăm evaluarea întrucât nu aveam un plan topografic care să specifice cât teren este construibil și cât teren este sub apă*”, act ce ar fi trebuit să existe la dosar, astfel că a comunicat telefonic aceste împrejurări consilierilor din cadrul A.N.R.P. (declarație inculpat din 19 iunie 2015, filele 30-33 volumul 4 dosar instanță). În cursul lunii ianuarie 2011, la solicitarea inculpatului Gheorghe Stelian, același expert Ionescu Monica Nicoleta a întocmit un memoriu tehnic, stabilind că „*din suprafața totală cerută pentru despăgubiri, ce face obiectul dosarului 22714/FFCC/2010, cererea nr. 152 din 2005 suprafața revendicată, în baza deciziei 13366/26.11.2010 la cererea nr. 345/08.02.2002 din fosta adresă str. Matei Basarab nr. 56 Comuna suburbană Tei Plumbuita Județul Ilfov*”:

- suprafața de 118604 mp teren construibil se află în intravilanul localității București, str. Plumbuita sector 2
- suprafața de 21395 mp reprezintă teren ocupat de albia lacului Colentina, din care suprafața de 9465 a fost restituită în natură”.

Așa cum s-a arătat, în rechizitoriu s-a susținut faptul că memoriul tehnic ar fi fost realizat la cererea inculpatului Gheorghe Stelian, în luna ianuarie 2010, deci încă înainte de data la care Gheorghe Stelian a devenit titularul drepturilor litigioase. Înalta Curte a constatat că este vorba despre o simplă eroare materială, pe prima pagina a memoriului tehnic fiind trecută ca dată „ianuarie 2011”, pentru ca pe fila 2 să existe mențiunea „ianuarie 2010”, în condițiile în care, în cuprinsul aceleiași pagini, se face referire la faptul că „ridicarea a fost efectuată la cererea domnului Gheorghe Stelian, cesionar de drepturi al solicitantului Sinigallia Dino Geani, moștenitor al autoarei Sinigallia Maria, potrivit contractului de cesiune de drepturi autentificat sub numărul 6476/6206 din 22.04.2010”, la hotărârea nr. 11072 din 25.10.2010 a Prefecturii Municipiului București dar și la dosarul înregistrat la A.N.R.P. pe 25 noiembrie 2010, nr. 22714/FFCC/2010, care, în mod evident, nu existau în luna ianuarie 2010.

A rezultat, așadar, că aceste împrejurări care vizează data întocmirii memoriului sunt lipsite de orice relevanță, fiind vorba de o eroare materială evidentă.

Memoriul tehnic a fost pus în discuție în cursul cercetării judecătorești, în ședința din 9 octombrie 2015, solicitându-se reprezentantului Ministerului Public și inculpaților să precizeze dacă formulează obiecții în privința datelor tehnice stabilite de către expertul Ionescu Nicoleta Monica. Acestea nu au fost contestate, Înalta Curte constatând și împrejurarea că acuzația penală din prezenta cauză nu vizează și faptul că terenul pentru care s-au acordat despăgubiri în dosarul nr. 22714/FFCC nu ar fi avut structura indicată de către expertul topo Ionescu Nicoleta Monica, respectiv 118.605 mp teren și 11.930 mp teren aflat permanent sub apă, chestiuni care oricum nu erau nici în competența cadrului secretariatului tehnic al A.N.R.P. și nici în cea a evaluatorului desemnat. De altfel, și specialiștii Direcției Naționale Anticorupție, pe ale căror concluzii se fundamentează rechizitoriul, au stabilit valoarea terenului tot în raport de datele menționate în memoriul tehnic (fila 17 raport de constatare tehnico-științifică vol. 9 d.u.p.).

Totuși, a fost de menționat faptul că, în cauză, există serioase îndoieli că terenul avea structura indicată în memoriul tehnic, însă Ministerul Public nu a făcut cercetări în această direcție (nici nu a fost audiat expertul topo Ionescu Nicoleta Monica), limitându-se să invoce erori materiale evidente, care nu aveau absolut nicio relevanță, ci demonstrează, mai degrabă, superficialitatea analizei efectuate.

În aceste circumstanțe, Înalta Curte a examinat faptele inculpatului Gheorghe Stelian numai prin raportare la acuzația că a pus la dispoziția expertului evaluator Nuțiu Emil contractul de vânzare-cumpărare încheiat între acesta, Orzata Antonia Raluca și S.C. Centrul Medical „Policlinico Dimonza” S.R.L., al cărui preț a fost de 800 euro/metru pătrat, în scopul supraevaluării terenului și obținerii de despăgubiri nejustificat de mari, sprijinind astfel membrii Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor să-i acorde despăgubirile stabilite prin raportul de evaluare.

Contextul în care a inculpatul a acționat, înțelegerea prealabilă avută cu inculpatul Cocoș Dorin privind cumpărarea influenței, pe care acesta din urmă o avea

asupra unor membri ai Comisiei Centrale, au fost anterior analizate, neimpunându-se reluarea lor (pct. 6.1.).

Înalta Curte a constatat că Ministerul Public nu a stabilit prin actul de sesizare circumstanțele în care acest contract de vânzare-cumpărare a intrat în posesia evaluatorului. Din probatoriul administrat în cauză sub acest aspect a rezultat că S.C. Bussines Evaluator S.R.L. avea sediul în Târgu Mureș, și, întrucât fiul inculpatului Nuțiu Emil, Nuțiu Andrei Florin, era student în București, se obișnuia ca atât actele necesare efectuării rapoartelor de evaluare, cât și rapoartele de evaluare realizate să fie ridicate, respectiv depuse la sediul A.N.R.P. de către acesta.

În cursul lunii decembrie 2010, după ședința Comisiei Centrale din 8 decembrie 2010, fiul inculpatului Nuțiu Emil s-a deplasat la sediul A.N.R.P. pentru a prelua dosarele în care societatea fusese desemnată pentru efectuarea rapoartelor de evaluare. În acest context, a luat legătura cu beneficiarul din dosarul 22714/FFCC/2010, inculpatul Gheorghe Stelian (care anterior fusese anunțat de societate despre numirea ca evaluator - vol. 1, fila 147 d.u.p. nr. 393/P/2013), stabilind o întrevedere cu acesta în fața sediului instituției. În cadrul întâlnirii, inculpatului Gheorghe Stelian i s-a pus în vedere să depună, dacă deține, înscrisuri privind valoarea terenului supus evaluării, respectiv vânzări de terenuri din zona în care se afla imobilul.

Ulterior, în cursul aceleiași zile, inculpatul Gheorghe Stelian i-a înmănat fiului inculpatului Nuțiu Emil o copie a contractului de vânzare-cumpărare a terenului în suprafață de 3.750 mp amplasat în București, Str. Pierre de Coubertin nr. 8B, Sector 2, pe care îl înstrăinase la data de 29 ianuarie 2010, pentru a servi la evaluare.

Contractul de vânzare-cumpărare a fost utilizat la efectuarea raportului de evaluare (comparabila A), dobândind astfel un rol important, esențial, în stabilirea cuantumului final al despăgubirilor, care s-au ridicat la valoarea de 377.282.300 lei pentru suprafață de 13,0535 ha.

Astfel cum s-a arătat anterior, în baza raportului de expertiză efectuat în cursul cercetării judecătorești, Înalta Curte a stabilit că *valoarea întregii proprietăți compusă din 118.605 mp teren și 11.930 teren ocupat de lacul Plumbuita era de 158.929.225 lei, inferioară celei reținută prin raportul de evaluare (pct.7).*

Ca atare, în sarcina inculpatului Gheorghe Stelian instanța a reținut faptul că a pus la dispoziția evaluatorului contractul de vânzare-cumpărare încheiat între acesta și Orzata Antonia Raluca și S.C. Centrul Medical „Policlinico Dimonza” S.R.L., al cărui preț a fost de 800 euro/metru pătrat, contract ce a fost folosit ca și comparabilă și a condus la stabilirea unei valori mai mari decât valoarea reală a terenului, cu consecința prejudicierei bugetului de stat cu suma de 218.353.075 lei și, în același timp, la obținerea unor foloase necuvenite.

Verificând în ce măsură fapta anterior descrisă poate fi circumscrisă unui act de ajutor la săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu de către inculpații Dumitrea Crinuța Nicoleta și Diacomatu Sergiu Ionuț, Înalta Curte a reținut următoarele:

Potrivit dispozițiilor art. 48 C.pen. (reglementare similară celei prev. de art. 26 C.pen. anterior), complice este persoana care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală. Este, de asemenea, complice persoana care promite, înainte sau în timpul săvârșirii faptei, că va tăinui bunurile

provenite din aceasta sau că va favoriza pe făptuitor, chiar dacă după săvârșirea faptei promisiunea nu este îndeplinită.

A rezultat, așadar, că, pentru ca acțiunile desfășurate de o persoană să poată fi circumscrise participației penale sub forma complicității, trebuie îndeplinite următoarele condiții, sub aspect obiectiv:

- să se fi săvârșit în mod nemijlocit de către o altă persoană o faptă prevăzută de legea penală;

- să se fi efectuat acte de sprijinire a autorului în comiterea faptei (constând fie într-o contribuție materială care a sprijinit sau ajutat la realizarea laturii obiective, fie morală, care a înlesnit ori ajutat la realizarea laturii subiective);

- contribuția să fi servit efectiv la săvârșirea faptei prevăzută de legea penală; contribuția complicei trebuie să fie reală și efectivă, adică să se integreze în antecedenta causală a rezultatului ilicit și să fie folosită de autorul faptei.

Sub aspect subiectiv, este necesar ca cel care înlesnește sau ajută în orice fel la săvârșirea faptei prevăzute de legea penală să acționeze cu intenție directă sau indirectă. Intenția se caracterizează, sub aspectul factorului intelectual, printr-o poziție psihică bivalentă, pe de o parte, față de fapta săvârșită de către autor și de rezultatul său și, pe de altă parte, față de propria activitate și de urmările acesteia. Complicele cunoaște activitatea autorului și prevede ca cert sau eventual rezultatul ei socialmente periculos și, totodată, are cunoștință că prin activitatea sa contribuie la săvârșirea faptei prevăzute de legea penală de către autor.

Astfel cum a rezultat chiar din conținutul reglementării, complicitatea poate fi anterioară sau concomitentă, în raport de momentul realizării actului de ajutor. Constituie o complicitate anterioară (cea care interesează în cauză) orice contribuție dată de complice înainte de a se fi trecut la efectuarea de acte de executare de către autor, dar în vederea executării, iar contribuția care poate fi nemijlocită sau mijlocită și implică întotdeauna o legătură subiectivă prealabilă, directă sau indirectă, între autor și complice.

Aplicând aceste considerații teoretice la situația de fapt reținută în prezenta cauză, s-au constatat următoarele:

Astfel cum s-a arătat în cele ce preced, condiția de bază a complicității, cea privind comiterea de către autor a unei fapte prevăzute de legea penală este îndeplinită, în sarcina inculpaților Dumitrean Crinuța Nicoleta și Diacomatu Sergiu Ionuț reținându-se săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu.

În privința legăturii subiective dintre autor și complice, Înalta Curte a constatat că aceasta s-a realizat în mod indirect, prin intermediul inculpatului Cocoș Dorin.

Din probatoriul administrat a rezultat că, încă de la momentul formulării declarației notariale din 19 octombrie 2010, prin care a arătat că este de acord să primească despăgubiri pentru suprafața de 13,0535 ha, deci anterior înregistrării dosarului de despăgubire pe rolul A.N.R.P., Gheorghe Stelian cunoștea faptul că inculpatul Cocoș Dorin va interveni pentru rezolvarea rapidă și favorabilă a acestuia. Pentru acest demers, exista certitudinea că trebuia să plătească o anumită sumă de bani, prețul traficării influenței; din probatoriul administrat a rezultat că suma a fost stabilită după efectuarea raportului de evaluare, aceasta fiind de 10 milioane de euro, o parte din bani urmând să ajungă la membrii Comisiei Centrale. „Gheorghe Stelian

mi-a comunicat că are un dosar la A.N.R.P. prin care solicită despăgubiri pentru un teren în suprafață de 14 ha, situat în zona Parcului Plumbuita. Nu știu dacă de la început mi-a comunicat și care este valoarea terenului. Eu i-am spus că este problema mea cu cine rezolv soluționarea favorabilă a acestui dosar și că pentru acest serviciu îi pretind suma de 10 milioane de euro. Nu am avut discuții amănunțite, i-am spus eu rezolv, mie îmi dai banii și e treaba mea ce fac. (declarația inculpatului Cocos Dorin din 23 octombrie 2015, filele 82-84 volumul 6 dosar instanță).

Deși nu știa exact persoanele din cadrul Comisiei Centrale asupra cărora se exercita influența, întrucât „această a doua parte era oarecum secretă”, Cocos Dorin necomunicându-i numele niciunui membru, dându-i doar asigurări „să stea liniștit, să aibă răbdare că totul va fi în regulă”, inculpatul Gheorghe Stelian recunoaște faptul că „între titularii de drepturi litigioase se cunoștea faptul că Dorin Cocos are influență asupra unor decizionali din A.N.R.P. și putea rezolva solicitări de despăgubiri” și că l-a perceput pe Cocos Dorin ca un intermediar, care era sigur pe ceea ce îi spunea. „Am ținut legătura permanent cu Dorin Cocos și acesta m-a asigurat de fiecare dată că se va rezolva în mod favorabil cererea de despăgubire” (declarație fila 140 vol. II d.u.p. nr. 828/1/2015).

Pentru inculpatul Gheorghe Stelian exista, astfel, certitudinea rezolvării favorabile și rapide a dosarului prin legătura pe care o avea inculpatul Cocos Dorin cu persoane din cadrul Comisiei Centrale, siguranța fiind dată atât de garanțiile primite de la acesta, cât și de soluționarea dosarului anterior printr-un mecanism similar (intervenția inculpatului Cocos Dorin, plata unei sume substanțiale de 5-6 milioane de euro pentru acest „serviciu”). De altfel, această siguranță l-a determinat pe inculpatul Gheorghe Stelian să înstrăineze, în data de 7 februarie 2011, un procent de 25% din drepturile litigioase, aducându-le la cunoștință cumpărătorilor, încă de la prima întâlnire „faptul că evaluarea este acceptată de către A.N.R.P., în sensul că a fost acceptată de către evaluatorul intern din A.N.R.P. și că urma să intre în comisie în vederea aprobării” (declarație martor Gheorghe Gabriel, fila 23, vol. 12 dosar instanță). Deși inculpatul a susținut că a luat această decizie, „întrucât nu aveam certitudinea că voi intra în posesia acțiunilor de la Fondul Proprietate” (declarație din 20 mai 2015, fila 23, vol. 3 dosar instanță), în realitate, cu totul altele au fost resorturile care l-au determinat pe inculpat să înstrăineze o parte din drepturi, o dovadă în acest sens fiind și clauzele contractului. Astfel, conform art. 3, prețul plătit de cesionari la semnarea contractului era de aproximativ 10% din valoarea totală, restul de 42.890.287 lei urmau să fie achitați în 4 zile lucrătoare de la data la care cesionarii intrau în posesia deciziilor individuale emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor; conform art. 6 - în cazul în care în termen de 31 de zile calendaristice de la semnarea contractului deciziile individuale nu se emiteau, dacă nu se stabilea de comun acord un nou termen intervenea un pact comisoriu de gradul IV, părțile fiind repuse în situația anterioară, cu obligația cedentului de a restitui toate sumele plătite de cesionari cu titlu de preț (actul adițional la contractul de cesiune, filele 134-139 vol. I, d.u.p. nr. 393/P/2013). A rezultat, cu evidență, faptul că inculpatul nu a urmărit să-și asigure certitudinea obținerii unei sume, întrucât neacordarea despăgubirilor în termenul stabilit atrăgea restituirea banilor încasați. Clauzele au fost introduse la solicitarea cesionarilor, astfel cum rezultă din declarațiile acestora, pentru a-și elimina

orice risc, martorul Vișoiu Valentin, unul dintre cumpărătorii dreptului litigios, susținând în cursul urmăririi penale că inculpatul Gheorghe Stelian i-a „lăsat impresia că poate rezolva acest dosar”, și explicând în fața instanței faptul că i s-a părut că acesta este „o persoană extrem de documentată și sigură pe ea” (declarația din 19 septembrie 2016 – fila 19 volumul 12 dosar instanță).

Concluzionând, Înalta Curte a reținut că la momentul înregistrării dosarului inculpatul Gheorghe Stelian avea certitudinea rezolvării favorabile, cunoștea că stimularea financiară a membrilor comisiei determina aprobarea acestuia, în orice condiții, cunoștea astfel elementele de ilicit care urmează să stea în spatele acestei soluții, astfel că legătura subiectivă cu autorii este realizată în mod indirect, așa cum s-a arătat, prin intermediul inculpatului Cocoș Dorin.

Apărarea formulată de inculpat viza faptul că dispozițiile legale permiteau beneficiarului despăgubirilor să participe în mod activ la efectuarea raportului de evaluare și să depună acte privind valoarea terenului.

Înalta Curte a reținut că, într-adevăr, în conformitate cu dispozițiile art. 16.13. alin. 2 din Normele metodologice de aplicare a titlului VII din Legea nr. 247/2005, persoanele îndreptățite să primească despăgubiri erau obligate să dea evaluatorului, la solicitarea acestuia, orice lămuriri în legătură cu obiectul lucrării, și, totodată, să prezinte evaluatorului orice înscrisuri pe care le posedă, de natură a furniza acestuia informații privind valoarea imobilului obiect al lucrării.

În cauză, însă, inculpatul, deși susține că a fost întrebat dacă „are cunoștință despre vânzări de terenuri în zona în care se afla imobilul ce urma să fie evaluat”, a depus un contract de vânzare-cumpărare a unui teren dintr-o altă zonă, nu cea supusă evaluării, vândut la un preț de 800 de euro/mp, acesta fiind în mod evident interesat în stabilirea unei valori cât mai mari a despăgubirilor, mai ales că, încă de la început, cunoștea faptul că suma pe care urma să o obțină trebuia „împărțită” cu cei ce îi asigurau „rezolvarea dosarului”.

În aceste circumstanțe, Înalta Curte a constatat că actul depus de inculpatul Gheorghe Stelian, deși era prevăzut de lege, prin intenția frauduloasă cu care acesta a acționat (faptul că știa că urma să se intervină la membrii comisiei, având asigurări certe că totul se va rezolva) și modul în care a fost utilizat în cadrul expertizei (conducând la o supraevaluare a imobilului), a devenit apt pentru a mijloci abuzul în serviciu comis de cei doi membri ai Comisiei Centrale la care a intervenit inculpatul Cocoș Dorin. Astfel, prin acțiunile sale, având drept scop nu doar rezolvarea dosarului ci, indirect, și obținerea unei evaluări cât mai mari (dacă acest lucru era posibil), a acceptat înlesnirea abuzului în serviciu, iar actele sale se inserează în antecedenta cauzală a acestei infracțiuni, deoarece contractul pe care l-a pus la dispoziție a contribuit efectiv la stabilirea valorii finale a terenului supus evaluării.

Împrejurarea că, în cazul inculpatului Nuțiu Emil, care a apreciat că terenul din Str. Pierre de Coubertin nr. 8B poate fi folosit ca și comparabilă, nu s-a reținut vinovăția sub forma intenției directe sau indirecte, întrucât nu s-a demonstrat că prin acțiunile sale a acționat cu intenția de supraevaluare a imobilului, nu prezintă relevanță pentru calificarea acțiunii inculpatului Gheorghe Stelian ca și act de complicitate la săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu. Complicitatea materială a fost mediată de către inculpatul Nuțiu Emil, care a acționat, fără vinovăția prevăzută

de lege pentru caracterizarea faptei sale ca o formă de participație penală, la săvârșirea aceleiași infracțiuni de abuz în serviciu. Tipicitatea conduitei complicei depinde de scopul urmărit și nu de mijloacele folosite, iar aceasta este realizată atunci când mijloacele folosite sunt subsumate unui scop infracțional, fiind indiferent dacă în realizarea acestuia complicele acționează direct asupra autorului sau în mod indirect. Vinovăția unui complice se dovedește deci prin raportare la actele realizate de el însuși și la scopul urmărit și nu este înlăturată nici prin faptul că actele sale au produs efect inclusiv în mod mediat prin intermediul unei alte persoane (în speță Nuțiu Emil) și nici prin faptul că persoana prin care s-a dat sprijin autorului a acționat fără vinovăție.

Fapta inculpatului Gheorghe Stelian de a înmâna acest contract, acceptând posibilitatea ca acesta să fie folosit la stabilirea valorii terenului ce făcea obiectul dosarului pentru care, prin intermediul inculpatului Cocos Dorin, cumpărase practic soluția, și care, în fapt, a fost folosit și a condus la stabilirea unei valori a terenului superioare valorii reale a acestuia, s-a circumscris unui act de ajutor, de înlesnire a abuzului în serviciu, constând în aprobarea acordării titlului de despăgubire în baza unui raport de evaluare care nu reflecta valoarea reală a terenului.

A fost un act de complicitate anterioară, materială și mediată, care se inserează în antecedenta cauzală a abuzului în serviciu (contractul de vânzare cumpărare a folosit la supraevaluare), iar la momentul comiterii de către inculpatul Gheorghe Stelian a acestui act, chiar în lipsa unei înțelegeri directe cu membrii comisiei, fapta ce urma a fi săvârșită de autorii infracțiunii de abuz în serviciu era suficient de bine caracterizată, așa încât nu s-a putut susține că inculpatul ar fi acționat fără vinovăție.

Din punct de vedere subiectiv, fapta a fost comisă cu intenție indirectă, inculpatul acceptând ca cert sau eventual rezultatul ei socialmente periculos (supraevaluarea imobilului) și, totodată, având cunoștință și acceptând că prin activitatea sa contribuie la săvârșirea faptei prevăzute de legea penală de către autori, despre care cunoștea că urmau să aprobe dosarul în orice condiții, dată fiind cointeresarea financiară a acestora prin intervenția lui Dorin Cocos.

Înalta Curte a reținut, așadar, că sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute de lege pentru calificarea faptei inculpatului Gheorghe Stelian ca participație, sub forma complicității, la infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit reținută în sarcina inculpaților Dumitrean Crinuța Nicoleta și Diacomatu Sergiu Ionuț.

Ca și în cazul autorilor, pentru argumentele anterior expuse (pct. I.8), Înalta Curte a constatat că legea penală mai favorabilă inculpatului este actualul Cod penal, care prevede limite de pedeapsă mai reduse, cuprinse între 4 și 14 ani închisoare, astfel că fapta inculpatului se circumscribe dispozițiilor art. 48 rap. la art.13² din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 297 alin. 1 C.pen. cu aplicarea art. 309 C.pen., agravanta fiind atrasă de cuantumul prejudiciului, care depășește valoarea de 2.000.000 lei, prevăzută în art. 183 C.pen., care definește noțiunea de consecințe deosebit de grave.

La individualizarea pedepsei ce a fost aplicată inculpatului Gheorghe Stelian, Înalta Curte a avut în vedere criteriile generale prev. de art. 74 C.pen., respectiv împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;

natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului; conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

Înalta Curte a avut în vedere împrejurările concrete ale comiterii faptei, respectiv că, încă de la început, inculpatul a urmărit obținerea de beneficii prin cumpărarea de influență, prin coruperea personalului cu putere de decizie, ceea ce potențează gravitatea acesteia, împrejurarea că prejudiciul cauzat statului român este unul foarte ridicat. Pe de altă parte, a avut în vedere și contribuția sa efectivă la săvârșirea infracțiunii (punerea la dispoziția expertului a unui contract de vânzare-cumpărare), poziția procesuală sinceră, aportul la aflarea adevărului prin declarațiile date împotriva inculpatului Cocoș Dorin, care au determinat și schimbarea poziției procesuale a acestuia, disponibilitatea de a achita integral prejudiciul, împrejurarea că nu este cunoscut cu antecedente penale. Punând în balanță toate aceste circumstanțe, Înalta Curte a apreciat că se impune aplicarea unei pedepse într-un quantum mai redus decât cea stabilită pentru autorii infracțiunii, de 6 ani închisoare, apreciind că aceasta este suficientă pentru sancționarea, dar și pentru corectarea comportamentului acestuia.

A interzis inculpatului, ca pedeapsă complementară prevăzută de art. 297 alin. 1 C.pen., exercitarea drepturilor prev. de art. 66 alin. 1 lit. a), b) C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat, dar și dreptul de a alege prev. de art. lit. d) a aceluiași articol, pe o perioadă de 4 ani după executarea pedepsei închisorii.

Conform art. 65 C.pen., a interzis inculpatului, ca pedeapsă accesorie, exercitarea drepturilor prev. de art. 66 alin. 1 C.pen. lit. a), b) și d) C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege.

11. Latura civilă

În cursul urmăririi penale, Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice s-a constituit ca parte civilă cu suma de 263.327.559 lei (adresa nr. 290.640/09.12.2014).

În fața instanței de fond, înainte de citirea actului de sesizare, Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice și-a precizat aceste pretenții, solicitând obligarea inculpaților la plata sumei de 263.327.559 lei (echivalentul sumei de 61.714.021,4 euro) actualizată cu rata inflației și, totodată, acordarea de daune interese moratorii sub forma dobânzii penalizatoare, începând cu data ieșirii din patrimoniul statului a acesteia și până la data achitării efective.

Astfel cum s-a dezvoltat în cele ce preced (pct. 7.), Înalta Curte a reținut că valoarea terenului ce a făcut obiectul dosarului de despăgubire 22714/FFCC este de 158.929.225 lei, prejudiciul cauzat statului român fiind de 218.353.075 lei, reprezentând diferența dintre suma stabilită cu titlu de despăgubiri prin raportul de evaluare întocmit de către S.C. Business Evaluator S.R.L. și valoarea terenului, astfel cum aceasta a rezultat din raportul de expertiză efectuat în cursul cercetării judecătorești.

Ca atare, Înalta Curte a constatat că acțiunea civilă este doar în parte întemeiată, valoarea de 218.353.075 lei fiind suma în limita căreia vor fi acordate despăgubiri civile.

În ceea ce privește reactualizarea acestei sume, Înalta Curte a reținut că actualizarea în raport de indicii de inflație reprezintă o modalitate de asigurare a unui echilibru valoric în condiții de instabilitate a monedei naționale, impunându-se în temeiul principiului reparării integrale a prejudiciului, suma astfel rezultată reprezentând valoarea reală a obligației la data efectuării plății.

Cererea a fost întemeiată, în cauză, data de la care suma se impune a fi actualizată fiind cea a emiterii titlurilor de conversie, și nu a emiterii deciziei de despăgubire. În acest sens s-a reținut că, potrivit art. 18 alin. 1 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005, după emiterea titlurilor de despăgubire aferente, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților emite, pe baza acestora și a opțiunilor persoanelor îndreptățite, un titlu de conversie și/sau un titlu de plată. Titlul de conversie va fi înaintat Depozitarului Central în termen de 30 de zile calendaristice calculate de la data emiterii, în vederea conversiei în acțiuni, iar titlurile de plată vor fi remise Direcției pentru Acordarea Despăgubirilor în Numerar în vederea efectuării operațiunilor de plată.

Din actele dosarului de urmărire penală, Înalta Curte a constatat că ulterior emiterii deciziei de despăgubire nr. 15611/FF/15.03.2011, inculpatul Gheorghe Stelian a obținut titlul de conversie nr. 1372/24.05.2011, în cuantum de 282.961.725 lei, reprezentând un număr total de 488.623.252 acțiuni, martorul Valentin Vișoiu a obținut titlul de conversie nr. 1379/24.05.2011, în cuantum de 43.010.182 lei, reprezentând un număr total de 74.270.734 acțiuni, martorul Andrici Adrian a obținut titlul de conversie nr. 1052/20.05.2011, în cuantum de 25.655.196,40 lei, reprezentând un număr total de 44.187.386 acțiuni iar martorul Gabriel Gheorghe a obținut titlul de conversie nr. 1051/20.05.2011, în cuantum de 25.655.196,40 lei, reprezentând un număr total de 44.187.386 acțiuni (filele 104 și următoarele vol. 6 d.u.p. nr. 393/P/2013).

Și cererea de acordare a dobânzii legale penalizatoare aferentă sumei stabilită cu titlu de despăgubiri a fost întemeiată, aceasta având caracterul unei sancțiuni pentru situația în care aceasta nu este achitată la scadență. Cum despăgubirile sunt datorate de la data rămânerii definitive a hotărârii, de atunci creanța fiind certă, lichidă și exigibilă, de la această dată urmează să curgă și obligația de plată a dobânzii legale.

În raport de considerentele anterioare și având în vedere că în cauză a fost reținută vinovăția inculpaților Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian, Înalta Curte a admis în parte acțiunea civilă exercitată de Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice și a obligat, în solidar, pe cei trei inculpați, la plata sumei de 218.353.075 lei, cu titlu de despăgubiri civile, actualizată în funcție de indicii de inflație, de la data emiterii titlurilor de conversie nr. 105/20.05.2011, nr. 1052/20.05.2011, nr. 1372/24.05.2011, nr. 1379/24.05.2011 și până la achitarea integrală a sumei, precum și la plata dobânzii legale penalizatoare aferentă sumei stabilite cu titlu de despăgubiri, calculată de la data rămânerii definitive a hotărârii și până la achitarea integrală a acestei sume.

În vederea asigurării reparării pagubei, a menținut măsurile asigurătorii dispuse prin ordonanțele nr. 393/P/2013 din 26.11.2014 și 27.11.2014 emise de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție - Secția de combatere a corupției, asupra bunurilor aparținând fiecăruia dintre inculpații Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian, până la concurența sumei stabilite cu titlu de despăgubiri.

Având în vedere temeiul soluției de achitare ce a fost dispusă față de inculpații Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara și Bica Alina Mihaela - art. 16 lit. b) teza I și a II a C.proc.pen., respectiv art. 16 lit. b) teza a II a C.proc.pen. pentru inculpatul Nuțiu Emil, Înalta Curte a respins, ca nefondată, acțiunea civilă exercitată de Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice împotriva acestor inculpați, și, pe cale de consecință, a dispus ridicarea măsurilor asigurătorii dispuse prin ordonanțele nr. 393/P/2013 din 26.11.2014, 27.11.2014 și 28.11.2014 emise de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție - Secția de combatere a corupției, cu privire la bunurile inculpaților.

12. Cheltuielile judiciare

În raport de soluția pronunțată în ceea ce îi privește pe inculpații Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara, Nuțiu Emil și Bica Alina Mihaela, în baza art. 275 alin.3 C.proc.pen., cheltuielile judiciare ocazionate de soluționarea cauzei au rămas în sarcina statului.

În baza art. 274 alin. 1 și 2 C.proc.pen., i-a obligat pe inculpații Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian la plata sumei de câte 17.314 lei, cheltuieli judiciare către stat, suma în care este inclusă, parțial, și suma avansată de Înalta Curte de Casație și Justiție, conform art. 273 alin. 5 C.proc.pen., cu titlu de onorariu pentru efectuarea expertizelor încuviințate la cererea acestora (încheierea de ședință din 4 mai 2015). Restul sumei, având în vedere soluția de achitare a inculpaților Bica Alina Mihaela, Bogdan Dragoș George, Baci Remus Virgil, Nuțiu Emil, Alexandru Lăcrămioara și Teodorescu Cătălin Florin, a rămas în sarcina statului, astfel cum s-a arătat anterior.

În baza art. 274 alin. 1 C.proc.pen., a obligat inculpata Dumitrean Crinuța-Nicoleta la plata sumei de 7.000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

Onorariul parțial convenit doamnei avocat Mihai Mariana, apărător desemnat din oficiu pentru inculpații Vasilescu Oana și Baci Remus Virgil, în sumă de câte 400 lei (majorat conform art. 82 alin.3 din Legea nr. 51/1995, având în vedere durata cercetării judecătorești), s-a plătit din fondurile speciale ale Ministerului Justiției.

Onorariul parțial convenit apărătorilor desemnați din oficiu pentru inculpații Bica Alina Mihaela, Dumitrean Crinuța Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț, Teodorescu Cătălin Florin, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara, Nuțiu Emil, Gheorghe Stelian și Vasilescu Oana, până la prezentarea apărătorilor aleși, în sumă de câte 130 lei, a rămas în sarcina statului și a fost suportată din fondurile Ministerului Justiției.

Onorariul convenit apărătorului desemnat din oficiu pentru inculpatul Nuțiu Emil, pentru termenul din data de 04 august 2015, în sumă de 130 lei, a rămas în sarcina statului și a fost suportat din fondurile Ministerului Justiției.

Cu privire la Rechizitoriul nr. 659/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de Combattere a Corupției

1. Acuzația de trafic de influență

În sarcina inculpatului Cocos Dorin s-a reținut, în esență, că a pretins și primit, în perioada de după 17 ianuarie 2011, în tranșe, de la numitul Gheorghe Stelian, suma de 10 milioane euro, în schimbul influenței exercitate asupra a doi membri ai Comisiei Centrale a A.N.R.P., inculpații Bica Alina Mihaela și Diacomatu Sergiu Ionuț, căruia i-a promis sprijin politic pentru a fi menținut în funcția de vicepreședinte, cu condiția să-i asigure rezolvarea dosarului său de despăgubire nr. 22714/FFCC, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de trafic de influență prev. de art. 291 C.pen. teza I, II rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000. Scopul pentru care au fost oferiți și primiți cei 10 milioane de euro l-a reprezentat intermedierea susținerii interesului numitului Gheorghe Stelian la Comisia A.N.R.P., traficarea putând fi realizată la nivelul numitului Diacomatu Sergiu Ionuț prin prisma relației pe care inculpatul o avea cu decidenți din mediul politic, ce puteau decide în schimb menținerea în funcția de vicepreședinte.

Deși aceasta a fost situația de fapt prezentată sintetic la capitolul „În drept” al actului de sesizare, reținându-se deci că inculpatul Cocos Dorin a pretins și primit suma de 10 milioane euro în schimbul influenței exercitate asupra membrilor Comisiei Centrale, Înalta Curte a constatat că în cuprinsul rechizitoriului, cuantumul sumei pretinse și primite este prezentat diferit de la o frază la alta.

„Pentru rezolvarea dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC inculpatul Cocos Dorin a asigurat traficul de influență și în acest sens: a relaționat cu Gheorghe Stelian, a pretins și a primit de la acesta în tranșe o sumă totală de 16 milioane euro; de asemenea, inculpatul Cocos Dorin a relaționat direct și indirect cu Diacomatu Sergiu Ionuț, prin intermediul inculpatului Cocos Alin (inculpatul Cocos Dorin i-a oferit numitului Diacomatu Sergiu Ionuț menținerea în funcția de vicepreședinte ANRP (deci folos nepatrimonial) și o parte din cei 16 milioane euro primiți de la Gheorghe Stelian) și indirect cu inculpata Bica Alina Mihaela numai prin intermediul inculpatului Cocos Alin; inculpatul Cocos Alin l-a avut ca intermediar pe inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin.(...)”

Pretinderea sumei de 16 milioane euro de către inculpatul Cocos Dorin de la numitul Gheorghe Stelian a avut ca scop, susținerea aprobării dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC la nivelul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, singura care avea în atribuții și, care numai prin votul membrilor – deci nu numai prin decizia unuia sau câtorva dintre membrii – putea valida acordarea sumei de 377.282.300 lei beneficiarului (...)

Pretinderea sumei de 16 milioane euro de către inculpatul Cocos Dorin de la numitul Gheorghe Stelian a avut ca scop, susținerea aprobării dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC la nivelul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, singura care avea în atribuții și, care numai prin votul membrilor – deci nu numai prin decizia unuia sau câtorva dintre membrii – putea valida acordarea sumei de 377.282.300 lei beneficiarului.

Așadar, datorită faptului că, raportul de evaluare, în sine, nu rezolva problema despăgubirii, datorită faptului că acest aspect era foarte bine cunoscut de către Gheorghe Stelian – un constant și cunoscut samsar de drepturi litigioase în perioada 2010 – 2012 - acesta, conștient că fără „sprijinul” inculpaților Cocoș Dorin și Cocoș Alin nu putea obține validarea despăgubirilor de către comisie și nici o sumă atât de mare într-un timp record - în aproximativ 100 zile - noiembrie 2010 înregistrare la A.N.R.P., iar la 15.03.2011 aprobare - 377.282.300 lei - în condițiile în care erau mii de dosare nesoluționate de ani de zile - inclusiv dosare nesoluționate care au fost înregistrate în aceeași zi cu dosarul său - sau pentru care nu au mai existat surse financiare pentru despăgubire la buget, fiind cheltuite sumele pentru favoriți, a acceptat să-i ofere lui Cocoș Dorin suma de 10 milioane euro pretinsă.

Prin urmare, motivat de împrejurările descrise și de valoarea uriașă a sumei pe care urma să o primească (deci numitului Gheorghe Stelian îi rămâneau oricum foarte mulți bani necuveniți) a acceptat și a remis inculpatului Cocoș Dorin după 17.01.2011 - în mai multe tranșe suma de totală 10.000.000 euro.

Dovada faptului că suma de bani de 16 milioane euro a fost remisă de Gheorghe Stelian în tranșe în acest interval, rezultă din copiile extraselor de cont bancar depuse de către Gheorghe Stelian la dosarul cauzei și din declarațiile sale care se coroborează cu declarațiile inculpatului Cocoș Dorin care, la rândul său a arătat că recunoaște primirea sumei de 10 milioane euro, dar a precizat că o sumă mai mică i-a revenit lui, respectiv 1,2 milioane euro”.

Sub acest aspect, rezultă că, doar după finalizarea cercetărilor în raport cu aspectele rezultate din declarațiile inculpaților Cocoș Dorin și Cocoș Alin (filele 48-49; 52-53 vol.II d.u.p) pentru care se va dispune disjungerea prin prezentul rechizitoriu, se va stabili cu exactitate suma însușită de inculpatul Cocoș Dorin. În considerarea faptului că, Gheorghe Stelian declară că i-a remis 16 milioane euro inculpatului Cocoș Dorin pentru realizarea intervenției, împrejurare, de altfel recunoscută de cel din urmă, dar susținută diferit doar sub aspectul cuantumului pe care l-a păstrat și având în vedere că cel dintâi a declarat expres că nu are cunoștință dacă întreaga sumă a rămas la traficantul de influență sau a oferit și unora din membrii Comisiei, rezultă că sub aspectul confiscării speciale este certă ca revenindu-i lui Cocoș Dorin suma de 1.200.000 euro ce urmează a fi supusă în această cauză, confiscării speciale”.

În procedura de cameră preliminară, inculpatul Cocoș Dorin nu a formulat cereri și excepții, astfel că neregularitatea actului de sesizare nu a putut fi corectată, judecătorul de cameră preliminară arătând că nu poate invoca din oficiu aspectele sancționate cu nulitatea relativă.

În fața instanței de fond, înainte de citirea actului de sesizare, inculpatul Cocoș Dorin a arătat că recunoaște faptele astfel cum acestea au fost descrise în rechizitoriu, solicitând ca judecarea cauzei să se facă în procedura simplificată prev. de art. 375 C.proc.pen., precizând însă că nu-și amintește „cu exactitate însă suma totală pe care am primit-o de la Gheorghe Stelian cred că s-a ridicat la 13 milioane de euro. Această sumă se referă la ambele dosare. Pentru dosarul numărul 2 eu am primit suma de 8 milioane de euro din care mi-au rămas 1,2 milioane euro. Este posibil să fi pretins

mai mult, nu-mi amintesc. Menționez că este corectă suma trecută în rechizitoriu”(filele 42-44, volumul 5, dosar instanță).

Cererea sa a fost respinsă prin încheierea de ședință din data de 09 octombrie 2015, instanța apreciind că se impune efectuarea cercetării judecătorești prin raportare la întreaga cauză, urmând să se decidă la finalul cercetării judecătorești asupra incidenței dispozițiilor art. 396 alin. 10 C.proc.pen.

În prezentarea situației de fapt ce a condus la acordarea despăgubirilor în dosarul nr. 22714/FFCC, Înalta Curte a analizat pe larg și faptele inculpatului Cocos Dorin de traficarea influenței (**pct. 6.1**), neimpunându-se reluarea acestora. În esență, a fost de menționat faptul că inculpatul a recunoscut că Gheorghe Stelian i-a comunicat că „are un dosar la A.N.R.P. prin care solicită despăgubiri pentru un teren în suprafață de 14 ha, situat în zona Parcului Plumbuita. Nu știu dacă de la început mi-a comunicat și care este valoarea terenului. Eu i-am spus că este problema mea cu cine rezolv soluționarea favorabilă a acestui dosar... Nu am avut discuții amănunțite, i-am spus eu rezolv, mie îmi dai banii și e treaba mea ce fac”, declarațiile sale coroborându-se cu declarațiile inculpatului Gheorghe Stelian, dar și cu cele ale inculpatului Diacomatu Sergiu Ionuț și ale martorului Surdu Georgian, din care rezultă faptul că intervenția promisă a fost și realizată (împrejurări ce au făcut obiectul analizei detaliate – pct. 6.1).

În ceea ce privește cuantumul sumei pretinse și primite pentru traficarea influenței, Înalta Curte a reținut că acesta s-a ridicat la 10 milioane de euro, suma de 6 milioane de euro fiind pretinsă și primită de Cocos Dorin în legătură cu soluționarea primului dosar de despăgubire, în care inculpatul Gheorghe Stelian a avut calitatea de cesionar de drepturi litigioase, faptă ce nu face obiectul cauzei de față (situația fiind analizată în cadrul **pct. 5**).

În acest sens, Înalta Curte a avut în vedere declarația inculpatului Cocos Dorin, care în cursul cercetării judecătorești a arătat că i-a comunicat lui Gheorghe Stelian faptul că „pentru acest serviciu îi pretind suma de 10 milioane de euro...” arătând totodată că „și că primul dosar de despăgubire am procedat identic, eu pretinzându-i o sumă de bani, de 6 milioane de euro și primind doar 5 milioane de euro, afirmând că o să-i rezolv dosarul de despăgubire. Dosarul a fost soluționat favorabil” (declarația din 23 octombrie 2015, filele 82-84 volumul 6 dosar instanță), care s-au coroborat cu cele susținute de inculpatul Gheorghe Stelian, cu ocazia confruntării sale cu inculpatul Cocos Dorin (sub aspectul sumelor de bani pretinse/primite), acesta arătând că ”pentru primul dosar de despăgubire, i-am dat domnului Cocos Dorin aproximativ 6 milioane de euro, în mai multe tranșe, nu mai rețin exact câte, la biroul dânsului de la Eurohotel, în scopul soluționării favorabile a dosarului de despăgubire. Nu am cunoștință că o parte din bani ar fi trebuit să ajungă la membrii comisiei de acordare a despăgubirilor, dar bănuiesc că, dacă toți banii rămâneau la Cocos Dorin, dosarul nu s-ar fi soluționat favorabil. În ceea ce privește al doilea dosar de despăgubire, i-am dat lui Cocos Dorin aproximativ 10 milioane de euro, în mai multe tranșe” (proces verbal de confruntare între Gheorghe Stelian și Cocos Dorin, d.u.p. nr. 659/P/2014, vol. II, filele 94- 95).

Astfel cum s-a arătat anterior (**pct. 6.1**), înțelegerea dintre inculpații Cocos Dorin și Gheorghe Stelian a avut loc chiar înainte de înregistrarea dosarului pe rolul

A.N.R.P. (25 noiembrie 2010), de la acest moment fiind cert faptul că ajutorul nu este unul gratuit, iar prețul intervenției inculpatului Cocos Dorin a fost stabilit la suma de 10 milioane de euro imediat după data de 17 ianuarie 2011, când s-a înregistrat la A.N.R.P. raportul de evaluare întocmit de S.C. Business Evaluator S.R.L.

Inculpatul Cocos Dorin a recunoscut primirea banilor, în numerar și în mai multe tranșe, declarația sa coroborându-se cu cea a inculpatului Gheorghe Stelian, acesta depunând la dosar extrase de cont, prin care a dovedit ridicarea unor importante sume de bani (filele 322-361 vol.3 d.u.p. nr. 659/P/2014).

Ca atare, Înalta Curte a reținut aceeași situație de fapt ca și cea recunoscută de inculpatul Cocos Dorin, respectiv aceea că, în contextul „rezolvării” unui alt dosar similar, acesta a promis că poate interveni pentru soluționarea favorabilă a dosarului în care inculpatul Gheorghe Stelian avea calitatea de cesionar de drepturi litigioase (înregistrat la A.N.R.P. sub numărul 22714/FFCC) iar pentru acest „serviciu” a pretins de la Gheorghe Stelian și, ulterior a primit, în tranșe, suma de 10 milioane euro. De asemenea, Înalta Curte a reținut că inculpatul a și intervenit pe lângă doi membri ai Comisiei Centrale, respectiv Diacomatu Sergiu Ionuț și Dumitrean Crinuța Nicoleta (pct. 6.1.).

Referitor la susținerea din rechizitoriu, în sensul că *pentru rezolvarea dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC, inculpatul Cocos Dorin a asigurat traficul de influență și a relaționat indirect cu inculpata Bica Alina Mihaela numai prin intermediul inculpatului Cocos Alin; inculpatul Cocos Alin l-a avut ca intermediar pe inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin*”, Înalta Curte a constatat că procurorul nu a explicat această „relaționare indirectă” ce a avut loc în anul 2013 (prin achiziționarea terenului din localitatea Snagov) pentru soluționarea dosarului de despăgubire din martie 2011. În lipsa vreunui argument, instanța nu a avut ce să analizeze, întrucât o asemenea „relaționare” nu se susține nici măcar din punct de vedere logic, mai ales în condițiile în care nici nu s-a afirmat existența unei înțelegeri prealabile soluționării dosarului de despăgubire, iar inculpații nici nu se cunoșteau la acel moment (martie 2011). Mai mult, astfel cum s-a arătat în cele ce au succedat, bunul care constituie obiectul acestei „relaționări indirecte” a fost achiziționat ulterior. Toate aceste împrejurări au fost lipsite de relevanță în ceea ce privește infracțiunea săvârșită de inculpatul Cocos Dorin, menționarea lor în actul de sesizare fiind făcută mai degrabă în încercarea de a lega această faptă de cele descrise ulterior în rechizitoriu (acuzățiile de luare și dare de mită).

Înalta Curte a constatat că, în drept, fapta inculpatului Cocos Dorin, anterior descrisă, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de trafic de influență, însă în cauză se impune stabilirea legii penale mai favorabile acestuia, având în vedere că de la momentul săvârșirii infracțiunii și până la cel al judecării cauzei există o succesiune în timp a celor două legi penale, Codul penal anterior și Codul penal în vigoare.

Examinând cauza din perspectiva îndeplinirii condițiilor de incriminare, s-a constatat că fapta, astfel cum a fost reținută în sarcina inculpatului, încadrată potrivit legii în vigoare la data săvârșirii ei în infracțiunea de trafic de influență prev. de art. 257 alin. 1 teza I și a II C.pen. anterior, continuă să fie incriminată în noul Cod penal în art. 291 alin. 1 teza I și a II-a, având, așadar, corespondent în noile reglementări.

Înalta Curte a constatat că legea nouă introduce doar aparent o condiție suplimentară, *cea a promisiunii determinării funcționarului la conduita solicitată de cumpărătorul de influență*, însă aceasta se regăsea și în dispozițiile art. 257 Cod penal din 1969, întrucât primirea ori pretinderea de bani sau alte foloase, ori acceptarea de promisiuni, de daruri *era făcută în scopul de a-l determina pe funcționar să facă ori să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu*. Legea condiționa existența infracțiunii de urmărirea unui anumit scop al acțiunii, acela de a-l determina pe funcționar sau pe alt salariat să facă ori să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu. Ca atare, această condiție era necesară pentru întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii de trafic de influență și potrivit legii vechi, iar în cauză ea a fost îndeplinită.

Sub aspectul sancțiunii, art. 257 alin. 1 din Codul penal anterior prevedea o pedeapsă cu închisoare de la 2 la 10 ani, în timp ce potrivit legii noi, traficul de influență prev. de art. 291 alin. 1 C.pen. este sancționat cu pedeapsa închisorii de la 2 la 7 ani. Cum instanța s-a orientat la o pedeapsă egală cu maximul prevăzut de lege, în mod evident, legea nouă, care prevede un maxim mai redus, de 7 ani închisoare, este legea penală mai favorabilă inculpatului, astfel că fapta a fost încadrată în dispozițiile art. 291 C.pen. teza I, II rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000 (aceeași cu cea stabilită prin rechizitoriu).

Având în vedere că Înalta Curte, deși a respins cererea de soluționare a cauzei în procedura simplificată, a reținut aceeași situație de fapt ca cea recunoscută de inculpat, în cauză au devenit aplicabile dispozițiile art. 396 alin. 10 C.proc.pen., care prevăd reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege.

Totodată, prin adresa din 30 septembrie 2015 și Ordonanța din 29 septembrie 2015, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiției, Direcția Națională Anticorupție a confirmat faptul că inculpatul Cocoș Dorin a denunțat și facilitat tragerea la răspundere penală a unor persoane cercetate în dosarul nr. 115/P/2015 al D.N.A. – Secția de combatere a Corupției, astfel că în cauză au fost incidente și dispozițiile art. 19 din O.U.G. nr. 43/2002, care prevăd reducerea la jumătate a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege.

În aceste condiții, aplicând cele două cauze de reducere obligatorie a limitelor de pedeapsă, Înalta Curte a reținut că, în ceea ce-l privește pe inculpatul Cocoș Dorin, potrivit legii, acestea sunt cuprinse între 8 luni și 2 ani și 4 luni închisoare.

La individualizarea pedepsei ce a fost aplicată inculpatului, Înalta Curte a avut în vedere criteriile generale prev. de art. 74 C.pen., respectiv împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului; conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

În primul rând, Înalta Curte a reținut gradul de pericol social concret extrem de ridicat al faptei, dar și împrejurarea că, astfel cum recunoaște și inculpatul, aceasta nu a avut caracter izolat; activitatea frauduloasă în care a fost implicat este una de amploare, întrucât ulterior a și intervenit pentru soluționarea favorabilă a dosarului, acționând ca o persoană care putea influența decizia politică de menținere în funcțiile

de conducere din cadrul A.N.R.P., iar demersul său a avut un rol determinant în soluționarea rapidă și favorabilă a dosarului. Naturaletă cu care recunoaște toate aceste fapte și face referiri la sume de ordinul milioane de euro, nepărându-i-se foarte important cuantumul lor (de 8, 10, 13, 16 milioane), ca și când ar relata chestiuni perfect legale, demonstrează că acesta era modul său de viață, iar condamnarea anterioară, dispusă pentru același gen de infracțiune, întărește această concluzie. Înalta Curte a constatat că datele personale ale inculpatului, respectiv vârsta și starea de sănătate devin nerelevante, în contextul circumstanțelor anterior expuse și nu justifică aplicarea unei alte pedepse decât cea egală cu maximumul prevăzut de lege, de 2 ani și 4 luni închisoare, pedeapsă ce urmează a fi executată în regim de detenție.

Față de natura și gravitatea faptei, care îl fac nedemn pe inculpat de a ocupa orice funcție publică sau care implică exercițiul autorității de stat, dar și de a-și exprima opțiunea cu privire la viitorul politic al țării, Înalta Curte de Casație și Justiției a apreciat că se impune și aplicarea pedepsei complementare a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 66 lit. a), b) și d) C. pen., pe o perioadă de 2 ani după executarea pedepsei închisorii.

Conform art. 65 C.pen., a interzis, ca pedeapsă accesorie, exercițiul drepturilor prevăzute de art. 66 lit. a), b) și d) C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege.

În ceea ce privește măsura de siguranță a confiscării speciale, astfel cum s-a arătat, prin rechizitoriu s-a propus confiscarea sumei de 1.200.000 euro, cu motivarea că aceasta este suma de care a beneficiat efectiv inculpatul Cocos Dorin, diferența constituind obiect al infracțiunilor de dare și luare de mită cu privire la care acesta a formulat denunțuri.

Înalta Curte a reținut că, potrivit art. 291 alin. 2 C.pen., banii, valorile sau orice ale bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent. De asemenea, conform art. 112 lit. e) C.pen., sunt supuse confiscării speciale bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia.

Înalta Curte a constatat că, potrivit legii, este supusă confiscării speciale întreaga sumă de bani obținută de traficantul de influență, împrejurarea că aceasta a fost folosită, pentru săvârșirea, în continuare, de noi infracțiuni, neavând relevanță.

Ca atare, în baza art. 291 alin. 2 C.pen. rap. la art. 112 lit. e) C.pen., a dispus confiscarea specială, de la inculpatul Cocos Dorin, a sumei de 10.000.000 euro sau echivalentul în lei a acestei sume la cursul de schimb al BNR la data executării măsurii.

În cadrul cercetării judecătorești și cu ocazia dezbaterilor, inculpatul Cocos Dorin a solicitat contopirea pedepselor ce urmează a fi aplicate în cauză cu cea de 2 ani și 4 luni închisoare aplicată prin sentința penală nr. 258/24.03.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală, astfel cum a fost modificată prin decizia penală nr. 162/03.10.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători.

Având în vedere că pentru ce-a de-a doua infracțiune pentru care inculpatul Cocos Dorin a fost trimis în judecată în prezenta cauză s-a dispus o soluție de achitare (astfel cum se va arăta în cele ce succed pct. 2), Înalta Curte a analizat și această cerere, în contextul soluției de condamnare argumentate anterior.

În acest sens, s-a reținut că sentința penală nr. 258/24.03.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală, definitivă prin decizia penală nr. 162/03.10.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători, în baza art. 6 din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 291 alin. 1 din Codul penal și art. 5 din Codul penal cu aplicarea art. 375 din Codul de procedură penală și art. 19 din O.U.G. nr. 43/2002, inculpatul Cocos Dorin a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de influență la pedeapsa închisorii în cuantum de 2 ani și 4 luni închisoare și pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 lit. a) și b) din Codul penal pe o durată de 2 ani, după executarea pedepsei închisorii. În baza art. 65 Cod penal s-a interzis inculpatului exercițiul drepturilor prevăzute de art. 66 lit. a) și b) din Codul penal, ca pedeapsă accesorie.

Totodată, s-a dispus confiscarea specială de la inculpatul Cocos Dorin a sumei de 9.000.000 euro sau echivalentul în lei la cursul de schimb al BNR din data plății.

Așa cum rezultă din adresa NR.H-3125/PBJ/09.03.2018, emisă de Penitenciarul București Jilava, în vederea executării acestei pedepse, inculpatul Cocos Dorin fost arestat și încarcerat în Penitenciarul Rahova la data de 03.10.2016 și liberat condiționat prin hotărârea nr. 549/C a Tribunalului Ilfov la data de 03.10.2017. Inculpatul a executat efectiv din pedeapsa un număr de 365 zile, din care 1 zi în condiții corespunzătoare și 364 zile în condiții necorespunzătoare, pentru care i s-ar fi considerat executate suplimentar ca măsură compensatorie un număr de 72 zile. Din pedeapsă au fost scăzute 235 zile arest preventiv, respectiv reținerea de o zi din 27.10.2014 și perioada de la 28.10.2014 la 18.06.2015 (adresa NR. I/3242/PBRB din 23.03.2018 emisă de Penitenciarul București Rahova).

Înalta Curte a constatat că cererea de contopire este întemeiată, întrucât infracțiunea de trafic de influență ce face obiectul acuzației din prezenta cauză este concurentă cu cea pentru care același inculpat a fost condamnat prin sentința penală nr. 258/24.03.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală, fiind comisă anterior rămânerii definitive a acestei hotărâri (03.10.2016).

Pe cale de consecință, în baza art. 40 alin. 1 C.pen. rap. la art. 39 alin. 1 lit. b) C.pen., a contopit pedeapsa de 2 ani și 4 luni închisoare, stabilită inculpatului Cocos Dorin în cauză, cu pedeapsa de 2 ani și 4 luni închisoare, stabilită prin sentința penală nr. 258/24.03.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală, definitivă prin decizia penală nr. 162/03.10.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători, și a aplicat inculpatului pedeapsa cea mai grea, de 2 ani și 4 luni, la care s-a adăugat un spor de o treime din pedeapsa de 2 ani și 4 luni închisoare, respectiv un spor de 9 luni și 10 zile închisoare, astfel încât, în final, inculpatul va executa pedeapsa rezultantă de 3 ani, 1 lună și 10 zile închisoare.

În baza art. 45 alin. 2 C.pen., a aplicat inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prev. de art. 66 lit. a), b) și d) C.pen., respectiv: dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție

care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a alege, pe o perioadă de 2 ani după executarea pedepsei închisorii.

Înalta Curte a reținut că pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor, dispusă prin sentința penală nr. 258/24.03.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală, a început să fie executată de condamnatul Cocos Dorin de la data de 01.03.2018, la expirarea termenului de supraveghere a liberării condiționate. Astfel, acesta a fost liberat condiționat la data 03.10.2017 (decizia nr. 549/C din 03.10.2017, pronunțată de Tribunalul Ilfov - Secția Penală, în dosarul nr. 19314/4/2017), din pedeapsă executând după 235 zile în stare de arest preventiv, 365 zile executate efectiv și 72 zile considerate executate suplimentar, ca măsură compensatorie stabilită conform Legii nr. 169/2017, deci un total de 1 ani 11 luni și 5 zile, având un rest de 4 luni și 25 zile, considerat executat la 28 februarie 2018.

Ca atare, în baza art. 45 alin. 4 C.proc.pen., a dedus din pedeapsa complementară aplicată, durata deja executată în baza sentinței penale nr. 258/24.03.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Penală, definitivă prin decizia penală nr. 162/03.10.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători, a interzicerii exercițiului drepturilor prev. de art. 66 lit. a) și b) C.pen., de la 01.03.2018 la zi.

În baza art. 45 alin. 6 C.pen., a cumulat măsura de siguranță dispusă în prezenta cauză, cu măsura de siguranță a confiscării speciale a sumei de 9.000.000 euro, aplicată prin sentința penală nr. 258/24.03.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală în dosarul nr. 1191/1/2015, definitivă prin decizia penală nr. 162/03.10.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători, astfel încât, în final, a confiscat de la inculpatul Cocos Dorin suma de 19.000.000 euro sau echivalentul în lei a acestei sume la cursul de schimb al BNR la data executării măsurii.

În ceea ce privește măsurile preventive dispuse în prezenta cauză, Înalta Curte a reținut că prin ordonanța cu nr. 659/P/2014, din 29.01.2015, s-a dispus reținerea inculpatului Cocos Dorin pe o durată de 24 ore, iar ulterior, prin încheierea nr. 72 din 30-31 ianuarie 2015, pronunțată de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală în dosarul nr. 409/1/2015 (definitivă prin încheierea nr. 22/C din data de 5 februarie 2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr. 467/1/2015), s-a dispus arestarea preventivă a inculpatului Cocos Dorin pe o perioadă de 30 de zile.

Pin încheierea din data de 14 aprilie 2015, pronunțată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală, în dosarul nr. 828/1/2015, a fost înlocuită măsura arestării preventive a inculpatului Cocos Dorin cu măsura preventivă a arestului la domiciliu.

Prin încheierea din data de 18 iunie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Penală, în dosarul nr. 828/1/2015, definitivă prin neexercitarea căii de atac a contestației la data de 21.06.2015, s-a dispus înlocuirea măsurii arestului la domiciliu a inculpatului Cocos Dorin cu măsura preventivă a controlului judiciar.

Ca atare, conform dispozițiilor art. 72 alin. 1 C.pen., s-a efectuat calcularea duratei măsurilor preventive privative de libertate, după cum urmează: durata reținerii din data de 29.01.2015, arestul preventiv și arestul la domiciliu de la 30.01.2015 la

21.06.2015, precum și perioada executată în baza sentinței penale nr. 258/24.03.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Penală, după cum urmează: reținerea din data de 27.10.2014, arestul preventiv și arestul la domiciliu de la 28.10.2014 la 18.06.2015, durata executată de la 03.10.2016 la 03.10.2017 și 72 de zile considerate executate suplimentar, ca măsură compensatorie stabilită conform Legii nr. 169/2017.

2. Acuzațiile de luare de mită și dare de mită

2.1. Prin rechizitoriu, astfel cum a fost precizat, ca urmare a constatării neregularității actului de sesizare, s-a reținut că inculpata Bica Alina Mihaela, la data de 14.06.2013, a primit, în mod indirect, prin intermediul inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin și în cote părți egale cu acesta, terenul în suprafață de 4425 metri pătrați, situat în Snagov, în strânsă legătură cu validarea pe care a dispus-o la data de 15 martie 2011, în calitate de secretar de stat și de reprezentantă a Ministerului Justiției în cadrul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Agenției Naționale pentru Restituirea Proprietăților și care a corespuns interesului inculpaților Cocos Dorin și Cocos Alin, în legătură cu dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC, având ca obiect suma de 377.000.000 lei, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de luare de mită, prev. de art. 289 teza a II-a C. pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 7 lit. b) din Legea nr. 78/2000.

Acuzația adusă inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin vizează intermedierea relației cu inculpata Bica Alina Mihaela, pentru a primi, la data de 14.06.2013, cotă egală cu aceasta din terenul în suprafață de 4425 mp din Snagov, jud. Ilfov, ca folos în legătură cu soluționarea dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC, asigurat de inculpatul Cocos Dorin. S-a arătat că, în scopul ascunderii provenienței acestei cote din teren și mascării mitei, inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, împreună cu inculpatul Cocos Alin, au generat și intermediat tranzacții nereale imobiliare succesive, folosindu-se de relații cu prieteni și membri de familie, faptă ce întrunește elementele constitutive ale complicității la infracțiunea de luare de mită, prevăzută de art. 48 C. pen. raportat la art. 289 C. pen. și la art. 6 din Legea nr. 78/2000.

În sarcina inculpatului Cocos Dorin s-a reținut că a dat terenul, în suprafață de 4425 mp, din Snagov, jud. Ilfov, inculpatei Bica Alina Mihaela, în cotă egală cu inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, ca folos în legătură cu soluționarea dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de dare de mită prev. de art. 290 teza I, a II-a C. pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000.

În ceea ce-l privește pe inculpatul Cocos Alin, s-a reținut că l-a sprijinit pe inculpatul Cocos Dorin în remiterea mitei către inculpata Bica Alina Mihaela, asigurând relaționarea cu aceasta prin intermediul inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, având un rol determinant pentru mascarea mitei, datorită tranzacțiilor succesive pe care le-au efectuat, faptă ce întrunește elementele constitutive ale complicității la infracțiunea de dare de mită, prev. de art. 48 C. pen. rap. la art. 290 C. pen. rap. la art. 6 din Legea 78/2000.

În fața instanței, inculpații Cocos Alin, Cocos Dorin și Mihăilescu Ionuț Florentin au recunoscut săvârșirea faptelor pentru care au fost trimiși în judecată și au solicitat ca judecarea cauzei să se facă în procedura simplificată a recunoașterii

vinovăției. Înalta Curte a procedat la ascultarea acestora, însă în declarațiile date au prezentat o situație de fapt diferită de cea reținută de către procuror. Inculpații Cocos Dorin și Cocos Alin au susținut că terenul a fost vândut la un preț diminuat față de prețul solicitat inițial și că suma stabilită, de 100.000 euro, a fost încasată integral, în mai multe tranșe. Aceleași împrejurări au rezultat și din declarația inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, acesta susținând și faptul că nu a cunoscut despre dosarul de despăgubire al lui Gheorghe Stelian și nu poate face nicio legătură între cumpărarea terenului și soluționarea acestui dosar.

Prin încheierea de ședință din data de 09 octombrie 2015, au fost respinse cererile formulate de inculpații Cocos Alin, Cocos Dorin și Mihăilescu Ionuț Florentin, apreciindu-se că se impune efectuarea cercetării judecătorești prin raportare la întreaga cauză, urmând să se decidă, la finalul cercetării judecătorești, asupra incidenței dispozițiilor art. 396 alin. 10 Cod procedură penală.

Încă de la început, referitor la acuzațiile formulate, s-a constatat că încadrarea juridică s-a făcut potrivit legii noi (art. 289 C.pen. și art. 290 C.pen.), deși fapta ce face obiectul sesizării s-a consumat la data de 14.06.2013, deci anterior intrării în vigoare a noului Cod penal.

Față de modul în care sunt descrise prin actul de sesizare învinuirile aduse inculpaților - „*primirea terenului... în legătură cu validarea pe care a dispus-o la data de 15 martie 2011*”; „*a dat terenul, în suprafață de 4425 mp din Snagov jud. Ilfov, inculpatei Bica Alina Mihaela în cotă egală cu inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, ca folos în legătură cu soluționarea dosarului de despăgubire nr.22714/FFCC*”, Înalta Curte a constatat că acestea corespund infracțiunii de primire de foloase necuvenite prev. de art. 256 C.pen. anterior, în condițiile în care nu se reține existența vreunei înțelegeri prealabile anterior soluționării dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC, între inculpații Cocos Dorin și Bica Alina Mihaela. Ca atare, s-a constatat că încadrarea juridică potrivit Codului penal anterior, în vigoare la data comiterii faptelor, se impunea chiar de la punerea sub acuzare, sau cel puțin de la întocmirea rechizitoriului și, aceasta, luând în considerare nu numai diferențele de tratament sancționator între legea veche și legea nouă, dar mai ales faptul că acuzația avea în vedere o infracțiune mai ușoară, care era reglementată distinct de Codul penal anterior (art. 256), spre deosebire de noul Cod penal, care include în conținutul constitutiv al infracțiunii mai grave de luare de mită și actele care, potrivit legii vechi, erau incriminate în infracțiunea de primire de foloase necuvenite (art. 289). Drept urmare, având în vedere diferențele de conținut între legea veche și legea nouă, s-a impus schimbarea încadrării juridice, prin reținerea prevederilor legale în vigoare la data comiterii faptei, și anume a disp. art. 256 alin. 1 C. pen. din 1969 rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000, respectiv complicitate la această infracțiune.

Fapta corelativă a inculpaților Cocos Dorin și Cocos Alin (încadrată, potrivit legii noi, în infracțiunea de dare de mită prev. de art. 290 C.pen., respectiv participație sub forma complicității la această infracțiune), la data săvârșirii ei nu putea fi circumscrisă unei forme de ilicit penal, în condițiile în care darea de foloase necuvenite nu era incriminată.

Astfel, potrivit art. 255 C.pen. anterior, darea de mită consta în promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în modurile și scopurile arătate în art. 254

C.pen., adică pentru a îndeplini, a nu îndeplini ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu. Doar după modificarea conținutului constitutiv al infracțiunii de luare de mită prin noul cod penal, prin introducerea condiției ca pretinderea, primirea, acceptarea promisiunii de bani ori alte foloase să fie „în legătură” cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle de serviciu ale subiectului activ, fapta de dare de bani sau alte foloase după ce funcționarul a realizat actul de serviciu pentru care este răsplătit a îmbrăcat forma ilicitului penal.

Varianta susținută de Ministerul Public cu ocazia dezbaterilor, în sensul că, urmare a probatoriului administrat în cursul cercetării judecătorești, ar rezulta existența unei înțelegeri prealabile între inculpații Bica Alina Mihaela și Cocoș Dorin, realizată prin intermediul inculpatului Bogdan Dragoș George, constând într-o promisiune în anul 2011, urmată de remiterea bunului în anul 2013, este lipsită de orice fundament probator (anterior analizată pct. 6.5.), fiind susținută mai degrabă pentru a permite încadrarea juridică a faptelor inculpatului Cocoș Dorin în infracțiunea de dare de mită.

În al doilea rând, Înalta Curte a constatat că această situație de fapt prezentată succint la capitolul privind încadrarea juridică nu are corespondent în conținutul probelor administrate de procuror în cursul urmăririi penale, nefiind în niciun caz vorba despre o transmitere cu titlu gratuit a terenului, ci despre o reducere a prețului de vânzare, preț care a fost achitat. Pe de altă parte, legătura dintre cele două fapte (aprobarea dosarului de despăgubire și achiziționarea terenului), petrecute la o distanță de peste doi ani, este doar afirmată de către parchet prin utilizarea sintagmei „în legătură cu”, nu și demonstrată în vreun fel.

2.2. Reducerea prețului de vânzare a terenului

Astfel, Înalta Curte a constatat că nu se poate reține varianta că inculpata ar fi primit terenul, neexistând nicio probă sau un minim indiciu care să-i permită procurorului să rețină această situație de fapt.

Ceea ce a rezultat din materialul probator administrat a fost că, la începutul anului 2013, inculpatul Cocoș Alin, având nevoie de bani pentru finalizarea unor lucrări de amenajare a unei spații comerciale, a încercat să vândă, printre alte proprietăți, și o suprafață de teren de 4425 mp, situat în intravilanul localității Snagov, sat Ciofliceni, teren care fusese achiziționat în cursul anului 2012 de mama sa, martora Chiriac Olguța. Inculpatul Cocoș Alin a discutat cu mai multe persoane, printre care inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin (cei doi aflându-se în relații de amiciție) și martorul Surdu Georgian, martorul arătând că „*inculpatul Cocoș Alin mi-a făcut o propunere de vânzare-cumpărare a unui teren în Snagov, propunere de care eram interesat întrucât locuiesc de 10 ani în Snagov. Mi-a arătat schița acestui teren și am constatat că este foarte lung și foarte îngust, astfel că nu am fost interesat*”. Prețul de vânzare pe care inculpatul Cocoș Alin tindea să îl obțină se situa în jurul sumei cu care terenul fusese achiziționat, de aproximativ 180.000-200.000 euro.

Inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin i-a relatat inculpatei Bica Alina Mihaela, persoană cu care se afla în relații foarte apropiate, și martorului Stoica Marius, persoană cu care se aflau în relații de prietenie (ambii inculpați au fost nașii de botez

ai copilului fratelui martorului), despre posibilitatea achiziționării acestui teren, prezentat ca fiind printre puținele rămase libere pe malul lacului Snagov.

În contextul discuțiilor despre vânzarea-cumpărarea acestui teren, a avut loc o reducere a prețului la suma de 100.000 euro, vânzătorul, în fapt Cocoș Alin, acceptând ca banii să fie achitați și în rate.

Circumstanțele în care a avut loc discuția în urma căreia prețul a fost diminuat și motivele care au stat la baza acestei decizii au fost prezentate diferit de inculpatul Cocoș Dorin de la o declarație la alta.

Înalta Curte a reținut că, în cursul urmăririi penale, inculpatul nu a fost ascultat de către procuror cu privire la aceste împrejurări, deși în „memoriul în apărare” depus de acesta la data de 20 februarie 2015, susținea că *“am vândut acest teren la jumătate de preț față de prețul de piață d-lui Mihăilescu, datorită faptului că Dragoș Bogdan nu mi-a confirmat că parte din cei 800.000 euro pe care îi dădusem au ajuns și la Alina Bica”* (filele 47,48 vol. II d.u.p. nr. 659/P/2014).

În cursul judecății, în declarația din 15.09.2015, acesta a susținut că *“Mihăilescu Ionuț a venit la mine la birou, însoțit de Alin Cocoș și mi-a spus că ar dori să cumpere acest teren, dar nu are toți banii. Mihăilescu Ionuț mi-a sugerat că și inculpata Alina Bica urmează să cumpere împreună cu el acest teren”*; în declarația din 23.10.2015, răspunzând la întrebarea Ministerului Public în legătură cu modul în care a aflat în concret de faptul că unul dintre viitorii cumpărători este Bica Alina, inculpatul a susținut că: *“Eu am venit întâmplător la discuția dintre Mihăilescu Ionuț și fiul meu, unde am stat câteva minute. Din câte rețin, cu certitudine inculpatul Mihăilescu Ionuț a afirmat faptul că dorește să cumpere terenul în coproprietate cu doamna Alina Bica și că doresc să-și facă niște case acolo.”*

Această ultimă variantă, a întâlnirii ocazionale cu inculpatul Cocoș Dorin este susținută și de către inculpatul Cocoș Alin, care arată că *“la una dintre întâlnirile mele, apărând și tatăl meu, Mihăilescu Ionuț a deschis subiectul terenului, în sensul că ar vrea să cumpere terenul, dar nu dispune de toți banii, ci ar avea în jur de 100.000 euro, comunicându-i tatălui meu că printre cumpărători era și Bica Alina. Eram la masă și am discutat mai multe subiecte, printre care a fost și acesta. Tatăl meu auzind acest lucru, i-a comunicat acestuia că-i voi vinde terenul cu suma de 100.000 euro. Ulterior plecării lui Mihăilescu Ionuț, l-am întrebat pe tatăl meu de ce ar face acest gest, acesta spunându-mi textual că are o obligație față de Bica Alina Mihaela de când era la A.N.R.P. Pe moment nu mi-a dat mai multe detalii, însă ulterior am aflat că această obligație ar fi fost în legătură cu despăgubirea lui Gheorghe Stelian.”*(declarație din 09.10.2015, filele 11-12 vol. 6, dosar instanță).

În continuare, inculpatul Cocoș Dorin a aratat că *“aflând cine este cumpărătorul i-am spus fiului meu să accepte orice variantă doresc cumpărătorii, respectiv Mihăilescu Ionuț și Bica Alina, cunoscând faptul că aceasta a fost și în comisia care a acordat despăgubirea pentru dosarul lui Gheorghe Stelian, dar și având în vedere funcția pe care o deținea în acel moment, de procuror șef DIICOT”*(declarație din 15.09.2015, filele 42-44, vol. 5 dosar instanță); și în declarația din 23.10.2015 inculpatul Cocoș Dorin susține că menționarea de către Mihăilescu Ionuț a numelui Alina Bica a determinat reducerea prețului *“întrucât doamna Bica Alina era procuror*

șef DIICOT” și “eu am considerat că e și o obligație a mea pentru că a votat dosarul de despăgubire al lui Gheorghe Stelian” (filele 82-84 vol. 6 dosar instanță).

De asemenea, inculpatul Cocoș Dorin a susținut, concordant cu inculpatul Cocoș Alin, că discuția referitoare la motivele pentru care i-a sugerat reducerea prețului a avut loc ulterior, nu în prezența inculpatului Mihăilescu Ionuț. “Eu i-am spus în acel moment inculpatului Mihăilescu Ionuț că terenul va fi vândut cu 100.000 euro. Imediat după ce a plecat Mihăilescu Ionuț i-am explicat fiului meu că am o obligație față de Bica Alina, fără a-i da explicații suplimentare la acel moment, și i-am spus să-i lase să plătească și în rate și cum vor ei. La câteva luni, nu-mi amintesc cu exactitate, în contextul în care nu se achitase tot prețul, iar fiul meu îmi comunica, că nu a încasat toți banii, i-am spus ce obligații am față de Bica Alina, respectiv că a fost în comisia A.N.R.P. și că a votat pentru în dosarul lui Gheorghe Stelian” (declarație inculpat Cocoș Dorin din 09.10.2015, filele 11-12 vol. 6, dosar instanță). “Discuția referitoare la obligația pe care o am față de inculpata Bica Alina a avut loc doar între mine și fiul meu, Alin Cocoș” (declarație inculpat Cocoș Dorin din 23.10.2015, filele 82-84 vol. 6 dosar instanță).

Totodată, inculpatul a susținut că nu a discutat niciodată nici cu inculpatul Mihăilescu Ionuț, dar nici cu inculpata Bica Alina despre dosarul de despăgubire pe care l-a avut Gheorghe Stelian. “Nu am discutat cu Bica Alina niciodată despre teren sau despre dosarul de despăgubire. Nu am discutat nici cu inculpatul Mihăilescu Ionuț despre dosarul lui Gheorghe Stelian și nu cred că îl cunoșteam pe Mihăilescu Ionuț în 2010 și oricum nu aș fi discutat o asemenea problemă cu acesta (...). Nu am avut nicio discuție cu inculpata Bica Alina, direct sau indirect prin intermediul altei persoane, cu privire la dosarul de despăgubire.” (declarație inculpat Cocoș Dorin din 15.09.2015) “Nu am avut nicio discuție cu inculpata Bica Alina, după momentul la care am cunoscut-o, referitoare la dosarul de despăgubire al lui Gheorghe Stelian” (declarație inculpat Cocoș Dorin din 23.10.2015, filele 82-84 vol. 6 dosar instanță).

În ceea ce-l privește pe inculpatul Mihăilescu Ionuț Cătălin, deși acesta a contestat că ar fi avut vreo discuție cu inculpatul Cocoș Dorin pe tema cumpărării terenului, inculpatul a recunoscut faptul că, după aflarea numelui potențialilor cumpărători, la interval de câteva zile, inculpatul Cocoș Alin i-a comunicat un preț de vânzare redus la suma de 100.000 de euro, față de cel inițial de 180.000 - 200.000 euro. De asemenea, inculpatul a arătat că a avut convingerea „că scăderea s-a produs datorită faptului că cumpărător era și inculpata Bica Alina Mihaela. Nu pot indica raționamentul care l-a determinat pe Alin Cocoș să reducă prețul”. Referitor la relația care exista între Cocoș Alin și Bica Alina Mihaela la acel moment, inculpatul arată că “era una amicală, similară celei pe care o aveam eu cu Alin Cocoș”.

Înalta Curte a constatat că, în cauză, s-a demonstrat că a avut loc o reducere a prețului de vânzare a terenului, determinată de faptul că inculpata Bica Alina Mihaela era unul dintre cumpărători, însă motivul susținut de inculpatul Cocoș Dorin, respectiv că, fără să fi avut cu Bica Alina Mihaela o înțelegere prealabilă emiterii deciziei de stabilire a despăgubirilor, s-ar fi gândit, la peste doi ani de la încasarea de către Gheorghe Stelian a despăgubirilor, să-și achite o obligație pe care credea că ar fi avut-o față de inculpată și să își îndemne fiul să facă o reducere de preț a terenului, este

puțin plauzibil (varianta funcției deținută de inculpată la acel moment, de procuror șef D.I.I.C.O.T., fiind mult mai credibilă).

Însă, și dacă ar fi reală această afirmație și, într-adevăr, reducerea prețului ar fi fost determinată de soluționarea dosarului nr. 22714/FFCC, ceea ce a fost relevant sub aspectul situației de fapt era împrejurarea că, deși a existat o decizie de reducere a prețului, astfel cum rezultă din declarațiile sale (constante sub acest aspect) **inculpatul nu a comunicat niciodată, nici inculpatului Mihăilescu Ionuț Cătălin și nici inculpatei Bica Alina Mihaela** (despre care afirmă că a cunoscut-o la un interval de câteva luni după această discuție) **motivele acestei decizii**.

Ca atare, instanța a analizat acuzațiile din această perspectivă, a reducerii prețului, constatarea anterioară neafectând posibilitatea reținerii existenței unei eventuale fapte penale, întrucât folosul necuvenit putea consta și în diferența de preț de care a beneficiat inculpata, în condițiile dovedirii legăturii cu soluționarea dosarului de despăgubire.

2.3. Înalta Curte a reținut faptul că inculpata Bica Alina Mihaela a fost cumpărătorul unei cote părți de 25% din suprafața de teren.

Cu privire la acuzația formulată, inculpata Bica Alina Mihaela a susținut că în anul 2013, Mihăilescu Ionuț Florentin i-a comunicat despre posibilitatea achiziționării unui teren cu Stoica Marius, fără să se discute despre proprietar, locație sau preț; inculpata a afirmat că i-a spus acestuia că nu este interesată de achiziționarea proprietății întrucât deținea 1600 mp de teren achiziționat în anul 2005, la Bragadiru, unde nu a construit nimic, dispunea doar de aproximativ 16.000 de euro, rezervați unei proceduri medicale și că relația cu soțul ei este deteriorată, iar un astfel de demers nu ar face decât să complice lucrurile; la o perioadă de la această discuție, la rugămintea inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, i-a împrumut banii respectivi, acesta comunicându-i că a decis să se asocieze cu Stoica Marius pentru cumpărarea terenului. Ulterior, când i-a solicitat restituirea, Mihăilescu i-a explicat că *“s-a certat cu Marius și că trebuie să-i dea și partea lui și că el va rămâne cu terenul respectiv. Mi-a spus că o să-mi dea banii. La un moment dat mi-a spus că dacă nu are să-mi dea banii, o să-mi dea o cotă din teren. I-am spus că nu am ce să fac cu cota respectivă, nu m-a interesat terenul sub nicio formă”* (declarația din 14 martie 2016, filele 150-156, vol. 9 dosar instanță).

Martorul Bica Mircea Octavian, soțul inculpatei, a susținut aceeași variantă a situației de fapt, respectiv oferirea sumei de 16.500 euro, cu titlu de împrumut, bani pe care i-a dat inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, întâlnindu-se în zona Piața Romană, întrucât acesta urma să meargă la un notariat (declarația din 17 ianuarie 2017, filele 144-146, vol. 14 dosar instanță).

Declarațiile inculpatei și ale soțului acesteia sunt însă infirmate de declarațiile inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, ale martorului Stoica Marius și ale martorului cu identitate protejată Ulmeanu Florian, din toate acestea rezultând că și inculpata Bica Alina Mihaela era unul dintre proprietarii terenului, respectiv al unei cote de 25% din acesta. Astfel, inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin a arătat că *“persoanele al căror acord l-am obținut pentru a încheia tranzacția cu Alin Cocoș au fost: Stoica Marius și Bica Alina Mihaela. Cotele părți aferente fiecăruia dintre participanții la tranzacție ar fi urmat a fi stabilite în funcție de participarea financiară a fiecăruia.*

Inițial aceste cote au fost de 50% în favoarea lui Stoica Marius și de câte 25% pentru mine și pentru Bica Alina Mihaela.”, că ulterior, Bica Alina i-a comunicat punctual că nu a reușit să strângă suma de bani avansată, care i-ar fi revenit ca și contribuție, “cerându-mi să mă implic eu și, ulterior, urma să reglăm lucrurile între noi, adică să preia în mod concret de la mine partea care i s-ar fi cuvenit (25%) și să completeze aportul financiar la care se obligase și pe care am fost nevoit să-l suport eu. Inculpata Bica Alina ar fi trebuit să avanseze 25000 euro, dar nu mi-a remis decât o valoare pe care o estimez între 16500-20000 euro. Această sumă am primit-o prin intermediul soțului Alinei Bica, Bica Mircea Octavian, în apropierea biroului notarial unde s-au perfectat actele tranzacției.”(declarația din 18.09.2015, filele 85-90, vol. 5 dosar instanță).

În același sens au fost și declarațiile martorului Stoica Marius, care, descriind înțelegerea pe care a avut-o cu inculpații, a învederat că: „în urma discuțiilor pe care le-am avut cu Mihăilescu Ionuț și Bica Alina am hotărât următoarele: eu cumpăram jumătate, iar ei cumpărau jumătate. Eu am vorbit și cu prietenul meu Niculae Mihael Gabriel să achiziționeze și el o parte din parcela care îmi revenea mie, parcele pe care ulterior le-am fi împărțit.

Este posibil să fi avut loc cel puțin două discuții cu inculpații Mihăilescu Ionuț și Bica Alina pe tema achiziționării acestui teren. Toate detaliile referitoare la vânzător și preț le-am discutat cu Mihăilescu Ionuț, însă în prezența inculpatei Bica Alina. Eram toți trei prezenți și am discutat despre achiziționarea împreună a acestui teren. Eu, personal, doream să fac o casă de vacanță și i-am spus lui Mihăilescu Ionuț că am pe cineva care poate să facă un plan a ceea ce urma să se construiască, respectiv casă de vacanță. La acel moment, ambii inculpați au afirmat că o să construiască ceva pe acel teren, respectiv tot case de vacanță. Spun acest lucru întrucât eu am spus că am pe cineva care să-mi facă planurile respective, eu am avut intenția de a face o casă de vacanță, iar inculpații mi-au spus să mă ocup eu, adică să vin cu planurile” (filele 17-21 vol. 13, dosar instanță).

Probatoriul care a susținut această variantă a situației de fapt a fost completat și de declarațiile martorului cu identitate protejată Ulmeanu Florian, care, referitor la modalitatea în care a fost achiziționat terenul, a arătat următoarele: “Mihăilescu Ionuț și Alina Bica au avut jumătate din suprafața terenului respectiv și cealaltă jumătate a fost a lui Stoica Marius, prin Niculae Mihael Gabriel. Acestea au fost persoanele care au discutat, dar terenul a fost trecut în contract pe numele sorei lui Mihăilescu Ionuț și jumătatea cealaltă de teren pe numele lui Niculae Gabriel. Alina Bica și Ionuț Mihăilescu nu au vrut să apară în acte ca fiind deținătorii terenului respectiv. Nu știu de ce nu au vrut să apară în acte ca fiind deținătorii terenului respectiv. Mai știu că terenul a fost achiziționat de la Alin Cocoș. Am auzit că ar fi fost vorba de 100.000 euro, bani care au fost dați jumătate și jumătate, în funcție de felul în care au fost cumpărate suprafețele. Știu că banii s-au plătit jumătate de către Mihăilescu și Alina Bica, cel puțin așa am auzit, iar cealaltă jumătate de către Niculae Gabriel și Stoica Marius.

La un moment dat, Stoica Marius a vrut să iasă din această achiziționare de teren și a propus lui Mihăilescu să-i cumpere terenul sau să-l vândă la altă persoană. Am auzit că Mihăilescu i-ar fi spus lui Stoica, că îl va cumpăra el împreună cu Alina

Bica și o să-i dea banii lui Stoica, lucru despre care am auzit că s-a și întâmplat ulterior. Referitor la modalitatea de încheiere a actelor am înțeles că toată suprafața este pe numele sorei lui Mihăilescu, dar că aparține lui Mihăilescu și Alina Bica” (filele 145-146, vol. 13, dosar instanță). Declarația martorului din cursul urmăririi penale este în același sens.

Ca atare, în raport de materialul probator anterior expus, Înalta Curte a reținut că, deși în contractul de vânzare-cumpărare, autentificat de notarul Public Ciobanu Alin, la data de 14.06.2013, prin care Chiriac Olguța înstrăinează terenul în suprafață de 4425 metri pătrați, situat în intravilanul localității Snagov, sat Ciofliceni, tarla 5, parcela 286 la un preț de 100.000 euro, inculpata Bica Alina Mihaela nu figurează printre cumpărători, în realitate, o cotă de 25% din suprafața acestui teren îi revenea acesteia, potrivit înțelegerii avute cu inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin și cu martorul Stoica Marius Constantin.

2.4. Contrar rechizitoriului, dar în concordanță cu probatoriul administrat încă din cursul urmăririi penale, Înalta Curte a reținut că prețul, astfel redus, a fost achitat integral de către cumpărători.

Sub acest aspect, inculpatul Cocoș Alin, în mod constant, a confirmat primirea banilor, arătând că Mihăilescu Ionuț Florentin i-a plătit o parte din bani la notariat, o a doua tranșă tot în numerar, iar o altă parte a fost virată în contul mamei sale. Inculpatul a mai arătat că, având în vedere că, cumpărătorii nu au avut la dispoziție întreaga sumă de bani la data încheierii contractului, s-a notat în Cartea funciară privilegiul vânzătorului până la încasarea ultimei sume. *„Banii s-au dat în 3-4 tranșe cash, așa îmi amintesc, una sigur prin bancă de aproximativ de 5000 sau 10.000 de euro, banii fiind virăți în contul mamei mele indicat în contractul de vânzare-cumpărare. Banii virăți prin bancă au constituit chiar ultima tranșă. Ulterior am și luat-o pe mama mea să dea declarație notarială că a primit banii pentru a ridica privilegiul vânzătorului. Am asupra mea această declarație. Nu-mi aduc aminte când exact a fost dată această declarație prin raportare la încasarea prețului total, dar cred că s-a întâmplat cam după o lună, două de la data acestui moment. O să prezint și un extras de cont privind încasarea ultimei tranșe. Înțelegerea cu inculpatul Mihăilescu era ca suma să o plătească în tranșe, să-i dea când și cum îi are, fără a stabili niște rate fixe”* (declarația din 19 mai 2017, filele 33-34, vol. 17, dosar instanță).

Înalta Curte a constatat că în contractul de vânzare-cumpărare există, într-adevăr, mențiunea instituirii ipotecii legale a vânzătorului potrivit art. 2386 pct. 1 Cod civil, până la data încasării integrale a prețului (filele 85-87, volumul III d.u.p. nr. 659/P/2014).

Declarațiile inculpatului Cocoș Alin au fost coroborate cu cele ale inculpatului Cocoș Dorin, dar și cu declarațiile inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin și ale martorilor Stoica Marius (care a arătat că a achitat cash suma de 40.000 euro și că a stabilit cu Nicolae Gabriel ca acesta să plătească 10.000 de euro, necunoscând exact cum plătit acesta, însă *“este posibil să fi existat două tranșe”*), Niculae Gabriel (care susține că a plătit 10.000 de euro, o parte prin transfer bancar) și ale martorului cu identitate protejată Ulmeanu Florian, la care s-a făcut anterior referire (*„banii s-au*

plătit jumătate de către Mihăilescu și Alina Bica,..., iar cealaltă jumătate de către Niculae Gabriel și Stoica Marius).

Martorul Nicolae Gabriel a susținut că a depus în faza de urmărire penală, cu ocazia audierii, extrasul de cont prin care dovedea plata unei părți din suma care i-a revenit către Chiriac Olguța. Înalta Curte nu a identificat la dosarul de urmărire penală acest înscris, însă, în cursul cercetării judecătorești, inculpatul Cocos Alin a depus un extras de cont, din care rezultă că în contul menționat la fila 4 din contractul de vânzare-cumpărare aparținând vânzătoarei Chiriac Olguța (fila 77 verso, vol. 3 d.u.p. nr. 659/P/2014) a fost virată suma de 5.000 euro de către Niculae Mihael Gabriel la data de 05.02.2014 (fila 203 vol. 18 dosar instanță). De asemenea, s-a constatat că declarația inculpatului Cocos Alin privind ridicarea, la interval de o lună-două după încasarea ultimei tranșe din preț a privilegiului vânzătorului, este confirmată de declarația nr. 620/16.04.2014, autentificată de notarul public Diaconu Cristina, în care Chiriac Olguța atestă primirea integrală a prețului.

Înalta Curte a constatat că nu există vreo altă probă administrată în cauză în sens contrar celor afirmate de către inculpați, martori și cele rezultate din înscrisuri, Ministerul Public limitându-se la a susține că prețul nu a fost achitat, fără să se întemeieze vreo probă care să îi permită această concluzie.

2.5. Lipsa probelor care să demonstreze legătura dintre achiziționarea terenului la un preț diminuat și modalitatea în care inculpata Bica Alina Mihaela și-a îndeplinit atribuțiile de serviciu în cadrul Comisiei Centrale

Astfel cum a rezultat din cele anterior reținute, în cauză s-a demonstrat faptul că, la data de 14.06.2013, inculpata Bica Alina Mihaela a cumpărat, la un preț redus cu aproximativ 50% față de prețul inițial de vânzare, un procent de 25% din suprafața de teren de 4.425 mp, înstrăinată de martora Chiriac Olguța, mama inculpatului Cocos Alin și fostă soție a inculpatului Cocos Dorin.

De asemenea, s-a mai demonstrat faptul că inculpata a făcut parte din Comisia Centrală din cadrul A.N.R.P. și, la data de 15.03.2011, a votat favorabil acordării despăgubirilor în dosarul nr. 22714/FFCC, avându-l ca beneficiar pe inculpatul Gheorghe Stelian.

Cerința esențială atașată laturii obiective a infracțiunii de primire de foloase necuvenite, prev. de art. 256 C.pen. anterior (art. 297 C.pen. actual în varianta acuzării) și pe care parchetul era obligat să o demonstreze pentru a dispune trimiterea în judecată, era aceea ca folosul obținut de către inculpată, și care în cauză constă în diferența de preț, să aibă caracter de recompensă, de retribuție, de răsplată pentru actul îndeplinit la data de 15.03.2011, în calitate sa de membru al Comisiei Centrale. Sub acest aspect, Înalta Curte a constatat că nu au fost administrate probe, procurorul limitându-se a lega cele două fapte prin sintagma prevăzută de lege „*în legătură cu*”.

Înalta Curte a reținut că singura persoana care susține împrejurarea că reducerea prețului ar fi fost o contraprestație față de modul în care inculpata și-a îndeplinit atribuțiile de serviciu cu ocazia soluționării dosarului nr. 22714/FFCC este inculpatul Cocos Dorin, care, în același timp, arată că reducerea prețului a fost determinată și de aceea că “doamna Bica Alina era procuror șef DIICOT”. Așa cum s-a arătat anterior, varianta susținută de inculpat a fost puțin plauzibilă, ideea că s-ar fi simțit obligat față

de inculpată venind în contradicție și cu o altă susținere a sa, respectiv că Bogdan Dragoș George nu i-a spus niciodată că ar fi discutat cu inculpata Bica Alina Mihaela.

Însă, pornind chiar și de la premisa că declarațiile inculpatului Cocoș Dorin reprezintă adevărul și că, într-adevăr, aceasta ar fi fost motivația sa internă, ceea ce era relevant din perspectiva acuzațiilor a fost faptul că discuția referitoare la motivele reducerii prețului a avut loc după plecarea inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, împrejurare susținută de ambii inculpați. “Discuția referitoare la obligația pe care o am față de inculpata Bica Alina a avut loc doar între mine și fiul meu, Alin Cocoș.” (declarația inculpatului Cocoș Dorin din 23.10.2015, filele 82-84 volumul 6 dosar instanță.). „Ulterior plecării lui Mihăilescu Ionuț, l-am întrebat pe tatăl meu de ce ar face acest gest, acesta spunându-mi textual că are o obligație față de Bica Alina Mihaela de când era la A.N.R.P. Pe moment nu mi-a dat mai multe detalii. (declarație inculpat Cocoș Alin din 09 octombrie 2015, filele 11-12 volumul 6 dosar instanță). De asemenea, inculpatul Cocoș Dorin a învederat în mod constant că nu a comunicat niciodată, nici inculpatei Bica Alina Mihaela și nici inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, motivele care l-au determinat să-i solicite lui Cocoș Alin să accepte un preț redus. Chiar și în ceea ce-l privește pe fiul său, inculpatul a arătat că acesta a aflat ulterior, după vânzarea terenului, în contextul discuțiilor pe care le-au avut legate de faptul că încă nu se achitase tot prețul „La câteva luni, nu-mi amintesc cu exactitate, ..., i-am spus ce obligații am față de Bica Alina, respectiv că a fost în comisia A.N.R.P. și că a votat pentru în dosarul lui Gheorghe Stelian”.

De asemenea, inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin a susținut, constant, că nu cunoștea la momentul discuțiilor și al achiziționării terenului niciun detaliu referitor la vreun dosar de despăgubire și că nu poate indica nicio legătură *“între vânzarea acestui teren la un preț diminuat și dosarul de despăgubire nr. 22714”*. „Arăt că dacă inculpata Bica Alina mi-ar fi transmis, fie chiar și cel mai mic indiciu, cu privire la o eventuală implicare a domniei sale într-o entitate, comisie, instituție care să-l fi favorizat pe Cocoș Dorin direct sau prin intermediar și eu aș fi luat act de această poziție a sa, n-aș fi avut decât două moduri de acțiune: fie să nu inițiez tranzacția implicându-mi membri ai familiei, fie, dacă m-aș fi implicat în tranzacție, să-i recunosc doamnei Bica Alina acel „merit” și să-i aloc o cotă superioară de teren, nerespectând astfel principiu alocării cotelor în funcție de sumele de bani alocate. (...) Nu am primit acest mesaj nici din partea familiei Cocoș și nici din partea inculpatei Bica Alina, care ar fi avut interes să mi-o spună întrucât ar fi favorizat-o în mod direct prin obținerea unei cote superioare”.

În acest context probator din care a rezultat că nimeni, niciodată, nu i-a comunicat inculpatei Bica Alina Mihaela temeiurile care au condus la reducerea prețului, analiza ce s-a impus în continuare a fost aceea de a stabili dacă existau alte împrejurări, date, circumstanțe de fapt care să îi permită inculpatei Bica Alina Mihaela să cunoască sau să își dea semna că aceste motive au legătură cu actul de serviciu indicat de acuzare și a acceptat să achiziționeze cota parte din teren în aceste condiții.

În primul rând, Înalta Curte a constatat **intervalul de timp extrem de îndelungat** între data la care a avut loc ședința Comisiei Centrale în cadrul căreia s-a aprobat raportul de evaluare în dosarul nr. 22714/FFCC/2010, respectiv 15 martie 2011, și data la care s-a încheiat contractual de vânzare-cumpărare - 14.06.2013. Mai mult, la

data la care s-a aprobat raportul de evaluare, martora Chiriac Olguța nici nu era proprietara acestui teren, fiind achiziționat în cursul anului 2012.

Apoi, **nu a existat vreo probă din care să rezulte că inculpata cunoștea faptul că decizia de reducere a prețului terenului a aparținut inculpatului Cocoș Dorin** și nu vânzătorului, Cocoș Alin, care se prezenta ca fiind proprietarul terenului.

De asemenea, **nu a existat nicio probă din care să rezulte că inculpata ar fi cunoscut**, anterior deciziei Comisiei Centrale sau măcar ulterior, la momentul discuțiilor despre achiziționarea terenului, **despre faptul că inculpatul Cocoș Dorin a avut un interes în legătură cu dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC**. Chiar inculpatul Cocoș Dorin a arătat expres că „*nu am discutat cu Bica Alina niciodată despre teren sau despre dosarul de despăgubire. .. Nu am avut nicio discuție cu inculpata Bica Alina, direct sau indirect prin intermediul altei persoane, cu privire la dosarul de despăgubire*”(declarație din 15.09.2015 filele 42-44 volumul 5 dosar instanță); „*Nu am avut nicio discuție cu inculpata Bica Alina, după momentul la care am cunoscut-o, referitoare la dosarul de despăgubire al lui Gheorghe Stelian*”, declarație din 23.10.2015, filele 82-84 volumul 6 dosar instanță). De asemenea, inculpata a susținut că „*pe Dorin Cocoș l-am cunoscut în anul 2013, în mod cert în anul 2011 nu l-am cunoscut nici pe dumnealui și nici pe fiul acestuia și nici nu am avut vreo informație la nivel oficial sau neoficial că ar avea vreo legătură cu ANRP*”.

Ca atare, Înalta Curte a constatat că nu există nicio probă sau un minim indiciu că inculpata a cunoscut sau măcar că și-a dat seama că reducerea prețului are legătură cu activitatea pe care a desfășurat-o în urmă cu doi ani în cadrul ședințelor Comisiei Centrale. În aceste condiții, nu a putut fi susținută concluzia că decizia inculpatei de a accepta achiziționarea unei cote părți din teren la prețul de 100.000 euro constituie, în fapt, o primire a unei retribuții pentru activitatea desfășurată în legătură cu dosarul de despăgubire 22714/FFCC/2010.

Distinct de situația inculpatei Bica Alina Mihaela, în ceea ce-l privește pe inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, Ministerul Public nici nu și-a pus o problemă esențială pentru formularea învinuirii, respectiv faptul că ar fi trebuit să demonstreze că acesta cunoștea despre existența actului de serviciu îndeplinit de inculpata pe care, conform acuzării, o ajută să primească foloasele necuvenite. Or, nu a existat nicio probă din care să rezulte că inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin ar fi cunoscut despre existența dosarului de despăgubire al lui Gheorghe Stelian. Nu a existat nicio probă din care să rezulte măcar faptul că inculpatul și-ar fi putut da seama că reducerea prețului are legătură în general cu vreo activitate de serviciu desfășurată anterior de inculpata Bica Alina Mihaela, cu implicații vizându-l pe Cocoș Dorin. Mai mult, inculpatul Mihăilescu a arătat că la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare, inculpata Bica Alina Mihaela nu îl cunoștea pe Cocoș Dorin, aceeași împrejurare rezultând și din depoziția acestuia din urmă.

Într-adevăr, inculpatul Mihăilescu a susținut că a avut convingerea „*că scăderea s-a produs datorită faptului că cumpărător era și inculpata Bica Alina Mihaela*”, însă a arătat că nu cunoaște motivele care au determinat această reducere, iar în cauză nu a existat nicio probă care să permită o altă concluzie. Dimpotrivă, au existat probe în sens contrar, respectiv declarațiile inculpaților Cocoș Alin și Cocoș Dorin, la care s-a făcut anterior trimitere.

Înalta Curte a constatat că, în lipsa oricăror probe care să demonstreze o cerință esențială care conferea faptelor caracter penal, prin actul de sesizare s-a încercat specularea unor aspecte conjuncturale, referitoare la modalitatea în care s-a achiziționat terenul, pe numele sorei inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin și la împrejurări petrecute ulterior, respectiv faptul că, după aproximativ un an, martorul Stoica Marius Constantin i-a vândut terenul inculpatului Mihăilescu (de altfel, acestea sunt de fapt singurele aspecte analizate în rechizitoriu), care, în opinia parchetului ar demonstra faptul că rolul acestor persoane a fost de intermediari în primirea mitei.

Într-adevăr, în contractul de vânzare-cumpărare din 14.06.2013 figurează ca și cumpărători martora Popa Ana Maria, sora inculpatului Mihăilescu Cătălin Ionuț și martorul Niculae Gabriel, acesta din urma achiziționând cota de 50% din suprafața de teren alături de Stoica Marius. Inculpatul Mihăilescu a arătat că a procedat astfel pentru că o parte din suma de bani a fost primită de la tatăl său, și, pe de altă parte, pentru că inculpata Bica Alina Mihaela nu și-a desemnat un reprezentant care să participe la această tranzacție.

Înalta Curte a reținut că încheierea contractului în atare condiții constituie o dovadă că inculpații nu voiau să se cunoască public că sunt proprietarii unei cote părți a terenului (împrejurare susținută și de martorul cu identitate protejată Ulmeanu Florian) și, deși nu au arătat în mod expres, varianta poate fi explicabilă și din perspectiva funcțiilor publice deținute de către inculpați - Bica Alina Mihaela, la acel moment procuror șef D.I.I.C.O.T., Mihăilescu Ionuț Florentin, fost vicepreședinte al Autorității Naționale pentru Cetățenie - și dorința de a nu fi asociați cu numele inculpatului Cocoș Alin, despre care cumpărătorii cunoșteau că este proprietarul terenului.

Însă, faptul că inculpații nu au fost menționați în contractul de vânzare cumpărare **nu a înlăturat celelalte probe, care demonstrează împrejurarea că prețul a fost achitat și nici nu a evidențiat legătura între decizia de reducere a prețului și modul de soluționare a dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC/2010.**

Parchetul nu a dovedit în niciun fel motivul pentru care inculpații au acționat astfel (putând fi construite diverse ipoteze, inclusiv cea prezentată anterior), ci, pe baza acestei realități, a încheierii contractului pe numele sorei inculpatului Mihăilescu, punându-și retoric întrebarea „*cum ar fi acceptat doi oameni să încheie astfel de contracte (...) în absența unor motive mult mai puternice decât acelea pe care le-au tot vehiculat?*” și fără a încerca să găsească un răspuns fundamentat pe probe, a concluzionat asupra legăturii dintre actul de serviciu și cumpărarea terenului la preț diminuat.

În ceea ce privește revânzarea terenului de către martorul Stoica Marius Constantin, parchetul a speculat și această acțiune, arătând că, în realitate, atât acest martor, cât și martorul Niculae Gabriel, contrar susținerilor lor, au fost persoane interpușe în primirea cu titlu gratuit a terenului. Practic, în opinia parchetului, martorii sunt credibili atunci când susțin acuzarea, respectiv că inculpata Bica Alina Mihaela este unul dintre proprietarii terenului, dar, aceiași martori nu mai sunt credibili când afirmă că și ei sunt cumpărătorii unei părți din teren. În același fel a fost abordată și declarația martorului cu identitate protejată, a cărei relevanță deosebită este subliniată

în mod constant, dar numai în dovedirea faptului că inculpata Bica era unul dintre coproprietarii terenului, nu și în privința aspectelor care le sunt favorabile inculpaților.

În primul rând, astfel cum s-a demonstrat anterior, nu a existat nicio probă care să susțină ipoteza unui transfer cu titlu gratuit al proprietății.

În al doilea rând, varianta că cele două persoane ar fi fost interpușe în această vânzare nu a fost confirmată nici ea de vreo probă, inclusiv martorul cu identitate protejată Ulmeanu Florian relatând despre realitatea discuțiilor referitoare la achiziționarea terenului de către cele patru persoane, despre plata prețului dar și de faptul că, la un moment dat, Stoica Marius i-a propus lui Mihăilescu să-i cumpere terenul sau să-l vândă altei persoane. *“Au achiziționat terenul în felul următor: Mihăilescu Ionuț și Alina Bica au avut jumătate din suprafața terenului respectiv și cealaltă jumătate a fost a lui Stoica Marius, prin Niculae Mihael Gabriel. Acestea au fost persoanele care au discutat, dar terenul a fost trecut în contract pe numele sorei lui Mihăilescu Ionuț și jumătatea cealaltă de teren pe numele lui Niculae Gabriel. Alina Bica și Ionuț Mihăilescu nu au vrut să apară în acte ca fiind deținătorii terenului respectiv. ... Am auzit că ar fi fost vorba de 100.000 euro, bani care au fost dați jumătate și jumătate, în funcție de felul în care au fost cumpărate suprafețele. Știu că banii s-au plătit jumătate de către Mihăilescu și Alina Bica, cel puțin așa am auzit, iar cealaltă jumătate de către Niculae Gabriel și Stoica Marius.*

La un moment dat, Stoica Marius a vrut să iasă din această achiziționare de teren și a propus lui Mihăilescu să-i cumpere terenul sau să-l vândă la altă persoană. Am auzit că Mihăilescu i-ar fi spus lui Stoica, că îl va cumpăra el împreună cu Alina Bica și o să-i dea banii lui Stoica, lucru despre care am auzit că s-a și întâmplat ulterior” (filele 145-146 volumul 13, dosar instanță).

Inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin a susținut că, la începutul anului 2014, cel mai probabil în luna martie, Stoica Marius „*invocându-mi necesități financiare, în principal achitarea unor onorarii avocațiale, la acel moment având unele probleme juridice, cât și iminența unor intervenții chirurgicale*” a dorit să înstrăineze terenul, avansându-i mai multe alternative, inclusiv posibilitatea de a cumpăra partea sa de teren, varianta cu care, în final, a fost de acord, arătând că anterior încheierii contractului „*am efectuat unele plăți semnificative*”, „*iar ulterior încheierii tranzacției i-am completat cu alte sume până la completarea sumei cu care participase la tranzacție*” (declarația inculpatului din 18.09.2015, filele 85-90, vol. 5, dosar instanță). Inculpatul a mai arătat că suma de 15.000 de euro a împrumutat-o de la sora soției sale, martora Cristu Greta Alina.

Împrejurările au fost confirmate și de către martorul Stoica Marius, acesta susținând că a decis să vândă terenul întrucât avea nevoie de bani „*l-am rugat dacă poate să mă ajute să vând terenul, respectiv să găsesc un cumpărător pentru partea mea. Nu-mi amintesc exact, dar cred că Mihăilescu Ionuț mi-a spus că nu i-ar conveni să vând unui necunoscut și s-a oferit să găsească o soluție și să-mi cumpere partea mea el împreună cu Bica Alina. Acest lucru l-am discutat doar cu Mihăilescu Ionuț. Cu Bica Alina nu am mai discutat despre teren și, de altfel, cu aceasta nu mă mai văzusem cu mai multe luni de zile anterior deciziei de a vinde terenul*”. Martorul a arătat că a primit prețul în rate, într-o perioadă de 1-3 luni, și, totodată, a mai menționat că la acel moment era cercetat penal (declarația din 07 octombrie 2016, filele 17-21,

vol. 13, dosar instanță), împrejurare rezultată și din comunicatul de presă nr. 209/VIII/3 din 27 februarie 2014 al Direcției Naționale Anticorupție, Stoica Marius Constantin având calitatea de inculpat într-un dosar penal, iar la data de 26 februarie 2014 în privința acestuia s-a dispus luarea măsurii controlului judiciar.

De asemenea, martora Cristu Greta Alina a susținut că, în jurul datei de 30.04.2014, dată pe care și-o amintește întrucât pe 26.04.2014 a revenit din țară dintr-un voiaj de câteva luni (martora fiind ofițer pe nave petroliere și având un înscris de la Căpitania portului cu datele referitoare la plecările și sosirile din/în țară), l-a împrumutat pe Mihăilescu Ionuț Cătălin, cumnatul său, cu suma de 15.000 euro. În cadrul probei cu înscrisuri, la dosar s-a depus un extras de cont aparținând numitei Cristu Greta Alina din care rezultă că, în perioada 28.04.2014-30.14.2014, martora a retras din contul în euro deținut la CEC Bank Sa, sucursala nr.8 Constanța, cod IBAN nr. RO95CECECT14B2EUR07780165, suma de 12.000 euro (filele 61-62, vol. 18 dosar instanță).

În cadrul cercetării judecătorești, Înalta Curte a încuviințat cererea inculpatului Mihăilescu Ionuț Cătălin și s-a pus în vedere Ministerului Public să depună la dosar procesele-verbale de transcriere a comunicărilor telefonice ambientale și a oricăror comunicări ale acestuia cu martorii Stoica Marius Constantin și Niculae Mihael Gabriel sau să transmită suportii optici ce conțin aceste înregistrări (menționate în rechizitoriu la capitolul *Mijloace de probă*).

Aceste convorbiri nu au fost considerate relevante pentru acuzare și astfel nu au existat procese verbale de transcriere, fiind înaintați instanței doar suportii optici. Convorbirile înregistrate au fost transcrise de apărarea inculpatului și ascultate în ședință publică, fiind verificată în același timp concordanța dintre conținutul acestora și forma letrică a acestora.

Înalta Curte a constatat relevantă pentru situația de fapt împrejurarea că, într-adevăr, în acea perioadă, martorul Stoica Marius Constantin întâmpina probleme de sănătate deosebite care necesitau o intervenție chirurgicală în străinătate (convorbirea telefonică din 01.04.2014, orele 22:29:12 purtată de Stoica Marius Constantin cu o „persoană cu pregătire medicală” - filele 29-31 vol. 22 dosar instanță) dar și faptul că martorul avea nevoie de lichidități (mesajul SMS primit de martorul Stoica Marius Constantin la data de 01.04.2014, ora 21:07 de la o persoană neidentificată de la nr. 0720333947 „Domnule Marius, vă rog frumos, nu mai pot amâna situația aceasta la nesfârșit, achitați diferența de plată și oprim până la o dată ulterioară!” - fila 32 vol. 22 dosar instanță). Totodată s-a reținut că, la data de 01.04.2014, inculpatul Mihăilescu a făcut programare pentru retragerea de la bancă, pentru a doua zi, a sumei de 90.000 lei, sumă ce urma să fie transformată în euro (convorbirea telefonică din data de 01.04.2014, ora 12:47 dintre inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin și „un funcționar bancar”, filele 26-28 vol. 22 dosar instanță), împrejurare ce se coroborează și cu extrasele de cont din care rezultă că, la data de 02.04.2014 din contul cu nr. 1370006471686RON03, al cărui titular era, deschis la Bankpost, a retras suma de 90.000 lei - vol. 18, filele 7-9 dosar instanță), și că, la aceeași dată de 02.04.2014, martora Popa Ana Maria a retras din contul în euro cu nr. RO36BRDE441SV87560824410 (fila 57, vol. 18 dosar instanță) suma de 4.475 euro.

Inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin a oferit explicații suplimentare după administrarea acestor probe noi, încercând să plaseze în timp datele la care, anterior încheierii contractului, i-a achitat lui Stoica Marius o parte din bani, prin raportare la convorbirea telefonică din data de 01.04.2014 și la ridicarea sumelor din cont; la prezența martorei Cristu Greta (care locuiește în Constanța) la București, în jurul datei de 30.04.2014-01.05.2014; la convorbirile telefonice dintre martora Popa Ana Maria și soțul său, martorul Popa Claudiu, angajat al martorului Stoica Marius Constantin, și care îi relata despre cheltuirea rapidă a sumei de bani primite, pentru achitarea datoriilor; la discuțiile tensionate pe care le avea cu Stoica Marius, întrucât, deși avansase o mare parte din bani, nu se încheiase contractul; despre motivele prezenței martorului Bica Mircea Octavian la sediul biroului notarial.

Înalta Curte a apreciat că nu se impune o analiză detaliată asupra tuturor acestor apărări, întrucât vizează fapte ulterioare săvârșirii infracțiunii pentru care inculpatul a fost trimis în judecată, mai ales în condițiile în care Ministerul Public nu a demonstrat prin probe că Stoica Marius Cătălin și Niculae Mihael Gabriel ar fi avut rolul „decorativ”, „de a masca mita”, pe care acuzarea îl susține.

Dimpotrivă, probatoriul administrat a confirmat împrejurarea că martorii cumpărători Stoica Marius Cătălin și Niculae Mihael Gabriel au achitat suma totală de 50.000 euro către Cocoș Alin (declarații martori, declarații inculpat, extras de pe contul aparținând lui Chiriac Olguța - fila 203 vol. 18 dosar instanță); că argumentele invocate în luarea deciziei de vânzare a terenului sunt reale: martorul Stoica Marius Constantin, în februarie 2014, era cercetat sub control judiciar fiind inculpat într-un dosar penal, în același timp avea probleme de sănătate ce impuneau o intervenție chirurgicală în străinătate și avea nevoie de lichidități; că, la data de 02.04.2014, inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin a retras din cont suma de 90.000 lei, iar sora sa, martora Popa Ana Maria, suma de 4.475 euro, iar în aceeași perioadă (30.04.2014-01.05.2014), inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin s-a împrumutat de la sora soției sale, martora Cristu Geta, de suma de 15.000 euro; că toate aceste date sunt apropiate de cea la care s-a încheiat antecontractul (12.05.2014) și apoi contractul de vânzare-cumpărare (30.05.2014), Ministerul Public nedovedind că, în aceeași perioadă, inculpatul Mihăilescu ar fi achiziționat și alte bunuri de valoare și astfel banii ar fi avut altă destinație decât cea afirmată de apărare; că atât Stoica Marius Cătălin, cât și martorul Niculae Mihael Gabriel, confirmă primirea integrală a prețului.

Concluzionând, s-a reținut că întreaga construcție privind legătura dintre actul de serviciu și cumpărarea terenului a fost lipsită de fundament probator, iar ceea ce s-a impus a fi subliniat este faptul că, în cauză, Înalta Curte nu a fost în prezența unor probe pe care să le analizeze și să le înlăture motivat, ci, practic, în situația de a constata că acestea lipsesc cu desăvârșire, fiind înlocuite de o simplă speculație.

Așadar, în ceea ce o privește pe inculpata Bica Alina Mihaela, nu au existat probe care să demonstreze existența cerinței esențiale atașate elementului material al laturii obiective a infracțiunii de primire de foloase necuvenite, respectiv faptul că primirea foloaselor, în cauză achiziționarea unei cote părți din teren la un preț redus, are caracter de retribuție, de răsplată pentru îndeplinirea actului ce intra în atribuțiile de serviciu ale inculpatei în perioada în care aceasta era membră a Comisiei Centrale, respectiv aprobarea plății despăgubirilor în dosarul nr. 22714/FFCC/2010. Lipsa

acestei cerințe esențiale a produs consecințe și în ceea ce privește latura subiectivă a infracțiunii, astfel că temeiul soluției de achitare a fost cel prevăzut de art. 16 alin. 1 lit. b) teza I și teza a II-a C.proc.pen.

Referitor la inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, constatarea împrejurării că fapta autorului nu este prevăzută de legea penală a produs efecte și în ceea ce-l privește pe complice, întrucât actele de complicitate nu constituie infracțiuni autonome, ci sunt indisolubil legate de cele de autorat, cărora le sunt subordonate. În plus, așa cum s-a arătat anterior, parchetul nu s-a preocupat în niciun fel de chestiunile ce vizează latura subiectivă, ceea ce impunea să demonstreze că inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin cunoștea atât activitatea anterioară a autorului (soluționarea dosarului nr. 22714/FFCC), cât și faptul că prin acțiunile sale contribuie la săvârșirea faptei prevăzute de legea penală de către autor. Or, rechizitoriul nu a făcut nicio referire la aceste împrejurări, nici măcar nu a susținut faptul că inculpatul ar fi cunoscut toate aceste date, ca și cum această problemă nu ar avea vreo relevanță din punct de vedere al răspunderii penale.

Astfel cum s-a argumentat în cele ce preced, în cauză nu a existat nicio probă din care să rezulte că inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin ar fi cunoscut toate aceste împrejurări de fapt, iar în aceste condiții temeiul soluției de achitare a fost dat de art. 16 alin. 1 lit. b) teza I și teza a II-a C.proc.pen.

Pe cale de consecință, Înalta Curte a dispus ridicarea sechestrului asigurator instituit prin ordonanța din data de 16.02.2015, emisă în dosarul penal nr. 659/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție - Secția de combatere a corupției, asupra terenului în suprafață de 4425 mp situat în Snagov, jud. Ilfov, proprietatea numitei Popa Ana Maria (rechizitoriul nr.659/P/2014).

În ceea ce-i privește pe inculpații Cocoș Dorin și Cocoș Alin, Ministerul Public nu a sesizat că fapta de dare de mită, în forma dării unor foloase ulterior îndeplinirii actului și în lipsa unei înțelegeri concomitente sau anterioare, nu era incriminată la data comiterii ei. Astfel cum s-a arătat încă de la începutul analizei acuzațiilor formulate în cauză, această faptă a fost prevăzută de legea penală doar începând cu data de 01.02.2014, prin intrarea în vigoare a Noului Cod penal, care a inclus în conținutul constitutiv al infracțiunii de luare de mită prev. de art. 289 alin. 1 și acțiunile care, potrivit codificării anterioare, corespundeau primirii de foloase necuvenite (art. 256 C. pen.), așa încât, numai potrivit legii noi constituie infracțiune de dare de mită *"promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase în condițiile arătate în art. 289"*.

Principiul fundamental în materia răspunderii penale este cel al legalității incriminării, prevăzut chiar de primul articol al Codului penal, potrivit căruia nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită, dispoziție ce reprezintă o aplicare a principiilor constituționale și convenționale prev. de art. 23 alin. 12 din Constituție, art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În consecință, Înalta Curte a constatat că inculpații au fost trimiși în judecată pentru săvârșirea unor fapte care, la data comiterii, nu erau incriminate ca infracțiuni,

ceea ce a atras pronunțarea unei soluții de achitare întemeiate pe dispozițiile art. 16 alin. 1 lit. b) teza I C.proc.pen.

Lipsa de rigoare s-a reflectat și în încadrarea juridică dată faptelor, nerezultând de ce autor este inculpatul Cocos Dorin, în condițiile în care acesta a desfășurat doar acte de instigare, iar imobilul vândut nu îi aparținea, iar inculpatul Cocos Alin are calitatea de complice, în condițiile în care, conform descrierii faptelor, a desfășurat acte de autorat. Aceste împrejurări au devenit lipsite de relevanță juridică și nu s-a mai impus aplicarea dispozițiilor art. 386 C.proc.pen, în condițiile în care fapta acestora nu era prevăzută de legea penală la momentul săvârșirii.

În fine, cu ocazia dezbaterilor, apărarea inculpatei Bica Alina Mihaela a solicitat schimbarea încadrării juridice din cele două infracțiuni reținute în sarcina acesteia, în infracțiunea prevăzută de art. 297 Cod penal rap. la art. 13² din Legea nr. 78/2000. În susținerea acestei cereri s-a arătat că, la momentul la care s-a reconfigurat infracțiunea de luare de mită prin preluarea în conținutul său constitutiv a infracțiunii de primire de foloase necuvenite, în realitate a avut loc o schimbare a concepției legiuitorului pentru aceste tipuri de fapte. Dacă folosul necuvenit este primit în legătură cu exercitarea unei atribuții de către un funcționar public, această faptă nu poate reprezenta decât tipul de infracțiune reglementat de art. 13² din Legea nr. 78/2000. Pentru acest motiv, s-a apreciat că trimiterea în judecată a inculpatei s-a făcut pentru aceeași faptă, dar cu două încadrări juridice diferite, fiind încălcat principiul *ne bis in idem*. S-a susținut că singura infracțiune care ar putea fi reținută este aceea de abuz în serviciu, în forma reglementată de art. 13² din Legea nr. 78/2000, și anume primirea în viitor a unui folos pentru sine sau pentru altul.

Deși Înalta Curte a constatat că se impune achitarea inculpatei Bica Alina Mihaela pentru ambele infracțiuni pentru care a fost trimisă în judecată, a analizat cererea din perspectiva acurateței juridice a soluției dispuse, care nu vizează o unică faptă, astfel cum s-a susținut, ci două fapte distincte, care corespund unor acuzații distincte (încălcarea atribuțiilor de serviciu care a produs o pagubă și un folos necuvenit, și, primirea bunului în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu) și sunt incriminate diferit.

„Folosul necuvenit obținut pentru sine sau pentru altul”, prevăzut de forma agravată a abuzului în serviciu, este obținut în urma acțiunii incriminate de această infracțiune, respectiv folosul rezultat în urma încălcării unor dispoziții legale, prin nerespectarea atribuțiilor de serviciu (în cauză, folosul este beneficiul obținut de titularii despăgubirii respectiv inculpatul Gheorghe Stelian și martorii Valentin Vișoiu, Andrici Adrian și Gabriel Gheorghe).

În cazul infracțiunii de luare de mită (sau primire de foloase necuvenite în C.pen. anterior) „foloasele” reprezintă bunurile pretinse sau primite, pentru sine sau pentru altul, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea sau urgentarea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu.

Practic, ceea ce a susținut apărarea este că, în forma agravată a infracțiunii de abuz în serviciu, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prev. de art. 13² din legea nr. 78/200, se absoarbe și infracțiunea de luare de mită, ceea ce nu este real, întrucât elementul material al laturii obiective a infracțiunii de luare de mită „*primire, pretindere, acceptare promisiune*” nu se

suprapune peste cel al infracțiunii de abuz în serviciu în forma agravată. Teza apărării ar fi fost valabilă doar în condițiile în care art. 13² din Legea nr. 78/2000 ar fi incriminat ca agravantă abuzul în serviciu atunci când funcționarul a pretins, primit sau acceptat promisiunea de foloase, textul neavând însă un asemenea conținut.

Ca atare, cele două infracțiuni au putut fi reținute în concurs real, în condițiile în care actul de serviciu în legătură cu care un funcționar primește foloase a fost îndeplinit cu încălcarea legii, iar fapta a produs un prejudiciu subiectului pasiv al infracțiunii de abuz în serviciu și, totodată, un folos necuvenit beneficiarului actului de serviciu abuziv sau altei persoane.

În raport de considerentele anterioare, Înalta Curte a constatat că cererea de schimbare a încadrării juridice este neîntemeiată.

2.6. Cheltuielile judiciare

În raport de soluția de condamnare ce a fost dispusă cu privire la inculpatul Cocoș Dorin, în baza art. 274 alin. 1 C.proc.pen., l-a obligat pe acesta la plata sumei de 5.000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

Cheltuielile judiciare ocazionate de soluționarea cauzei în ceea ce îi privește pe inculpații Bica Alina Mihaela, Cocoș Alin și Mihăilescu Ionuț Florentin au rămas în sarcina statului, potrivit dispozițiilor art. 275 alin. 3 C.proc.pen.

Onorariul parțial cuvenit apărătorilor desemnați din oficiu pentru inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, până la prezentarea apărătorului ales (doi apărători desemnați din oficiu), în sumă de 130 lei, a rămas în sarcina statului și a fost suportat din fondurile Ministerului Justiției.

B. JUDECATA ÎN APEL

*Împotriva sentinței pronunțate de prima instanță au declarat **apel**, în termenul legal, Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție și inculpații Dumitrean Crinuța Nicoleta, Nuțiu Emil, Alexandru Lăcrămioara, Diacomatu Sergiu Ionuț, Gheorghe Stelian, Cocoș Dorin, Vasilescu Oana și Teodorescu Cătălin Florin, precum și partea civilă STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE.*

Cauza a fost înregistrată la 03 decembrie 2019 pe rolul Completului de 5 Judecători, sub nr. 3190/1/2019, primind, urmare repartizării aleatorii, prim termen de judecată la 12 februarie 2020, termen ce a fost preschimbat pentru data de 10 februarie 2020.

La termenul din 10 februarie 2020, a fost admisă cererea de amânare a judecării cauzei, formulată de apelantul-intimat inculpat Nuțiu Emil, pentru lipsă de apărare.

La termenul din 09 martie 2019, referitor la participarea procurorului la judecata cauzei, în majoritate, s-a stabilit că, în cauză, urmează să participe la judecarea apelului un procuror din cadrul Direcției Naționale Anticorupție.

La termenul din 22 iunie 2020, instanța **a luat act de retragerea apelurilor formulate de inculpații Vasilescu Oana și Teodorescu Cătălin Florin** împotriva sentinței penale nr. 399 din data de 29 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr. 4397/1/2014.

De asemenea, s-a dispus suspendarea judecării cauzei până la soluționarea cauzelor preliminare conexe înregistrate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene sub nr. C-811/19 și C-840/19.

Prin încheierea din 04 ianuarie 2022, având în vedere că motivul care a condus la suspendarea cauzei a încetat, a fost repusă cauza pe rol, stabilindu-se termen pentru judecarea cauzei la data de 17 ianuarie 2022.

La termenul din 17 ianuarie 2022, față de lipsa de procedură cu intimatul-inculpat Cocos Alin, s-a dispus amânarea cauzei.

La termenul din 21 februarie 2022, față de necesitatea formulării în scris, de către părți, a cererilor de probe și a cererilor cu privire la măsurile asigurătorii instituite în cauză, s-a dispus amânarea cauzei.

La termenul din 21 martie 2022, urmare dezbaterilor asupra probelor, instanța de apel a admis cererea de administrare a probei testimoniale cu martorii Anghelina Ancuța Cecilia, Olteanu Ionescu Grațiel Dragoș, Papari Alexandru, Savu Florentina, Păun Octav Lucian, Niculae Mihael Gabriel, Popa Florian Claudiu și Ulmeanu Florian, formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, cu martorii Anghelina Ancuța Cecilia și Savu Florentina, formulată de apelanții inculpați Dumitrean Crinuța Nicoleta, Alexandru Lăcrămioara și Nuțiu Emil, respectiv cu martora Danielescu Dorina, formulată de intima inculpată Bica Alina Mihaela.

De asemenea, a fost admisă cererea privind administrarea probei cu înscrisuri formulată de apelanții inculpați Dumitrean Crinuța Nicoleta, Alexandru Lăcrămioara și Nuțiu Emil.

Probatoriului astfel cum a fost încuviințat a fost administrat la termenele din data de 11 aprilie 2022 (când au fost audiați martorii *Danielescu Dorina, Savu Florentina, Anghelina Ancuța Cecilia, Olteanu-Ionescu Grațiel-Dragoș și Papari Alexandru*), 16 mai 2022 (când a fost audiat martorul *Popa Florian Claudiu*), 06 iunie 2022 (când a fost audiat martorul *Păun Octav Lucian*) și la termenul din 09 noiembrie 2022 (când a fost audiat martorul *Ulmeanu Florian*, precum și intima inculpată *Bica Alina-Mihaela*), instanța dispunând amânarea cauzei la termenele din data de 03 octombrie 2022 (pentru continuarea cercetării judecătorești cu audierea martorilor Niculae Mihael-Gabriel și Ulmeanu Florian) și 17 octombrie 2022 (pentru continuarea cercetării judecătorești cu audierea martorului Ulmeanu Florian și a intimatei inculpate Bica Alina-Mihaela; la acest termen s-a constatat și imposibilitatea administrării probei testimoniale cu martorul Niculae Mihael-Gabriel, dându-se citire declarațiilor date de acesta în cursul urmăririi penale și al judecării cauzei în fond).

Martorii audiați în cauză și-au menținut declarațiile date în faza de urmărire penală și judecată în fond, iar părțile au avut posibilitatea de a adresa întrebări acestora.

De asemenea, prin **încheierea din data de 21 martie 2022**, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători, în baza art.250² din Codul de procedură penală, a menținut măsurile asigurătorii dispuse asupra bunurilor aparținând inculpaților Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian, astfel cum au fost menținute prin sentința penală nr. 399 din 29 iunie 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, în dosarul nr. 4397/1/2014.

I. Sinteza motivelor de apel

1. Ministerul Public– Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție a criticat sentința apelată, numai sub aspectul laturii penale, pentru greșita achitare dispusă cu privire la inculpații trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 393/P/2013 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a corupției pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, respectiv greșita achitare pentru acuzațiile de dare și luare de mită și complicitate la aceste infracțiuni.

a) Cu privire la netemeinicia soluțiilor de achitare dispuse cu privire la inculpații trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 393/P/2013, Parchetul a arătat că esențiale în analiza conduitei inculpaților sunt atribuțiile membrilor Comisiei Centrale de Stabilire a Despăgubirilor prevăzute în Titlul VII din Legea nr. 247/2005, care reglementează regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv.

În acest sens, a susținut, în esență, că votul exprimat de fiecare dintre inculpați în cadrul ședinței din 15.03.2011, prin care a fost aprobat raportul de evaluare întocmit de către Nuțiu Emil, constituie o îndeplinire defectuoasă a atribuțiilor de serviciu, întrunind elementele de tipicitate ale infracțiunii reținute în sarcina acestora întrucât acțiunea de aprobare și acordare a despăgubirilor a fost îndeplinită altfel decât se cuvenea să fie efectuată în conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (7) din Legea 247/2005, iar defectuoșitatea în îndeplinire derivă din conținutul și forma îndeplinirii actului de care erau responsabili membrii Comisiei Centrale de Stabilirea a Despăgubirilor.

Potrivit art. 16 alin. (7) din Legea nr. 247/2005, în baza raportului de evaluare, Comisia, fie decidea aprobarea și acordarea despăgubirilor, fie trimitea dosarul la reevaluare. Or, în condițiile în care, în ședința din 24.02.2011, toți inculpații au apreciat că raportul de evaluare nu este complet, că nu este lămuritor în privința valorii stabilite, considerând că se impunea să fie formulate precizări și oferite explicații suplimentare întrucât valoarea stabilită era foarte mare, la data de 15.03.2011, în condiții identice cu cele din data de 24.02.2011, inculpații au apreciat că explicațiile primite sunt suficiente și au aprobat acest raport, deși în realitate nu primiseră nicio explicație care să argumenteze valoarea stabilită și care să respecte circulara nr. 1211/03.03.2011 emisă chiar de către Comisia Centrală de Stabilirea a Despăgubirilor.

A concluzionat că rezultă, fără dubiu, faptul că membrii Comisiei au avut o conduită defectuoasă în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în conformitate cu dispozițiile art. 13 din Legea nr. 247/2005 care stabilește că pentru analiza și stabilirea cuantumului final al despăgubirilor se constituie Comisia Centrală de Despăgubiri, iar analiza presupunea o verificare, o examinare în detaliu a fiecărui element pentru a se putea formula o concluzie cu privire la o anumită situație. De altfel, din analiza coroborată probelor a rezultat că niciunul dintre inculpați nu a studiat raportul de evaluare, fiecare considerând că nu era atribuția sa, existând angajați în cadrul A.N.R.P. care aveau această atribuție, cu toate că atribuția inculpaților era prevăzută de lege, respectiv în dispozițiile art. 13 din Legea nr.

247/2005, legiuitorul referindu-se la examinarea în detaliu a fiecărui element care să conducă la formularea unei concluzii.

b) Cu privire la netemeinicia soluțiilor de achitare, pentru acuzațiile de dare și luare de mită, respectiv complicitate la aceste infracțiuni, Parchetul a susținut, în esență, că probele administrate dovedesc o promisiune anterioară făcută de către inculpatul Cocos Dorin, direct sau indirect, inculpatei Bica Alina Mihaela, de obținere a unor foloase necuvenite în schimbul adoptării unei soluții favorabile în dosarul de despăgubire aprobat în ședința C.C.S.D. din 15.03.2011., făcând trimitere la declarațiile martorilor Cocos Dorin, Cocos Alin, Niculae Gabriel, Stoica Marius, respectiv martorul cu identitate protejată Ullmeanu Florin.

2. Apelantul intimat inculpat Gheorghe Stelian a criticat sentința apelată sub aspectul condamnării sale pentru infracțiunea de complicitate la abuz în serviciu, cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 48 din Codul penal rap. la art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 din Codul penal, art.309 din Codul penal și art.5 din Codul penal.

Astfel, a solicitat, **în principal**, admiterea apelului, desființarea sentinței apelate și, în rejudicare, să se dispună achitarea sa, în baza art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală cu rap. la art. 16 alin. (1) lit. b teza 1 din Codul de procedură penală și, în conformitate cu art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, să lase nesoluționată acțiunea civilă exercitată de statul român prin Ministerul Finanțelor Publice.

În subsidiar, a solicitat încetarea procesului penal ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Inculpatul Gheorghe Stelian a susținut prin motivele de apel, în esență, că instanța a încălcat principiul separației funcțiilor judiciare, dispozițiile art. 371 din Codul de procedură penală privind obiectul judecării, art. 2 din Protocolul Adițional nr. 7 la CEDO și dreptul la apărare al inculpatului întrucât a reținut circumstanțele și împrejurările în care au fost săvârșite infracțiunile de corupție denunțate de către inculpatul Cocos Dorin și care au constituit temei de condamnare pentru inculpații Gheorghe Stelian, Dumitrean Crinuța și Diacomatu Sergiu, chiar dacă acestea se aflau în cercetare, după disjungere, la Direcția Națională Anticorupție, această unitate de parchet dispunând, prin ordonanța din 10.10.2018 emisă în dosarul 115/P/2015, o soluție de clasare.

În acest sens, a susținut că toate probele administrate în cursul judecării cu referire directă la circumstanțele în care cei doi membri ai C.C.S.D., Dumitrean Crinuța și Diacomatu Sergiu, dar și cu referire la circumstanțele în care inculpatul Gheorghe Stelian ar fi săvârșit actul de complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu pentru care cei doi au fost condamnați, au fost obținute cu încălcarea legii.

De asemenea, a invocat autoritatea de lucru judecat a ordonanței din 10.10.2018 emisă în dosarul nr. 115/P/2015 al Direcției Naționale Anticorupție.

Prin motivele de apel a mai solicitat desființarea hotărârii apelate cu consecința trimiterii cauzei spre rejudicare întrucât hotărârea a fost pronunțată de către un complet care nu a fost constituit potrivit legii, conform deciziei Curții Constituționale nr. 417/2019, însă, prin concluziile din cadrul dezbaterilor, a arătat că renunță la acest

motiv de apel, astfel cum s-a consemnat în încheierea de amânare a pronunțării din data de 09 noiembrie 2022.

3. Apelantul-intimat inculpat Diacomatu Sergiu Ionuț a criticat sentința apelată sub aspectul condamnării sale pentru infracțiunea de abuz în serviciu, cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 din Codul penal, art.309 din Codul penal și art.5 din Codul penal.

Astfel, a solicitat, *în principal*, admiterea apelului, desființarea sentinței apelate și, în rejudicare, să se dispună achitarea sa, în baza art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală cu rap. la art. 16 alin. (1) lit. b teza I din Codul de procedură penală și, în conformitate cu art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, să lase nesoluționată acțiunea civilă exercitată de statul român prin Ministerul Finanțelor Publice.

În subsidiar, a solicitat încetarea procesului penal ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Inculpatul Diacomatu Sergiu Ionuț a susținut prin motivele de apel, în esență, că au fost încălcate dispozițiile art. 3 și art. 371 din Cod procedură penală, precum și dreptul la apărare al inculpatului întrucât, pentru a dispune condamnarea sa, instanța de fond a procedat la analiza unor circumstanțe anterioare săvârșirii faptelor în urma căreia a constatat că inculpații Diacomatu Sergiu Ionuț și Dumitrean Crinuța Nicoleta au săvârșit infracțiunea de abuz în serviciu întrucât au acordat un vot corupt.

De asemenea, a solicitat pronunțarea aceleiași soluții de achitare dispusă și față de ceilalți membri ai C.C.S.D. având în vedere că toți sunt trimiși în judecată pentru aceleași fapte și în situații identice este obligatorie aplicarea unor soluții identice.

Inculpatul a mai invocat autoritatea de lucru judecat a ordonanței din 10.10.2018 emisă în dosarul nr. 115/P/2015 al Direcției Naționale Anticorupție.

Prin motivele de apel a mai solicitat desființarea hotărârii apelate cu consecința trimiterii cauzei spre rejudicare întrucât hotărârea a fost pronunțată de către un complet care nu a fost constituit potrivit legii, conform deciziei Curții Constituționale nr. 417/2019, însă, prin concluziile din cadrul dezbaterilor, a arătat că renunță la acest motiv de apel, astfel cum s-a consemnat în încheierea de amânare a pronunțării din data de 09 noiembrie 2022.

4. Apelanta intimată inculpată Dumitrean Crinuța Nicoleta a criticat sentința apelată sub aspectul condamnării sale pentru infracțiunea de abuz în serviciu, cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 din Codul penal, art.309 din Codul penal și art.5 din Codul penal.

Astfel, a solicitat, *în principal*, admiterea apelului, desființarea sentinței apelate și, în rejudicare, să se dispună achitarea sa, în baza art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală cu rap. la art. 16 alin. (1) lit. a din Codul de procedură penală, întrucât fapta nu există.

În subsidiar, a solicitat achitarea sa, în baza art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală cu rap. la art. 16 alin. (1) lit. b teza I din Codul de procedură penală, întrucât fapta nu este prevăzută de legea penală.

Într-un al doilea subsidiar, a solicitat încetarea procesului penal, în baza art. 396 alin. (6) din Codul de procedură penală cu rap. la art. 16 alin. (1) lit. e din Codul de procedură penală, întrucât lipsește sesizarea organului de urmărire penală (solicitare pe care nu a susținut-o în fața instanței, cu ocazia dezbaterilor) și rap. la art. 16 alin. (1) lit. e din Codul de procedură penală ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Inculpata Dumitrean Crinuța Nicoleta a susținut prin motivele de apel, în esență, că au fost încălcate dispozițiile art. 3 din Codul de procedură penală și art. 371 din Codul de procedură penală întrucât instanța de fond nu s-a limitat în a judeca doar faptele cu care a fost sesizată și a extins în mod nelegal cadrul procesual, analizând pretinse fapte de luare de mită, care, la momentul pronunțării hotărârii erau cercetate penal într-un alt dosar, pentru care nu se dăduse o soluție definitivă și pentru care, ulterior, Direcția Națională Anticorupție a dispus clasarea, în raport de dispozițiile art. 16 alin. 1 litera c) din Codul de procedură penală, în dosarul nr. 115/P/2015, prin Ordonanța din 10 octombrie 2018.

A mai susținut că instanța nu a aplicat întocmai prevederile Legii nr. 247/2005, cu referire la dispozițiile din TITLUL VII, art. 16 alin. 7, potrivit căruia CCSD PROCEDEAZĂ și nicidecum VOTEAZĂ, una dintre posibilitățile permise de lege, precum și faptul că, atâta timp cât instanța de fond a dispus achitarea celorlalți membri ai CCSD, pe temeiul că fapta nu este prevăzută de legea penală, având în vedere că pretinsul vot este egal pentru fiecare dintre membri, instanța a aplicat în mod discreționar și nelegal legea, atunci când a adoptat o altă soluție, contrară celei adoptate pentru ceilalți membri.

Astfel, a solicitat achitarea, singurul temei al soluției de achitare fiind cel prevăzut de art. 16 alin. 1 litera a din Codul de procedură penală, întrucât din probele cauzei rezultă că nu a fost comisă nici o infracțiune de luare de mită sau de favorizare în vreun fel a dosarului sau a parcursului acestuia de către inculpată, raportat și la situația de fapt cu care a fost învestită instanța, dar și la faptul că votul dat de aceasta a fost egal cu al celorlalți membri din CCSD.

Prin motivele de apel a mai solicitat desființarea hotărârii apelate cu consecința trimiterii cauzei spre rejudecare întrucât hotărârea a fost pronunțată de către un complet care nu a fost constituit potrivit legii, conform deciziei Curții Constituționale nr. 417/2019, însă, prin concluziile din cadrul dezbaterilor, a arătat că renunță la acest motiv de apel, astfel cum s-a consemnat în încheierea de amânare a pronunțării din data de 09 noiembrie 2022.

5. Apelantul intimat inculpat Cocoș Dorin a criticat sentința apelată sub aspectul *individualizării pedepsei, cuantumul sumei destinate confiscării speciale și a perioadei executate de inculpat care trebuie dedusă din pedeapsa aplicată.*

De asemenea, a solicitat încetarea procesului penal ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale și nu a solicitat continuarea procesului penal.

Inculpatul Cocoș Dorin a susținut prin motivele de apel, în esență, că instanța nu a avut în vedere toate criteriile generale de individualizare a pedepsei și a dispus condamnarea sa la maximul special al pedepsei reținute în sarcina sa, că instanța trebuia să dispună confiscarea specială a sumei de 1.200.000 euro ce a revenit inculpatului în urma săvârșirii infracțiunii de corupție, și nu a sumei de 10.000.000

euro, și că instanța trebuia să deducă din pedeapsa aplicată și perioada de 35,2 zile, așa cum rezultă din Adresa nr.410043 din 07.03.2018 a Serviciului Independent de Reținere și Arestare Preventivă.

6. Apelanta intimată inculpată Alexandru Lăcrămioara a criticat sentința apelată sub aspectul temeiului de drept pentru care s-a dispus achitarea sa.

Astfel, a solicitat, *în principal*, *admiterea apelului, desființarea sentinței apelate* și, în rejeđcare, să se dispună *achitarea sa*, în baza art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală cu rap. la art. 16 alin. (1) lit. a din Codul de procedură penală, întrucât fapta nu există.

În subsidiar, a solicitat *încetarea procesului penal* ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Inculpata Alexandru Lăcrămioara a susținut prin motivele de apel, în esență, că, atâta timp cât norma legală pretins încălcată, art. 16 alin. 7 din Legea 247/2005, prevede posibilitatea ca "în baza Raportului de evaluare Comisia Centrală va proceda fie la emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire, fie la trimiterea dosarului spre reevaluare", nu există nici o faptă care să poată îmbrăca vreo conotație penală, astfel că singurul temei al achitării nu poate fi decât acela prevăzut de art. 16 alin. (1) lit. a Cod procedură penală (fapta nu există).

7. Apelantul intimat inculpat Nuțiu Emil a criticat sentința apelată sub aspectul temeiului de drept pentru care s-a dispus achitarea sa.

Astfel, a solicitat, *în principal*, *admiterea apelului, desființarea sentinței apelate* și, în rejeđcare, să se dispună *achitarea sa*, în baza art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală cu rap. la art. 16 alin. (1) lit. a din Codul de procedură penală, întrucât fapta nu există.

În subsidiar, a solicitat *încetarea procesului penal* ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Inculpatul Nuțiu Emil a susținut prin motivele de apel, în esență, că, atâta timp cât s-a dovedit că metodele de evaluare corespund Standardelor Internaționale de Evaluare, în sensul că în cuprinsul raportului evaluatorul a utilizat metodele prevăzute de standardele de evaluare, cât și că nu există nici o probă din care să reiasă că ar fi săvârșit vreo faptă, în condițiile în care pretinsele acțiuni sau inacțiuni reținute în actul de acuzare nu îmbracă nicio semnificație penală, singurul temei al achitării nu poate fi decât acela prevăzut de art. 16 alin. (1) lit. a Cod procedură penală (fapta nu există).

8. Apelanta-parte civilă Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice a formulat cererea de apel prin care a solicitat obligarea inculpaților la plata sumei de 263.327.559 lei actualizată cu rata inflației la care se adaugă daune interese moratorii sub forma dobânzii penalizatoare, însă nu a depus și motivele de apel.

II. Analiza criticilor formulate de apelanți

Examinând hotărârea atacată prin prisma motivelor de apel formulate și susținute oral, Completul de 5 Judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție constată următoarele:

Înalta Curte, Completul de 5 judecători va analiza cu prioritate **cererile de repunere pe rol** formulate de apelanții Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian, motivate de necesitatea discutării datei la care a fost săvârșită infracțiunea, dar și de punerea în discuție a incidenței art. 19 din OUG 43/2002.

Analizând susținerile apelanților, Înalta Curte observă că *dispozițiile art. 395 alin. 1 din Codul de procedură penală instituie o dublă condiționare pentru repunerea pe rol a cauzei aflată în faza de deliberare, o primă cerință vizând aprecierea instanței că o anumită împrejurare trebuie lămurită, iar cea de-a doua, constatarea subsecventă că, pentru atingerea acestei finalități, este necesară reluarea cercetării judecătorești sau a dezbaterilor.*

În cauza de față, niciuna dintre cele două condiții nu este îndeplinită.

Sub un prim aspect, instanța de apel observă că, în cadrul dezbaterilor, chestiunea privind data săvârșirii infracțiunii a fost pusă în discuția părților, apărătorii inculpaților fiind interpelați punctual asupra momentului relevant din acest punct de vedere.

În al doilea rând, subliniem că acuzația, astfel cum a fost adusă la cunoștința inculpaților, cuprinde toate elementele factuale pentru stabilirea datei săvârșirii infracțiunii în raport de normele legale incidente, aplicarea legii unei situații de fapt descrise în toate elementele relevante fiind chintesența deliberării, iar în lipsa oricărei date și informații cu caracter de noutate ivite ulterior închiderii dezbaterilor, cererea de repunere pe rol nu este fondată.

Referitor la incidența cauzei de reducere a pedepsei, Înalta Curte observă că lămurirea acestei chestiuni nu este necesară, fiind lipsită de finalitate, astfel încât nu se impune reluarea dezbaterilor.

Pentru toate aceste considerente, instanța de control judiciar a apreciat că nu există împrejurări factuale esențiale în speță, insuficient clarificate la acest moment sau care să reclame reluarea cercetării judecătorești ori a dezbaterilor în apel.

Cu privire la ***motivul de apel prin care se tinde la desființarea sentinței apelate și trimiterea cauzei spre rejudecare în primă instanță***, Înalta Curte, Completul de 5 judecători va proceda la o prezentare succintă a argumentelor pentru care va lăsa neaplicată Decizia nr. 417/2019 din 3 iulie 2019 a Curții Constituționale, chiar dacă apelanții au renunțat expres la acest motiv de apel, în considerarea faptului că nulitatea absolută se constată din oficiu și că ***această sancțiune nu este susceptibilă de a fi acoperită în niciun mod.*** Or, în decizia antereferită, instanța de contencios constituțional precizează expres că neconstituirea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a completurilor de judecată specializate pentru judecarea în primă instanță a infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 78/2000, echivalează cu încălcarea prevederilor legii referitoare la compunerea completului de judecată, încălcare care atrage nulitatea absolută a actelor pronunțate de acesta (par. 164).

Astfel, apelanții inculpați Gheorghe Stelian, Diacomatu Sergiu Ionuț și Dumitrean Crinuța Nicoleta au susținut că sentința atacată a fost pronunțată de un complet a cărui compunere a fost nelegală și au invocat, în acest sens, incidența Deciziei nr. 417/03.07.2019 a Curții Constituționale prin care s-a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între Parlament, pe de o parte, și Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, generat de neconstituirea de către instanța supremă a completurilor de judecată specializate pentru judecarea în primă instanță a infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 78/2000. Prin decizia menționată, instanța de contencios constituțional a statuat în sensul că toate cauzele înregistrate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție și soluționate de aceasta în primă instanță anterior

Hotărârii Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 14 din 23 ianuarie 2019, în măsura în care nu au devenit definitive, urmează a fi rejudecate, în condițiile art. 421 pct.2 lit.b) din Codul de procedură penală, de completurile specializate alcătuite potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 78/2000, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.161/2003.

În legătură cu acest motiv de apel, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători, în majoritate, la data de 22 iunie 2020 a constatat că se impune suspendarea judecării până la soluționarea cauzelor preliminare conexe, înregistrate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene sub nr. C-811/19 și C-840/19, observând că cele două cauze în care au fost formulate cereri preliminare au obiect asemănător celei pendinte, respectiv infracțiuni de corupție, iar hotărârea preliminară viza interpretarea unor norme de drept comunitar incidente și în prezenta cauză.

La data de 21 decembrie 2021, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Marea Cameră, a pronunțat hotărârea în cauzele conexe C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, statuând astfel:

„1. Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției este, atât timp cât nu a fost abrogată, obligatorie în toate elementele sale pentru România. Obiectivele de referință care figurează în anexa la aceasta urmăresc să asigure respectarea de către acest stat membru a valorii statului de drept prevăzute la articolul 2 TUE și au caracter obligatoriu pentru statul membru respectiv, în sensul că acesta din urmă este ținut să ia măsurile adecvate pentru atingerea acestor obiective, ținând seama în mod corespunzător, în temeiul principiului cooperării loiale prevăzut la articolul 4 alineatul (3) TUE, de rapoartele întocmite de Comisia Europeană pe baza deciziei respective, în special de recomandările formulate în rapoartele menționate.

2. Articolul 325 alineatul (1) TFUE coroborat cu articolul 2 din Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene, semnată la Luxemburg la 26 iulie 1995, precum și Decizia 2006/928 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia hotărârile în materie de corupție și de fraudă în domeniul taxei pe valoarea adăugată (TVA) care nu au fost pronunțate, în primă instanță, de completuri de judecată specializate în această materie sau, în apel, de completuri de judecată ai căror membri au fost desemnați toți prin tragere la sorți sunt lovite de nulitate absolută, astfel încât cauzele de corupție și de fraudă în domeniul TVA-ului în discuție trebuie, dacă este cazul, în urma unei căi extraordinare de atac împotriva unor hotărâri definitive, să fie rejudecate în primă instanță și/sau în apel, în măsura în care aplicarea acestei reglementări sau a acestei practici naționale este de natură să creeze un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general. Obligația de a se asigura că astfel de infracțiuni fac obiectul unor sancțiuni penale care au un caracter efectiv și disuasiv nu scutește instanța de trimitere de verificarea respectării necesare a drepturilor fundamentale garantate la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii

Europene, fără ca această instanță să poată aplica un standard național de protecție a drepturilor fundamentale care să implice un asemenea risc sistemic de impunitate.

3. Articolul 2 și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, precum și Decizia 2006/928 trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia deciziile curții constituționale naționale sunt obligatorii pentru instanțele de drept comun, cu condiția ca dreptul național să garanteze independența curții constituționale menționate în special față de puterile legislativă și executivă, astfel cum este impusă de aceste dispoziții. În schimb, aceste dispoziții din Tratatul UE și decizia menționată trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale potrivit căreia orice nerespectare a deciziilor curții constituționale naționale de către judecătorii naționali de drept comun este de natură să angajeze răspunderea lor disciplinară.

4. Principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia instanțele naționale de drept comun sunt ținute de deciziile curții constituționale naționale și nu pot, din acest motiv și cu riscul săvârșirii unei abateri disciplinare, să lase neaplicată din oficiu jurisprudența rezultată din deciziile menționate, chiar dacă ele consideră, în lumina unei hotărâri a Curții, că această jurisprudență este contrară articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, articolului 325 alineatul (1) TFUE sau Deciziei 2006/928.”

Constatând incidența în cauză a hotărârii CJUE, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători, va expune sintetic motivele pentru care va lăsa neaplicată Decizia nr. 417/2019 din 3 iulie 2019 a Curții Constituționale.

Preliminar, se notează că acuzațiile ce fac obiectul prezentei cauze vizează infracțiuni de corupție și că, chiar dacă normele care guvernează organizarea justiției în statele membre, în special cea referitoare la compunerea completurilor de judecată în materie de fraudă și de corupție, intră, de principiu, în competența statelor respective, acestea sunt totuși ținute să respecte obligațiile care decurg pentru ele din dreptul Uniunii.

Printre astfel de obligații figurează combaterea oricărei activități ilegale, care cuprinde infracțiunile de corupție care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii prin măsuri disuasive și efective, obligația menționată **fiind completată pentru statul român de obligația care rezultă din Decizia 2006/928, de a lupta în mod efectiv împotriva corupției și în special a corupției la nivel înalt.**

În considerarea obligației ce incumbă instanței naționale de a lăsa neaplicate dispozițiile interne care împiedică aplicarea unor sancțiuni efective și disuasive, obligație consacrată în jurisprudența CJUE și reamintită în decizia antemenționată, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători constată că, aplicarea Deciziei nr. 417/2019 din 3 iulie 2019 a Curții Constituționale ar avea drept consecință rejudecarea în primă instanță a cauzei de față, iar o astfel de rejudecare ar avea în mod inevitabil ca efect prelungirea duratei procedurilor penale aferente. Or, pe lângă faptul că România s-a angajat să reducă durata procedurii pentru cauzele de corupție, Curtea de Justiție a reamintit că, ținând seama de obligațiile specifice care îi incumbă României în temeiul Deciziei 2006/928, **reglementarea și practica naționale în această materie nu pot avea drept consecință prelungirea duratei anchetelor privind infracțiunile de**

corupție sau slăbirea în orice alt mod a luptei împotriva corupției (par. 197 din decizie).

În altă ordine de idei, CJUE a statuat că obligația de a se asigura că astfel de infracțiuni fac obiectul unor sancțiuni penale care au caracter efectiv și disuasiv nu scutește instanța națională de verificarea respectării drepturilor fundamentale garantate la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, fără ca această instanță să poată aplica un standard național de protecție a drepturilor fundamentale care să implice un asemenea risc sistemic de impunitate. Or, **cerințele care decurg din acest articol nu împiedică o eventuală neaplicare a jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la specializarea și la compunerea completurilor de judecată în materie de corupție** (a se vedea par. 205-209 din decizie).

Astfel, cerința specializării care rezultă din Decizia nr. 417/2019 a Curții Constituționale a fost considerată ca îndeplinită prin simpla adoptare a unui act formal precum hotărârea din 23 ianuarie 2019 a Colegiului de conducere, al Înaltei Curți de Casație și Justiție, împrejurare care nu face decât să confirme că judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție care au făcut parte din completurile de judecată în materie de corupție înainte de adoptarea acestei hotărâri erau specializați în această materie. Ca urmare, deși Curtea Constituțională a statuat că practica Înaltei Curți de Casație și Justiție referitoare la specializarea completurilor de judecată în materie de corupție nu era conformă cu dispozițiile naționale aplicabile, această practică nu era viciată de o încălcare vădită a unei norme fundamentale a sistemului judiciar din România de natură să pună în discuție caracterul de instanță „constituită în prealabil prin lege” al completurilor de judecată în materie de corupție ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

De altfel, constituirea unor complete specializate la nivelul Înaltei Curți apare ca fiind o chestiune pur formală în considerarea specializării judecătorilor din cadrul Secției penale a instanței supreme, relevante în această privință fiind chiar considerentele Deciziei nr. 417/2019 a Curții Constituționale dintre care cităm exemplificativ paragraful 147: „*Faptul că toți judecătorii sunt specializați nu înseamnă decât că alegerea componenței completurilor specializate se va face dintre toți aceștia.*”

În fine, în ce privește principiul supremației dreptului comunitar, Curtea a stabilit în jurisprudența sa că instituirea prin Tratatul CEE a unei ordini juridice proprii, acceptată de statele membre pe bază de reciprocitate, are drept corolar imposibilitatea statelor menționate de a face să prevaleze, împotriva acestei ordini juridice, o măsură unilaterală ulterioară sau de a opune dreptului născut din Tratatul CEE norme de drept național, **indiferent de natura acestora**, existând altfel riscul ca acest drept să își piardă caracterul comunitar și ca fundamentul juridic al Comunității înseși să fie pus în discuție. Curtea a considerat astfel că, deși a fost încheiat sub forma unui acord internațional, Tratatul CEE constituie carta constituțională a unei comunități de drept, iar caracteristicile esențiale ale ordinii juridice comunitare astfel constituite sunt în special supremația acesteia în raport cu dreptul statelor membre și efectul direct al unei întregi serii de dispoziții aplicabile statelor membre și resortisanților lor.

Curtea a adăugat că, întrucât articolul 4 alineatul (2) TUE prevede că Uniunea respectă egalitatea statelor membre în raport cu tratatele, aceasta nu poate respecta o

astfel de egalitate decât dacă statele membre se află, în temeiul principiului supremației dreptului Uniunii, în imposibilitatea de a face să prevaleze, împotriva ordinii juridice a Uniunii, o măsură unilaterală, indiferent de natura acesteia. În acest context, Curtea a arătat că, în exercitarea competenței sale exclusive de a furniza interpretarea definitivă a dreptului Uniunii, acesteia îi revine sarcina de a preciza întinderea principiului supremației dreptului Uniunii în raport cu dispozițiile relevante ale acestui drept, întinderea menționată neputând depinde nici de interpretarea unor dispoziții ale dreptului național, nici de interpretarea unor dispoziții de drept al Uniunii reținute de o instanță națională, care nu corespund interpretării Curții.

Potrivit Curții, efectele asociate principiului supremației dreptului Uniunii se impun tuturor organelor unui stat membru, fără ca dispozițiile interne, **inclusiv de ordin constituțional**, să poată împiedica acest lucru. Instanțele naționale sunt ținute să lase neaplicată, din oficiu, orice reglementare sau practică națională contrară unei dispoziții de drept al Uniunii care are efect direct, **fără a trebui să solicite sau să aștepte eliminarea prealabilă a acestei reglementări sau practici naționale pe cale legislativă sau prin orice alt procedeu constituțional** (par. 245-252 din decizia amintită).

Ca atare, în aplicarea hotărârii pronunțate de Curtea Europeană de Justiție, Marea Cameră, la data de 21 decembrie 2021, în cauzele conexe C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători, va lăsa neaplicată Decizia nr. 417/2019 din 3 iulie 2019 a Curții Constituționale, aplicarea standardului instituit prin decizia ultim menționată, relativ la noțiunea de instanță constituită potrivit legii, fiind de natură a genera un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general, cu încălcarea dispozițiilor menționate de CJUE care prevăd sancțiuni efective și disuasive pentru combaterea infracțiunilor de această natură, în condițiile în care viciul constatat nu este de natură să afecteze dreptul la un proces echitabil potrivit standardelor europene.

Referitor la **susținerea întinatei inculpate Bica Alina Mihaela, ce antamează legalitatea declarației de apel** prin care se tinde la constatarea nulității absolute a căii de atac exercitate de Direcția Națională Anticorupție, reținem că inculpada a susținut în esență că, potrivit normelor care reglementează competența funcțională a procurorilor din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, semnatarul - procurorul șef al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, nu avea competența funcțională de a declara și asuma o declarație de apel.

Această susținere este nefondată.

Prioritar, se observă faptul că Ordonanța de urgență nr. 90/2018 privind unele măsuri pentru operaționalizarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, a intrat în vigoare la 10 octombrie 2018, iar Decizia nr. 547/2020 a Curții Constituționale este subsecventă și vizează constituționalitatea unor dispoziții care nu sunt incidente în prezenta cauză, invocarea acestora în susținerea nulității declarației de apel din data de 29 iunie 2018 nefiind pertinentă.

În ce privește Decizia nr. 23/2020 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, aceasta vizează o

situație particulară, dezlegarea obligatorie vizând interpretarea sintagmei „**procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția**”, cuprinsă în art. 335 alin. (1) din Codul de procedură penală, nefiind relevantă în susținerea pretensei nelegalități a declarației de apel.

Astfel, art. 409 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, în referire la titularul căii de atac a apelului, menționează exclusiv „**procurorul**”, interpretarea limitativă pe care apărătorul inculpatei Bica Alina Mihaela o dă normei procesual penale, în sensul că titularul căii de atac ar fi exclusiv procurorul care a participat la judecată/procurorul șef Secție Judiciară, fiind lipsită de suport legal.

Potrivit art. 55 alin. (2) din Codul de procedură penală „*Procurorii sunt constituiți în parchete care funcționează pe lângă instanțele judecătorești și își exercită atribuțiile în cadrul Ministerului Public.*”, așadar, ori de câte ori Codul de procedură penală folosește noțiunea de „*procuror*” are în vedere organul judiciar competent și care este îndreptățit să exercite, **prin procurorii care îl compun**, atribuțiile legale. Or, procurorul șef al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție face parte din structura de parchet menționată, pe care, de altfel, o conduce potrivit art. 4 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, fiind lipsite de relevanță argumentele în susținerea nulității absolute a declarației de apel care antamează calitatea de „procuror ierarhic superior” a acestuia.

Cât privește competența funcțională, aceasta se determină prin raportare la îndatoririle organului judiciar, regulile privind competența funcțională determină atât competența generală a acestuia (corelat cu funcțiile acestuia în procesul penal – de judecată, de urmărire sau cercetare penală etc.), cât și, în cadrul competenței generale, atribuțiile specifice ale fiecărui organ judiciar. Sub acest aspect reținem că potrivit art. 55 alin. (3) din Codul de procedură „*În cadrul procesului penal procurorul are următoarele atribuții:.... f) formulează și exercită contestațiile și căile de atac prevăzute de lege împotriva hotărârilor judecătorești*”.

Textul alin. (2) și (3) ale art. 55 din Codul de procedură penală reprezintă transpunerea prevederilor art. 131 alin. (2) și (3) din Constituție, care arată că „(2) *Ministerul Public își exercită atribuțiile prin procurori constituiți în parchete, în condițiile legii.* (3) *Parchetele funcționează pe lângă instanțele de judecată, conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, în condițiile legii*”.

Competența funcțională a procurorului de a exercita căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești pe care le consideră netemeinice și nelegale este reluată și în art. 68 din Legea 304/2004.

În ce privește competența funcțională a procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 43/2002, reglementând atribuțiile Direcției Naționale Anticorupție prevede, printre acestea, exercitarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în condițiile prevăzute de lege, respectiv în cauzele de competența acestui organ judiciar.

Sunt lipsite de relevanță argumentele în susținerea nulității absolute a declarației de apel care se referă la normele secundare vizând organizarea și funcționarea Direcției Naționale Anticorupție -regulamente, ordine etc.- dispoziții ce nu se

circumscriu unor norme ce reglementează competența organelor judiciare, chestiune de domeniul legii organice, și, ca atare, nerespectarea acestora nu are aptitudinea de a atrage sancțiunea nulității actelor procesuale. De altfel, examenul acestor norme realizat de apărare relevă o viziune interpretativă particulară prin specularea unor prevederi și ignorarea fondului normativ în ansamblul său.

Referitor la criticile formulate de Ministerul Public, partea civilă Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice și inculpații Dumitrea Crinuța Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț, Alexandru Lăcrămioara, Nuțiu Emil și Gheorghe Stelian, sub aspectul acuzației de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit

Probele administrate în apel, la cererea părților și procurorului (declarațiile martorilor audiați nemijlocit și evocați anterior, recunoașterile inculpaților, chiar și cele parțiale - n.n audiere Alina Bica - înscrisurile depuse) nu au avut amplitudinea de a modifica situația de fapt ori caracterizarea în drept a bazei factuale descrise în actele de sesizare și reținute de prima instanță.

În unanimitate, pe latură penală, soluția diferită dispusă în apel vizează incidența instituției prescripției răspunderii penale pentru inculpații Dumitrea Crinuța Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian, urmare a Deciziei nr. 358/26.05.2022 pronunțate de Curtea Constituțională și a constatării, ca efect al cererilor de continuare a procesului penal, a aplicabilității dispozițiilor art. 396 alin. (8) din Codul de procedură penală.

Pe latură civilă, soluția diferită este rezultatul rezolvării unei chestiuni de drept referitoare la temeiul achitării în ipoteza cazului reglementat de art. 16 lit. b) și la consecința asupra soluției acțiunii civile în contextul aplicării dispoziției art. 25 alin. (1) și (5) din Codul de procedură penală.

În majoritate, cu privire la acuzațiile aduse inculpaților Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara și Bica Alina Mihaela, soluțiile pronunțate în ambele laturi ale procesului și temeiurile de drept ale acestora vor rămâne nemodificate, criticile formulate vizând situația lor juridică fiind neîntemeiate.

Înfracțiunea de abuz în serviciu. Momentul săvârșirii

Prin **Decizia nr. 5/2019**, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii a stabilit că: *prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp se înțelege momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit.*

Obiectul recursului în interesul legii l-au vizat exclusiv infracțiunile simple ce constau într-o unică acțiune sau inacțiune, care prezintă particularitatea producerii unei pagube ori realizării unui folos necuvenit pe o perioadă de timp, respectiv infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 din Codul penal, folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane, prevăzută de art. 301 din Codul penal, statuându-se că momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii

penale este cel în care s-a produs prima pagubă sau s-a obținut primul folos patrimonial, întrucât doar atunci sunt întrunite toate condițiile cerute de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în configurația sa tipică, acesta fiind momentul în care fapta săvârșită a produs rezultatul cerut de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în forma tip.

Relevantă pentru prezenta situație este explicația conținută în considerentele deciziei, potrivit căreia atunci când infracțiunea comisă este o infracțiune de rezultat sau de pericol, dacă, în cazul concret, urmarea tipică (corespunzătoare stadiului de infracțiune consumată) se produce la o oarecare distanță în timp față de momentul desfășurării (și încetării comiterii) elementului material, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este momentul consumării (data producerii primei urmări relevante penal/primul moment de la care fapta se poate încadra juridic drept infracțiune).

Relevantă soluționării problematicei consumării infracțiunii ce constituie acuzația în prezenta cauză este, însă, și **Decizia nr. 458/2017** a Curții Constituționale, care a constatat că dispozițiile art. 15 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, raportate la art. 13² din același act normativ, cu referire la infracțiunea de abuz în serviciu, sunt neconstituționale.

În considerentele acestei decizii s-a arătat că săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 în varianta consumată se produce în ipoteza consumării infracțiunii de abuz în serviciu în varianta-tip, precum și în situația obținerii folosului necuvenit, condiție prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000. (paragr. 45)

Infracțiunea prevăzută în art. 13² din Legea nr. 78/2000, pe de o parte, reprezintă o infracțiune de rezultat, nefiind calificată prin scop, iar, pe de altă parte, presupune existența unei condiții - obținerea de către funcționarul public, pentru sine ori pentru altul, a unui folos necuvenit - a cărei îndeplinire, dacă și celelalte elemente constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu, în varianta tip, sunt îndeplinite, determină constatarea săvârșirii infracțiunii prevăzute de acesta, în forma consumată. (paragr. 45)

(...), **producerea pagubei, deși uneori se poate converti într-un folos necuvenit, nu este întotdeauna echivalentă cu obținerea acestui folos.** (paragr. 33)

În privința momentului săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 297 alin. (1) și 309 din Codul penal, în configurația factuală specifică speței, este nerelevant momentul emiterii titlului de despăgubire. Conform Titlului VII, art. 3 din legea nr 247/2005, titlurile de despăgubire sunt certificate emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, în numele și pe seama statului român, care încorporează **drepturile de creanță** ale deținătorilor asupra statului român, corespunzător despăgubirilor acordate potrivit legii și care urmează a fi valorificate prin conversia lor în acțiuni emise de Fondul "Proprietatea" și/sau, după caz, în funcție de opțiunea titularului ori a titularilor înscrși în acestea, prin preschimbarea lor contra titluri de plată, în limitele și condițiile prevăzute în prezenta lege. În cauza de față, titlul de despăgubire, anterior celui de conversie, a fost emis de Comisia Centrală la data de 15.03.2011 (vol V, f. 105). La data de 24.05.2011, în considerarea titlului de despăgubire, respectiv a deciziei din 15.03.2011, s-a emis

titlul de conversie nr. 1372, în cuantum de 282.961.725 lei, în favoarea numitului Gheorghe Stelian, paguba cauzată Statului Român convertindu-se astfel, în parte, într-un folos necuvenit pentru inculpatul menționat.

În concluzie, consumarea infracțiunii de abuz în serviciu s-a produs la data obținerii, consecutiv producerii pagubei, a primului folos necuvenit, respectiv la 24.05.2011, data emiterii titlului de conversie în favoarea inculpatului Gheorghe Stelian. Acesta este momentul săvârșirii infracțiunii ce coincide cu data producerii primei urmări relevante penal – obținerea folosului necuvenit – de la care fapta se poate încadra juridic în infracțiunea de rezultat, abuz în serviciu, în formă consumată. Cuantumul prejudiciului a impus și reținerea producerii unor cu consecințe deosebit de grave, astfel cum corect s-a evocat în sentință.

Data emiterii titlurilor de conversie nr. 1052 și 1051, respectiv 20 mai 2011 este irelevantă sub aspectul identificării momentului consumării abuzului în serviciu prevăzut de art. 13² din Legea nr. 78/2000, deoarece, în lanțul causal ce a premers obținerii folosului de către martorii de bună-credință, s-a interpus un factor distinct, considerat licit de către acuzare, și anume dobândirea prin contract a drepturilor litigioase. Or, determinant pentru stabilirea datei consumării abuzului în serviciu este momentul obținerii primului folos necuvenit, acesta fiind, în configurația proprie acuzației, cel al obținerii titlului de conversie de către Gheorghe Stelian.

Contrar susținerilor inculpaților, momentul săvârșirii infracțiunii de abuz în serviciu astfel determinat a fost implicit evaluat de către instanța de fond ca fiind cel al emiterii titlului de conversie, prin sentința penală stabilindu-se obligația de actualizare, în funcție de indicele de inflație, a sumei acordate cu titlu de despăgubiri cu începere de la 24 mai 2011.

Existența prejudiciului și cuantumul pagubei

Existența prejudiciului și întinderea sa au fost evaluate de către prima instanță prin prisma probatoriilor administrate. În cursul cercetării judecătorești s-a dispus efectuarea unei expertize judiciare de evaluare a terenului ce a făcut obiectul dosarului de despăgubire 22714/FFCC/2010 (pct I.7 din sentință).

În raport cu motivele de apel, Înalta Curte, Completul de 5 judecători, adaugă următoarele argumente rezultate din conținutul suplimentului la raportul de expertiză judiciară ce a menținut evaluarea terenului la 158.929.225 ron, echivalentul a 37.247.000 euro. Prin decizia din 15.03.2011, emisă de Comisia Centrală, se constatare un drept de creanță în cuantum de 377.282.300 ron. În aceste condiții sunt susținute probator, existența și întinderea prejudiciului sau a unei pagube în cuantum de 218.353.075 lei, produsă statului român, reprezentând diferența dintre suma stabilită cu titlu de despăgubiri prin raportul de evaluare întocmit de către S.C. Business Evaluator S.R.L. și valoarea terenului astfel cum aceasta a rezultat din raportul de expertiză efectuat în cauză.

Suma reprezintă totodată un folos necuvenit obținut de către beneficiar, titularul despăgubirilor, respectiv de inculpatul Gheorghe Stelian.

Infracțiunea de abuz în serviciu. Momentul de la care curge termenul de prescripție

Potrivit art. 154 alin. (2) din Codul penal, termenele de prescripție ale răspunderii penale încep să curgă de la momentul săvârșirii infracțiunii. Infracțiunea de rezultat

se consideră săvârșită la momentul producerii urmării imediate, respectiv a prejudiciului și, după caz, al obținerii folosului necuvenit, în speță aceasta fiind data de 24 mai 2011.

Decizia nr. 358/26.05.2022 pronunțată de Curtea Constituțională are drept unic și direct efect lipsirea de forță juridică a instituției prescripției speciale, cu consecința revenirii la termenul general, reglementat în art. 154 din Codul penal, ce nu poate fi prelungit, însă poate fi afectat de cauze de suspendare.

Cu privire la suspendarea termenului de prescripție, consecință a suspendării judecății

Potrivit art. 156 (1) din Codul penal, *cursul termenului prescripției răspunderii penale este suspendat pe timpul cât o dispoziție legală sau o împrejurare de neprevăzut ori de neînlăturat împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal. (2) Prescripția își reia cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare.*

Prin încheierea din data de 22 iunie 2020, Înalta Curte, Completul de 5 judecători a dispus suspendarea judecării cauzei până la soluționarea cauzelor preliminare conexe, înregistrate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene sub nr. C-811/19 și C-840/19. În considerentele încheierii, s-a motivat măsura [arătându-se că, potrivit art. 413 alin. 1 pct. 1¹ din Codul de procedură civilă, cu denumirea marginală "Suspendarea facultativă", "Instanța poate suspenda judecata:(...) când, într-o cauză similară, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a fost sesizată cu o cerere de decizie preliminară".

De asemenea, consacrand aplicabilitatea generală a Codului de procedură civilă, art. 2 alin. 2 din acest act normativ statuează că "(...) dispozițiile prezentului cod se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare".

De vreme ce Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală nu cuprinde dispoziții derogatorii sub aspectul suspendării judecării unei cauze penale în situația sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară, rezultă că normele de procedură civilă antementionate se aplică în mod corespunzător și în materie penală.

Cazurile de suspendare a judecării unei cauze penale, reglementate de legea procesual penală, sunt circumscrise fie unor impedimente *factuale*, ce țin exclusiv de situația medicală sau procesuală a unui inculpat ori de desfășurarea procedurii de mediere (art. 367 alin. 1 și 3 și art. 368 Cod de procedură penală), fie unor impedimente *juridice*, ce derivă din declanșarea unor mecanisme de unificare a practicii judiciare (art. 476 alin. 2 și 4 Cod de procedură penală), caracteristica tuturor acestor impedimente temporare la desfășurarea procesului fiind aceea că prerogativa cenzurării și valorificării lor aparține exclusiv *autorităților judiciare române.*]

Cauza a fost repusă pe rol prin încheierea din data de 4 ianuarie 2022, ca urmare a încetării motivului care a condus la suspendare, respectiv, ca urmare a pronunțării, la data de 21 decembrie 2021, a hotărârii CJUE (definitivă), iar primul termen după reluarea judecății a fost cel din data de 17 ianuarie 2022.

Conform art. 413 alin. (2) din Codul de procedură civilă, suspendarea a durat până la pronunțarea hotărârii (CJUE) ce a impus măsura.

Suspendarea judecării constituie o cauză de suspendare a prescripției răspunderii penale, fiind o împrejurare ce împiedică temporar continuarea procesului penal. [e.g. art. 367, 368 ori art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală]. De asemenea, sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile constituie similar o cauză facultativă de suspendare a judecării. [A se vedea și I. Nedelcu în Codul penal adnotat - Comentariu pe articole, Ediția 3, Ed. C.H.Beck, art. 156, pct. 5, p. 596.].

În prezenta cauză nu sunt incidente alte temeuri de suspendare de drept ale judecării și, implicit, ale prescripției răspunderii penale, respectiv cele prevăzute de art. 43 alin. (2) din Anexa 1 a Decretului nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României și art. 64 alin. (5) din Anexa nr. 1 a Decretului nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României, ambele emise de președintele României, având în vedere că în dosar este implicat, încă din faza de urmărire penală, un martor față de care s-au dispus măsuri de protecție. Potrivit textului evocat, *procesele penale aflate în curs pe rolul instanțelor de judecată, (...), se suspendă de drept pe durata stării de urgență, cu excepția cauzelor (...) ce cuprind măsuri de protecție a victimelor și a martorilor.*

Ca urmare, suspendarea cursului termenului de prescripție a răspunderii penale a avut ca moment de început data de **22 iunie 2020**, când s-a dispus suspendarea judecării în vederea soluționării cererii de decizie preliminară în cauze similare. Marcând momentul de debut al suspendării prescripției, *data de 22 iunie 2020 nu intră în durata termenului de prescripție*, ci este integrată perioadei de suspendare a cursului său.

Momentul de la care prescripția răspunderii penale și-a reluat cursul a fost, potrivit art. 156 alin. (2) din Codul penal și art. 413 alin. (2) din Codul de procedură civilă, data de 21 decembrie 2021 - data pronunțării hotărârii Curții de Justiție. Față de natura substanțială a termenului de prescripție, data încetării cauzei de suspendare marchează, prin voința legiuitorului, reluarea cursului acestui termen, ceea ce înseamnă că data de 21 decembrie 2021 intră în durata sa.

Prin urmare, suspendarea cursului prescripției răspunderii penale a operat, în speță, în intervalul 22 iunie 2020 – 20 decembrie 2021, pe o perioadă de **1 an 5 luni și 29 de zile**, determinată în conformitate cu normele incidente în calculul termenelor substanțiale, respectiv art. 186 alin. (1) din Codul penal.

Durata suspendării prescripției răspunderii penale nu este echivalentă celei în care a operat și suspendarea judecării, aceasta din urmă fiind reluată la data de 4 ianuarie 2022. Evenimentele care influențează cursul prescripției sunt prevăzute explicit în legea penală substanțială, în prevederile referitoare la începutul termenului, modul de calcul al acestuia și cauzele ori efectele întreruperii sau suspendării sale.

Or, de vreme ce, în cauză, suspendarea judecării a fost dispusă în baza unei dispoziții legale procesuale referitoare la efectele cererilor de decizie preliminară în cauze similare aflate pe rolul CJUE, normă ce indică inclusiv momentul încetării suspendării, interpretarea strictă a prevederilor art. 156 alin. (2) din Codul penal nu poate conduce la altă concluzie decât aceea că *pronunțarea hotărârii definitive a CJUE marchează data încetării suspendării prescripției*, indiferent dacă judecata a fost reluată la chiar acea dată sau, așa cum s-a întâmplat în speță, la un moment ulterior, determinat administrativ.

Durata termenului de prescripție

În varianta legislativă aplicabilă la data săvârșirii faptei, infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, prevăzută de art.13² din Legea nr. 78/2000 rap. la art. 248 și art. 248¹ din Codul penal din 1969 cu aplic. art. 15 lit. f) din Titlul VII al Legii nr. 247/2005, era pedepsită cu închisoare de la 7 ani și 6 luni la 22 de ani și 6 luni, termenul general de prescripție fiind, potrivit art. 122 alin. (1) lit. a) din Codul penal din 1969, de 15 ani.

Dispozițiile art. 123 alin. (1) din aceeași codificare anterioară statuau în sensul întreruperii cursului termenului prescripției prin îndeplinirea oricărui act care trebuie comunicat învinutului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal și, în fine, reglementau, în cuprinsul art. 124 (în varianta anterioară Legii nr. 63/2012, publicată în M.O. nr. 258 din 19 aprilie 2022), prescripția specială a răspunderii penale care înlătura răspunderea penală, oricâte întreruperi ar interveni, dacă termenul general de prescripție era depășit cu încă jumătate (modificarea adusă art. 124 prin actul normativ anterior menționat conferind textului un conținut asemănător celui în vigoare și în prezent și, prin aceasta, un caracter mai aspru).

Prin urmare, în baza legii penale în vigoare la data săvârșirii faptei și ca efect al actelor întreruptive de prescripție efectuate în temeiul acestei legi, termenul de prescripție specială a răspunderii penale era de 22 ani și 6 luni, termen care, raportat la data săvârșirii faptei, nu s-a împlinit până în prezent.

În varianta legislativă aplicabilă începând cu data de 1 februarie 2014 și până în prezent, infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, *prevăzută de art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art. 297 alin. (1) și art. 309 din Codul penal*, se pedepsește cu închisoare de la 4 ani la 14 ani, iar termenul general de prescripție este, potrivit art. 154 alin. (1) lit. b) din Codul penal, de 10 ani. Determinarea sa a avut în vedere limitele de pedeapsă, respectiv maximul special rezultat din caracterizarea în drept a infracțiunii.

Dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal (în varianta anterioară datei de 25 iunie 2018), statuau în sensul întreruperii cursului termenului prescripției prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză, astfel că aplicarea globală a acestei variante normative [inclusiv a dispozițiilor art. 155 alin. (4) din Codul penal] ar avea ca efect stabilirea unui termen de prescripție specială de 20 de ani, termen neîmplinit până în prezent.

În schimb, exclusiv ca o consecință a reconfigurării conținutului dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal în baza Deciziilor nr. 297/2018 și nr. 358/2022 ale Curții Constituționale și, subsecvent, a interpretării obligatorii regăsite în Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, norma de drept penal analizată nu a mai prevăzut, în intervalul 25 iunie 2018 – 30 mai 2022, vreun act susceptibil de întrerupere a prescripției. Singurele termene care au disciplinat prescripția în acest interval au fost cele generale, în speță acest termen fiind de 10 ani.

Evaluată în contextul celorlalte dispoziții pertinente în materia prescripției, această particularitate imprimă Codului penal în vigoare în intervalul de timp limitat, anterior menționat, caracterul unei legi penale de natură să asigure, în ansamblul său, o situație mai favorabilă pentru inculpați și, astfel, să devină aplicabilă în speță, în

conformitate cu principiul de aplicare a legii penale în timp, prevăzut de art. 5 alin. (2) din Codul penal.

Momentul la care se împlinește termenul de prescripție

Potrivit art. 186 alin. (1) teza finală din Codul penal, *luna și anul se socotesc împlinite cu o zi înainte de ziua corespunzătoare datei de la care au început să curgă.*

Socotirea termenului ca împlinit cu o zi înainte de data corespunzătoare momentului de debut ia în calcul atât ziua de la care începe să curgă termenul, cât și ziua de împlinire a acestuia (sistemul zilelor pline; a se vedea comentariu art. 155 din Noul Cod penal. Comentarii pe articole, Editura Hamangiu, 2014, ISBN 978-606-678-921-9, autori Tudorel Toader, Maria-Ioana Michinici, Anda Crișu-Ciocîntă, Mihai Dunea, Ruxandra Răducanu, Sebastian Rădulețu).

Având în vedere că, în perioada 22 iunie 2020 – 20 decembrie 2021, cursul prescripției a fost suspendat, rezultă că termenul de 10 ani a curs, inițial, pe o perioadă de 9 ani și 29 de zile, în intervalul **24.05.2011** (data săvârșirii faptei) – **21 iunie 2020** (ziua anterioară suspendării) și și-a reluat cursul la data de **21 decembrie 2021**, împlinindu-se după trecerea unui interval de 11 luni și 1 zi, respectiv la data de **21 noiembrie 2022**.

Prin urmare, împlinirea termenului general de prescripție a răspunderii penale pentru acuzația de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, atrage incidența cauzei de împiedicare a exercitării acțiunii penale prevăzute de **art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală** și impune, în ipoteza în care inculpații au solicitat continuarea procesului penal, aplicarea corespunzătoare a soluțiilor alternativ prevăzute de art. 396 alin. (7), (8) din Codul de procedură penală.

În cauză, inculpații *Dumitrean Crinuța Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț, Gheorghe Stelian, Nuțiu Emil, Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara și Bica Alina Mihaela* au precizat în mod expres, în ședința din data de 9 noiembrie 2022, că solicită continuarea procesului penal, manifestare de voință consecutiv căreia elementele probatorii și cele circumscrise conținutului constituiv al infracțiunii urmează a fi reexamineate de către instanța de apel.

Elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu și aspectele susținute probator

Potrivit art. 297 din Codul penal, abuzul în serviciu presupune fapta unui funcționar public care, în exercitiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă sau o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau juridice. Infracțiunea este una de rezultat, astfel încât consumarea sa este determinată de producerea urmării, în ipoteza prezentelor acuzații, *nașterea prejudiciului* și, cumulativ, *obținerea folosului necuvenit*. În cauză producerea pagubei s-a convertit, în parte, într-un folos necuvenit pentru inculpatul Gheorghe Stelian.

Pentru susținerea **acuzației de abuz în serviciu** trebuie dovedite, din punct de vedere obiectiv:

a) conduita proprie a persoanei acuzate în legătură cu prejudiciul: cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos;

b) conduita proprie a persoanei acuzate în legătură cu actele de serviciu: îndeplinirea, neîndeplinirea ori a întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu, realizarea unui act contrar acestor îndatoriri;

c) legătura dintre prejudiciul produs și atribuțiile de serviciu, respectiv cuantumul prejudiciului (ÎCCJ, s.pen., d.p. nr.676/ 26 februarie 2013, d. nr. 1515/46/2011; s.pen., d.p. nr.3113 din 09 decembrie 2014, d.nr. 5865/1/2013).

Înalta Curte, Completul de 5 judecători, în majoritate, reține că, în cauză nu a fost probată conduita proprie a persoanelor acuzate, membri ai Comisiei Centrale, respectiv inculpații Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Bica Alina Mihaela, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George și Alexandru Lăcrămioara, constând în îndeplinirea imputabil defectuoasă a îndatoririlor de serviciu și, implicit, contribuția acestora la producerea prejudiciului, ceea ce explică exonerarea de răspundere penală și civilă, deopotrivă.

Pe lângă argumentele primei instanțe, Completul de 5 judecători adaugă și subliniază volumul exagerat al activității în comisie, imposibil de parcurs chiar pentru o persoană diligentă și cu pregătire de specialitate sau adecvată, ce echivalează cu o împrejurare obiectivă concretizată într-un impediment insurmontabil în privința desfășurării normale a activității, ce exclude orice formă de vinovăție în exercitarea cu *bună credință* a atribuțiilor de serviciu, în privința inculpaților, membri ai comisiei și îi exonerează aprioric de orice răspundere penală ori civilă în cazul erorilor în activitate (evaluare).

Izvorul răspunderii penale este faptul ilicit, același care generează răspunderea civilă [art. 19 alin (1), *acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspundere civilă delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale.*] Lipsa ilicitului penal nu constituie cauză de excludere a ilicitului civil ori cauză de înlăturare a răspunderii civile. În ipoteza achitării pentru lipsa vinovăției penale, răspunderea civilă poate fi antrenată.

Specificul condițiilor de muncă explicitate anterior, exterioare voinței și controlului părților (angajaților), justifică excluderea ilicitului penal și civil, urmare a lipsei oricărei forme de vinovăție (inclusiv cea civilă), cu consecința indubitabilă a exonerării, deopotrivă, de răspundere penală și civilă, în baza unui probatoriu administrat în procesul penal.

Pe latură penală, evaluarea primei instanțe a purtat simultan asupra tuturor elementelor constitutive, obiective și subiective, probatoriile fiind comune, ceea ce a condus la dublul temei al achitării în privința membrilor comisiei enumerați anterior, reținându-se art. 16 alin. (1) lit. b) teza I și a II - a din Codul de procedură penală (în apel, aceștia au solicitat continuarea procesului penal fiind interesați tocmai în a dovedi elementele exoneratorii de răspundere).

Pe latura civilă, a fost respinsă acțiunea civilă exercitată împotriva inculpaților Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Bica Alina Mihaela, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George și Alexandru Lăcrămioara.

În drept, pe latură penală, cazurile cumulate, reglementate de art. 16 alin. (1) lit. b) teza I și a II - a din Codul de procedură penală, evidențiază lipsa simultană a condițiilor de tipicitate vizate atât de latura obiectivă, cât și subiectivă; pe latură civilă, cele două teze enumerate de art. 16 lit. b) din Codul de procedură penală determină soluții diferite, fără o justificare procedurală ori concretă, atât timp cât procesul penal a decelat deja toate elementele necesare soluționării acțiunii penale și civile, existența faptului ilicit, a vinovăției și a legăturii de cauzalitate. Argumentul determinat de necesitatea unor probatorii pe aspectul întinderii prejudiciului este inefficient, probele fiind posibil de administrat (eventual în condițiile disjungerii) în cursul procesului penal și nu justifică lăsarea acțiunii civile nesoluționate, condițiile de fond ale răspunderii civile fiind evaluate în contextul probator specific procesului finalizat. Acțiunea civilă se soluționează în cadrul procesului penal, dacă prin aceasta nu se depășește durata rezonabilă [art. 19 alin. (4)]. Instanța se pronunță prin aceeași hotărâre atât asupra acțiunii penale, cât și asupra acțiunii civile [art. 25 alin. (1)].

Chiar și în ipoteza soluției încetării procesului penal, ce presupune o cauză de stingere a acțiunii penale, situație în care, de regulă, probatoriul nu a fost epuizat, instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă, cu excepția prescripției răspunderii penale, când există obligația soluționării sale [(art. 25 alin. 5 din C. proc. pen., Decizia nr. 251/RC din 20 iunie 2019, pronunțată de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție; a se vedea și Decizia Curții Constituționale 586/2016].

În situația temeiurilor de achitare prevăzute de art. 16 alin. (1) lit. b) teza I, fapta nu este prevăzută de legea penală și teza a II-a, fapta nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege din Codul de procedură penală, se cenzurează condițiile de tipicitate ale infracțiunii ce face obiectul acuzației. Raportarea la acuzație impune abordarea completă a elementelor constitutive. Se va reține că fapta nu este prevăzută de legea penală ori de câte ori lipsește unul din elementele de conținut ale infracțiunii, altul decât vinovăția. Pe de altă parte, nu poate fi exclusă ipoteza în care lipsesc simultan mai multe elemente de tipicitate, specifice laturii obiective ori/și subiective, caz în care nu există un temei legal ce să oblige ori să impună evaluarea prioritară a unei singure teze.

Ordinea de preferință legală poate fi explicată și asumată în privința cazurilor (temeiurilor) specifice de achitare, vizând ipoteze certe și succesive (inexistența faptei, lipsa condițiilor de tipicitate, existența unor cazuri de înlăturare a răspunderii penale) și justifică incidența acestora în ordinea menționată și excluderea de drept a eficienței juridice a următorului temei. În interiorul temeiurilor distincte de achitare, ce fac trimitere la o pluralitate de instituții ori norme, ca în ipoteza cauzelor justificative ori de neimputabilitate [art. 16 alin. (1) lit. d)], alegerea este determinată de situația concretă.

Ca urmare, instanța de fond, având de evaluat acțiunea penală și acțiunea civilă, pe baza probatoriilor ce le-a administrat, a constatat simultan lipsa prevederii în legea penală și lipsa totală de vinovăție, constatând efectul radiant asupra laturii civile, soluționate în consecință.

Cu privire la atribuțiile de serviciu ale inculpaților în cadrul Comisiei Centrale

Membrii Comisiei Centrale, pentru desfășurarea activității ar fi trebuit să evalueze, să cunoască și să aplice Legea nr. 247/2005 și Standardele Internaționale de

Evaluare, având o obligație legală de diligență în raport cu cheltuirea banului public. Astfel:

- potrivit art. 16 alin. (7) din Titlul VII din Legea 247/2005 (în forma în vigoare la data săvârșirii faptelor), în baza raportului de evaluare, Comisia Centrală procedează fie la emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire, fie la trimiterea dosarului spre reevaluare; potrivit art. 10 alin. (7), „Valoarea terenurilor, precum și a construcțiilor nedemolate, preluate în mod abuziv, care nu se pot restitui în natură, se stabilește potrivit valorii de piață de la data soluționării notificării, stabilită potrivit standardelor internaționale de evaluare”; potrivit cap. V, art. 16 alin. (4) - „La cererea evaluatorilor sau a reprezentanților societății de evaluare, băncile, notarii publici, agențiile imobiliare, birourile de carte funciară, precum și orice alți deținători de informații privind tranzacțiile cu proprietăți imobiliare sunt obligați să le comunice de îndată, în scris, datele și informațiile necesare efectuării evaluării...”;

- potrivit art. 13 alin. (1) din același Titlu, pentru analizarea și stabilirea cuantumului final al despăgubirilor care se acordă potrivit prevederilor prezentei legi, se constituie în subordinea Cancelariei Primului-Ministru, Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, denumită în continuare Comisia Centrală, care are, în principal, următoarele atribuții: a) dispune emiterea deciziilor referitoare la acordarea de titluri de despăgubire; b) ia alte măsuri legale, necesare aplicării prezentei legi.

-potrivit Standardelor Internaționale de Evaluare: pct. 5.20.1 - Abordarea prin comparația vânzărilor - ... ia în considerare vânzările proprietăților similare sau substituibile și informațiile referitoare la piață și stabilește o estimare a valorii prin procese de comparație. În general, proprietatea este comparată cu proprietăți similare vândute, tranzacționate pe o piață deschisă...; pct. 5.25.1 – Tehnica comparației vânzărilor pentru evaluarea terenului implică o comparație directă a terenului evaluat cu loturile similare de teren tranzacționate recent pe piață și pentru care există informații disponibile; pct. 5.7 - în parcurgerea etapelor înscrise în analiza preliminară și în culegerea și selectarea informațiilor, solicitate în procesul de evaluare, evaluatorul se familiarizează cu piața generală și cu proprietatea de evaluat prin informații economice generale, informații specifice de spre proprietate și informații privind cererea și oferta.

Ambele acte normative sunt evocate de prima instanță în raport cu activitatea expertului și Comisiei Centrale (p. 97 și urm.).

Inculpații și martorii audiați au relatat limite distincte de evaluare a rapoartelor în considerarea atribuțiilor specifice, mărginindu-se de cele mai multe ori a evoca forma, fără însă a exclude *de plano* fondul. În acest context, amintim declarația din apel a inculpatei Alina Bica, reprezentanta Ministerului Justiției în Comisie, care a explicat maniera și limitele cenzurii asupra conținutului și concluziei rapoartelor de evaluare, chemările experților și întrebările valorificate demonstrând prin ele însele consistența demersului. *[...] Înainte de fiecare ședință obișnuim să citesc rapoartele de evaluare întocmite de către evaluatori în dosarele de pe ordinea de zi. Nu făceam obiecțiuni de oportunitate ci de obicei în cele două sedințe dacă constataam anumite aspecte de legalitate care mi se păreau relevante prin prisma experienței profesionale pe care o aveam, obișnuim să solicit chemarea expertului evaluator pentru următoarea ședință. Îmi aduc aminte că în ședința din februarie 2011 a venit un*

expert evaluator care a oferit explicații în legătură cu anumite dosare, iar în ședința în care a fost prezentat dosarul ce face obiectul cercetării, am solicitat chemarea expertului pentru a oferi anumite clarificări de legalitate.

Aspectul de legalitate pe care l-am avut în vedere a fost acela că în cuprinsul raportului, natura juridică a terenului era descrisă ca fiind agricolă, iar în cartea funciară apărea ca fiind intravilan, construcții. Îmi aduc aminte că discuția a fost liberă și a durat câteva zeci de minute și la un moment dat au fost purtate discuții și în legătură cu indicii de corecție folosiți de expert, l-am întrebat cum a stabilit acești indici, mi-a oferit răspuns. La final îmi aduc aminte că mi-a oferit una sau două metode suplimentare de calculare a prețului, sub forma unui supliment cu care a venit în ședință sau l-a depus după și l-am parcurs. Am considerat satisfăcătoare discuția cu acesta, așa că în momentul în care s-a votat am votat favorabil. Una din criticile acuzației era legată de faptul că am adresat întrebări n serioase expertului. Întrebările au fost serioase deoarece stabilirea naturii juridice a terenului și a corecțiilor erau chestiuni determinante în evaluarea imobilului. (...)].

Obligația legală a membrilor comisiei centrale de a verifica *ex proprii sensibus* (personal) în cuprinsul rapoartelor dacă exigențele evaluării au fost respectate era asumată ori cunoscută la nivelul ANRP și al Comisiei Centrale și exercitată. O astfel de poziție a fost relatată de martorii audiați [e.g. martorul Olteanu Ionescu Grațiel Dragoș, audiat în apel, în ședința din 11 aprilie 2022, a relatat că au fost cazuri în care comisia nu a fost de acord cu raportul de evaluare, de cele mai multe ori discuțiile se purtau asupra valorilor cuprinse în raport, raportat la zonele unde se situau terenurile. În concret, s-a considerat că sunt mari în raport cu zona. În această situație, se dispunea reevaluarea. Mai întâi era chemat evaluatorul să dea lămuriri, dar nu știu dacă am fost prezent la o astfel de ședință. Știu pentru că făceam adresă pentru a se prezenta la data când urma să aibă loc ședința. Știu că în astfel de împrejurări a fost solicitată prezența consilierul care aplica viza pe rapoartele de evaluare. (...) La ședințele la care am participat am asistat la discuții purtate între membri cu privire la conținutul raportului de evaluare Consilierul desemnat să aplice viza pe raport făcea o verificare tehnică a raportului și verifica corespondența datelor din raport cu cele din dosarul de despăgubire, în opinia mea aceasta nu era o verificare formală, ci tehnică.

Cu toate acestea, refacea era dispusă de către CCSD (n.n. Comisia Centrală, nu și de consilierul care aplica viza pe rap. de evaluare. (...)].

Amintim că probele directe, cum sunt declarațiile de martori care relatează aspecte percepute individual, au forță probantă necondiționată. Totuși aceste relatări de martori sunt susținute, chiar de către membrii comisiei, audiați ca părți în prezenta cauză, astfel cum s-a arătat anterior.

Ca urmare, obligația evaluării fondului raportului atât la nivel legal, cât și individual ori al activității comisiei era asumată. Totuși, condițiile în care activitatea era desfășurată ori prestată devin relevante în prezenta cauză pentru soluția dată laturii penale.

Astfel, în cadrul activității membrilor comisiei, specificul muncii și volumul enorm de activitate, ritmicitatea întâlnirilor în comisie, creau premisele unor inevitabile erori ce nu le pot fi imputabile. Vinovăție poate exista când fapta este

comisă cu intenție, cu intenție depășită sau din culpă (art. 16 din Codul penal). Abuzul în serviciu este o infracțiune intenționată. Probatoriile administrate au exclus intenția ca formă a vinovăției, însă condițiile de lucru în comisie, buna credință ce nu a putut fi răsturnată pentru o parte dintre membri exclud suplimentar și orice formă de culpă.

Astfel, omisiunea observării utilizării unor comparabile nefundamentate obiectiv ori omisiunea observării unor carențe esențiale și de fond ale raportului de evaluare putea fi un demers accesibil oricărui membru al Comisiei Centrale în condițiile unei încărcături rezonabile a activității. Existența a sute de dosare pe ordinea de zi [dovedită cu mijloace de probă variate ca înscrisuri atașate în dosarul de urmărire penală; declarații de părți (cca 400 în ședința vizată de acuzație, conform declarației inculpatei Alina Bica, dată în apel, la data de 9 noi. 2022) ori de martori (cifra dosarelor pe ședință era de ordinul sutelor, conform declarației martorului Olteanu Ionescu Grațiel Dragoș, dată în apel, la data de 11 aprilie 2022)] exclude *de plano* abilitatea ori acuratețea evaluării în comisie, generând un impediment absolut în desfășurarea normală a muncii. În legătură cu maniera desemnării în comisie și cu condițiile de muncă impuse relevantă este și declarația inculpatei Alexandru Lăcrămioara evocată de instanța de fond.

Martora Savu Florentina, consilier în cadrul ANRP la data săvârșirii faptelor, audiată în apel, a susținut: *Verificam în jur de 30-40 rapoarte pe zi și cred că reușeam să verific toate rapoartele depuse între două ședințe ale C.C.S.D. (...) nu am participat la comisii (...) nu știu cum se desfășurau ședințele (...).*

Condițiile improprii de muncă, determinate de un volum exagerat și în mod obiectiv imposibil de gestionat, nu constituie cauză de neimputabilitate ori de impunitate, ceea ce a condus la analiza simultană, în ipoteza membrilor Comisiei Centrale, cu excepția inculpaților Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț, a celor două teze distincte ale art 16 lit. b) din Codul de procedură penală, respectiv lipsa tuturor elementelor de tipicitate (lipsa prevederii faptei în legea penală și lipsa elementului subiectiv).

În ipoteza evaluată, există identitate între persoana juridică de interes public în favoarea căreia se presta activitatea în comisie și cea care pretinde acoperirea prejudiciului. Condițiile necorespunzătoare de muncă nu pot fi imputate tocmai celui ce prestează activitatea, pentru a obține angajarea răspunderii sale (penale, civile, disciplinare ori administrative), exonerând angajatorul de orice formă de participare și de obligația legală de a asigura premisele normalei desfășurări a activității [potrivit art. 40 alin. (2) teza finală și art. 174 din Codul muncii, angajatorul are obligația să asigure permanent condițiile corespunzătoare de muncă. Sub acest ultim aspect, este de subliniat că, în calea de atac, nu a fost criticată ori evocată de către inculpați lipsa calității acestora de funcționari publici, respectiv de angajați.]

În plus, activitatea prealabilă desfășurată de evaluatorul intern atesta conformitatea raportului cu Standardele Internaționale de Evaluare. Martorul Savu Florentina, audiată nemijlocit, inclusiv în apel, în ședința din data de 11 aprilie 2022, consilier în cadrul ANRP la data săvârșirii faptelor și cea care a semnat titlul de despăgubire și a avizat raportul expertului Nuțiu Emil, a relatat că, de regulă, consilierul intern evalua, în plus față de elementele de formă, existența comparabilelor prezentate în grila de comparație, dacă metodele de evaluare erau conforme

standardelor și acurateții calculelor matematice și raportul era avizat în momentul în care toate aceste elemente erau verificate.

Martora a mai învederat că niciunul dintre membrii comisiei *nu a pus presiune* pentru verificarea unui anumit raport cu prioritate. Datele furnizate de martorul Papari Alexandru, audiat în cadrul apelului, în ședința din 11 aprilie 2022, sunt apte a se corobora cu cele relatate de martora Savu Florentina sub aspectul demersurilor efectuate de consilier în legătură cu raportul vizat de acuzație și în cadrul atribuțiilor de serviciu: *atunci când doamna Savu îmi aducea la cunoștință că există probleme, de exemplu o lipsă de comparabile, raportul mi se aducea înapoi, iar noi (n.n.consilierii de legătură cu evaluatorii) îl comunicam evaluatorului să se prezinte la ANRP pentru a lua la cunoștință de problemele din raportul respectiv și pentru a le remedia. Precizez că prin (...) lipsa comparabilelor, înțeleg situația în care nu exista numărul necesar de comparabile. Din ce îmi amintesc, trebuiau să existe minim 2-3 comparabile.*

În actul de sesizare s-a mai susținut că membrii comisiei au oferit *diferența de valoare a imobilului, de 263.327.559 lei, echivalentul a 61.714.021,6 euro, fără niciun minim de analiză, fără să-și pună nici cea mai elementară întrebare, folosind toate mijloacele în scopul realizării rezultatului ce a cauzat prejudiciul statului român (p. 11), aspect contestat de maniera desfășurării ședinței, respectiv de chemarea evaluatorului și ascultarea sa, de înscrisurile de la dosar, de martorii audiați și, nu în ultimul rând, de declarațiile de inculpați. Astfel, martorul Olteanu Ionescu Grațiel Dragoș, audiat în apel, a arătat: (...) au fost cazuri în care comisia nu a fost de acord cu raportul de evaluare, de cele mai multe ori discuțiile se purtau asupra valorilor cuprinse în raport, raportat la zonele unde se situau terenurile. În concret, s-a considerat că sunt mari în raport cu zona. În această situație, se dispunea reevaluarea. Mai întâi era chemat evaluatorul să dea lămuriri, dar nu știu dacă am fost prezent la o astfel de ședință. Știu pentru că făceam adresă pentru a se prezenta la data când urma să aibă loc ședința. Știu că în astfel de împrejurări a fost solicitată prezența consilierului care aplica viza pe rapoartele de evaluare. (...)*

Audiată în apel, inculpata Bica Alina a arătat că: (...) *în ședința în care a fost prezentat dosarul ce face obiectul cercetării, am solicitat chemarea expertului pentru a oferi anumite clarificări de legalitate.*

Aspectul de legalitate pe care l-am avut în vedere a fost acela că în cuprinsul raportului, natura juridică a terenului era descrisă ca fiind agricolă, iar în cartea funciară apărea ca fiind intravilan, construcții. Îmi aduc aminte că discuția a fost liberă și a durat câteva zeci de minute și la un moment dat au fost purtate discuții și în legătură cu indicii de corecție folosiți de expert, l-am întrebat cum a stabilit acești indici, mi-a oferit răspuns. La final îmi aduc aminte că mi-a oferit una sau două metode suplimentare de calculare a prețului, sub forma unui supliment cu care a venit în ședință sau l-a depus după și l-am parcurs. Am considerat satisfăcătoare discuția cu acesta așa că în momentul în care s-a votat am votat favorabil. Una din criticile acuzației era legată de faptul că am adresat întrebări neserioase expertului. Întrebările au fost serioase deoarece stabilirea naturii juridice a terenului și a corecțiilor erau chestiuni determinante în evaluarea imobilului.

Am studiat inclusiv comparabilele pe care expertul le-a atașat la dosar și îmi aduc aminte că prețul stabilit era sensibil mai mic decât cel de pe piață. Erau niște contracte care au fost atașate, cred că două sau trei contracte.

În privința inculpatei Bica Alina, suplimentar, Completul de 5 judecători, arată că simpla evaluare a unei relații de prietenie cu numitul Cocos Dorin (declarația martorului Păun Octavian Lucian din data de 6 iunie 2022, în apel) ori calitatea sa în cadrul Comisiei Centrale, simpla evocare a necesității convocării unor ședințe ale Comisiei Centrale (declarația martorului Păun Octav Lucian și a inculpatului Mihăilescu Ionuț), ca și cunoștințele de specialitate pe care inculpata însăși le-a evocat în cadrul audierii în apel, nu constituie date suficiente pentru susținerea conivenței infracționale la nivelul de certitudine necesar și suficient răsturnării prezumției de nevinovăție. În aceste condiții, toate argumentele referitoare la lipsa unei conivențe infracționale ori la activitatea în comisie, evocate anterior, sunt relevante și în raport cu situația sa juridică. Amintim că în declarația sa din apel a susținut desfășurarea activității, în Comisia Centrală, în limitele bunei credințe și în considerarea cunoștințelor specifice profesiei exercitate la acel moment.

În ceea ce privește participarea inculpatului Nuțiu Emil, aceasta este raportată la activitatea comisiei, acuzația adusă vizând complicitatea la *infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 48 C.pen. rap. la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplic. art. 297 alin. 1 C.pen. și art. 309 C.pen.*

În actul de sesizare s-a arătat că evaluatorul a supraevaluat cu suma de 263.327.559 lei, echivalentul a 61.714.021,6 euro, terenul agricol în suprafață de 13,0535 ha, situat în mun. București, str. Plumbuita, sector 2, ce a format obiectul dosarului de despăgubire nr.22714/FFCC.

Prima instanță a reținut că, potrivit rechizitoriului, complicitatea s-a realizat în următorul mod: expertul evaluator al S.C. Business Evaluator S.R.L., inculpatul Nuțiu Emil, a stabilit valoarea despăgubirilor prin compararea terenului agricol evaluat din dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC cu terenuri, dar nu agricole, ci cu terenuri din zone rezidențiale și prin metoda greșită a parcelării. De asemenea, s-a arătat că, pentru stabilirea valorii terenului, expertul evaluator a folosit 3 comparabile (terenuri) ce nu erau adecvate, ajungându-se astfel la vicierea valorii unității euro/metru pătrat (745 euro/metru pătrat), acestea fiind situate în altă zonă a municipiului București (zona Stadionul Național, zona Lacul Tei – vile, zona Lacul Tei - circ) la distanță de terenul evaluat de 3.500 metri, 2.500 metri și 1.500 metri.

În baza raportului de expertiză efectuat în cursul cercetării judecătorești, în fond, s-a stabilit că *valoarea întregii proprietăți, compusă din 118.605 mp teren și 11.930 teren ocupat de lacul Plumbuita, era de 158.929.225 lei*, inferioară celei reținute prin raportul de evaluare întocmit de expertul Nuțiu Emil, de 377.282.300 lei, diferența, de 218.353.075 lei, constituindu-se în prejudiciu produs bugetului de stat (a se vedea secțiunea *Existența prejudiciului și cuantumul pagubei* din prezenta decizie și pct.I.7, I.9 din sentință).

În cadrul suplimentului la expertiză, admis de prima instanță, s-a stabilit că, deși raportul de evaluare întocmit de inculpatul Nuțiu Emil în dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC/2010 respectă Standardele Internaționale de Evaluare, el conține

neconformități care au afectat rezultatul evaluării. În explicitarea acestei concluzii s-a arătat că, în cadrul obiectivului a), comisia de experți a utilizat aceleași metode de evaluare ca cele folosite de către evaluatorul Nuțiu Emil, respectiv: metoda comparației vânzărilor și metoda parcelării, dar nu a aplicat același raționament în utilizarea comparabilelor.

Față de solicitarea instanței, de a aplica aceleași metode de evaluare, respectiv metoda comparației vânzărilor și metoda parcelării, prin luarea în considerare a comparabilelor utilizate de către evaluatorul Emil Nuțiu, experții desemnați au făcut următoarele precizări prealabile:

În conformitate cu IVS 1 | Valoarea de piață - tip al valorii:

„În general, evaluările de piață se bazează pe informațiile referitoare la proprietăți comparabile. Procesul de evaluare cere ca evaluatorul să efectueze o cercetare adecvată și relevantă, să efectueze analize competente și să tragă concluzii informate și bine susținute. În acest proces, evaluatorii nu pot accepta orice informații, ci trebuie să ia în considerare toate evidențele pertinente ale pieței, tendințele, tranzacțiile comparabile și alte informații.

În conformitate cu GN1 | Evaluarea proprietății imobiliare:

„Informații comparabile: informații utilizate în evaluare care conduc la estimările valorii. Informațiile comparabile se referă la proprietățile care au caracteristici similare cu cele ale proprietății supusă evaluării (proprietatea subiect)”.

„În orice analiză a informațiilor comparabile este esențial ca proprietățile, de la care au fost colectate informațiile comparabile, să aibă caracteristici similare cu cele ale proprietății evaluate. Acestea includ caracteristici legale, fizice, de localizare și utilizare, care sunt compatibile cu cele ale proprietății de evaluat și reflectă condițiile de pe piața pe care concurează proprietatea de evaluat. Diferențele ar trebui notate și analizate pentru a conduce la estimarea corecțiilor în toate cele trei abordări”.

Experții desemnați au reținut inadecvarea utilizării comparabilelor în cadrul metodei comparației vânzărilor pentru întreaga suprafață de teren, în principal datorită caracteristicilor fizice diferite (comparabilele beneficiază de suprafețe mult mai mici), care nu sunt comparabile cu cele ale terenului evaluat și care nu reflectă condițiile de pe piața pe care concurează terenul de evaluat (în sensul IVS privind informațiile comparabile) și față de care aplicarea unor ajustări cantitative este dificil de justificat și cuantificat (în sensul metodei de evaluare).

Pentru aplicarea acestei metode de evaluare - comparația vânzărilor, comisia de experți a utilizat 5 (cinci) comparabile reprezentând terenuri cu suprafețe mari (>15.000 mp), tranzacționate sau oferite spre vânzare la nivelul municipiului București, ajungând la concluzia privind marja superioară a valorii de piață unitare a terenului de evaluat, pe care a corelat-o cu valoarea de piață unitară rezultată prin aplicarea metodei parcelării.

Totuși, comisia de experți a utilizat două dintre comparabilele folosite de către evaluatorul Nuțiu Emil (comparabilele B și C - renumerotate D și E în raportul de expertiză tehnică judiciară) în cadrul metodei parcelării, în faza estimării valorii de piață a lotului mediu. Comparabila A (folosită de evaluatorul Nuțiu Emil) nu a fost

utilizată, întrucât a fost considerată inadecvată atât prin prisma localizării, cât și datorită aspectelor legale (a se vedea răspunsul la obiectivul d) din raportul de expertiză tehnică judiciară).

În concluzie, experții au susținut că nu se poate utiliza metoda comparației vânzărilor prin raportare doar la comparabilele folosite de către evaluatorul Nuțiu Emil, întrucât acestea prezintă caracteristici mult diferite, asupra cărora nu se pot aplica ajustări rezonabile, credibile și justificate.

În ceea ce privește obiectivul suplimentar încuviințat de către instanță, respectiv "dacă raportul de evaluare întocmit de inculpatul Nuțiu Emil, în dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC/2010, respectă Standardele Internaționale de Evaluare" s-a explicat că raportul de evaluare întocmit de expertul Nuțiu Emil parcurge principalele elemente de formă și conținut prevăzute de Standardele Internaționale de evaluare în vigoare la data evaluării, desfășurate în cele 5 (cinci) capitole: premisele evaluării, prezentarea datelor, analiza proprietății, evaluarea proprietății și concluziile finale. Unele aspecte cuprinse parțial sau insuficient individualizate pentru proprietatea imobiliară evaluată sunt considerate neconformități minore, fără impact direct asupra valorii. Neconformitățile majore au fost identificate în capitolul "Evaluarea proprietății" și se referă în principal la comparabilele utilizate și la ajustările aplicate pentru care au fost prezentate argumentele în cadrul răspunsului la obiectivul d) din raportul de expertiză tehnică judiciară.

În acest context probator, Înalta Curte, Completul de 5 judecători, apreciază că aceste erori în activitatea prestată, deși certe și dovedite, nu sunt suficiente a susține, însă, conivența infracțională cu membrii Comisiei Centrale ori ajutorul direct și intenționat dat acestora pentru săvârșirea unei infracțiuni de serviciu. În realitate, probatoriul nu face nicio legătură între conduita expertului Nuțiu Emil și membrii comisiei, inculpații Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Bica Alina Mihaela, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George și Alexandru Lăcrămioara, iar activitatea ilicit penală a inculpaților Dumitrescu Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț este anterioară întâlnirii în ședințele ce au evaluat raportul chiar cu chemarea expertului.

În privința inculpaților Dumitrescu Crinuța-Nicoleta și Diacomatu Sergiu Ionuț, se reține că demersurile anterioare activității în Comisia Centrală au generat premisa corectă și dovedită, demonstrată de prima instanță, a unei obligații de rezultat asumată înainte de verificarea raportului de către evaluatorul intern și de desfășurarea ședinței, votul acestora fiind unul corupt, cumpărat prin promisiuni de importante sume de bani și menținerea în funcții de decizie. Cei doi inculpați cunoșteau întreaga procedură viciată prin care dosarul ajunsese pe rolul Comisiei Centrale, și-au asumat emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire, premisă suficientă pentru cel de conversie, fiindu-le indiferente condițiile de întocmire a raportului de evaluare, acceptând inclusiv posibilitatea unor erori în activitatea evaluatorului intern, *asupra cărora au exercitat presiuni pentru verificarea rapidă a raportului*, înaintea altor sute de lucrări înregistrate anterior și producerea, în acest fel, a unei pagube față de bugetul statului. Această premisă ce a viciat votul nu s-a dovedit în cazul celorlalți membri ai Comisiei Centrale.

Interpunerea unor manopere dolozive anterioare, eficiente scopului urmărit și apte a fraudă votul exprimat în comisie fac dovada deplină a conduitei abuzive intenționate.

În drept, în privința inculpaților **Dumitrean Crinuța-Nicoleta și Diacomatu Sergiu Ionuț**, sunt îndeplinite toate condițiile de tipicitate obiectivă și subiectivă pentru reținerea săvârșirii infracțiunii de abuz în serviciu. Astfel, sub aspectul laturii obiective, există o încălcare a dispozițiilor art. 16 alin. (7) din Legea nr. 247/2005, prin emiterea titlului de despăgubire în condițiile descrise detaliat de prima instanță și menținute de instanța de apel în urma propriei evaluări pe baza probatoriilor ce le-a administrat nemijlocit. În cauză s-a dovedit și constatat atât existența unui prejudiciu, cât și obținerea de către beneficiarul despăgubirilor a unui folos necuvenit, iar din perspectiva laturii subiective, forma de vinovăție cu care s-a acționat este cea a *intenției indirecte*, cei doi inculpați prevăzând rezultatul faptelor lor și acceptând prejudicierea bugetului statului.

Sub toate aceste aspecte, probatoriul administrat în apel nu a furnizat date apte a modifica cele constatate de prima instanță sau cel puțin a induce un dubiu în favoarea inculpaților, probatoriile fiind suficiente și utile dovedirii elementelor angajării răspunderii penale.

Amintim, suplimentar analizei coroborate realizate de primă instanță, declarația din apel a martorului Olteanu Ionescu Grațiel Dragoș care a arătat: (...) *Complexitatea întregii activități pe care o desfășuram, conținutul rapoartelor de evaluare pe care de multe ori nu le înțelegeam, eu neavând pregătirea necesară, cuantumul mare al despăgubirilor m-au determinat să renunț la această funcție, de șef-serviciu.*

A fost vorba și de un dosar, nu îmi amintesc exactul nr. de înregistrare, era întocmit de comisia județeană Ilfov cu privire la care vicepreședintele de atunci, Diacomatu Sergiu mi-a cerut înaintea unei ședințe ce acte ar trebui să aibă la dosar pentru a fi introdus pe ordinea de zi a ședinței.

Am fost întrebat dacă dosarul a fost pregătit. Termenul între data când a fost înregistrat raportul de evaluare și data ședinței era foarte scurt. Punerea pe ordinea de zi a dosarelor se realiza de către șeful serviciului, consilierii erau cei care propuneau introducerea pe ordinea de zi, când considerau că au toate actele necesare și că raportul de evaluare era vizat de consilierul cu atribuții.

A fost singurul dosar în care a avut loc o astfel de interpelare.

Nu îmi amintesc alte aspecte în legătură cu dosarul respectiv. Îmi amintesc că era o valoare de ordinul milioane de euro, cred. În orice caz, era peste 1 milion de euro. Fiind direcție de fond funciar, de regulă analizăm dosarele care aveau ca obiect terenuri agricole, terenuri a căror valoare era, de obicei, mică.

Dosarele complete dpdv al actelor erau cele care aveau hotărârile de comisie, anexa de despăgubiri și documentația care a stat la baza validării, respectiv actele de proprietate, cererea de reconstituire, actele de stare civilă și actele din care să reiasă că nu e posibilă restituirea în natură. Regula era că tot ce este complet se introduce pe ordinea de zi, dar depindea de activitatea consilierilor, nu exista un criteriu cum există astăzi privind ordinea de înregistrare.

Nu îmi amintesc cine era beneficiarul dosarului despre care m-a întrebat vicepreședintele Diacomatu, însă dacă am declarat în fața primei instanțe că acesta era Gheorghe Stelian, îmi mențin declarația. (...)

În ceea ce privește participatia inculpatului Gheorghe Stelian, evaluând coroborat probatoriul, inclusiv cel administrat în faza apelului, se constată că în mod corect a fost reținută situația de fapt și în considerarea acesteia s-a realizat o judicioasă caracterizare în drept.

În fapt, inculpatul Gheorghe Stelian a pus la dispoziția evaluatorului Nuțiu Emil contractul de vânzare-cumpărare încheiat între acesta și Orzata Antonia Raluca și S.C. Centrul Medical „Policlinico Dimonza” S.R.L. al cărui preț a fost de 800 euro/metru pătrat, contract ce a fost folosit ca și comparabilă și a condus la stabilirea unei valori mai mari decât valoarea reală a terenului, cu consecința prejudicierii bugetului de stat cu suma de 218.353.075 lei, și, în același timp, la obținerea unor foloase necuvenite. În cursul judecății în fond, în baza raportului de expertiză dispus de instanță s-a stabilit că *valoarea întregii proprietăți compusă din 118.605 mp teren și 11.930 teren ocupat de lacul Plumbuita era de 158.929.225 lei, inferioară celei reținută prin raportul de evaluare (a se vedea și secțiunile anterioare referitoare la prejudiciu și consumarea infracțiunii și pct.I.7 din sentință).*

În drept, fapta inculpatului Gheorghe Stelian, constând în înmânarea unui contract translativ de proprietate în vederea sau, cel puțin, acceptând posibilitatea ca acesta să fie folosit la stabilirea unei valori sporite a terenului ce făcea obiectul dosarului pentru care, prin intermediul inculpatului Cocoș Dorin, *cumpărase* soluția, se circumscrie unui act de ajutor sau de înlesnire a abuzului în serviciu, constând în aprobarea acordării titlului de despăgubire în baza unui raport de evaluare care nu reflecta valoarea reală, reținută în sarcina membrilor Comisiei Centrale.

Prima instanță, pe baza elementelor de fapt susținute probator a evaluat corect natura participației penale, reținând o complicitate anterioară, materială și mediată ce se inserează în antecedenta cauzală a abuzului în serviciu (contractul de vânzare cumpărare a folosit la supraevaluare), iar la momentul comiterii de către inculpatul Gheorghe Stelian a acestui act, chiar în lipsa unei înțelegeri directe cu membrii comisiei, fapta ce urma a fi săvârșită de autorii infracțiunii de abuz în serviciu era suficient de bine caracterizată, așa încât nu se poate susține că inculpatul ar fi acționat fără vinovăție.

Din punct de vedere subiectiv, fapta a fost comisă cu intenție indirectă, inculpatul acceptând ca cert sau eventual rezultatul ei socialmente periculos (supraevaluarea imobilului) și, totodată, având cunoștință și acceptând că prin activitatea sa contribuie la săvârșirea faptei prevăzute de legea penală de către autori, despre care cunoștea că urmau să aprobe dosarul în orice condiții, dată fiind cointeresarea financiară a acestora prin intervenția lui Dorin Cocoș.

În lipsa unor probe administrate în apel, apte a răsuma concluzia instanței de fond, se evaluează în continuare, ca fiind îndeplinite toate condițiile prevăzute de lege pentru calificarea faptei inculpatului Gheorghe Stelian ca participație, sub forma complicității, la infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, reținută în sarcina inculpaților Dumitrean Crinuța și Diacomatu Sergiu.

Nulități legate de întinderea obiectului judecării

Un motiv particular de apel este cel ce vizează autoritatea de lucru judecat a ordonanței de clasare din 10.10.2018, emisă în dosarul 115/P/2015 și care ar determina nelegalitatea actului de sesizare și, implicit, a soluțiilor de condamnare. Motivul este evocat de apărarea inculpaților Gheorghe Stelian și Diacomatu Sergiu Ionuț și vizează o conduită ilicită, distinctă și referitoare la remiterea unor sume importante de bani, ce nu este circumscrisă obiectului judecării prezentei cauze

În esență chestiunile legate de limitele și întinderea obiectului judecării au fost evaluate în procedura de cameră preliminară, prin încheierile rămase definitive. Instanța de fond a prezentat soluțiile identificate în procedura de cameră preliminară, într-un capitol distinct (p. 19 și urm.).

Ulterior, în cursul judecării în fond, succesiv evaluării legalității sesizării și investirii instanței, prin încheierea din data de 19 iunie 2015, în baza art. 43 alin. (2) lit. c) și 46 din Codul de procedură penală, s-a dispus reunirea dosarului nr. 828/1/2015 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală, aflat pe rolul Completului 4 Fond, la dosarul nr. 4397/1/2014 al aceleiași instanțe și, disjungerea cu privire la faptele descrise în rechizitoriul nr. 659/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de Combateră a Corupției, la punctele B și C, cu privire la inculpații Bica Alina Mihaela și Videanu Adrian, aspecte restituite Completului 4 Fond.

Înalta Curte, Completul de 5 judecători evaluează ca inadmisibilă reluarea problematicei camerei preliminare după închiderea fazei procesuale prin hotărâre definitivă, cu excepția chestiunilor ce vizează legalitatea probatoriilor (a se vedea în același sens și Decizia Curții Constituționale nr. 802/2017).

Totuși, adaugă faptul că o sesizare nouă (față de aceleași fapte și făptuitori) este inadmisibilă ori invalidată de o cercetare anterioară ce nu mai poate fi redeschisă, respectiv pentru care acțiunea penală este stinsă sau considerată ca atare la momentul sesizării instanței, ipoteză inaplicabilă acuzațiilor din prezenta cauză. Impedimentul eficient stingerii acțiunii penale, cu eficiență în cauză, este prescripția răspunderii penale pentru care termenul se împlinește ulterior înregistrării pe rol a rechizitoriilor ce constituie acte de sesizare și care va incumba analizei instanței investite cu calea de atac. Instituția redeschiderii urmăririi penale, cu garanțiile sale suficiente și reale, procedura plângerii împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată, sunt eficiente în a demonstra posibilitatea reluării unei urmăririi penale sistate. Hotărârea instanței pronunțată în plângerea împotriva soluției de neurmărire ori netrimitere în judecată nu paralizează *de plano* redeschiderea urmăririi penale, ce poate opera în condițiile prevăzute de art. 332, 335 și urm. din Codul de procedură penală.

Jurisprudența anterioară și constantă a instanței supreme a dezlegat în același sens problematica enunțată. Astfel s-a arătat că: „Potrivit articolul 4 al Protocolului nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ” *Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de instanțele aceluiasi stat din cauza unei infracțiuni pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă în conformitate cu legea și procedura penală a acestui stat.* ”

(...), principiul *"non bis in idem"* pune în balanță două drepturi legitime din dreptul procesual penal; pe de o parte există dreptul societății exercitat prin Ministerul Public de a obține condamnarea oricărei persoane care a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, iar pe de altă parte există dreptul acuzatului de a ști că procesul penal finalizat nu poate fi repus în discuție. Într-o exprimare de mare acuratețe juridică, s-a statuat că o justiție care nu ar putea pune niciodată capăt unui conflict nu va avea nici prestigiu față de justițiabili, nici încrederea acestora și nici vreun folos pentru societatea juridicește organizată și chiar pentru dreptatea în sine. Totodată, dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori este prevăzut în mod expres de către Protocolul nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului la art. 4.

De asemenea, garanția mai este prevăzută de către art.54 din Convenția de Aplicare a Acordului Schengen (CAAS) precum și de art. 50 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Pentru a-și găsi aplicare principiul *non bis in idem*, trebuie să existe o primă procedură penală care s-a finalizat printr-o hotărâre de condamnare sau de achitare definitivă a unei persoane împotriva căreia s-a formulat o acuzație în materie penală iar autoritățile să demareze o a doua procedură penală (elementul bis), pentru aceeași faptă (elementul idem), cu privire la aceeași persoană.

Sintetic, (...) o persoană se bucură de trei garanții: nu poate fi urmărită, judecată sau pedepsită de două ori pentru aceeași faptă.

(...) numai ordonanțele sau rezoluțiile dispuse pentru *"motive de drept"*, pot dobândi această autoritate nu și cele care au fost pronunțate în temeiul unor *"excepții"*. În cauză, prima rezoluție de scoatere de sub urmărire penală, nu a analizat faptele, nu a constatat vinovăția ori nevinovăția inculpatelor, ci scoaterea de sub urmărire penală s-a pronunțat pentru că există o cauză de impunitate și anume inamovibilitatea și independența judecătorilor în exercitarea funcției.

În cauza *Miraglia* (C-469/03), CJUE a decis că *nu se aplică* principiul *non bis in idem* și că o decizie emisă de procuror, de neurmărire penală, pe simplul motiv de procedură (și nu de fond) într-o altă jurisdicție, nu are caracterul unei hotărâri definitive.

În ceea ce privește posibilitatea redeschiderii urmăririi penale prevăzută de art. 278¹ al.11 Cod procedură penală, aceasta nu afectează caracterul definitiv al soluției Ministerului Public. Caracterul definitiv al soluției, dispuse conform art.278¹ Cod procedură penală, se păstrează până la constatarea apartenței unor fapte noi .

Prin urmare, excepția de nelegalitate a urmăririi penale, pentru existența unei cauze de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale-autoritatea de lucru judecat și pentru nesocotirea principiului *non bis in idem*, a fost apreciată ca neîntemeiată." (ICCJ, JCP, Încheierea nr.2732 din data de 30 septembrie 2014, dosar nr. 2684/2/2014/a1).

Obiectul judecății nu a fost nesocotit de prima instanță, faptele evaluate și pentru care au fost pronunțate soluțiile fiind cele sesizate. Schimbarea încadrării juridice presupune conformarea caracterizării în drept la baza factuală, operațiune specifică soluționării acțiunii penale, conform art. 386 din Codul de procedură penală (*Dacă în cursul judecății se consideră că încadrarea juridică dată faptei prin actul de sesizare urmează a fi schimbată, instanța este obligată să pună în discuție noua*

încadrare și să atragă atenția inculpatului că are anumite drepturi subsecvente). În cauză schimbările de încadrări juridice au vizat numai soluțiile de achitare.

Chestiunile evocate de apărare aveau o rezolvare directă în chiar cuprinsul rechizitoriului emis în dosarul 393/P/2013, prin care se arată expres că, prin ordonanța nr. 393/P/2013 din 08.12.2014, s-a dispus:

„1. Disjungerea cauzei ce a format obiectul *procesului-verbal de sesizare din oficiu, din data de 15.10.2014*, al Direcției Naționale Anticorupție, Secția de combatere a corupției cu privire la săvârșirea infracțiunilor de *luare de mită* prev. de art. 289 alin. 1 din C.pen. rap. la art. 6 din Legea 78/2000 cu aplic. art. 7 lit. b din Legea 78/2000, *dare de mită*, prev. de art. 290 din C.pen. rap. la art. 6 din Legea 78/2000, *favorizarea făptuitorului*, prev. la art. 269 alin 1 C.pen., *spălare de bani*, prev. și pedepsită la art.23 alin.1 lit. a) din Legea 656/2002;

2. Disjungerea cauzei ce a format obiectul *procesului-verbal de sesizare din oficiu, din data de 12.11.2014*, al Direcției Naționale Anticorupție, Secția de combatere a corupției cu privire la săvârșirea infracțiunilor de *luare de mită* prev. de art. 289 alin. 1 din C.pen. rap. la art. 6 din Legea 78/2000 cu aplic. art. 7 lit. b din Legea 78/2000 și *dare de mită*, prev. de art. 290 din C.pen. rap. la art. 6 din Legea 78/2000;

3. Disjungerea cauzei cu privire la faptele pentru care s-a dispus sesizarea din oficiu prin *procesele-verbale de sesizare din oficiu, din data de 11.12.2013, 23.12.2013, 13.01.2014, respectiv 18.02.2014* al Direcției Naționale Anticorupție, Secția de combatere a corupției prin care s-a constatat că există indicii cu privire la săvârșirea unor infracțiuni de trafic de influență(*în raport cu Udriș Mihail*) și cumpărare de influență prev. de art. 6¹ alin.1 din Legea nr.78/2000 (*în raport cu Stoica Marius Constantin, Buzăianu Nicolae Bogdan*), respectiv complicitate la cumpărare de influență (*în raport cu Oprea Marius; Zbârcea Gabriel Ionel, Tilincă Petre Daniel, Nistor Virgil, Țicu Elena Lavinia, Ciorcan Mihai Cătălin; Ștefan Tudorel și Mihăilescu Ionuț Florentin*), faptă prev. și ped. de art. 26 C.pen. raportat la art.6¹ alin.1 din Legea nr.78/2000 și permiterea accesului unor persoane neautorizate la informații ce nu sunt destinate publicității prev. de art.12 alin.1 lit.b din Legea nr. 78/2000 (*în raport cu Oprea Marius*), precum și a faptelor pentru care s-a dispus sesizarea din oficiu prin *procesele verbale de sesizare din oficiu din data de 11.12.2013, 13.01.2014, 18.02.2014, respectiv 10.03.2014*, prin care s-a constatat că există indicii cu privire la existența unor infracțiuni de trafic de influență, cumpărare de influență complicitate la cumpărare de influență, permiterea accesului unor persoane neautorizate la informații ce nu sunt destinate publicității prev. de art.48 C. pen. raportat la art.292 C.pen. art.257 C.pen. cu referire la art.7 alin.3 din Legea nr.78/2000, respectiv art.6¹ alin.1 din Legea nr.78/2000 și art.26 C.pen. raportat la art. art.6¹ alin.1 din Legea nr.78/2000, art.12 alin.1 lit.b din Legea nr.78/2000;

4. Disjungerea cauzei cu privire la faptele pentru care s-a dispus sesizarea din oficiu prin *procesul verbal de sesizare din oficiu din data de 05.11.2014* prin care s-a constatat că există indicii cu privire la existența unor infracțiuni de folosire de informații ce nu sunt destinate publicității și permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de

bunuri ori alte foloase prev de art.12 li.b din Legea nr.78/2000 și favorizarea făptuitorului prev de art.269 alin.1 C.pen. și a celor pentru care s-a dispus prin ordonanța din data de 21.11.2014 extinderea urmăririi penale în cauză cu privire la săvârșirea infracțiunilor de: trafic de influență, prev. de art. 291 C.pen. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000; luare de mită, prev. de art. 289 alin. 1 C.pen. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000; complicitate la luare de mită, prev. de art. 48 C.pen. rap. la art. 289 alin. 1 C.pen. rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000;

5. Disjungerea faptelor ce au format obiectul procesului-verbal de sesizare din oficiu, din data de 09.07.2013, al Direcției Naționale Anticorupție, Secția de combatere a corupției cu privire la comiterea infracțiunii *de trafic de influență și cumpărare de influență* prev. de art.292 C.pen. raportat la art. 6 din Legea nr.78/2000 și art. 291 C. pen. raportat la art. 6 din Legea nr.78/2000;

6. Disjungerea faptelor ce au format obiectul sesizărilor ulterioare.

Ca atare, obiectul cercetării în prezenta cauză îl constituie *procesul-verbal de sesizare din oficiu, din data de 12.11.2014*, al Direcției Naționale Anticorupție, Secția de combatere a corupției, în dosarul nr. 446/P/2014 (*filele 1-6, volumul 1*), doar în ceea ce privește faptul că la data de 15.03.2011 Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților compusă din Dumitrean Nicoleta Crinuța (președinte), Diacomatu Sergiu Ionuț, Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Bica Alina Mihaela, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George și Alexandru Lăcrămioara (membri) au aprobat raportul de evaluare întocmit de societatea de evaluare desemnată, S.C. Business Evaluator S.R.L., reprezentată prin evaluator Nuțiu Emil, pe baza căruia în dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC a fost acordată suma de 377.282.300 lei în mod nelegal beneficiarului Gheorghe Stelian, cu 263.327.559 lei, echivalentul a 61.714.021,6 euro mai mult decât i s-ar fi cuvenit.”

Pentru considerentele anterior expuse, Înalta Curte, Completul de 5 judecători, concluzionează, *în majoritate*, că în privința inculpaților față de care s-a dispus, în primă instanță, o soluție de achitare, se impune menținerea acesteia, în considerarea dispozițiilor art. 396 alin. (7) din Codul de procedură penală și, *în unanimitate*, că în privința inculpaților Dumitrean Crinuța Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian, nu este incidentă ipoteza prevăzută de art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală, impunându-se soluția de încetare a procesului penal, conform prevederilor art. 396 alin. (8) din Codul de procedură penală. Pentru argumentele detaliate în prezenta decizie, și susținerile apelanților inculpați Alexandru Lăcrămioara și Nuțiu Emil privind incidența dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală sunt nefondate.

Față de soluția ce urmează a fi dispusă, nu mai este necesară examinarea motivelor suplimentare de apel, formulate de inculpații Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian ulterior închiderii dezbaterilor, referitoare la presupusa incidență a cauzei de reducere a pedepsei prevăzute de art. 19 din OUG nr. 43/2002.

În ceea ce privește latura civilă, sub aspectul soluției dispuse față de inculpații Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian, dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală și analiza particularităților cauzei în latura penală conduc la concluzia că, și în condițiile incidenței prescripției răspunderii

penale, soluția de angajare a răspunderii civile delictuale, dispusă prin sentința penală, este legală și justificată probator, astfel încât se impune menținerea sa.

În privința inculpatului Nuțiu Emil, văzând temeiul achitării (art. 16 lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală) și dispozițiile art. 25 din Codul de procedură penală, acțiunea civilă exercitată împotriva acestuia trebuia admisă. Conduita ilicită a inculpatului, explicată anterior, ce a contribuit la producerea prejudiciului, interpunându-se în lanțul causal ca o condiție necesară producerii pagubei, astfel cum s-a explicat anterior, impune angajarea răspunderii sale solidare.

Astfel, constatând caracterul fondat al apelurilor Ministerului Public și părții civile sub acest aspect, inculpatul Nuțiu Emil, urmează a fi obligat, în solidar cu inculpații Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian, la plata sumei de 218.353.075 lei, cu titlu de despăgubiri civile, *actualizată în funcție de indicele de inflație*, de la data emiterii titlurilor de conversie nr. 1051/20.05.2011, nr. 1052/20.05.2011, nr. 1372/24.05.2011, nr. 1379/24.05.2011 și până la achitarea integrală a sumei, precum și *la plata dobânzii legale penalizatoare aferentă sumei stabilită cu titlu de despăgubiri*, calculată de la data rămânerei definitive a hotărârii și până la achitarea integrală a acestei sume.

Cu privire la măsurile asigurătorii

Constată că, prin decizia penală nr. 60 din 22 iunie 2022 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 Judecători în dosarul nr. 805/1/2022 au fost ridicate măsurile asigurătorii instituite prin ordonanțele nr. 393/P/2013 din 26 noiembrie 2014 și 27 noiembrie 2014 emise de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a corupției asupra bunurilor aparținând inculpaților **Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian** și menținute prin sentința penală nr. 399 din 29 iunie 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, în dosarul nr. 4397/1/2014 și a fost menținută, totodată, dispoziția de ridicare a sechestrului asigurător din cuprinsul sentinței penale nr. 399 din 29 iunie 2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală, pronunțate în dosarul nr. 4397/1/2014, instituit prin ordonanța din 16 februarie 2015 emisă în dosarul nr. 659/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a corupției, asupra terenului în suprafață de 4425 m.p. situat în Snagov, jud. Ilfov, proprietatea numitei Popa Ana Maria, precum și dispoziția de ridicare a măsurilor asigurătorii instituite prin ordonanțele nr. 393/P/2013 din 26 noiembrie 2014, 27 noiembrie 2014 și 28 noiembrie 2014 emise de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a corupției, cu privire la bunurile aparținând inculpaților Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara, Nuțiu Emil și Bica Alina Mihaela.

Prin urmare, la acest moment, nu mai este în ființă niciuna dintre măsurile asigurătorii dispuse anterior pe parcursul procesului penal.

Referitor la criticile formulate de apelantul inculpat Cocos Dorin sub aspectul soluției de condamnare pentru trafic de influență

Acuzația de trafic de influență îl vizează exclusiv pe apelantul inculpat Cocos Dorin, față de care prima instanță a reținut, în esență, că în contextul „rezolvării” unui

alt dosar similar, ar fi promis că poate interveni pentru soluționarea favorabilă și a dosarului în care coinelpatul Gheorghe Stelian avea calitatea de cesionar de drepturi litigioase (înregistrat la ANRP sub numărul 22714/FFCC), iar pentru acest „serviciu”, în perioada ulterioară datei de 17 ianuarie 2011, Cocoș Dorin ar fi pretins de la Gheorghe Stelian și ar fi primit de la acesta, în tranșe, suma de 10 milioane de euro în schimbul exercitării influenței asupra a doi membri ai Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor.

Reținând că probatoriul a demonstrat săvârșirea faptei, în materialitatea sa, instanța de fond a dispus condamnarea inculpatului Cocoș Dorin la pedeapsa închisorii, soluție ce a fost criticată în apel exclusiv de către inculpat, sub aspectul modalității de individualizare a pedepsei, al conținutului măsurii de siguranță dispuse și al perioadei deduse din pedeapsa principală. În contextul jurisprudenței recente a Curții Constituționale în materia prescripției, la care s-a făcut trimitere în prezenta decizie, apelantul inculpat a solicitat însă, prioritar, să se constate intervenită prescripția răspunderii sale penale.

Așa cum s-a argumentat în considerentele prezentei decizii, în jurisprudența obligatorie relevantă a Curții Constituționale și, ulterior, a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, s-a statuat că dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal, în varianta normativă în vigoare în perioada 25 iunie 2018 – 30 mai 2022, au avut conținutul *”Cursul termenului prescripției penale se întrerupe prin îndeplinirea”*, fără a cuprinde vreun caz de întrerupere a cursului termenului de prescripție și, respectiv, că *normele referitoare la întreruperea cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial)* supuse, din perspectiva aplicării lor în timp, principiului activității legii penale prevăzut de art. 3 din Codul penal, cu excepția dispozițiilor mai favorabile.

Ca efect al acestor interpretări obligatorii, rezultă că, în intervalul temporal precizat, nu au existat, în legislația penală substanțială, cazuri de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale, cu consecința incidenței exclusiv a termenelor generale de prescripție, prevăzute de art. 154 din Codul penal.

În acest context, Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 judecători va analiza termenul general de prescripție a răspunderii penale pentru fapta de trafic de influență reținută în sarcina inculpatului Cocoș Dorin, raportându-se, pe de o parte, la durata acestui termen, astfel cum este reglementată de dispozițiile art. 154 alin. (1) din Codul penal, iar pe de altă parte, la momentul de început al termenului și intervalul de timp în care acesta a curs în mod efectiv în cauza de față.

Astfel cum a reținut prima instanță, de la momentul săvârșirii faptei și până la data judecării cauzei, a existat o succesiune de legi penale, respectiv Codul penal din 1969 (în vigoare până la data de 1 februarie 2014) și Codul penal actual. În varianta legislativă aplicabilă la data săvârșirii faptei, infracțiunea de trafic de influență, prevăzută de art. 257 alin. (1) din Codul penal din 1969, era sancționată cu închisoare de la 2 ani la 10 ani, termenul general de prescripție fiind, potrivit art. 122 alin. (1) lit. c) din Codul penal din 1969, de 8 ani.

Dispozițiile art. 123 alin. (1) din aceeași codificare anterioară statuau în sensul întreruperii cursului termenului prescripției prin îndeplinirea oricărui act care trebuie comunicat învinutului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal și, în fine,

reglementau, în cuprinsul art. 124 (în varianta anterioară Legii nr. 63/2012), prescripția specială a răspunderii penale care înlătura răspunderea penală, oricâte întreruperi ar interveni, dacă termenul general de prescripție era depășit cu încă jumătate (modificarea adusă art. 124 prin actul normativ anterior menționat conferind textului un conținut asemănător celui în vigoare și în prezent și, prin aceasta, un caracter mai aspru).

Prin urmare, în baza legii penale în vigoare la data săvârșirii faptei și ca efect al actelor întreruptive de prescripție efectuate în temeiul acestei legi, termenul de prescripție specială a răspunderii penale era de 12 ani, termen care, raportat la data săvârșirii faptelor (respectiv, după data de 17 ianuarie 2011), nu s-a împlinit până în prezent.

În varianta legislativă aplicabilă începând cu data de 1 februarie 2014 și până în prezent, infracțiunea de trafic de influență prevăzută de art. 291 alin. (1) din Codul penal se pedepsește cu închisoare de la 2 ani la 7 ani, iar termenul general de prescripție este, potrivit art. 154 alin. (1) lit. c) din Codul penal, de 8 ani.

Dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal (în varianta anterioară datei de 25 iunie 2018), statuuau în sensul întreruperii cursului termenului prescripției prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză, astfel că aplicarea globală a acestei variante normative [inclusiv a dispozițiilor art. 155 alin. (4) din Codul penal] ar avea ca efect stabilirea unui termen de prescripție specială de 16 ani, termen neîmplinit până în prezent.

În schimb, exclusiv ca o consecință a reconfigurării conținutului dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal în baza Deciziilor nr. 297/2018 și nr. 358/2022 ale Curții Constituționale și, subsecvent, a interpretării obligatorii regăsite în Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, norma de drept penal analizată nu a mai prevăzut, în intervalul 25 iunie 2018 – 30 mai 2022, vreun act susceptibil de întrerupere a prescripției. Evaluată în contextul celorlalte dispoziții pertinente în materia prescripției, această particularitate imprimă Codului penal în vigoare în intervalul de timp limitat, anterior menționat, caracterul unei legi penale de natură să asigure, în ansamblul său, o situație mai favorabilă pentru inculpat și, astfel, să devină aplicabilă în speță, în conformitate cu principiul de aplicare a legii penale în timp, prevăzut de art. 5 alin. (2) din Codul penal.

În acest sens, Înalta Curte - Completul de 5 judecători reține că termenul de prescripție generală de 8 ani, incident în cazul traficului de influență, a început să curgă, potrivit art. 154 alin. (2) din Codul penal, *de la data săvârșirii infracțiunii*. Sub acest ultim aspect, prima instanță a reținut că actul de pretindere a sumei de bani ar fi intervenit în perioada imediat subsecventă datei de 17 ianuarie 2011, în același interval fiind realizate și actele ulterioare de primire, în tranșe, a sumei pretinse.

Chiar dacă data la care s-a realizat plata ultimei tranșe nu a fost stabilită cu certitudine, rezultă inechivoc, din ansamblul considerentelor sentinței penale apelate, că ea s-a plasat în cursul anului 2011, în aceeași perioadă imediat subsecventă datei de 17 ianuarie 2011.

Prin urmare, termenul general de prescripție a răspunderii penale pentru acuzația de trafic de influență s-a împlinit pe parcursul anului 2019, în speță devenind

incidentă o cauză care împiedică exercitarea acțiunii penale și impune soluția de încetare a procesului penal, în conformitate cu dispozițiile art. 396 alin. (6) rap. la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală.

În acest sens, **apelantul inculpat Cocoș Dorin a precizat în mod expres, în ședința din data de 9 noiembrie 2022, că nu solicită continuarea procesului penal, manifestare de voință consecutiv căreia elementele probatorii și aspectele de fapt ale cauzei nu mai pot face obiect de analiză în cel de-al doilea grad de jurisdicție.**

În consecință, constatând intervenită prescripția generală și apreciind fondat apelul inculpatului Cocoș Dorin sub acest aspect, vor fi înlăturate toate consecințele răspunderii sale penale, respectiv aplicarea pedepselor – principale, accesorii și complementare – precum și a tratamentului sancționator corespunzător concursului între fapta dedusă judecării și cea pentru care s-a dispus condamnarea sa definitivă anterioară, prin sentința penală nr. 258 din 24.03.2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, definitivă prin decizia penală nr.162 din 03.10.2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători, inclusiv sub aspectul cumulului măsurii de siguranță aplicate în prezenta cauză cu cea dispusă prin sentința penală definitivă menționată.

În ceea ce privește dispoziția de confiscare specială în speță, de la inculpatul Cocoș Dorin, a sumei de 10.000.000 de euro sau a echivalentului în lei la cursul de schimb al BNR la data executării măsurii, Înalta Curte, Completul de 5 judecători constată că se impune menținerea acesteia, în considerarea următoarelor argumente:

Potrivit art. 291 alin. (2) din Codul penal, banii, valorile sau orice ale bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Conform art. 112 alin. (1) lit. e) din Codul penal, sunt supuse confiscării speciale bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia.

De asemenea, dispozițiile art. 107 din Codul penal, cu titlu marginal ”Scopul măsurilor de siguranță” prevăd următoarele:

(1) Măsurile de siguranță au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală.

(2) Măsurile de siguranță se iau față de persoana care a comis o faptă prevăzută de legea penală, nejustificată.

(3) Măsurile de siguranță se pot lua și în situația în care făptuitorului nu i se aplică o pedeapsă.

Din interpretarea coroborată a acestor dispoziții legale, rezultă că măsurile de siguranță se pot lua față de persoana care a comis o faptă prevăzută de legea penală și în situația în care acesteia nu i se aplică o pedeapsă, scopul măsurii fiind nu unul coercitiv, ci eminamente preventiv, respectiv acela de a înlătura o stare de pericol și a preîntâmpina săvârșirea de noi infracțiuni.

Prin urmare, pentru luarea măsurii de siguranță a confiscării speciale este suficient să se constate că a fost săvârșită o faptă prevăzută de legea penală, nejustificată și este incidentă una dintre situațiile expres prevăzute de art. 112 alin. (1) lit. a)-f) din Codul penal.

De altfel, în jurisprudența sa anterioară, instanța supremă a statuat în mod explicit că „măsurile de siguranță ale confiscării speciale se dispun și în ipoteza în care a intervenit prescripția răspunderii penale, întrucât scopul lor este înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală, putând fi luate chiar dacă făptuitorului nu i se aplică o pedeapsă. Prescripția operează numai în ce privește răspunderea penală, iar nu și în ce privește măsurile de siguranță” (Tribunalul Suprem, decizia nr. 614/1984).

Concluzia este susținută și de un argument normativ în vigoare, de ordin procesual, desprins din interpretarea dispozițiilor art. 549¹ din Codul de procedură penală, referitoare la procedura de confiscare sau de desființare a unui înscris în cazul clasării. Dacă legiuitorul a reglementat posibilitatea judecătorului de cameră preliminară de a confisca bunuri în cazul dispunerii unei soluții de clasare de către procuror, rezultă *a fortiori* că instanța investită cu judecarea cauzei poate dispune măsura de siguranță examinată, atunci când constată ea însăși că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege sub acest aspect.

În cauza de față, sunt realizate condițiile anterior expuse pentru menținerea dispoziției de confiscare specială, de vreme ce, pe de o parte, prescripția generală înlătură doar răspunderea penală a inculpatului Cocos Dorin, nu și caracterul penal al faptei deduse judecății. Pe de altă parte, măsura este necesară deoarece rezultă că suma de 10.000.000 de euro, ce a intrat în patrimoniul inculpatului, nu a avut la bază tranzacții licite, ci a reprezentat prețul unei înțelegeri prohibite de legea penală, menite a facilita plătitorului Gheorghe Stelian satisfacerea unor interese patrimoniale cu încălcarea cadrului legal.

Sub acest aspect, sunt relevante toate circumstanțele în care s-a realizat actul de complicitate la abuz în serviciu imputat coinculpatului Gheorghe Stelian, probatoriul administrat în apel susținând în continuare teza plății sumei de 10.000.000 de euro în absența unui titlu licit. O atare constatare justifică, așadar, concluzia că suma primită de inculpat are ca proveniență o faptă prevăzută de legea penală, fiind necesară confiscarea sa specială, pentru atingerea scopului prevăzut de art. 107 din Codul penal.

Având în vedere că inculpatul Cocos Dorin a precizat expres că, în ipoteza constatării incidenței prescripției răspunderii sale penale, nu înțelege să își exercite dreptul prevăzut de art. 18 din Codul de procedură penală, de a solicita continuarea procesului penal, Înalta Curte, Completul de 5 judecători apreciază că nu mai este necesară examinarea motivelor de apel formulate de inculpat, referitoare la greșita individualizare a pedepsei, omisiunea de deducere integrală a perioadei deja executate și netemeinica stabilire a cuantumului sumei destinate confiscării speciale.

Toate aceste critici vizează aspecte de fapt sau de drept ce nu mai pot fi examinate în contextul incidenței prescripției, fie pentru că dispozițiile primei instanțe, criticate în apel, urmează a fi desființate integral prin prezenta decizie (cum este cazul pedepselor aplicate, cu toate consecințele lor, inclusiv cele referitoare la deducerea perioadelor anterior executate), fie pentru că inculpatul nu a solicitat continuarea procesului penal (cum este cazul criticii privind *cuantumul sumei de bani* ce a făcut obiectul măsurii de siguranță a confiscării speciale).

Manifestarea de voință a inculpatului Cocos Dorin constituie un impediment la reexaminarea, de către instanța de apel, a chestiunii valorii sumei concret primite prin fapta imputată, de vreme ce cenzurarea acestei împrejurări ar implica, în mod inevitabil, repunerea în discuție a unor chestiuni factuale proprii conținutului faptei deduse judecății, asupra cărora instanța de fond a statuat în mod neechivoc, în urma cenzurării probatoriului administrat. Or, examinarea temeiniciei concluziilor instanței de fond, sub aspectul particular al cuantumului sumei supuse confiscării, implică o necesară reevaluare a probatoriului, demers ce nu este, însă, posibil decât în condițiile continuării procesului penal, la cererea inculpatului, ca unic titular îndreptățit, condiție neîndeplinită în speță.

Referitor la criticile Ministerului Public sub aspectul soluției de achitare dispuse în raport cu acuzațiile de luare de mită și dare de mită

Sub acest aspect, acuzațiile aduse prin rechizitoriul nr. 659/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de Combatere a Corupției au fost, în esență, următoarele:

În cazul inculpatei Bica Alina Mihaela, acuzarea a susținut că, la data de 14 iunie 2013, inculpata a primit, în mod indirect, prin intermediul coinculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin și în cote părți egale cu acesta, terenul în suprafață de 4425 mp. situat în Snagov, jud. Ilfov, în strânsă legătură cu validarea pe care o dispusese la data de 15 martie 2011, în calitate de secretar de stat și de reprezentantă a Ministerului Justiției în cadrul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Agenției Naționale pentru Restituirea Proprietăților și care a corespuns interesului inculpaților Cocos Dorin și Cocos Alin, în legătură cu dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC, având ca obiect suma de 377.000.000 lei, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de luare de mită, prev. de art. 289 teza a II-a din Codul penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 7 lit. b) din Legea nr. 78/2000.

Acuzația adusă inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin vizează intermedierea relației cu inculpata Bica Alina Mihaela, pentru a primi, la data de 14 iunie 2013, cotă egală cu aceasta din terenul în suprafață de 4425 mp. din Snagov jud. Ilfov, ca folos în legătură cu soluționarea dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC, asigurat de inculpatul Cocos Dorin. S-a susținut că, în scopul ascunderii provenienței acestei cote din teren și al mascării mitei, inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, împreună cu inculpatul Cocos Alin, au generat și intermediat tranzacții imobiliare nereale succesive, folosindu-se de relații cu prieteni și membri de familie, faptă ce întrunește elementele constitutive ale complicității la infracțiunea de luare de mită, prevăzută de art. 48 raportat la art. 289 din Codul penal și la art. 6 din Legea nr. 78/2000.

În sarcina inculpatului Cocos Dorin s-a reținut că a dat terenul în suprafață de 4425 mp. din Snagov, jud. Ilfov, inculpatei Bica Alina Mihaela în cotă egală cu inculpatul Mihăilescu Ionuț Florentin, ca folos în legătură cu soluționarea dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de dare de mită, prev. de art. 290 teza I, a II-a din Codul penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000.

În fine, *în privința inculpatului Cocoș Alin*, s-a reținut că l-a sprijinit pe inculpatul Cocoș Dorin în remiterea mitei către inculpata Bica Alina Mihaela, asigurând relaționarea cu aceasta prin intermediul inculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin, având un rol determinant pentru mascarea mitei datorită tranzacțiilor succesive pe care le-au efectuat, faptă ce întrunește elementele constitutive ale complicității la infracțiunea de dare de mită, prev. de art. 48 rap. la art. 290 din Codul penal rap. la art. 6 din Legea 78/2000.

Prima instanță a reținut, *sub un prim aspect*, că acuzațiile aduse inculpaților Bica Alina și Mihăilescu Ionuț corespund, în realitate, infracțiunii de primire de foloase necuvenite, prevăzută de art. 256 din Codul penal din 1969, în condițiile în care nu s-a reținut existența vreunei înțelegeri prealabile între inculpată și Cocoș Dorin, intervenită anterior soluționării dosarului de despăgubire nr. 22714/FFCC și în considerarea căreia bunul imobil să fi fost dat acesteia din urmă ca folos în legătură cu soluționarea dosarului indicat. Ca urmare, prin hotărârea apelată, s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor imputate inculpaților Bica Alina Mihaela și Mihăilescu Ionuț Florentin, prin reținerea prevederilor legale în vigoare la data comiterii faptei, și anume a dispozițiilor art. 256 alin. (1) din Codul penal din 1969 rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000, respectiv complicitate la această infracțiune.

În cazul inculpaților Cocoș Dorin și Cocoș Alin, s-a constatat că fapta corelativă imputată acestora (încadrată, potrivit legii noi, în infracțiunea de dare de mită prev. de art. 290 din Codul penal, respectiv participatie sub forma complicității la această infracțiune), la data săvârșirii ei nu putea fi circumscrisă unei forme de ilicit penal, în condițiile în care darea de foloase necuvenite nu era incriminată.

În al doilea rând, notând susținerile Ministerului Public în cursul dezbaterilor, în sensul că ar rezulta existența unei înțelegeri prealabile anterioare între inculpații Bica Alina Mihaela și Cocoș Dorin, realizată prin intermediul inculpatului Bogdan Dragoș, constând într-o promisiune făcută în anul 2011, urmată de remiterea bunului în anul 2013, instanța de fond a apreciat că aceste susțineri sunt lipsite de orice fundament probator. Concluziile primei instanțe cu privire la acest segment al acuzațiilor pot fi rezumate astfel:

- în cauză, probatoriul relevă intervenirea unei reduceri a prețului de vânzare a terenului, determinată de faptul că inculpata Bica Alina Mihaela era unul dintre cumpărători, însă nu confirmă că inculpatul Cocoș Dorin ar fi comunicat vreodată celei din urmă ori coinculpatului Mihăilescu Ionuț Florentin motivul acestei reduceri;

- inculpata Bica Alina Mihaela a fost cumpărătorul unei cote părți de 25% din suprafața de teren, potrivit înțelegerii avute cu Mihăilescu Ionuț Florentin și cu martorul Stoica Marius Constantin;

- contrar susținerilor acuzării, prețul redus al terenului, în sumă de 100.000 de euro, a fost achitat integral de către cumpărători;

- nu există probe care să demonstreze, însă, legătura dintre achiziționarea, în anul 2013, a terenului la un preț diminuat și modalitatea în care inculpata Bica Alina Mihaela și-a îndeplinit atribuțiile de serviciu în cadrul Comisiei Centrale, în luna martie 2011.

În contextul expus, instanța de fond a concluzionat că, în cazul intinatei inculpate, nu există probe care să demonstreze existența unei cerințe esențiale atașate

elementului material al laturii obiective a infracțiunii de primire de foloase necuvenite, respectiv faptul că primirea foloaselor – achiziționarea unei cote părți din teren la un preț redus – avea caracter de retribuție pentru îndeplinirea actului ce intra în atribuțiile sale de serviciu, respectiv aprobarea plății despăgubirilor în dosarul nr. 22714/FFCC/2010. Lipsa acestei cerințe esențiale produce consecințe și în ceea ce privește latura subiectivă a infracțiunii, astfel că temeiul soluției de achitare este cel prevăzut de art. 16 alin. (1) lit. b) teza I și teza a II-a din Codul de procedură penală.

Referitor la inculpatul Mihăilescu Ionuț Cătălin, constatarea împrejurării că fapta autorului nu este prevăzută de legea penală produce efecte și în privința complicelui, întrucât actele de complicitate nu constituie infracțiuni autonome, ci sunt indisolubil legate de cele de autorat, cărora le sunt subordonate. În plus, nu s-a demonstrat că inculpatul cunoștea atât activitatea anterioară a autorului (soluționarea dosarului nr. 22714/FFCC), cât și faptul că, prin acțiunile sale, contribuie la săvârșirea faptei de către autor, temeiul soluției de achitare fiind cel prevăzut de art. 16 alin. (1) lit. b) teza I și teza a II-a din Codul de procedură penală.

În ceea ce-i privește pe inculpații Cocoș Dorin și Cocoș Alin, instanța de fond a concluzionat că fapta de dare de mită, în forma dării unor foloase ulterior îndeplinirii actului și în lipsa unei înțelegeri concomitente sau anterioare, nu era incriminată la data comiterii ei, ceea ce atrage pronunțarea unei soluții de achitare întemeiate pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală.

Soluția astfel dispusă a fost criticată în apel exclusiv de către Ministerul Public, care a invocat netemeinicia dispoziției de achitare, precum și a celei de schimbare a încadrării juridice a faptei de luare de mită și, respectiv, complicitate la această infracțiune, în primire de foloase necuvenite.

S-a apreciat că infracțiunea de luare de mită subzistă în cauză, fiind comisă sub forma acceptării promisiunii de remitere a unui folos, ca urmare a modalității ilicite în care s-a procedat cu prilejul ședinței Comisiei Centrale din data de 15 martie 2011, remiterea efectivă a folosului fiind realizată la data de 14 iunie 2013. Declarațiile inculpatului Cocoș Dorin și caracterul simulat al actului de vânzare cumpărare relevă, în opinia acuzării, implicarea inculpaților Bica Alina Mihaela și Mihăilescu Ionuț Florentin în obținerea unui folos sub forma unui teren, la un preț subevaluat, în condițiile existenței evenimentelor petrecute în luna martie 2011.

Cei patru inculpați vizați de acest segment al acuzațiilor nu au atacat soluția dispusă, însă au invocat, în cel de-al doilea grad de jurisdicție, incidența prescripției răspunderii penale, Bica Alina Mihaela și Mihăilescu Ionuț Florentin solicitând continuarea procesului penal, iar Cocoș Dorin și Cocoș Alin exprimându-și voința în sens contrar.

În contextul jurisprudenței obligatorii relevante a Curții Constituționale și, respectiv, a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală cu privire la dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal, evidențiată în considerentele prezentei decizii, Înalta Curte – Completul de 5 judecători apreciază necesar să examineze, *prioritar*, problematica prescripției răspunderii penale în prezenta cauză. În acest sens, va avea în vedere succesiunea de legi penale intervenite de la data săvârșirii faptelor și până la data judecării definitive a cauzei, astfel cum a fost evidențiată și în hotărârea primei instanțe.

Constată, astfel, că în varianta legislativă aplicabilă la data faptelor (14 iunie 2013), infracțiunea de luare de mită, prevăzută de art. 254 alin. (1) din Codul penal din 1969, era sancționată cu închisoare de la 3 ani la 12 ani, iar infracțiunile de primire de foloase necuvenite, prevăzută de art. 256 alin. (1) din Codul penal din 1969 și dare de mită, prevăzută de art. 255 alin. (1) din Codul penal din 1969 erau pedepsite, ambele, cu închisoare de la 6 luni la 5 ani. Termenele generale de prescripție erau, potrivit art. 122 alin. (1) lit. c) și d) din Codul penal din 1969, de 10 ani și, respectiv, de 5 ani.

Dispozițiile art. 123 alin. (1) din aceeași codificare anterioară statuau în sensul întreruperii cursului termenului prescripției prin îndeplinirea oricărui act care trebuie comunicat învinutului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal și, în fine, reglementau, în cuprinsul art. 124 (astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 63/2012), prescripția specială a răspunderii penale care înlătura răspunderea penală, oricâte întreruperi ar interveni, dacă termenul general de prescripție era depășit cu încă o dată.

Prin urmare, în baza legii penale în vigoare la data săvârșirii faptelor și ca efect al actelor întreruptive de prescripție efectuate în temeiul acestei legi, termenul de prescripție specială a răspunderii penale era de 20 de ani, respectiv, de 10 ani, termene care, raportat la data săvârșirii faptelor (respectiv, 14 iunie 2013), nu s-au împlinit până în prezent.

În varianta legislativă aplicabilă începând cu data de 1 februarie 2014 și până în prezent, infracțiunea de luare de mită prevăzută de art. 289 alin. (1) din Codul penal se pedepsește cu închisoare de la 3 ani la 10 ani, respectiv, în cazul reținerii incidenței art. 7 lit. b) din Legea nr. 78/2000, cu închisoare de la 4 ani la 13 ani și 4 luni, iar infracțiunea de dare de mită, prevăzută de art. 290 alin. (1) din Codul penal, cu închisoare de la 2 ani la 7 ani.

Termenele generale de prescripție sunt, potrivit art. 154 alin. (1) lit. b), c) din Codul penal, de 10 ani (în ipoteza faptei de luare de mită cu reținerea cauzei de agravare prevăzute de Legea nr. 78/2000), respectiv, de 8 ani (în celelalte ipoteze).

Așa cum s-a argumentat în precedent, ca o consecință a reconfigurării conținutului dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal în baza Deciziilor nr. 297/2018 și nr. 358/2022 ale Curții Constituționale și, subsecvent, a interpretării obligatorii regăsite în Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, norma de drept penal nu a mai prevăzut, în intervalul 25 iunie 2018 – 30 mai 2022, vreun act susceptibil de întrerupere a prescripției.

Aceasta înseamnă că termenele de prescripție generală au început să curgă, potrivit art. 154 alin. (2) din Codul penal, *de la data săvârșirii infracțiunii*, respectiv 14 iunie 2013, cu efectul teoretic al împlinirii lor, eventual, la data de 13 iunie 2023 (în cazul în care s-ar reține luarea de mită în forma agravată prevăzută de legea specială), respectiv, la data de 13 iunie 2021 (în celelalte situații), ***însă numai în măsura în care respectivele termene au curs în mod continuu, fără a fi afectate de cauze de suspendare a cursului prescripției.***

Astfel cum s-a argumentat în prezenta decizie, în cauză a operat suspendarea termenului de prescripție generală a răspunderii penale pe o perioadă de 1 an, 5 luni și 29 de zile, corespunzător perioadei cuprinse între data de **22 iunie 2020** (dată la

care s-a dispus suspendarea judecării în prezenta cauză) și până la data de **20 decembrie 2021** (ziua anterioară pronunțării Hotărârii Curții Europene de Justiție, Marea Cameră, în cauzele conexe C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19).

Anterior intervenirii cauzei de suspendare, prescripția generală a curs de la data de 14 iunie 2013 până la data de 21 iunie 2020 și, în conformitate cu dispozițiile art. 156 alin. (2) din Codul penal, și-a reluat cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare, această dată fiind, în speță, cea a pronunțării Hotărârii Curții Europene de Justiție, respectiv, data de 21 decembrie 2021. Prin urmare, termenele de prescripție a răspunderii penale urmează a se împlini la data de 11 decembrie 2024 (în cazul în care s-ar reține luarea de mită în forma agravată prevăzută de legea specială), respectiv, la data de 11 decembrie 2022 (în celelalte situații).

Concluzionând, astfel, contrar susținerilor inculpaților, că nu s-a împlinit termenul de prescripție generală sub aspectul faptelor de luare de mită și dare de mită din data de 14 iunie 2013, Înalta Curte, Completul de 5 judecători va examina **criticile formulate în apelul Ministerului Public** sub aspectul temeiniciei soluției de achitare dispuse.

În acest sens, notează, prioritar, că particularitățile factuale ale tranzacției încheiate la data de 14 iunie 2013, concretizate, scriptic, în contractul de vânzare cumpărare autentificat sub nr. 647 din data de 14 iunie 2013 la B.N.P.A "Consensus", astfel cum au fost reținute prin hotărârea primei instanțe, nu au fost contestate în cel de-al doilea grad de jurisdicție.

Intervenirea unei reduceri a prețului de vânzare a terenului, determinată de faptul că inculpata Bica Alina Mihaela era unul dintre cumpărători, calitatea acesteia din urmă în cadrul tranzacției (respectiv, de cumpărător al unei cote părți de 25% din suprafața de teren), precum și realitatea achitării integrale a prețului redus al terenului, în sumă de 100.000 de euro, de către cumpărători reprezintă împrejurări temeinic evaluate de către instanța de fond și susținute în mod neîndoielnic de probatoriul administrat.

În condițiile în care concluziile primei instanțe sub acest aspect nu au fost contestate în apel, iar probele testimoniale readministrate în cel de-al doilea grad de jurisdicție (declarațiile martorilor Popa Florian Claudiu și martorului cu identitate protejată "Ulmeanu Florian") nu au evidențiat informații noi, de natură a modifica statuările instanței de fond, Înalta Curte, Completul de 5 judecători va valorifica integral, la rândul său, aceste elemente cu caracter obiectiv.

Prin urmare, unica împrejurare contestată de acuzare și în raport de care este necesară reevaluarea probatoriului este cea referitoare la **corelația dintre achiziționarea, în luna iunie 2013, a terenului din localitatea Snagov la un preț subevaluat și modalitatea în care inculpata Bica Alina Mihaela și-a îndeplinit anterior atribuțiile de serviciu în cadrul Comisiei Centrale, în luna martie 2011.**

În esență, poziția acuzării este aceea că ar fi existat o promisiune anterioară făcută de inculpatul Cocoș Dorin, prin intermediul inculpatului Bogdan Dragoș George, de a-i asigura inculpatei Bica Alina Mihaela un beneficiu material, în schimbul exprimării unui vot favorabil în ședința din data de 15 martie 2011. În opinia Ministerului Public, faptul că această promisiune a ajuns la cunoștința inculpatei ar

rezulta din atitudinea diferită manifestă de aceasta în cele două ședințe ale Comisiei Centrale, în care a fost dezbătută situația dosarului nr. 22714/FFCC, în sensul în care opoziția inițială a inculpatei, manifestată în ședința din 24 februarie 2011, a fost urmată de votul favorabil exprimat la data de 15 martie 2011.

Înalta Curte constată că, și sub acest aspect, probatoriul administrat în apel nu a relevat informații noi.

Declarațiile martorilor reascultați în această fază procesuală nu furnizează elemente de probă relevante pentru clarificarea suplimentară a existenței și naturii reale a raporturilor dintre cei doi inculpați în perioada februarie-martie 2011, deoarece fie martorii nu cunosc natura raporturilor existente între Cocos Dorin și Bica Alina Mihaela în anul 2011, fie ei plasează temporal debutul relațiilor dintre inculpată și Cocos Alin ori Cocos Dorin la un moment ulterior ședinței din data de 15 martie 2011.

Astfel, martorul Popa Florian Claudiu a precizat, în declarația din data de 16 mai 2022, că nu are o relație de prietenie cu Mihăilescu Ionuț Florentin, cumnatul său, iar în cursul anului 2013, se întâlneau rar, menținând în totalitate declarațiile anterioare. În condițiile în care atât în faza de urmărire penală (declarația din data de 21 ianuarie 2015), cât și în cursul judecății în primă instanță (declarația din data de 7 octombrie 2016), martorul a precizat că *nu o cunoaște personal pe inculpata Bica Alina*, pe care a văzut-o o singură dată în compania cumnatului său, depozițiile martorului nu sunt de natură a clarifica împrejurările de interes în cauză, respectiv relațiile existente între inculpată și membrii familiei Cocos în primele luni ale anului 2011 ori eventualele contacte indirecte dintre aceștia.

La rândul său, martorul cu identitate protejată "Ulmeanu Florian" a arătat, în declarația din data de 9 noiembrie 2022, că inculpații Bica Alina și Mihăilescu Ionuț se cunoșteau cu Alin Cocos *anterior încheierii tranzacției din 14 iunie 2013* și s-au întâlnit cu acesta din urmă, *fără a putea oferi, însă, detalii care să clarifice cu precizie când anume s-ar fi realizat aceste prime contacte*. Depozițiile acestui martor în faza de urmărire penală ori în cursul judecății în primă instanță, menținute integral în apel, nu cuprind informații utile sub aspectul analizat.

Martorul Niculae Mihael Gabriel - în privința căruia s-a constatat, în apel, imposibilitatea de ascultare nemijlocită, dându-se citire declarațiilor sale anterioare - a precizat, în fazele anterioare ale procesului, că *nu o cunoaște personal pe inculpata Bica Alina*, pe care a văzut-o împreună cu Mihăilescu Ionuț într-un loc public (declarația din 30 septembrie 2016), iar, în privința inculpatului Cocos Alin, a precizat că acesta se afla în relații de amicitie cu Mihăilescu Ionuț, aspect constatat cu ocazia deplasării la B.N.P.A "Consensus" în vederea autentificării contractului din data de 14 iunie 2013 (declarația din data de 5 noiembrie 2014).

În fine, martorul Păun Octav Lucian a precizat, cu ocazia ascultării sale în apel, că discuțiile purtate în luna noiembrie 2011, într-un cadru privat la restaurantul Chocolat, între inculpații Bica Alina Mihaela, Mihăilescu Ionuț Florentin și martora Danielescu Dorina, la care a asistat și martorul, au fundamentat opinia sa privind existența unei relații de prietenie între Bica Alina și Cocos Alin, fără a cunoaște detalii despre existența unor interacțiuni sociale propriu-zise între aceștia. Martorul a menținut, însă, declarațiile date în fazele anterioare ale procesului, în cuprinsul cărora detaliasse circumstanțele factuale în care inculpata Bica Alina ar fi menționat numele

”Alin” și ”Dorin”, respectiv pe fondul discuțiilor purtate cu Danielescu Dorina pe marginea necesității convocării ședinței Comisei Centrale în toamna anului 2011.

Notând că prima instanță a valorificat doar parțial declarațiile acestui ultim martor, apreciind că afirmațiile sale referitoare la numele celor doi coînculpați, evocate de Bica Alina, nu sunt susținute de alte elemente de probă (inclusiv Cocos Dorin și Cocos Alin negând că ar fi cunoscut-o pe inculpată în acea perioadă), Înalta Curte, Completul de 5 judecători consideră că depozițiile martorului nu evidențiază existența unor contacte, directe sau indirecte, între cei trei inculpați, *premergător ședinței din data de 15 martie 2011*. Chiar în condițiile în care s-ar aprecia că declarațiile martorului pot fi valorificate sub aspectul circumstanțelor în care Bica Alina ar fi invocat prenumele coînculpaților, o atare împrejurare nu are, însă, o relevanță particulară, de vreme ce evenimentul descris ar fi survenit abia în luna noiembrie 2011, după 6 luni de la data aprobării despăgubirilor în dosarul nr. 22714/FFCC.

Inculpații Cocos Dorin, Cocos Alin și Mihăilescu Ionuț Florentin au înțeles să uzeze, în apel, de dreptul la tăcere, iar inculpata Bica Alina Mihaela, deși a dat declarație, a negat că i-ar fi cunoscut în acea perioadă pe cei dintâi inculpați menționați.

Reevaluând declarațiile date de inculpați în fazele anterioare ale procesului, Înalta Curte, Completul de 5 judecători constată că toate elementele probatorii pe care ele le evidențiază, relevante sub aspectul suspus examinării, au fost corect identificate și just valorificate de către prima instanță.

Astfel, Cocos Alin a menționat că a cunoscut-o pe inculpată prin intermediul lui Mihăilescu Ionuț Florentin, ulterior sfârșitului anului 2011 - începutului anului 2012, iar Cocos Dorin a menționat că a cunoscut-o în perioada august-septembrie 2013, prin intermediul aceluiași coînculpat. La rândul său, Mihăilescu Ionuț Florentin a confirmat, în declarațiile date în primă instanță, reperele temporale astfel indicate de coînculpați.

În acest context probator, nu se poate reține că, în perioada premergătoare ședinței din data de 15 martie 2011, ar fi existat contacte directe între inculpații Bica Alina și Cocos Dorin, pe fondul cărora să intervină o înțelegere infracțională specifică luării/dării de mită, alternativa posibilă – admisă, de altfel, și de către acuzare – fiind aceea a realizării unor contacte indirecte, prin intermediul coînculpatului Bogdan Dragoș George.

În condițiile în care instanța de fond a examinat detaliat această ipoteză, iar probele administrate în apel nu au condus la infirmarea concluziilor sale sub acest aspect, Completul de 5 judecători reține, la rândul său, inexistența unor probe certe din care să rezulte formularea și acceptarea unei atare oferte de mituire și în cazul particular al inculpatei Bica Alina Mihaela.

Însuși inculpatul Cocos Dorin a precizat că împărțirea cu aceasta a banilor pretins oferiți lui Bogdan Dragoș a fost doar o *bănuială* a sa, la baza căreia s-ar fi aflat un element indirect, respectiv, diferența de atitudine manifestată de inculpată în cele două ședințe succesive în care se discutase situația dosarului nr. 22714/FFCC, fără a avea vreodată confirmarea că o atare împărțire s-ar fi și produs în fapt. Această incertitudine a reprezentat, de altfel, și motivul pentru care inculpatul Cocos Dorin a

decis, astfel cum a admis în fazele anterioare ale procesului, să îl determine pe fiul său să reducă prețul de vânzare al terenului tranzacționat la 14 iunie 2013, considerând că, în acest mod, va stinge obligația pe care considera că o are în continuare față de inculpată, urmare a votului favorabil exprimat de aceasta în ședința C.C.S.D.

Înalta Curte, Completul de 5 judecători remarcă, însă, că declarațiile inculpatului Cocoș Dorin nu au aptitudinea de a demonstra, dincolo de orice îndoială rezonabilă, intervenirea unei înțelegeri infracționale între acesta și Bica Alina Mihaela, *anterior datei de 15 martie 2011*.

Inculpatul s-a limitat la a evidenția simplele sale bănuiri privitoare la relaționarea dintre Bogdan Dragoș George și Bica Alina Mihaela sub aspectul presupusei împărțiri a unei sume de bani, cei din urmă doi inculpați infirmând, însă, categoric, aceste supoziții, fără a se identifica alte mijloace de probă directe sau indirecte, care să permită clarificarea deplină a evenimentelor obiective real survenite premergător emiterii titlului de despăgubire în dosarul nr. 22714/FFCC.

Votul exprimat de inculpata Bica Alina Mihaela în ședința din 15 martie 2011 nu poate avea semnificația pretinsă de acuzare, și anume aceea de dovadă a intervenirii unei înțelegeri infracționale, deoarece el nu poate confirma, în mod singular, această variantă factuală pe care nici măcar inculpatul Cocoș Dorin nu a susținut-o.

Prin urmare, Înalta Curte, Completul de 5 judecători apreciază temeinică concluziei primei instanțe, în sensul inexistenței unor probe certe din care să rezulte că, anterior datei de 15 martie 2011, inculpatul Cocoș Dorin i-ar fi oferit coinculpatei Bica Alina Mihaela, în mod indirect, prin intermediul lui Bogdan Dragoș George, foloase patrimoniale ilicite sub forma unei sume de bani, iar inculpata ar fi acceptat această promisiune.

Cu atât mai puțin nu rezultă care au fost circumstanțele în care această presupusă înțelegere s-a modificat, ulterior, sub aspectul particular al naturii foloaselor pretins tranzacționate ilicit între cei doi inculpați, suma de bani oferită fiind înlocuită la un moment de timp neprecizat, astfel cum susține inevitabil acuzarea, de contravaloarea diferenței dintre valoarea reală a terenului tranzacționat în anul 2013 și prețul diminuat plătit de inculpată, alături de ceilalți cumpărători.

În fine, este în totalitate neclar în ce mod ar fi putut interveni o atare înțelegere de remunerare a inculpatei cu diferența de preț al unui teren care, la data de 15 martie 2011, nu se afla încă în patrimoniul mamei inculpatului Cocoș Alin, Chiriac Olguța, fiind dobândit de aceasta din urmă abia la data de 12 iunie 2012, prin contractul de vânzare cumpărare autentificat sub numărul 727 la B.N.P.A Consensus, adică după 1 an și 3 luni de la data ședinței C.C.S.D.

Pe cale de consecință, în absența unor probe care să demonstreze în mod lipsit de echivoc existența unei înțelegeri ilicite anterioare sau concomitente actului pe care inculpata Bica Alina Mihaela l-a îndeplinit în virtutea atribuțiilor sale de serviciu și în considerarea căruia ar fi beneficiat, ulterior, de un folos necuvenit, nu este realizată o cerință esențială a laturii obiective a infracțiunii de luare de mită, în forma prevăzută de legea în vigoare la acea dată (art. 254 alin. 1 din Codul penal din 1969), respectiv, aceea ca actul circumscris *verbum regens* să intervină *în scopul de a îndeplini sau nu un act privitor la îndatoririle de serviciu* ale funcționarului mituit, adică cel mai târziu până la data respectivului act.

Din această perspectivă, posibilitatea de principiu ca, în baza aceleiași legi anterioare, foloasele necuvenite primite de făptuitor ulterior îndeplinirii atribuțiilor de serviciu să atragă sancționarea sa mai blândă, în baza art. 256 din Codul penal din 1969, comparativ cu legea în vigoare, care incriminează această activitate ca luare de mită, justifică dispoziția primei instanțe, de *schimbare a încadrării juridice a faptei* imputate inculpaților Bica Alina și Mihăilescu Ionuț în infracțiunea de primire de foloase necuvenite, respectiv, complicitate la această infracțiune, *critica Ministerului Public sub acest aspect fiind nefondată*.

Examinând, în continuare, elementele factuale relevante sub aspectul unei potențiale relaționări dintre inculpații Cocoș Dorin și Bica Alina Mihaela premegător încheierii contractului din data de 14 iunie 2013, similar primei instanțe, reține inexistența unor probe din care să rezulte că decizia celui dintâi inculpat de reducere a prețului imobilului a reprezentat materializarea unei remunerații oferite și acceptate de coinculpată – direct sau indirect – în schimbul conduitei avute de aceasta în ședința din 15 martie 2011 a C.C.S.D.

Făcând trimitere la elementele de probă administrate în fazele anterioare ale procesului, astfel cum au fost evaluate de către instanța de fond, Înalta Curte, Completul de 5 judecători reține, la rândul său, că niciuna dintre declarațiile inculpaților sau ale martorilor implicați în acest demers nu relevă existența unei atare corelații și, implicit, a vreunei coeziuni subiective realizate între persoanele acuzate.

Cocoș Dorin a menționat că, deși în discuția avută cu Mihăilescu Ionuț *ar fi lăsat să se înțeleagă* că reducerea prețului este consecința aflării inculpatei Bica Alina printre cumpărători, singura persoană căreia i-ar fi comunicat explicit rațiunile ce au stat efectiv la baza acestei decizii (respectiv, obligația pe care considera că o are față de aceasta urmare a votului exprimat în C.C.S.D) a fost fiul său, Cocoș Alin.

Acesta ultim inculpat a confirmat susținerile tatălui și a negat, totodată, că i-ar fi comunicat el însuși lui Mihăilescu Ionuț Florentin toate aceste detalii.

În fine, inculpatul Mihăilescu Ionuț a negat și el că ar fi cunoscut eventuala legătură dintre decizia de reducere a prețului terenului, astfel cum i-a fost transmisă de Cocoș Alin, și votul exprimat de inculpata Bica Alina în ședința C.C.S.D desfășurată cu 2 ani în urmă. Deși a admis posibilitatea ca implicarea inculpatei în tranzacția de vânzare-cumpărare să fi fost cauza reducerii prețului inițial pretins de Cocoș Alin - *"...convingerea mea a fost că scăderea (n.r. a prețului) s-a produs datorită faptului că cumpărător era și inculpata Bica Alina Mihaela. Nu pot indica raționamentul care l-a determinat pe Cocoș Alin să reducă prețul"* (declarația din data de 18 septembrie 2015) - aceste susțineri nu confirmă teza acuzării, ci mai degrabă concluzia primei instanțe, referitoare la ponderea avută de calitatea inculpatei la chiar data contractului (de procuror șef D.I.I.C.O.T) în decizia luată de Cocoș Dorin.

În acest context, reevaluând ansamblul mijloacelor de probă administrate în cauză, Înalta Curte, Completul de 5 judecători apreciază temeinice concluziile instanței de fond privind inexistența unor probe din care să rezulte cu certitudine că reducerea prețului terenului de către inculpatul Cocoș Dorin a reprezentat modalitatea prin care acesta a urmărit retribuirea inculpatei Bica Alina Mihaela pentru votul exprimat de aceasta în legătură cu dosarul nr. 22714/FFCC.

Reține, totodată, că probatoriul nu confirmă cu atât mai puțin faptul că inculpata Bica Alina Mihaela ar fi cunoscut motivele ce au stat la baza deciziei inculpatului Cocos Dorin de reducere a prețului, respectiv posibilitatea, chiar redusă, ca prin această decizie să se urmărească remunerarea sa necuvenită pentru modul în care își exercitase atribuțiile de serviciu în cadrul ședinței C.C.S.D din data de 15 martie 2011.

Prin urmare, în absența unor probe certe în sens contrar, acceptarea de către inculpată, alături de restul cumpărătorilor, a unui preț redus al terenului ce a făcut obiectul contractului de vânzare-cumpărare autentificat cu nr. 647 din 14 iunie 2013 de B.N.P.A "Consensus" reprezintă materializarea unei tranzacții permise de lege, expresie a voinței libere a părților contractante.

Nefiind demonstrat un element esențial al laturii obiective a infracțiunii de primire de foloase necuvenite (în legislația penală în vigoare, fapta constituind luare de mită), respectiv, legătura dintre primirea, în acest mod, a folosului echivalent diferenței de preț și modalitatea în care inculpata își exercitase anterior atribuțiile de serviciu, dar nici elementul subiectiv al cunoașterii, de către inculpată, a raționamentului ce a stat la baza deciziei lui Cocos Dorin de reducere a prețului terenului, nu sunt îndeplinite toate cerințele de tipicitate proprii conținutului infracțiunii deduse judecății.

Drept urmare, soluția de achitare a inculpaților Bica Alina Mihaela (în calitate de autor) și Mihăilescu Ionuț Florentin (în calitate de complice), întemeiată pe dispozițiile art. 396 alin. (5) rap. la art. 16 alin. 1 lit. b) teza I și teza a II-a din Codul de procedură penală este legală și temeinică.

În mod asemănător, în cazul inculpaților Cocos Dorin și Cocos Alin, atât concluzia primei instanțe, referitoare la neincriminarea, la data săvârșirii faptei, a dării de foloase necuvenite, cât și soluția de achitare a celor doi inculpați, întemeiată pe dispozițiile art. 396 alin. (5) rap. la art. 16 alin. (1) lit. b) teza I din Codul de procedură penală sunt legale, criticile formulate de Ministerul Public sub aspectul acestui segment al acuzațiilor fiind integral nefondate.

Pentru aceste considerente, Înalta Curte, Completul de 5 judecători, soluționând apelurile, va desființa în parte sentința apelată și va rejudeca prezenta cauză în limitele arătate.

Văzând și dispozițiile art. 275 alin. (2), (3), (6) din Codul de procedură penală,

**• PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

În unanimitate,

Respinge, ca nefondată, cererea de repunere pe rol formulate de inculpații Gheorghe Stelian și Diacomatu Sergiu Ionuț.

I. Admite apelurile declarate de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, partea civilă Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice și inculpații Dumitrean Crinuța Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț, Gheorghe Stelian și Cocos Dorin

împotriva sentinței penale nr. 399 din data de 29 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr. 4397/1/2014.

Desființează, în parte, sentința penală apelată și, rejudecând:

În baza art. 396 alin. (8) rap. la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, încetează procesul penal față de inculpații **Dumitrean Crinuța Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian** sub aspectul săvârșirii infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplic. art. 297 alin. (1) din Codul penal, art. 309 din Codul penal și art. 5 din Codul penal, respectiv, sub aspectul săvârșirii complicității la infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 48 din Codul penal rap. la art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplic. art. 297 alin. (1) din Codul penal, art. 309 din Codul penal și art. 5 din Codul penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Constată că inculpata Dumitrean Crinuța Nicoleta a fost reținută, arestată preventiv și arestată la domiciliu de la 24.11.2014 la 12.06.2015.

În baza art. 396 alin. (6) rap. la art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, încetează procesul penal față de **inculpatul Cocos Dorin**, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de trafic de influență, prevăzută de art. 291 alin. 1 teza I și teza a II-a din Codul penal rap. la art. 6 din Legea nr. 78/2000 și art. 5 din Codul penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

Mentține dispoziția de confiscare specială, de la inculpatul Cocos Dorin, a sumei de 10.000.000 euro sau echivalentul în lei la cursul de schimb al BNR la data executării măsurii.

Constată că inculpatul a fost reținut în data de 29.01.2015 și arestat preventiv și la domiciliu în perioada 30.01.2015 la 21.06.2015.

Obligă pe inculpatul **Nuțiu Emil**, în solidar cu inculpații Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian, la plata sumei de 218.353.075 lei, cu titlu de despăgubiri civile, *actualizată în funcție de indicele de inflație*, de la data emiterii titlurilor de conversie nr. 1051/20.05.2011, nr. 1052/20.05.2011, nr. 1372/24.05.2011, nr. 1379/24.05.2011 și până la achitarea integrală a sumei, precum și *la plata dobânzii legale penalizatoare aferentă sumei stabilită cu titlu de despăgubiri*, calculată de la data rămânerii definitive a hotărârii și până la achitarea integrală a acestei sume.

În baza art. 275 alin. (1) pct. 1 lit. c) din Codul de procedură penală obligă inculpatul Nuțiu Emil la plata sumei de 7000 lei, cheltuieli judiciare către stat în primă instanță.

Modifică temeiul de drept al obligării inculpaților Dumitrean Crinuța Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț și Gheorghe Stelian la plata cheltuielilor judiciare către stat în primă instanță, reținând incidența art. 275 alin. (1) pct. 3 lit. b) din Codul de procedură penală.

În majoritate,

Mentține celelalte dispoziții ale sentinței apelate ce nu contravin prezentei decizii.

În unanimitate,

II. Respinge, ca nefondate, apelurile declarate de inculpații Nuțiu Emil și Alexandru Lăcrămioara împotriva aceleiași sentințe.

III. Constată că prin încheierea din data de 22 iunie 2020 s-a luat act de retragerea apelurilor formulate de inculpații Vasilescu Oana și Teodorescu Cătălin Florin împotriva aceleiași sentințe penale, dispunându-se obligarea acestora la plata sumei de câte 200 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

În baza art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare avansate de stat, ocazionate de soluționarea apelurilor formulate de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, partea civilă Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice și de inculpații Dumitrescu Crinuța Nicoleta, Diacomatu Sergiu Ionuț, Gheorghe Stelian și Cocoș Dorin rămân în sarcina acestuia.

În baza art. 275 alin. (2) din Codul de procedură penală, obligă pe inculpații Nuțiu Emil și Alexandru Lăcrămioara la plata sumei de câte 1000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare avansate stat în apel.

În baza art. 275 alin. (6) din Codul de procedură penală, onorariul cuvenit apărătorilor desemnați din oficiu pentru inculpații Gheorghe Stelian, Alexandru Lăcrămioara, Diacomatu Sergiu Ionuț, Teodorescu Cătălin Florin, Vasilescu Oana, Bica Alina Mihaela, Mihăilescu Ionuț-Florentin, Băciu Remus Virgil, Bogdan Dragoș George și Cocoș Alin, în sumă de câte 1360 lei, precum și onorariul parțial cuvenit apărătorilor desemnați din oficiu pentru inculpații Dumitrescu Crinuța Nicoleta și Nuțiu Emil, în sumă de câte 340 lei, rămân în sarcina statului și se suportă din fondurile Ministerului Justiției.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 5 decembrie 2022.

PREȘEDINTE,
Judecător **Oana Burnel**

JUDECĂTORI,
Simona Elena Cîrnaru

Dan Andrei Enescu

Francisca Vasile

Ioana Alina Ilie

MAGISTRAT ASISTENT,
Costin Cristian Pușcă

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu opinia majoritară, considerăm că, în ce privește acuzația adusă inculpaților Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara și Bica Alina Mihaela prin rechizitoriul nr.393/P/2013, având ca obiect comiterea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, *prevăzută de art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art.297 alin.1 din Codul penal și art.309 din Codul penal*, se impunea, subsecvent admiterii apelurilor declarate de procuror și de partea civilă, înlăturarea temeiului prevăzut de art. 16 alin.1 lit.b teza I din Codul de procedură penală -*fapta nu este prevăzută de legea penală*- și **achitarea inculpaților menționați exclusiv în temeiul art. 16 alin.1 lit.b teza a II-a din Codul de procedură penală -nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege-**, precum și **obligarea acestora în solidar la plata daunelor materiale cauzate părții civile.**

Prealabil, subliniem că, de principiu, în ipoteza în care, privitor la aceeași faptă, ar fi incidente simultan mai multe dintre cazurile de stingere a acțiunii penale dintre cele prevăzute de art. 16 din Codul de procedură penală, așadar, în cazul unui pretins concurs între cauzele de împiedicare a exercitării acțiunii penale, se reține și produce efecte cazul care are prioritate în raționamentul logico-juridic și care face inoperantă orice altă cauză.

Astfel, odată constatată existența unei cauze care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale determinată de lipsa de temei de fapt sau de drept cu consecința pronunțării unei soluții de achitare, efectul juridic al stingerii acțiunii penale s-a produs și lipsește de suport orice alte demersuri analitice ale instanței, coexistența a două temeuri distincte de împiedicare a exercitării acțiunii penale, fiind exclusă. De altfel, practica judiciară reflectă constant acest raționament, singurele controverse vizând ordinea de prioritate a cazurilor prevăzute de art. 16 din Codul de procedură penală.

În ce privește art. 16 lit. b) din Codul de procedură penală, textul de lege reglementează, în concret, două cazuri distincte care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale, respectiv „*fapta nu este prevăzută de legea penală*” și „*nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege*”, separate prin conjuncția disjunctivă „*ori*”, al căror înțeles este consacrat jurisprudențial în particular în conturarea cazului de casare prevăzut de art. 438 alin. (1) pct. 7 din Codul de procedură penală.

Astfel, prevederea faptei în legea penală semnifică identitatea dintre conduita concretă reținută în urma analizării probatoriului și condițiile de tipicitate ale incriminării, art. 16 alin.1 lit.b teza I din Codul de procedură fiind incident în acele situații în care nu se realizează o corespondență deplină între fapta săvârșită și configurarea legală a incriminării sub aspectul laturii obiective, fie din cauza împrejurării că fapta nu întrunește elementele de tipicitate prevăzute de norma de incriminare, fie a dezincriminării faptei.

Prevederea faptei în legea penală nu se identifică cu fapta descrisă de norma de incriminare și presupune existența unui model legal de incriminare care să descrie fapta interzisă, existența unei fapte concrete și tipicitatea (corespondența dintre trăsăturile faptei concrete și modelul de incriminare). Deși norma de incriminare cuprinde și cerințele de ordin psihic-subiectiv pe care trebuie să le realizeze acțiunea sau inacțiunea, fapta concretă se compară cu modelul legal numai sub aspect obiectiv, deoarece, sub aspect subiectiv compararea faptei concrete cu cea descrisă de normă are loc, în cadrul unei alte trăsături esențiale a infracțiunii, și anume, vinovăția.

Raportat la modul de legiferare al cazurilor care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale, respectiv *fapta nu este prevăzută de legea penală* - art. 16 alin.1 lit.b teza I din Codul de procedură penală - *fapta ...nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege* - art. 16 alin.1 lit.b teza a II-a din Codul de procedură penală- și *există o cauză justificativă sau de neimputabilitate* -art. 16 alin.1 lit.d din Codul de procedură penală – se observă că acestea se referă la lipsa uneia dintre trăsăturile esențiale ale infracțiunii astfel cum sunt reglementate de art. 15 alin. 1 din Codul penal „*Infracțiunea este fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o.*”.

Ca atare, din perspectiva dispozițiilor procesual penale, noțiunea de faptă ce nu este prevăzută de legea penală include situațiile în care fapta atrage o altă formă de răspundere și pe cele în care nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii, cu excepția laturii subiective, aceasta din urmă circumscriindu-se ipotezei prevăzute art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală.

Analizând în aceste coordonate de principiu situația de fapt și argumentele reținute în motivarea soluției de achitare, se observă că acestea se subsumează trăsăturii esențiale a vinovăției, iar nu tipicității obiective a infracțiunii, motiv pentru care temeiul achitării se impunea a fi cel prevăzut de art. 16 alin.1 lit.b teza a II-a din Codul de procedură penală.

Notăm că dispozițiile art. 13² din Legea nr. 78/2000 incriminează o formă specială a infracțiunii de abuz în serviciu ***la care se adaugă condiția obținerii pentru sine ori pentru altul a unui folos necuvenit*** și că, în cazul de față, inculpații sunt acuzați de comiterea infracțiunii în forma prev. de art. 297 din Codul penal, pentru ***neîndeplinirea unei atribuții de serviciu, în exercitarea funcției de membri ai Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, cauzând o pagubă statului român.***

În raport de elementele constitutive prevăzute de norma de incriminare, în dezacord cu opinia majoritară, considerăm că fapta inculpaților Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara și Bica Alina Mihaela, astfel cum a fost reținută întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu *prevăzută de art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic.art.297 alin.1 din Codul penal și art.309 din Codul penal*, sub aspectul laturii obiective.

Astfel, este de necontestat faptul că inculpații, în calitate de membri ai Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul ANRP, au aprobat raportul de evaluare întocmit în dosarul de despăgubire nr. 22714/FFCC, fapt ce a avut ca urmare producerea unei pagube statului român și obținerea unui folos necuvenit de inculpatul

Gheorghe Stelian, în contextul în care terenul în cauză a fost supraevaluat considerabil -valoarea stabilită fiind mai mare decât dublul valorii reținute în urma administrării și aprecierii probatoriului.

Este, de asemenea, de necontestat că art.16 alin. 7 din Legea 247/2005, reglementa atribuțiile de serviciu ale membrilor Comisiei Centrale de a proceda, **în baza raportului de evaluare**, fie la emiterea deciziei de despăgubire, fie la trimiterea dosarului spre reevaluare, **analizarea și stabilirea cuantumului final al despăgubirilor** fiind chiar principalul atribut al Comisiei, potrivit art. 13 alin. 1 din același act normativ, existând așadar în sarcina inculpaților, obligația de a analiza rapoartele de constatare întocmite de experții evaluatori și de a lua o decizie în sensul arătat. Așadar, reglementarea este una expresă, precisă, iar nu implicită, îndeplinind standardul obiectiv al prescripției normative privind conduita funcționarului, faptul că art. 16 alin. 7 din Titlul VII al Legii nr. 247/2005 nu detaliază situațiile în care Comisia Centrală trebuia să dispună trimiterea dosarului spre reevaluare, fiind lipsit de relevanță din acest punct de vedere, dimpotrivă atestă faptul că membrii comisiei erau obligați să analizeze raportul de evaluare atât sub aspectul condițiilor de formă, cât și de fond, iar nu să se limiteze la a aproba rapoartele înscrise pe ordinea de zi doar în considerarea avizelor personalului tehnic.

În ce privește imposibilitatea obiectivă de a îndeplini această atribuție notăm, pe de o parte, că aceasta trebuie analizată prin raportare la împrejurările concrete ale cauzei, iar nu la activitatea comisiei în general, iar, pe de altă parte, că probatoriul analizat în sentința atacată relevă că, în fapt, membrii comisiei solicitau informații suplimentare, efectuarea unor referate și uneori prezența evaluatorului în ședință pentru a da explicații. Declarațiile inculpaților Bogdan Dragoș, Vasilescu Oana, Baci Remus și Teodorescu Cătălin sunt în acest sens, chemarea evaluatorului pentru explicații fiind considerată o măsură suplimentară, în cazul dosarelor unde sumele stabilite prin rapoartele de evaluare erau ridicate. Aceste împrejurări sunt confirmate de procesele verbale de ședință și de declarațiile martorilor audiați, ce au fost expuse pe larg în hotărârea atacată.

În acest context, argumentele potrivit cărora modalitatea în care era reglementată activitatea comisiei ar exclude **în mod obiectiv obligația de verificare a rapoartelor de evaluare în considerarea** volumului de muncă și pregătirii profesionale a membrilor, constituie în realitate împrejurări de fapt relevante exclusiv în evaluarea vinovăției inculpaților.

Astfel, odată statuat asupra existenței unei atribuții de serviciu în sarcina tuturor membrilor comisiei de a analiza rapoartele de evaluare și de a dispune în urma acestei analize trimiterea dosarului spre reevaluare, obligație ce nu a fost îndeplinită de inculpați în dosarul de despăgubire ce face obiectul cauzei, ceea ce trebuie stabilit este dacă aceștia au cunoscut că raportul de evaluare nu era întocmit cu respectarea normelor relevante, fapt ce impunea trimiterea spre reevaluare și au urmărit sau au acceptat posibilitatea supraevaluării.

Or, sub acest aspect, probatoriul nu atestă dincolo de orice îndoială rezonabilă că inculpații Teodorescu Cătălin Florin, Baci Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara și Bica Alina Mihaela au cunoscut că raportul

de evaluare este unul neconform, fapta nefiind comisă în forma de vinovăție prevăzută de norma de incriminare, intenția.

Astfel, împrejurările obiective relevă că inculpații nu au prevăzut rezultatul aprobării raportului de evaluare, deși trebuiau și puteau să observe prin simpla lecturare a acestuia că evaluarea a fost una formală, neconformă.

Prealabil notăm că membrii comisiei trebuiau și puteau observa timpul scurt parcurs de raport de la înregistrarea sa în cadrul instituției și până la verificare, împrejurare de natură să creeze suspiciuni cu privire la realizarea verificării, dar și la prioritatea de care a beneficiat și care reiese din analiza comparativă a listelor cuprinzând dosarele propuse pentru emiterea titlului de despăgubire ce s-au aflat pe ordinea de zi a ședințelor din data de 24 februarie 2011 și 15 martie 2011.

În acest sens, reținem că, potrivit regulamentului, rapoartele de evaluare erau verificate de consilierii interni în ordinea înregistrării lor, practic în ordinea numerelor de înregistrare pe care le primeau la momentul depunerii de către evaluator. Or, în cauză, se constată că din cele 344 dosare aflate pe ordinea de zi a ședinței din 24 februarie 2011, doar în 11 dosare, rapoartele de evaluare erau realizate în anul 2011, iar din cele 148 dosare înscrise pe ordinea de zi a ședinței din data de 15 martie 2011, doar 8 rapoarte de evaluare erau realizate în anul 2011, celelalte fiind din anii 2010 și chiar 2009. Se mai impune precizarea că, exceptând dosarele în care s-a dispus chemarea evaluatorilor, ședința din 15 martie 2011 nu cuprinde dosarele amânate din 24 februarie 2011 (ex. pozițiile 1-7 din lista de ședință din 24 februarie, în care rapoartele de evaluare erau întocmite în anul 2010, nu se regăsesc pe lista pe ședință din 15 martie).

Ca atare, rezultă cu evidență faptul că la momentul verificării raportului de evaluare nr. 22397/R/2011, întocmit în dosarul 22714/FF/2010, existau multe alte rapoarte neverificate, înregistrate în ANRP în cursul anului 2010 sau chiar în anul 2009.

Aceste împrejurări factuale coroborate cu faptul că în ședința din data de 24 februarie 2011, dosarul de despăgubire ce face obiectul prezentei cauze a fost amânat, inculpata Bica Alina Mihaela propunând „*chemarea evaluatorului pentru explicații*”, în urma votului membrilor comisiei dispunându-se atât chemarea evaluatorului, cât și efectuarea unui referat de către consilierii A.N.R.P. care să cuprindă un istoric al dosarului, atestă faptul că inculpații au avut reprezentarea necesității unei diligențe sporite în analizarea raportului de evaluare, dincolo de valoarea considerabilă a despăgubirilor.

Simpla lecturare a mențiunilor cuprinse la punctul 2.9. din raportul de evaluare ar fi fost de natură să atragă atenția membrilor comisiei asupra comparabilelor insuficiente și discutabile folosite de expert, chestiune ce nu implica o analiză tehnică specializată.

Astfel, expertul a reprodus dispoziția legală potrivit căreia în cadrul procedurilor administrative pentru acordarea despăgubirilor, la cererea evaluatorilor, ***băncile, notarii public, agențiile imobiliare, birourile de carte funciară, precum și orice alți deținători de informații privind tranzacțiile cu proprietăți imobiliare sunt obligați să le comunice de îndată, în scris, datele și informațiile necesare efectuării evaluării***- art. 16, alin. (6⁴) din Legea nr. 247/2005- pentru ca subsecvent să se rezume

la a afirma „*cu excepția comparabilei A (în cazul terenului intravilan în suprafață de 118.605 mp), nu se cunosc date despre tranzacții efective realizate cu proprietăți similare proprietății supuse evaluării, piața actuală fiind una în declin cu tranzacții foarte puține, motiv pentru care în metoda comparației vânzărilor s-au folosit ca și comparabile proprietăți imobiliare oferite spre vânzare.*”.

Este adevărat că textul de lege menționat nu instituie o obligație în sarcina evaluatorului de a solicita persoanelor indicate date privind tranzacțiile cu proprietăți imobiliare similare, însă aceste date sunt necesare unei astfel de evaluări a prețului de piață, chestiune evidentă pentru orice persoană indiferent de pregătire.

Este, de asemenea, adevărat că expertul a precizat că, **în lipsa unor date concrete privind astfel de tranzacții**, se acceptă, potrivit Standardelor Internaționale de Evaluare, luarea în considerare a ofertelor de vânzare. Se observă astfel că, în chiar cuprinsul raportului de evaluare, expertul menționează caracterul subsidiar al ofertelor de vânzare în procesul de evaluare, context în care justificarea pe care o oferă, a lipsei de date în contextul unui declin al pieței imobiliare, apare ca insuficientă în lipsa unei minime atestări a unor demersuri ale acestuia pentru obținerea de informații concrete în acest sens.

Ca atare, faptul că printre comparabilele utilizate se regăsește o singură tranzacție, respectiv contractul de vânzare cumpărare pentru un teren de 3750 mp, situat în altă zonă și încheiat cu un an înainte de evaluare -la 29 ianuarie 2010- pus la dispoziție de însuși beneficiarul despăgubirilor, coroborată cu lipsa oricărei solicitări a expertului în scopul obținerii de date privind tranzacții efectiv realizate era de natură să ateste caracterul formal al evaluării și posibilitatea ca rezultatul acesteia să fie afectat, inculpații având suficiente date care să îi determine a solicita reevaluarea, chiar în lipsa unor cunoștințe de ordin tehnic, **comparabilele folosite fiind vădit insuficiente și improprii, iar lipsa altor date nefiind atestată obiectiv.**

Astfel, apreciem că o persoană diligentă trebuia și putea observa neconformitatea evaluării întocmite doar pe baza comparabilelor indicate în raport, ceea ce confirmă teza potrivit căreia membrii comisiei fie nu au analizat raportul de evaluare, fie l-au analizat formal, ceea ce a condus la neîndeplinirea atribuției de serviciu prevăzută de art. 16 alin. 7 din Legea 247/2005, omisiunea de a îndeplini această atribuție de serviciu fiindu-le imputabilă la nivel obiectiv.

În lipsa unor probe certe care să ateste faptul că inculpații menționați au comis cu intenție fapta, în sensul că au prevăzut și cel puțin au acceptat posibilitatea producerii unei pagube, atitudinea pasivă a acestora le poate fi reproșată cel puțin sub forma culpei simple în contextul în care ar fi trebuit și ar fi putut să prevadă că evaluarea efectuată în baza unei singure tranzacții efective puse la dispoziție de chiar beneficiarul despăgubirilor este una supraevaluată și că, deci, rezultatul putea fi evitat dacă ar fi manifestat diligență.

Deși legea penală incriminează fapta de neglijență în serviciu, în cauză nu a fost supusă dezbaterii schimbarea încadrării juridice, un astfel de demers fiind lipsit de finalitate pentru angajarea răspunderii penale în considerarea termenului de prescripție și a momentului de la care acesta a început să curgă, 24 mai 2011.

Fără a proceda la analizarea detaliată a culpei inculpaților, notăm că răspunderea civilă delictuală se angajează pentru culpa cea mai ușoară, adică inclusiv

pentru prejudiciul **cauzat prin neglijență sau imprudență**, în condițiile art.998 Cod civil din 1864, în vigoare la data producerii prejudiciului, potrivit căruia „*Orice faptă a omului care cauzează altuia un prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșală s-a făcut să-l repare.*”

Astfel, angajarea răspunderii civile delictuale se raportează la comportamentul unui om normal care acționează cu prudență și diligență, în raport de circumstanțele concrete, la conduita unui *bonus pater familias*, aceea a unui om normal sau om rezonabil și avizat, criteriu ce a fost evaluat în cele ce preced. Rezidă, din cele afirmate, că, fără vinovăție în sensul art. 998 Cod civil, acționează acel autor care nu a avut reprezentarea caracterului antisocial al faptei sale, nu a prevăzut și **nici nu trebuia să prevadă, în raport de circumstanțele obiective, urmările ei păgubitoare**, factorul intelectual lipsind din componența vinovăției. Cu alte cuvinte, lipsa vinovăției presupune ca neprevăderea prejudiciului cauzat ca urmare a faptei comise să nu se datoreze exclusiv conduitei neglijente a autorului.

Or, în cauză, inculpații Teodorescu Cătălin Florin, Baciuc Remus Virgil, Vasilescu Oana, Bogdan Dragoș George, Alexandru Lăcrămioara și Bica Alina Mihaela nu au îndeplinit atribuția de serviciu de a trimite spre reevaluare dosarul de despăgubire, în contextul în care puteau în mod obiectiv constata deficiențele acestuia, motiv pentru care soluția de achitare trebuia întemeiată exclusiv pe dispozițiile art. 16 alin.1 lit.b teza a II-a din Codul de procedură penală, fapta nefiind săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege, respectiv intenția, soluție care ar fi antrenat răspunderea civilă delictuală a acestora în considerarea culpei.

JUDECĂTOR

Oana Burnel

JUDECĂTOR

Simona Elena Cîrnaru

Opinie concurentă

În acord cu ceilalți membri ai completului de judecată, am apreciat ca fiind fondate apelurile declarate de inculpații Dumitrescu Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu-Ionuț și Gheorghe Stelian, motiv pentru care, prin hotărârea dată în unanimitate, căile ordinare de atac promovate de aceștia au fost admise, cu consecința desființării parțiale a sentinței penale nr. 399 din 29 iunie 2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală, iar, în rejudecare, a încetării procesului penal sub aspectul infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, în forma specială, însă argumentele avute în vedere la adoptarea soluției referitoare la incidența cauzei de înlăturare a răspunderii penale prevăzută de art. 153 C.pen. sunt următoarele:

Astfel, având în vedere acuzațiile formulate împotriva celor trei inculpați prin rechizitoriul nr. 393/P/2013 din 12 decembrie 2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a

corupției, circumscrise infracțiunii prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 297 alin. 1 C.pen. și art. 309 C.pen., în forma autoratului și, respectiv a complicității, se reține că, prin Decizia nr. 5 din 11 februarie 2019 a Completului competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 2 mai 2019, s-a stabilit că *„Prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp se înțelege momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit”*.

În considerentele acestei hotărâri s-a arătat, printre altele, că *„în cazul infracțiunilor de: abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 din Codul penal, folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane, prevăzută de art. 301 din Codul penal, momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale este cel în care s-a produs prima pagubă sau s-a obținut primul folos patrimonial, întrucât doar atunci sunt întrunite toate condițiile cerute de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în configurația sa tipică, acesta fiind momentul în care fapta săvârșită a produs rezultatul cerut de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în forma tip. Prin urmare, atunci când infracțiunea comisă este o infracțiune de rezultat sau de pericol concret, dacă, în cazul concret, urmarea tipică (corespunzătoare stadiului de infracțiune consumată) se produce la o oarecare distanță în timp față de momentul desfășurării (și încetării comiterii) elementului material, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este momentul consumării (data producerii primei urmări relevante penal/primul moment de la care fapta se poate încadra juridic drept infracțiune)”*.

De asemenea, admitând excepția invocată și constatând că dispozițiile art. 15 din Legea nr. 78/2000 raportate la art. 13² din același act normativ, cu referire la infracțiunea de abuz în serviciu, sunt neconstituționale, Curtea Constituțională a statuat, prin decizia nr. 458 din 22 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 890 din 13 noiembrie 2017, că, spre deosebire de infracțiunile prevăzute în art. 10 - 13, *„cea cuprinsă în art. 13² din Legea nr. 78/2000, pe de o parte, reprezintă o infracțiune de rezultat, nefiind calificată prin scop, iar, pe de altă parte, presupune existența unei condiții - obținerea de către funcționarul public, pentru sine sau pentru altul, a unui folos necuvenit - a cărei îndeplinire, dacă și celelalte elemente constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu, în varianta tip, sunt îndeplinite, determină constatarea săvârșirii infracțiunii prevăzute de acesta, în forma consumată”* (paragr. 48).

În cauză, așa cum am arătat, inculpații Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu-Ionuț și Gheorghe Stelian au fost trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 393/P/2013 din 12 decembrie 2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție, Secția de combatere a corupției, pentru comiterea infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave dacă funcționarul a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 297 alin. 1 C.pen. și art. 309 C.pen., în forma autoratului și, respectiv, a complicității (art. 48 C.pen.), reținându-se, la Secțiunea „În drept”, că primii doi, împreună cu alți inculpați, în calitate de membri

ai Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, prin exercitarea abuzivă a atribuțiilor de serviciu, respectiv cu încălcarea art. 16 alin. 7 din Legea nr. 247/2005, „au aprobat, în unanimitate, raportul de evaluare întocmit de expertul evaluator Nuțiu Emil, din cadrul S.C. Business Evaluator S.R.L., prin care a fost stabilită o valoare a terenului în suprafață de 13,0535 hectare de 377.282.300 lei, prin supraevaluarea acestuia cu suma de 263.327.559 lei, prejudiciind cu această sumă bugetul de stat, cu consecințele prevăzute de art. 309 C.pen. și facilitând obținerea unor avantaje patrimoniale de către Gheorghe Stelian, Valentin Vișoiu, Andrici Adrian și Gabriel Gheorghe în cuantum de 197.507.284,1 lei (46.288.238,3 euro), 30.021.107,1 lei (7.035.812,2 euro), 17.907.327,1 lei (4.196.800,2 euro), 17.907.327,1 lei (4.196.800,2 euro)”.

Instanța de fond, în urma administrării unui amplu material probator, a constatat, în mod corect, că sunt îndeplinite, în persoana inculpaților Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu-Ionuț și Gheorghe Stelian, toate condițiile de tipicitate obiectivă și subiectivă ale infracțiunii de abuz în serviciu, cu consecințe deosebit de grave, în forma specială prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 297 alin. 1 C.pen. și art. 309 C.pen., precum și a art. 48 C.pen. în cazul celui din urmă acuzat, inclusiv sub aspectul urmăririi imediate, reținând în capitolul I.7 al considerentelor „existența unui prejudiciu, a unei pagube de 218.353.075 lei produsă statului român, constând în diferența dintre suma stabilită cu titlu de despăgubiri prin raportul de evaluare întocmit de către S.C. Business Evaluator S.R.L. și valoarea terenului astfel cum aceasta a rezultat din raportul de expertiză efectuat în cauză.”

Suma reprezintă totodată un folos necuvenit obținut de către beneficiar, titularul despăgubirilor, respectiv de inculpatul Gheorghe Stelian și martorii cărora le-a cesionat un procent de 25% din drepturile litigioase”.

Cu toate că acțiunile ce formează elementul material al laturii obiective s-au comis la 15 martie 2011, când a fost emisă de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor și Decizia de despăgubire nr. 15611/FF/2011, în favoarea beneficiarilor Gheorghe Stelian, Vișoiu Valentin, Andrici Adrian și Gheorghe Gabriel pentru suma de 377.282.300 lei stabilită prin raportul de evaluare nr. 22397/R/2011 întocmit în dosarul nr. 22714/FFCC/2010, apreciez, în conformitate cu Decizia nr. 5 din 11 februarie 2019 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în interesul legii și având în vedere și aspectele statuate prin Decizia nr. 458 din 22 iunie 2017 a Curții Constituționale, că infracțiunea de abuz în serviciu în forma prevăzută de legea specială nu s-a consumat la acea dată, ci la momentul producerii primului folos patrimonial necuvenit, respectiv la data de 20 mai 2011, când au fost eliberate pe numele beneficiarilor Gheorghe Gabriel și Andrici Adrian titlurile de conversie nr. 1051/2011, în valoare de 25.655.196,40 lei, reprezentând un număr de 44.187.386 acțiuni, și, respectiv, nr. 1052/2011, în cuantum de 25.655.196,40 lei, reprezentând un număr total de 44.187.386 acțiuni, ținând seama, în acest sens, de faptul că, potrivit art. 3 lit. a din Capitolul I, Titlul VII al Legii nr. 247/2005 (forma în vigoare în perioada de referință), titlurile de despăgubire încorporează doar drepturile de creanță ale deținătorilor asupra statului român, corespunzător despăgubirilor acordate,

urmând a fi valorificate prin conversia lor în acțiuni emise de Fondul „Proprietatea” și/sau, după caz, în funcție de opțiunea titularilor înscriși în acestea, prin preschimbarea lor contra titluri de plată.

Chiar dacă în cuprinsul actului de sesizare s-a reținut că Andrici Adrian și Gheorghe Gabriel, asemenea lui Vișoiu Valentin, au fost dobânditori de bună credință ale cotelor procentuale din drepturile litigioase ce le-au fost cesionate de Gheorghe Stelian prin contractul nr. 132 din 7 februarie 2011 (în total 25%), consider că o atare împrejurare nu afectează caracterul necuvenit al folosului patrimonial pe care l-au obținut aceștia prin emiterea, în baza Deciziei de despăgubire nr. 15611/FF din 15 martie 2011, a titlurilor de conversie nr. 1051 și nr. 1052, ambele din 20 mai 2011, căci fiecare dintre ei au dobândit - prin certificarea de către autorii infracțiunii de abuz în serviciu, cu complicitatea lui Gheorghe Stelian, a unei sume supraevaluate a terenului ce a făcut obiectul cauzei - un număr mai mare de acțiuni decât cel care li se cuvenea dacă imobilul era corect evaluat, cu consecința stabilirii unor despăgubiri reprezentând valoarea reală a acestuia.

Oricum, chiar dacă s-ar accepta teza că numiții Andrici Adrian și Gheorghe Gabriel erau îndreptățiți, potrivit legii, să obțină folosul de care au beneficiat în temeiul titlurilor de conversie nr. 1051 și nr. 1052, cu toate că perfectarea contractului de cesiune ori buna sau reaua lor credință nu poate schimba natura acestuia (fiind obținut prin încălcarea legii) din moment ce norma de incriminare nu distinge sub acest aspect, infracțiunea de abuz în serviciu s-ar fi consumat, într-adevăr, în forma tip, nu în cea prevăzută de legea specială, tot la data de 20 mai 2011, când s-ar fi produs prima pagubă în patrimoniul Statului Român.

În plus, așa cum a reținut și prima instanță, fără ca acest aspect să fi fost contestat în căile ordinare de atac, în cauză există cel puțin indicii care pun la îndoială buna credință a cesionarilor de drepturi litigioase, de vreme ce aceștia au încheiat contractul, așa cum a arătat martorul Vișoiu Valentin, în condițiile în care inculpatul Gheorghe Stelian „i-a lăsat impresia că poate rezolva acest dosar” și că este „o persoană extrem de documentată și sigură pe ea”. De asemenea, sub același aspect, nu poate fi omis faptul că, la momentul perfectării convenției, cesionarii și-au luat măsuri de prevedere pentru situația în care cererea nu va fi soluționată favorabil într-un anumit termen, în sensul includerii, în contract, a obligației inculpatului Gheorghe Stelian de a restitui toate sumele plătite cu titlu de preț, părțile fiind repuse în situația anterioară.

Așadar, apreciez că ***infracțiunea de abuz în serviciu, în forma specială*** prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 297 alin. 1 C.pen. și art. 309 C.pen., reținută în sarcina inculpaților Dumitrean Crinuța-Nicoleta, Diacomatu Sergiu-Ionuț și Gheorghe Stelian în varianta autoratului și, respectiv, a complicității ***s-a consumat la data de 20 mai 2011*** (când au fost emise titlurile de conversie nr. 1051 și nr. 1052), moment de la care se calculează, potrivit art. 154 alin. 2 C.pen., și termenul general de prescripție a răspunderii penale, care, raportat la limitele de pedeapsă prevăzute de lege (de la 4 la 14 ani închisoare) este, conform art. 154 alin. 1 lit. b C.pr.pen., de 10 ani, la care se adaugă intervalul de 1 an și 5 luni și 29 zile în care judecata a fost suspendată conform încheierii din 22 iunie 2020 până la

soluționarea cauzelor preliminare conexe înregistrate pe rolul C.J.U.E. sub nr. C-811/19 și C-840/19, în concret până la 21 decembrie 2021.

La determinarea termenului de prescripție incident în cauză, se au în vedere Deciziile Curții Constituționale nr. 297 din 26 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 25 iunie 2018 (prin care s-a constatat că soluția legislativă care prevede întreruperea cursului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea „oricărui act de procedură în cauză”, din cuprinsul art. 155 alin. 1 C.pen., este neconstituțională) și nr. 358 din 26 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 9 iunie 2022 (ce a stabilit că dispozițiile art. 155 alin. 1 C.pen. sunt neconstituționale), precum și Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1141 din 28 noiembrie 2022, conform căreia normele referitoare la întreruperea cursului prescripției sunt norme de drept penal material (substanțial) supuse din perspectiva aplicării lor în timp principiului activității legii penale prevăzut de art. 3 C.pen., cu excepția dispozițiilor mai favorabile, potrivit principiului mitior lex prevăzut de art. 15 alin. 2 din Constituție și art. 5 C.pen.

Totodată, la calcularea termenului general de prescripție a răspunderii penale, ce este un termen substanțial, se au în vedere dispozițiile art. 186 alin. 1 teza a II-a C.pen., potrivit cărora „luna și anul se socotesc împlinite cu o zi înainte de ziua corespunzătoare datei la care acestea au început să curgă”. Ca atare, calculându-se de la data de 20 mai 2011, consider că ***termenul general de prescripție s-a împlinit în cauză în ziua de 17 noiembrie 2022.***

JUDECĂTOR,
Ioana Alina Ilie

OPINIE CONCURENTĂ

La data de 23.11.2022, stabilită pentru pronunțare și decelată ca utilă în deliberare, soluțiile de condamnare, privindu-i pe inculpații Dumitrean Crinuța, Diacomatu Sergiu și Gheorghe Stelian, erau legale și temeinice.

Termenul de 10 ani, suspendat pe un interval de 1 an și 6 luni, ce a început a curge la data de 24.05.2011, se considera împlinit la data de 23.11.2022, dată ce este inclusă în termenul menționat.

Probele administrate în apel, la cererea părților și procurorului (declarațiile martorilor audiați nemijlocit, recunoașterile inculpaților, chiar și cele parțiale, înscrisurile depuse), nu au avut amplitudinea de a modifica situația de fapt ori caracterizarea în drept a bazei factuale descrise în sentință și au fundamentat decizia din apel.

La data de 23.11.2022, stabilită pentru pronunțare, pe latură penală soluția diferită viza incidența instituției prescripției răspunderii penale pentru inculpatul Dorin Cocoș, urmare a Deciziei nr. 358/26.05.2022 pronunțate de Curtea Constituțională și a poziției exprimate personal în sensul că nu solicită continuarea procesului penal. Încetarea procesului penal în considerarea prescripției intervine după pronunțarea în fond a soluției de condamnare pentru infracțiunea de trafic de influență, recunoscută de inculpat. Ca urmare, actul ilicit penal prescris constituie temeiul măsurii confiscării speciale ce trebuie menținută în limitele stabilite judicios de prima instanță.

Pe latură civilă, soluția diferită era rezultatul rezolvării unei chestiuni referitoare la temeiul achitării în ipoteza cazului reglementat de art. 16 lit. b) și la consecința asupra temeiniciei soluției acțiunii civile în contextul aplicării dispoziției art. 25 alin. (1) și (5) din Codul de procedură penală.

În aceste limite, se impunea menținerea soluțiilor pronunțate și a temeiurilor de drept.

Infracțiunea de abuz în serviciu. Momentul săvârșirii

Considerații preliminare. Jurisprudența CJUE incidentă

Decizia CJUE, pronunțată de Marea Cameră, la data de 21 dec. 2021 în cauzele conexe C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, preluată în opinia majoritară, impune determinarea unor condiții legislative ori de practică judiciară națională de natură să excludă un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general.

În opinie majoritară, în considerarea hotărârii CJUE, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători, a lăsat neaplicată Decizia nr. 417/2019 pronunțată de Curtea Constituțională, relativ la noțiunea de instanță constituită potrivit legii, considerând că ar fi generat un risc sistemic de impunitate, însă a evaluat diferit și a recunoscut și aplicat jurisprudența aceleiași Curții Constituționale în materia prescripției (Decizia nr. 358/2022), justificată de considerentul exclusiv al naturii prescripției de normă de drept substanțial, deși consecința imediată și evidentă este aceeași, a impunității, efect susținut de soluțiile de încetare a procesului penal pronunțate.

În considerarea aceleiași argumentații și în evaluarea obligației legale asumate și de directă aplicabilitate a hotărârii CJUE, se impunea aceeași soluție a excluderii incidenței și cu privire la Decizia nr. 358/2022 pronunțată de aceeași Curte Constituțională.

*Determinarea unor condiții de practică judiciară ce au ca scop evitarea impunității faptelor ce constituie infracțiuni (grave) de corupție, alături de principiul *ubi idem ratio idem solutio*, justificau excluderea de la aplicare și a Deciziei nr. 358/2022 a Curții Constituționale, pronunțate în materia prescripției, alături ori subsecvent înlăturării Deciziei nr. 417/2019.*

Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție (ÎCCJ) incidentă

Prin Decizia nr. 5/2019, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii a stabilit că: prin data săvârșirii

infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp se înțelege momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit.

Obiectul recursului în interesul legii l-au vizat exclusiv infracțiunile simple ce constau într-o unică acțiune sau inacțiune, care prezintă particularitatea producerii unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp, respectiv infracțiunea de abuz în serviciu, prevăzută de art. 297 din Codul penal, folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane, prevăzută de art. 301 din Codul penal, momentul de debut al curgerii termenului de prescripție a răspunderii penale este cel în care s-a produs prima pagubă sau s-a obținut primul folos patrimonial, întrucât doar atunci sunt întrunite toate condițiile cerute de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în configurația sa tipică, acesta fiind momentul în care fapta săvârșită a produs rezultatul cerut de norma de incriminare pentru existența infracțiunii în forma tip.

Relevantă pentru prezenta situație este argumentul sau explicația conținută în considerente potrivit căreia atunci când infracțiunea comisă este o infracțiune de rezultat sau de pericol, dacă, în caz concret, urmarea tipică (corespunzătoare stadiului de infracțiune consumată) se produce la o oarecare distanță în timp față de momentul desfășurării (și încetării comiterii) elementului material, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale este momentul consumării (data producerii primei urmări relevante penal/primul moment de la care fapta se poate încadra juridic drept infracțiune).

Jurisprudența Curții Constituționale (CCR) incidentă

*Relevantă soluționării problematicei consumării infracțiunii ce constituie acuzația în prezenta cauză este însă și **Decizia nr. 458/2017** a Curții Constituționale care a constatat că dispozițiile art. 15 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, raportate la art. 13² din același act normativ, cu referire la infracțiunea de abuz în serviciu, sunt neconstituționale.*

În considerentele acestei decizii s-a arătat că săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000 în varianta consumată se produce în ipoteza consumării infracțiunii de abuz în serviciu în varianta-tip, precum și în situația obținerii folosului necuvenit, condiție prevăzută de art. 13² din Legea nr. 78/2000. (pg 45)

48. Infracțiunea prevăzută în art. 13² din Legea nr. 78/2000, pe de o parte, reprezintă o infracțiune de rezultat, nefiind calificată prin scop, iar, pe de altă parte, presupune existența unei condiții - obținerea de către funcționarul public, pentru sine ori pentru altul, a unui folos necuvenit - a cărei îndeplinire, dacă și celelalte elemente constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu, în varianta tip, sunt îndeplinite, determină constatarea săvârșirii infracțiunii prevăzute de acesta, în forma consumată

33 (...), producerea pagubei, deși uneori se poate converti într-un folos necuvenit, nu este întotdeauna echivalentă cu obținerea acestui folos.

În privința momentului săvârșirii infracțiunii prevăzute în art. 13² din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 297 alin. (1) și 309 din Codul penal, este nerelevant

momentul emiterii titlului de despăgubire. Conform Titlului VII, art. 3 din legea nr 247/2005, *titlurile de despăgubire sunt certificate emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, în numele și pe seama statului român, care încorporează drepturile de creanță ale deținătorilor asupra statului român, corespunzător despăgubirilor acordate potrivit legii și care urmează a fi valorificate prin conversia lor în acțiuni emise de Fondul "Proprietatea" și/sau, după caz, în funcție de opțiunea titularului ori a titularilor înscrși în acestea, prin preschimbarea lor contra titluri de plată, în limitele și condițiile prevăzute în prezenta lege.* În cauză titlul de despăgubire, anterior celui de conversie, a fost emis de Comisia Centrală la 15.03.2011 (vol V, f. 105). La data de 24.05.2011, în considerarea titlul de despăgubire, respectiv a deciziei din 15.03.2011, s-a emis titlul de conversie, în cuantum de 282.961.725 lei, în favoarea numitului Gheorghe Stelian. În cauză paguba s-a converti, în parte, într-un folos necuvenit pentru inculpatul menționat.

În concluzie, prima urmare a infracțiunii de abuz în serviciu s-a produs la data emiterii titlului de conversie în favoarea inculpatului Gheorghe Stelian, respectiv la data de 24.05.2011, acesta fiind momentul săvârșirii ce coincide cu data producerii primei urmări relevante penal de la care fapta se poate încadra juridic în infracțiunea de rezultat, abuz în serviciu, în formă consumată. Cuantumul prejudiciului a impus și reținerea producerii unor consecințe deosebit de grave, astfel cum corect s-a evocat în sentință.

Momentul săvârșirii infracțiunii de abuz în serviciu a fost implicit evaluat ori determinat de instanța de fond ca fiind cel al emiterii titlului de conversie, instanța de fond stabilind obligarea la plata dobânzilor cu începere de la 24.05.2011.

Existența prejudiciului și cuantumul pagubei

Existența prejudiciului și întinderea sa au fost evaluate de către prima instanță prin prisma probatoriilor administrate. În cursul cercetării judecătorești s-a dispus efectuarea unei expertize judiciare a terenului ce a făcut obiectul dosarului de despăgubire 22714/FFCC/2010 (pct I.7 din sentință).

În raport cu motivele de apel, pot fi adaugate următoarele argumente rezultate din conținutul suplimentului la raportul de expertiză ce a menținut evaluarea terenului la 158.929.225 ron, echivalentul a 37.247.000 euro. Prin decizia din 15.03.2011, emisă de Comisia Centrală, se constatare un drept de creanță în cuantum de 377.282.300 ron. În aceste condiții, sunt susținute probator, existența și întinderea prejudiciului sau a unei pagube în cuantum de 218.353.075 lei, produsă statului român, reprezentând diferența dintre suma stabilită cu titlu de despăgubiri prin raportul de evaluare întocmit de către S.C. Business Evaluator S.R.L. și valoarea terenului astfel cum aceasta a rezultat din raportul de expertiză efectuat în cauză.

Suma reprezintă totodată un folos necuvenit obținut de către beneficiar, titularul despăgubirilor, respectiv de inculpatul Gheorghe Stelian.

Infracțiunea de abuz în serviciu. Momentul de la care curge termenul de prescripție

Potrivit art. 154 alin. (2) din Codul penal, termenele de prescripție ale răspunderii penale încep să curgă de la momentul săvârșirii infracțiunii. Infracțiunea de rezultat

se consideră săvârșită la momentul producerii urmării imediate, respectiv a prejudiciului sau obținerea folosului necuvenit (24.05.2011).

Decizia nr. 358/26.05.2022 pronunțată de Curtea Constituțională are drept unic și direct efect lipsirea de forță juridică a instituției prescripției speciale, cu consecința revenirii la termenul general, reglementat în art. 154 din Codul penal, ce nu poate fi prelungit, însă poate fi afectat de cauze de suspendare.

Cu privire la suspendarea termenului de prescripție, consecință a suspendării judecării

Potrivit art. 156 (1) din Codul penal, *cursul termenului prescripției răspunderii penale este suspendat pe timpul cât o dispoziție legală sau o împrejurare de neprevăzut ori de neînălăturat împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal. (2) Prescripția își reia cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare.*

Prin încheierea din data de 22 iunie 2020, s-a dispus suspendarea judecării până la soluționarea cauzelor preliminare conexe, înregistrate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene sub nr. C-811/19 și C-840/19. În considerentele încheierii s-a motivat măsura [arătându-se că, potrivit art. 413 alin. 1 pct. 1¹ din Codul de procedură civilă, cu denumirea marginală "Suspendarea facultativă", "Instanța poate suspenda judecata:(...) când, într-o cauză similară, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a fost sesizată cu o cerere de decizie preliminară".

De asemenea, consacrand aplicabilitatea generală a Codului de procedură civilă, art. 2 alin. 2 din acest act normativ statuează că "(...) dispozițiile prezentului cod se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare".

De vreme ce Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală nu cuprinde dispoziții derogatorii sub aspectul suspendării judecării unei cauze penale în situația sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară, rezultă că normele de procedură civilă antemenționate se aplică în mod corespunzător și în materie penală.

Cazurile de suspendare a judecării unei cauze penale, reglementate de legea procesual penală, sunt circumscrise fie unor impedimente *factuale*, ce țin exclusiv de situația medicală sau procesuală a unui inculpat ori de desfășurarea procedurii de mediere (art. 367 alin. 1 și 3 și art. 368 Cod de procedură penală), fie unor impedimente *juridice*, ce derivă din declanșarea unor mecanisme de unificare a practicii judiciare (art. 476 alin. 2 și 4 Cod de procedură penală), consecința tuturor acestor impedimente temporare la desfășurarea procesului fiind aceea că determină deplin drept suspendarea termenului de prescripție a răspunderii penale]

Cauza a fost repusă pe rol prin încheierea din data de 4 ianuarie 2022, ca urmare a încetării motivului care a condus la suspendare, iar primul termen după reluarea judecării a fost în data de 17 ianuarie 2022, respectiv ca urmare a pronunțării la data de 21 decembrie 2021 a hotărârilor CJUE.

Conform art. 413 alin. (2) din Codul de procedură civilă, suspendarea va dura până la pronunțarea hotărârii (CJUE) ce a impus măsura, ziua pronunțării fiind considerată inclusă în suspendare.

Atunci când operează suspendarea facultativă (cum este dat în speța de față, art. 413 [alin. 1](#) Cod procedură civilă), în conformitate cu art. 413 [alin. 2](#) Cod procedură civilă „Suspendarea va dura până când hotărârea pronunțată în cauza care a provocat suspendarea a devenit definitivă”. Spre deosebire de cauzele de suspendarea voluntară și suspendare de drept, prevăzute de [art. 411](#) și [412](#) Cod procedură civilă, pentru care legislația procesual civilă, prevede modalități de reluare a judecării la [art. 415](#) Cod procedură civilă, în cazul suspendării facultativ, operează un termen precis de suspendare, acesta sfârșindu-se la data rămânerii definitive a hotărârii care a provocat suspendarea (conform art. 413 alin. 2 Cod procedură civilă) - Decizia nr. 867/2020, C.A. Suceava, Secția contencios administrativ și fiscal.

Obligația de a solicita repunerea pe rol a cauzei, în ipoteza suspendării cauzei în temeiul art. 413 alin. 1 pct. 1 C. proc. civ., revine părții interesate în considerarea următoarelor argumente: a) În conformitate cu art. 413 alin. 2 C. proc. civ., suspendarea va dura până când hotărârea pronunțată în cauza care a provocat suspendarea a devenit definitivă. De asemenea, potrivit art. 418 alin. (1) C. proc. civ., cursul perimării este suspendat cât timp durează suspendarea judecării, pronunțată de instanță în cazurile prevăzute la art. 413, precum și în alte cazuri stabilite de lege, dacă suspendarea nu este cauzată de lipsa de stăruință a părților în judecată. Rezultă din cuprinsul dispozițiilor legale citate că această suspendare este limitată sub aspectul duratei ei de momentul la care a devenit definitivă hotărârea în cauza care a provocat suspendarea. În intervalul cuprins între data la care instanța a dispus suspendarea cauzei și momentul soluționării definitive a cauzei ce a determinat suspendarea, cursul perimării este, la rândul lui, suspendat. Se înțelege, totodată, că momentul încetării suspendării marchează începerea curgerii termenului de perimare. - Decizia nr. 49/2022, C.A. București, Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Potrivit art. 413 alin. 2 C.proc.civ, atunci când a operat în baza art. 413 alin. 1 C.proc.civ, suspendarea va dura până când hotărârea pronunțată în cauza care a provocat suspendarea a devenit definitivă, astfel că reluarea judecării se face ulterior acestui moment.

Potrivit art. 418 alin. 1 C.proc.civ, cursul perimării este suspendat cât timp durează suspendarea judecării, pronunțată de instanță în cazurile prevăzute la art. 413, precum și în alte cazuri stabilite de lege, dacă suspendarea nu este cauzată de lipsa de stăruință a părților în judecată.

Totodată, potrivit art. 10 alin. 1 C.proc.civ, părțile au obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să își probeze pretențiile și apărările, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

Raportat la textele legale menționate, interpretate în mod coroborat, rezultă că suspendarea facultativă este limitată sub aspectul duratei ei de momentul la care hotărârea pronunțată în cauza care a provocat suspendarea a devenit definitivă. Odată ce hotărârea pronunțată în cauza care a determinat suspendarea a rămas definitivă, suspendarea încetează, iar termenul de perimare își reia cursul, părțile fiind obligate să îndeplinească acte de procedură în vederea continuării judecării.

De aceea, instanța nu poate primi susținerea reclamantei în sensul că momentul de la care începe să curgă termenul de perimare este acela al comunicării hotărârii pronunțate în cauza care a determinat suspendarea judecătii, mai ales că nu prezintă relevanță pentru cererea de repunere a cauzei pe rol considerentele respectivei hotărâri. - Judecătoria sectorului 1 București, sentința civilă nr. 1012/2022, în Lege5

În materie penală, perioada suspendării judecătii și implicit a cursului prescripției a fost evaluată prin raportare la sesizarea cu o excepție de neconstituționalitate, considerându-se că: durata suspendării se încadrează temporal între momentul sesizării Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate invocată și momentul desesizării instanței de contencios constituțional prin decizia pronunțată, acestea fiind cele două repere temporale care marchează soluționarea excepției de neconstituționalitate(ICCJ, Completul de 5 judecatori, Decizia nr.160 din 20 iunie 2012, Dosar nr. 2470/1/2012, p. 298).

Într-o altă cauză penală, instanța supremă a constatat că termenului de prescripție a răspunderii penale a avut ca moment de început data de 21 octombrie 2019, data pronunțării încheierii de sesizare a CJUE, prescripția reluându-și cursul la 23 decembrie 2021, data comunicării hotărârii pronunțate de Curtea de Justiție, în considerarea incidenței dispozițiilor legale prevăzute de art. 2 alin. (7) din Legea nr. 340/2009 coroborat cu art. 156 alin. (2) din Codul penal. (ICCJ, Completul de 5 judecatori, Decizia nr.85 din 25 noiembrie 2022, Dosar nr. 3201/1/2018, p.35).

Potrivit art. 2 alin. (1) - (7) din Legea nr. 340/2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 paragraful (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană, evocate anterior:

(1) Instanța de judecată, din oficiu sau la cerere, poate solicita Curții de Justiție a Comunităților Europene să se pronunțe cu titlu preliminar asupra unei întrebări ridicate într-o cauză de orice natură și care se referă la validitatea sau la interpretarea unuia dintre actele prevăzute la art. 35 paragraful (1) din Tratatul privind Uniunea Europeană, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză.

(2) Dacă cererea este formulată în fața unei instanțe a cărei hotărâre nu mai poate fi atacată prin intermediul căilor ordinare de atac, solicitarea Curții de Justiție a Comunităților Europene de a se pronunța cu titlu preliminar este obligatorie, dacă aceasta este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1), judecata poate fi suspendată, iar în cazurile prevăzute la alin. (2), suspendarea judecătii este obligatorie.

(6) În cauzele penale în care instanța a dispus suspendarea cauzei, art. 303 alin. (6) din Codul de procedură penală se aplică în mod corespunzător.

(7) Judecarea cauzei suspendate se reia după comunicarea hotărârii pronunțate de Curtea de Justiție a Comunităților Europene.

Se constată că voința legiuitorului referitoare la reluarea judecătii cauzei suspendate după comunicarea hotărârii pronunțate de Curtea de Justiție a Comunităților Europene este unică, cu aplicabilitate generală, în orice cauză în care s-a dispus suspendarea de drept ori facultativă, astfel că incidența sa era pertinentă și în prezentul dosar.

În plus, potrivit art. 303 alin. (6) din Codul de procedură penală, în vigoare la momentul formulării de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 paragraful (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană, instanța suspenda judecata până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către CCR (text abrogat în 2010).

De asemenea, potrivit art. 303 alin. (4) din Codul de procedură penală, *în cazul suspendării judecării pe motiv de boală gravă, procesul se reia din oficiu de îndată ce inculpatul poate participa la judecată.*

Suspendarea judecării constituie o cauză de suspendare a cursului prescripției fiind o împrejurare ce împiedică temporar continuarea procesului penal. [e.g. art. 367, 368 ori art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală. De asemenea, sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile constituie similar o cauză facultativă de suspendare a judecării. A se vedea și I. Nedelcu în Codul penal adnotat - Comentariu pe articole, Ediția 3, Ed. C.H.Beck, art. 156, pct. 5, p. 596.].

În prezenta cauză nu ar fi fost incidente alte temeuri de suspendare de drept ale judecării și implicit ale prescripției răspunderii penale, respectiv art. 64 alin. (5) din Anexa nr. 1 a Decretului nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României, emis de președintele României, având în vedere că în dosar este implicat, încă din faza de urmărire penală, un martor cu identitatea protejată. Potrivit textului evocat, *procesele penale aflate în curs pe rolul instanțelor de judecată, (...), se suspendă de drept pe durata stării de urgență, cu excepția cauzelor (...) ce cuprind măsuri de protecție a victimelor și a martorilor.* Totuși, prin dispoziție expresă (rezoluție), instanța a suspendat de drept judecata și implicit prescripția, pentru o perioadă de 19 zile.

În opinie majoritară, se consideră că ziua pronunțării hotărârii CJUE găsește procesul penal pe rol, din oficiu, suspendarea judecării și implicit a prescripției fiind încetată în ziua anterioară, opinie ce nu poate fi susținută de norme procesuale ori de jurisprudență.

În realitate, ziua pronunțării hotărârii CJUE este zi de suspendare a judecării și prescripției, iar cursul prescripției se reia, cel mai devreme din ziua următoare, când și judecata poate fi reluată ori de la momentul comunicării hotărârii CJUE instanței naționale.

Ca urmare, suspendarea judecării și a cursului prescripției au operat, cel puțin, în perioada **22 iunie 2020, data suspendării judecării - 21 decembrie 2021, data pronunțării hotărârii CJUE, inclusiv, și a durat 1 an și 6 luni** (cel puțin), perioadă ce nu putea fi avută în vedere la calculul termenului de prescripție.

Durata termenului de prescripție

Pentru infracțiunea de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, prevăzută de art.13² din Legea nr.78/2000 cu aplic. art. 297 alin. (1) și art.309 din Codul penal (rechizitoriul nr.393/P/2013), termenul general de prescripție este de 10 ani, conform art. 154 alin. (1) lit. b) din Codul penal. Determinarea sa a avut în vedere limitele de pedeapsă, respectiv maximul special rezultat din caracterizarea în drept a infracțiunii.

Momentul la care se împlinește termenul de prescripție

Potrivit art. 186 alin. (1) teza finală din Codul penal, *luna și anul se socotesc împlinite cu o zi înainte de ziua corespunzătoare datei de la care au început să curgă.*

Socotirea termenului ca împlinit cu o zi înainte de data corespunzătoare momentului de debut ia în calcul atât ziua de la care începe să curgă termenul, cât și ziua de împlinire a acestuia (sistemul zilelor pline; a se vedea comentariu art. 155 din Noul Cod penal. Comentarii pe articole, Editura Hamangiu, 2014, ISBN 978-606-678-921-9, autori Tudorel Toader, Maria-Ioana Michinici, Anda Crișu-Ciocîntă, Mihai Dunea, Ruxandra Răducanu, Sebastian Rădulețu).

Termenul pe ani nu se va fragmenta în luni și zile, această manieră conducând la pierderea unor zile succesive, determinate de calculul specific și distinct pe unități mai scurte de timp (pe luni și zile) și la denaturarea, prin reducere, a termenului real și momentului împlinirii sale.

Termenul de 10 ani, suspendat pe un interval de 1 an și 6 luni, ce a început a curge la data de 24.05.2011, se putea considera împlinit în data de 23.11.2022, dată inclusă în termenul menționat, astfel că, la data de 23.11.2022, stabilită pentru pronunțare și decelată ca utilă în deliberare, soluțiile de condamnare privindu-i pe inculpații Dumitrean Crinuța, Diacomatu Sergiu și Gheorghe Stelian erau legale și temeinice.

Judecător,
Francisca Vasile

Red. VF - 23 .11. 2022/05.12.2022